KALENDAR SRCA ISUSOVA I MARIJINA

1930

21679

CIJENA DINARA 12.—

Neokaljana Marijo,
Tvog Srca ljiljan veliki
Gospodinu je miliji
Neg svi nebeski cvjetovi.

KALENDAR

♡♡

Srca Isusova i Marijina

ZA PROSTU GODINU

1930

S DOPUŠTENJEM CRKVENIH POGLAVARA

IZDAJE

Uredništvo
Glasnika Presv. Srca Isusova

GODINA XXV.

ZAGREB
Tiskom Glasnika Presv. Srca Isusova.

Prosta godina 1930.

GODINA 1930. jest prosta. Kršćani računaju građansku godinu prema tropskoj, koja ima 365 dana 5 sati 48 minuta i 46·43 sekunda ili 365·242204 dana. — **Tropska** je godina odsjek vremena, što ga treba sunce, dok se vrati do proljetne tačke. — Siderijska je godina odsjek vremena, što ga treba sunce, da dođe opet do iste točke svoga putovanja t. j. dok se vrati do iste stajačice. — **Proljetna točka** nije stalna poput stajačice, već se radi precesije svake godine mijenja za 50''. — Siderijska godina ima 365 dana 6 sati 9 minuta 34 sekunde. Građanska je godina dulja od tropske za 0·000246 dana.

I. ČETIRI GODIŠNJA DOBA.

Proljeće počinje ove godine 21. ožujka u 9 s. 30 m. prije podne. Toga je dana noć jednako duga kao i dan.
Ljeto počinje 22. lipnja u 4 s. 53 m. u jutro. Ovo je najdulji dan i najkraća noć u godini.
Jesen počinje 23. rujna u 7 s. 36 m. uvečer. Noć i dan jednako su dugi.
Zima počinje 22. prosinca u 2 s. 40 m. po podne. Ovo je najdulja noć i najkraći dan u godini.

II. GODOVNI RAČUNI.

Zlatni broj mjesečnoga kruga	12
Mjesec kazatelj (Epakta)	XXX
Sunčani kolobar	7
Nedeljno slovo po Gregoriju	E
Nedeljno slovo po Juliju	P
Rimske dać̌e (Indikcije) po Greg.	13

III. POMIČNE SVETKOVINE.

1. Po rimskom kalendaru:

Sedamdesetnica 16. veljače.
Pepelnica 5. ožujka.
Uskrs 20. travnja.
Spasovo 29. svibnja.
Duhovi 8. lipnja.
Tijelovo 19. lipnja.
Srce Isusovo 27. lipnja.
Prva nedjelja adventa 30. studenoga.

2. Po grčkom kalendaru.

Triodij 27. januara.
Mesopust 10. februara.
Uskrs 7. aprila.
Spasovdan 16. maja.
Duhovi 26. maja.

IV .KVATRENI POSTOVI.

Proljetni: 12., 14. i 15. ožujka; **ljetni:** 11., 13. i 14. lipnja; **jesenski:** 17., 19. i 20. rujna; **zimski:** 17., 19. i 20. prosinca.

V. POMRČINE 1930.

1. Djelomična pomrčina mjeseca 13. travnja, počinje u 6 s. 21 m. ujutro, svršava u 7 s. 36 m. ujutro. Opazit će se u jugozapadnoj Evropi, sjeverozapadnoj Africi, na Atlantskom oceanu, u Americi i na Tihom oceanu.

2. Potpuna pretenasta pomrčina sunca bit će 28. travnja i započet će u 5 s. 20 m. popodne; vrhunac u **6 s.** 26 m.; svršetak u noći u 10 s. 46 m. srednje evropskog vremena. Opazit će se u sjevernoj Aziji i Americi, osobito dobro u Kaliforniji.

3. Djelomična pomrčina mjeseca 7. listopada počinje u 7. s. 46. m. popodne i svršava u 8 s. 27 m. uvečer. Neznatna ova pomrčina vidjet će se u Evropi, Aziji, Africi, Indijskom oceanu i Australiji.

4. Potpuna pomrčina sunca 21. i 22. listopada počinje po evropskom vremenu u 8 s. 4 m. uvečer i svršava u 1 s. 23 m. noću. Opazit će se u istočnoj Australiji, Tihom oceanu i najjužnijem kraju Amerike.

VI. VELIKI BLAGDANI I NORME.

Glazba i plesanje zabranjeno je i po državnom zakonu u zadnja tri dana Velikoga tjedna, na prvi dan Uskrsa i Duhova, na Tijelovo, Badnjak i Božić. Vjerna pak djeca katoličke Crkve uzdržavaju se od toga još i u ozbiljno vrijeme adventa i u pokorničko vrijeme korizme te u kvatrene dane.

Kazališne predstave zabranjene su na iste dane osim na Tijelovo. Ali kazališne predstave u dobrotvorne svrhe mogu se davati samo s dopuštenjem nadležne oblasti i na Uskrs, Duhove i Božić.

Norme: Božić, Uskrs, Duhovi, Tijelovo, Velika Gospa, Svi Sveti.

Državni praznici: 24. svibnja; 28. lipnja; 1. i 17. prosinca.

Zvijezda vladarica ove godine jest SATURN.

Crkveni post i nemrs.

prema crkvenom zakonu **od 19. svibnja 1918.**

Razlikuj zakon nemrsa i zakon posta.

1. Zakon o **nemrsu** obvezuje sve vjernike, koji su navršili sedmu godinu, a nijesu zapriječeni bolešću ili kojim drugim opravdanim razlogom.
2. Zakon o **postu** obvezuje sve, koji su navršili 21. godinu a nijesu još zašli u 60., osim kad su bolesni ili kad obavljaju teške radnje, bilo tjelesne, bilo duševne. Tko je ispričan od **posta, nije** za to oprošten i od **nemrsa.**
3. Zakon o **nemrsu** zabranjuje jesti meso i juhu od mesa, a ne brani jaja, mlijeka i mliječnih proizvoda, ni bilo kakvih **začina,** pa ni začina od životinjske masti.
4. Zakon o postu propisuje, da se **na dan uzima** samo po jedan potpuni obrok, a ne brani da ujutro i navečer nešto založiš, držeći se ipak u kolikoći i kakvoći jela stalnog mjesnog običaja.
5. Nije zabranjeno služiti se pri istom **obroku** mesom i ribom, niti je zabranjeno potpuni obrok uzeti uvečer mjesto o podne.
6. Zakon o **samom nemrsu** ima se držati **u sve petke.**
7. Zakon o **nemrsu i postu zajedno** ima se držati: **na čistu srijedu,** u **petke i subote korizmene i u kvatrene srijede, petke i subote, u dan prije Duhova, Velike Gospe, Svih Svetih i Božića.**
8. Zakon o **samom postu** ima se držati **u sve ostale dane** korizmene.
9. U nedjelje ili zapovijedane blagdane — osim zapovijedanih blagdana, koji bi pali možda u korizmu — zakon o nemrsu, te zakon o nemrsu i postu ili o samom postu ne veže i ne prenosi se na dan unaprijed; isto tako ne obvezuje na **Veliku subotu poslije podne.**
10. Župnici i župski upravitelji, kao i svi od njih ovlašteni svećenici, mogu **u pojedinim slučajevima** — ne općenito, trajno niti za uvijek — oprostiti **pojedine osobe i pojedine obitelji** iz pravednog **razloga** od nemrsa i od posta.
11. Ako je u kojoj biskupiji bio do sada običaj, da se posti na koji drugi dan, n. pr. uoči Bezgr. Začeća, taj post ostaje **i nadalje** u toj biskupiji.
12. Uoči Petrova nema više posta. Na **ukinute blagdane** valja držati post ili nemrs prema tome na kakav dan padnu, jer to više nijesu zapovijedani blagdani.
13. Biskup može dati u svojoj biskupiji još i veće olakšice za pojedine vrste ljudi prema vlasti dobivenoj od sv. Oca Pape.
14. Tko je bolestan ili teško radi, pogotovo ako nema na izbor hrane, ne treba ni tražiti oprost od posta, jer ga zakon uopće ne veže, dok je u tim prilikama.
15. Bogu milo djelo čini, tko dragovoljno posti, ako i nije po zakonu dužan, samo treba da bude pri tom razborit i ponizan.

Isti propisi o držanju posta vrijede i za **katolike** istočnoga obreda u dane, kad kalendarij označuje za njih post; samo oni imaju nemrs na sve srijede, a strogi post i na ova dva zapovijedana blagdana: Usjekov. Iv. Krst. i Uzvišenje sv. Križa. No zato nema nikakvog posta ni nemrsa: od Božića do Bogojavljenja; u tjednu iza ned. o mitaru i f., pa u tjednu poslije Uskrsa i Duhova.

SVETKOVANJE NEDJELJE I BLAGDANA.

1. Prema propisima kat. Crkve treba da svaki katolik, koji je navršio 7 godina, **sluša sv. Misu** i to cijelu; inače griješi, ako ga ne ispriča važan razlog.
2. **Ne smiju se obavljati težački poslovi** ni bučne rasprave kao ni sajmovi.
3. **Treba slušati kršć. nauk** i vjersku pouku. Na to su i pod teški grijeh obvezani osobito oni, koji ne znadu ni temeljnih istina katoličke vjere.

siječanj januar

Dani	Rimski kalendar	Grčki
1 S Obr. Krist.	Novo ljeto	19 Bonifacij †
2 Č	Makarije pust.	20 Ignatije †
3 P	Genoveva djev.	21 Julijana †
4 S	Tito biskup	22 Anastazija
1. tjed. Kad se navršilo osam dana. Lk. 2, 21.		
5 N	**Ime Isusovo**	23 Ned. Otaca
6 P	Bogojavljenje	24 Naveč. Rođ. †
7 U	Lucijan m.	25 Rođenje Kristovo
8 S	Severin op. ☽	26 Zbor Bogor.
9 Č	Marcelin bp.	27 Stjepan Prvom.
10 P	Pavao pust.	28 Muč. nikom.
11 S	Higin p.	29 Mladenci
2. tjed. Kad bi Isusu 12 godina. Lk. 2, 42.		
12 N 1. po B.	**Sv. Obitelj**	30 N. po R. Anisije
13 P	Bogomir op.	31 Melanija
14 U	Hilarij bp. 🌕	1 Novo ljeto Vasilij
15 S	Mavro opat	2 Silvestar p.
16 Č	Marcel p.	3 Malahija
17 P	Antun pust.	4 Zbor 70 učen. †
18 S	Stol sv. Petra u R.	5 Naveč. Bog.
3. tjed. Prvo čudo Isusovo na svadbi. Iv. 2, 1.		
19 N 2. po B.	Marije m.	6 Bogojavljenje.
20 P	Fabijan i Seb. m.	7 Zbor Ivana Krst.
21 U	Agneta dj. m. ☾	8 Georgij i Dom.
22 S	Vincencije m.	9 Polienkto
23 Č	Zaruke Bl. Dj. M.	10 Gregorij Nis.
24 P	Timotej bp.	11 Teodozij
25 S	Obraćenje sv. Pavla	12 Tatjana
4. tjed. Isus izliječi gubavca. Mt. 8, 1.		
26 N 2. po B.	Polikarpo bp.	13 N. po Prosv. Emil
27 P	Ivan Zlatousti bp.	14 Oci Si. i R.
28 U	Ildefons bp.	15 Pavao i Od. B.
29 S	Franjo Sal. bp. 🌑	16 Verige ap. Pavla
30 Č	Martina dj. m.	17 Antonije Vel.
31 P	Petar Nol. priz.	18 Atanas i Kir.

PAZI! !

Zvjezdoznanstveni podaci označeni su prema srednjem evropskom meridijanu i zagrebačkoj geografskoj širini.

SUNCE

ulazi 20. u 7 s. 33 m. u večer u znak Vodenjaka. Dan poraste za 1 s. 1 m.

	Izlazi:	Zalazi:
1.	7 s. 42 m.	4 s. 25 m.
6.	7 s. 41 m.	4 s. 29 m.
12.	7 s. 39 m.	4 s. 37 m.
19.	7 s. 35 m.	4 s. 46 m.
26.	7 s. 29 m.	4 s. 56 m.

MJESEČEVE MIJENE

☽ Prvak	8. u	4 s. 11 m.
🌕 Uštap	14. u	23 s. 21 m.
☾ Trećak	21. u	17 s. 7 m.
🌑 Mlađ	29 u	20 s. 7 m.

VRIJEME

U siječnju vode:
Vino nam ode!

Dne	BILJEŠKE:	Primitak		Izdatak	
		D.	p.	D.	p.

veljača FEBRUAR

Dani	Rimski kalendar	Grčki
1 S	Ignacije b. m.	19 Makarij
5. tjed. Isus utiša oluju na moru. Mt. 8, 23.		
2 N	4. po. B. **Svijećnica**	20 N. 32. Jevtinij
3 P	Blaž b. m.	21 Maksim
4 U	Andrija Korz. priz.	22 Timotej
5 S	Agata dj. m.	23 Kliment
6 Č	Doroteja dj. m. ☽	24 Ksenija
7 P	Romuald op.	25 Grigorij B.
8 S	Ivan Mat. priz.	26 Ksenofon
6. tjed. O dobrom sjemenu i kukolju. Mt. 13, 24.		
9 N	5. po. B. Ćiril Alex. b.	27 N. Mitr. i F. Triod.
10 P	Skolastika dj.	28 Efrem
11 U	Ukaz. Gospe Lurd.	29 Ignacij
12 S	7 utem. r. Gospe Ž.	30 Tri Svetitelja
13 Č	Stjepan op. (ustap)	31 Kir. i Jov.
14 P	Valentin m.	1 Trifon
15 S	Klaudije Kolomb. pr.	2 Sretenije
7. tjed. O poslenicima u vinogradu. Mt. 20, 1.		
16 N	Sedamdeset. Julijan	3 N. Blaz. sina.
17 P	Donat m.	4 Izidor
18 U	Simeon b. m.	5 Agatija
19 S	Gabinij m.	6 Vukol
20 Č	Eleuter b. m. ☾	7 Partenije
21 P	Eleonora dj. m.	8 Teodor Strat.
22 S	Stol sv. Petra u A.	9 Nikifor.
8. tjed. Izide sijač da sije sjeme. Lk. 8, 4.		
23 N	Šezdeset. Petar D.	10 Mesopust.
24 P	Matija ap.	11 Vlasij
25 U	Viktorin m.	12 Meletije
26 S	Aleksander b. m.	13 Martinijan
27 Č	Leander b.	14 Auksentij
28 P	Roman op. ●	15 Onizim

SUNCE

ulazi 19. u 10 s. pr. p. u znak Riba. Dan poraste za 1 s. 28 m.

	Izlazi:	Zalazi:
2.	7 s. 23 m.	5 s. 7 m.
9.	7 s. 13 m.	5 s. 16 m.
16.	7 s. 4 m.	5 s. 27 m.
23.	6 s. 52 m.	5 s. 37 m.

MJESEČEVE MIJENE

☽ Prvak 6. u 18 s. 26 m.
(ustap) Uštap 13. u 9 s. 39 m.
☾ Trećak 20. u 9 s. 44 m.
● Mlađ 28. u 14 s. 33 m.

VRIJEME

Ako velja ne veljuje,
Starac marat opakuje.
U veljači prašina —
Znači: dobra ljetina.
Prema koncu mjeseca obično nastane nagla promjena vremena. Stoga se veli:

Sveti Matija
Led razbija;
Kad ga nema,
On ga sprema.

Dne	BILJEŠKE:	Primitak D.	Primitak p.	Izdatak D.	Izdatak p.

OŽUJAK MART

Dani	Rimski kalendar	Grčki
1 S	Albin b.	16 Pamfil i dr.
9. tjed. Isus proriče svoju muku. Lk. 18, 31.		
2	N Pedeset. Simplicij	17 N. Siropust Teod.
3 P	Kunegunda kr.	18 Lav p. †
4 U	Kazimir priz.	19 Arhipa †
5 S	**Pepelnica.** Miroslav†	20 Sadok i Ag. †
6 Č	Perpetua i Felic. m. †	21 Timotej †
7 P	Toma Akv. priz. †	22 Petar i A. †
8 S	Iv. od Boga priz. ☽ †	29 Polikarp Zad.
10. tjed. Isusa napastuje đavao u pustinji. Mt. 4, 1.		
9	N Čista Franc. Rim.	24 N. 1. P. Naš. gl. I. K.
10 P	40 mučenika †	25 Tarazij †
11 U	Eulogije m. †	26 Porfirij †
12 S	Grgur V. p. Kvatre †	27 Prokopij †
13 Č	Nicefor b. †	28 Vasilij i dr. †
14 P	Matilda ud. Kv. ◯ †	1 Evdokija †
15 S	Longin m. Kvatre †	2 Teodot. Zad.
11. tjed. Isus se preobrazi na gori. Mt. 17, 1.		
16	N Pačista. Cirijak	3 N. 2. P. Evtropij
17 P	Patricije b. †	4 Gerasim †
18 U	Ćiril Jer. b. †	5 Roman †
19 S	**Josip zar. B. Dj. M.** †	6 42 mučenika †
20 Č	Niceta b. †	7 Vasilij †
21 P	Benedikt op. †	8 Teofilakt †
22 S	Oktavijan m. ☾ †	9 40 muč Zad.
12. tjed. Isus izgoni đavla. Lk. 18, 14.		
23	N Bezimena. Oton b.	10 N. 3. P. Kodrat
24 P	Gabrijel Ark. †	11 Sofronij †
25 U	**Blagovijest** †	12 Teofan †
26 S	Emanuel m. †	13 Nikifor †
27 Č	Ivan Dam. priz. †	14 Benedikt †
28 P	Ivan Kapistr. priz. †	15 Agapij †
29 S	Eustazij m. †	16 Savin. Zad.
13. tjed. Isus nahrani 5000 ljudi. Iv. 6, 1.		
30	N Sredopos. Viktor m. ●	17 N. 4. P. Aleksij
31 P	Balbina dj. m. †	18 Kiril A. †

SUNCE

ulazi 21. u 9 s. 30 m. u znak Ovna i počinje proljeće. Dan poraste za 1 s. 45 m.

	Izlazi:	Zalazi:
2.	6 s. 39 m.	5 s. 47 m.
9.	6 s. 26 m.	5 s. 57 m.
16.	6 s. 13 m.	6 s. 6 m.
23.	6 s. 0 m.	6 s. 16 m.
30	5 s. 46 m.	6 s. 24 m.

MJESEČEVE MIJENE

☽ Prvak	8. u	5 s.
◯ Uštap	14. u	17 s. 58 m.
☾ Trećak	22. u	4 s. 13 m.
● Mlađ	30. u	6 s. 46 m.

VRIJEME

Bolje ti je da si ugrižen
od zmije,
Neg ožujsko sunce da
mi te ugrije.

Babji budžak

Baba namrštila čelo,
Šalje nam kiše za cijelo,
Prede već tanko, bijelo,
Skoro će crno, debelo.

Dne	BILJEŠKE:	Primitak		Izdatak	
		D.	p.	D.	p.

Dani	Rimski kalendar		Grčki	
1 U	Hugo bp.	†	19 Hrizant	†
2 S	Franjo P. priz.	†	20 O.ob.sv.Sav.	†
3 Č	Rikard b.	†	21 Jakov	†
4 P	Izidor bp.	†	22 Vasilije	†
5 S	Vinko Fer. priz.	†	23 Nikon. Zad.	
14. tjed. Isusa hoće da kamenuju. Iv. 8, 46.				
6	N Gluha. Siksto p. ☽		24 N. 5. P. Zah.	
7 P	Herman Jos. priz.	†	25 Blagovijest	
8 U	Dionizije bp.	†	26 Zb. Ark. Gabr.	†
9 S	Marija Kleofe.	†	27 Matrona	†
10 Č	Mehtilda dj.	†	28 Ilarion i St.	†
11 P	7 Žal. M.B. Leon p.1		29 Marko i Kir.	†
12 S	Julije p.	†	30 Ivan Lj. Zad.	
15. tjed. Isus svečano ulazi u Jerusalim. Mt. 21, 1.				
13	N Cvjetna. Hermen. ○		31 Cvjetnica Hip.	
14 P	Justin m.	†	1 Marija Eg.	†
15 U	Lidvina dj.	†	2 Tito	†
16 S	Turibij bp.	†	3 Nikita	†
17 Č	Vel. Četvrtak	†	4 Vel. Čet.	†
18 P	Vel. Petak	†	5 Vel. Petak	†
19 S	Vel. Subota	†	6 Vel. Sub.	
16. tjed. Isus uskrsnu iz groba. Mr. 16, 1.				
20	N USKRS. ☾		7 USKRS	
21 P	Usk. ponedjeljak		8 Us. poned.	
22 U	Soter i Kajo m.		9 Us. utorak	
23 S	Juraj m.		10 Terentij i dr.	
24 Č	Fidelis m.		11 Antipa	
25 P	Marko ev.		12 Vasilij	
26 S	Kleto m.		13 Artemon	
17. tjed. Isus dode kroz zatvorena vrata. Iv. 20, 19.				
27	N Bijela. Petar R.		14 N. Tomina Mart.	
28 P	Pavao od Križa ●		15 Aristarh	
29 U	Petar m.		16 Agapija	
30 S	Katarina S. dj.		17 Simeon	

SUNCE

ulazi 20. u 9 s. 6 m. u večer u znak Bika. Dan poraste za 1 s. 38 m.

	Izlazi:	Zalazi:
6.	5 s. 34 m.	6 s. 33 m.
13.	5 s. 20 m.	6 s. 43 m.
20	5 s. 8 m.	6 s. 52 m.
27.	4 s. 56 m.	7 s. 1 m.

MJESEČEVE MIJENE

☽ Prvak	6 u 12 s.	25 m.
○ Uštap	13 u 6 s.	49 m.
☾ Trećak	20. u 23 s.	9 m.
● Mlađ	28. u 20 s.	8 m.

VRIJEME

Vedri li se travanj noću,
Škodi vinu ko i voću.

Kiša i rosa

Pada li kiša jutrom ili prije podne (4-9) onda će većinom oko podne sunce sjati.

Je li nebo tmurno, a počne kišiti navečer onda obično kiši i drugoga dana. To vrijedi kadikad i onda, kada kiša počne padati popodne.

Zorom kad lije:
Podne se smije;
Navečer kiše:
Sutra još više.

Pada li noću obilna rosa, nadaj se vedromu danu.

Dne	BILJEŠKE:	Primitak		Izdatak	
		D.	p.	D.	p.

svíbanj maj

Dani	Rimski kalendar	Grčki
1 Č	Filipi Jakov ap.	18 Ivan Dek.
2 P	Atanazije b.	19 Ivan Vet.
3 S	Naš. sv. Križa	20 Teodor Sr.
18. tjed.	**Isus dobri pastir. Iv. 10, 11.**	
4	**N 2. po Us.** Florijan m.	21 **N. Žen. Mir.**
5 P	Pijo p. ☽	22 Teodor Sik.
6 U	Ivan pr. vr. lat.	23 **Georgij Vel.**
7 S	Zaštita sv. Josipa	24 Sava Str.
8 Č	Miholjice	25 Marko ev.
9 P	Grgur Naz.	26 Prepol. 50.
10 S	Antonin b.	27 Simeon S.
19. tjed.	**Malo i ne ćete me vidjeti. Iv. 16, 16.**	
11	**N 3. po Us** Franjo Hier.	28 **N. o rasl.** Jak.
12 P	Pankracij m. ○	29 Muč. Kizič.
13 U	Servacij m. Rob. Bel	30 Jakov Z.
14 S	Bonifacij m.	1 Jeremija
15 Č	Ivan de la S. priz.	2 Atanasij
16 P	Ivan Nep m.	3 Teodosij peč.
17 S	Paskal priz.	4 Pelagija
20. tjed.	**Idem k onomu, koji me poslao. Iv. 16, 5.**	
18	**N 4. po Us.** Vanancij m.	5 **N. o Samar.**
19 P	Petar Cel. p.	6 Job
20 U	Bernardin S. pr. ☾	7 Poj. sv. kr.
21 S	Feliks m.	8 Jov. bogosl.
22 Č	Julija dj. m.	9 Pr. m. sv. Nik.
23 P	Desiderij b. m.	10 Simon Zil.
24 S	Ivan Prado b. m.	11 Mokij
21. tjed.	**Ako što zaištete od Oca, dat će vam.**	
25	**N 5. po Us.** Urban p.	12 **N. o slijepcu.**
26 P	Filip N. pr. | prosni	13 Glikerija
27 U	Beda Č. pr. |	14 Izidor
28 S	Augustin b. | dani ●	15 **Voznesenije**
29 Č	**Spasovo**	16 Pahomij
30 P	Ferdinand kr.	17 Andronik
31 S	Marija djelit. mil.	18 Teodot

SUNCE

ulazi 21. u 8 s. 42 m. u večer u znak Blizanaca. Dan poraste za 1 s. 25 m.

	Izlazi:	Zalazi:
4.	4 s. 45 m.	7 s. 10 m.
11.	4 s. 35 m.	7 s. 18 m.
18.	4 s. 25 m.	7 s. 27 m.
25.	4 s. 19 m.	7 s. 35 m.
31.	4 s. 15 m.	7 s. 40 m.

MJESEČEVE MIJENE

☽	Prvak	5. u 17 s. 53 m.
○	Uštap	12. u 18 s. 29 m.
☾	Trećak	20. u 17 s. 22 m.
●	Mlađ	28. u 6 s. 37 m.

VRIJEME

Kad u svibnju mnogo sijeva.
Mudar seljak neka pjeva.
Ako je svibanj s početka lijep i suh, onda će obično prema koncu biti kišovit.
Svibanj u smijehu poče,
U plaču doče.
Štogod su u svibnju jače kiše
To će biti — dao Bog! — ljetine više.

Dne	BILJEŠKE:	Primitak D.	Primitak p.	Izdatak D.	Izdatak p.

lipanj juni

Dani	Rimski kalendar	Grčki
22. tjed. Kada dođe Utješitelj. Iv. 15, 26.		
1 N 6. po Us.	Pamfil m.	19 N. Ot. nik. sab.
2 P	Erazmo b. m.	20 Talalej
3 U	Klotilda kr. ☽	21 Konstantin
4 S	Kvirin b. m.	22 Vasilisko
5 Č	Bonifacije b. m.	23 Mihael ep.
6 P	Norbert b.	24 Simeon prep.
7 S	Robert op. †	25 Naš.gl.sv.Iv.Zad.
23. tjed. Učitelj Duh Sveti učit će vas. Iv. 14, 23.		
8 N	DUHOVI	26 Sošest. Duha S.
9 P	**Duh. ponedjeljak**	27 Duh. poned.
10 U	Margarita kr.	28 **Nikita**
11 S	Barnaba ap. Kv. † 🌕	29 Teodozija
12 Č	Ivan Pak. priz.	30 Isaakij
13 P	Antun Pad. priz.Kv.†	31 Jermej
14 S	Bazilije b. Kvatre †	1 Justin
24. tjed. Dana mi je sva vlast. Mt. 28, 18.		
15 N	Presv. Trojstvo	2 N. Svih Svetih
16 P	Ivan Franjo Regis	3 Lukilijan †
17 U	Adolf b.	4 Mitrofan †
18 S	Efrem S. priz.	5 Dorotej †
19 Č	TIJELOVO ☾	6 Visarion i I. †
20 P	Silverij p.	7 Teodot ank. †
21 S	Alojzije priz.	8 Teodor Str.
25. tjed. Neki čovjek zgotovi večeru. Lk. 14, 16.		
22 N 2. po D.	Pavlin b.	9 N. 2. po D. Kiril
23 P	Agripina m.	10 Timotej †
24 U	Rođ. Ivana Krst.	11 Barnaba †
25 S	Vilim priz.	12 Onufrij i Pet. †
26 Č	Ivan i Pavao m. ●	13 Akilina i Tr. †
27 P	**Srce Isusovo**	14 Elizej pr. †
28 S	Srce Marijino	15 Amos pr.
26. tjed. Priča o izgubljenoj ovci. Lk. 15, 1.		
29 N 3. po D.	Petar i Pav.	16 N. 3. po D. Tihon
30 P	Spomen sv. Pavla	17 Manuil †

SUNCE

ulazi 22 u4 s. 53 m. u jutro u znak Raka i počinje ljeto. Dan poraste za 19 m.; a od 21. do konca smanji se za 3 m.

	Izlazi:	Zalazi:
1.	4 s. 15 m.	7 s. 41 m.
8.	4 s. 11 m.	7 s. 47 m.
15.	4 s. 9 m.	7 s. 52 m.
22.	4 s. 7 m.	7 s. 54 m.
29.	4 s. 10 m.	7 s. 54 m.

MJESEČEVE MIJENE

☽ Prvak	3. u 22 s. 56 m.
🌕 Uštap	11. u 7 s. 12 m.
☾ Trećak	19. u 10 s. 0 m.
● Mlađ	26. u 14 s. 47 m.

VRIJEME

Lipanj pun hlada,
Narod strada.

U lipnju osobito je paziti na 8. dan (sv. Medard). Kažu, kakovo je vrijeme taj dan, takvo će ostati čitavih 40 dana.

Što Medardo sveti daje,
Četrdeset dana traje.

Dne	BILJEŠKE:	Primitak D.	Primitak p.	Izdatak D.	Izdatak p.

SRPANJ

JULI

Dani	Rimski kalendar	Grčki	
1 U	**Presv Krv Isusova**	18 Leontije	†
2 S	Pohod Bl. Dj. M.	19 Juda ap.	†
3 Č	Heliodor b. ☽	20 Metodij	†
4 P	Udalrik b.	21 Julijan	†
5 S	Ćiril i Metod. ap	22 Eusebij	
27. tjed. O obilatom ribolovu. Lk. 5, 1.			
6	N 4. po D. Izaija pr.	23 4. po D. Agripa	
7 P	Vilibald b.	24 Rožd. Iv. Krst.	
8 U	Elizabeta kr.	25 Febronij	†
9 S	Brcko b.	26 David	†
10 Č	Amalija dj. ☺	27 Samson	†
11 P	Pijo I. p.	28 Kir i Ivan	†
12 S	Ivan Gv. priz.	29 Petar i Pavao	
28. tjed. Ako pravda vaša ne bude veća. Mt. 5, 20.			
13	N 5. po D. Margarita dj.	30 5. po D. Zbor 12 ap	
14 P	Bonaventura b.	1 Kuzma i Dam.	
15 U	Henrik kr.	2 Haljina Bogor.	
16 S	M. B. Karmelska	3 Jakinto	
17 Č	Aleksij priz.	4 Andrija	
18 P	Kamilo priz.	5 Kiril i Met. ap	
19 S	Vinko Paul. priz. ☾	6 Atanazij	
29. tjed. Pomnoženje hljeba. Mr. 8, 1.			
20	N 6. po D. Ilija pr.	7 6. po D. Toma	
21 P	Danijel pr.	8 Prokopij	
22 U	Mar. Magdalena pok	9 Pankracij	
23 S	Apolinar b. m.	10 45 mučenika.	
24 Č	Kristina dj. m.	11 Eufemij	
25 P	Jakov ap. ●	12 Proklo	
26	Ana mati B. Dj. M.	13 Zbor. Ark. Gabr.	
30. tjed. Čuvajte se lažnih proroka. Mt. 7, 15.			
27	N 7. po D. Pantaleon m	14 7. po D. Akita	
28 P	Nazarije i Inoc. m.	15 Vladimir	
29 U	Marta dj.	16 Antinogen	
30 S	Abdon i Senen m.	17 Marina	
31 Č	Ignacije Loj. priz. ć	18 Emilij	

SUNCE

ulazi 23. u 3 s. 42 m. po podne u znak Lava. Dan se smanji za 55 m.

	Izlazi:	Zalazi:
6.	4 s. 16 m.	7 s. 53 m.
13.	4 s. 22 m.	7 s. 48 m.
20.	4 s. 28 m.	7 s. 43 m.
27.	4 s. 36 m.	7 s. 36 m.

MJESEČEVE MIJENE

☽ Prvak	3. u 5 s.	3 m.
☺ Uštap	10. u 21 s.	1 m.
☾ Trećak	19. u 0 s.	29 m.
● Mlađ	25. u 21 s.	42 m.

VRIJEME

Kišljiv juli
Sve potuli.

Oblaci.

Ako se na bližnjim brdima, ili u dalekim brdima prema zapadu, pokažu magloviti oblaci, koji dulje vremena stoje, po tom se raširuju i spuštaju nadaj se kiši.

Bijeli oblak pada,
Bit će kiše, hlada.
Crni oblak leti,
Duga kiša prijeti.

Dne	BILJEŠKE:	Primitak		Izdatak	
		D.	p.	D.	p.

KOLOVOZ AUGUST

Dani	Rimski kalendar	Grčki
1 P	Petar u okov. ☽	19 Mokrina
2 S	Alfons Lig. — Porcij.	20 Ilija
31. tjed. O nepravednom upravitelju. Lk. 16, 1.		
3	N. 8. po D. Augustin b.z	21 N. 8. po D. Simeon
4 P	Dominik priz.	22 Magdalena
5 U	Snježna Gospa	23 Trofin i Teofan
6 S	Preob. Krist.	24 Boris
7 Č	Kajetan priz.	25 Ana
8 P	Cirijak m.	26 Ermolaj
9 S	Ivan Vianey priz. 🌕	27 Pantalejmon
32. tjed Isus plače nad Jeruzalemom. Lk. 19, 41.		
10	N. 9. po D. Lovrinac m.	28 N. 9. po D. Prohor
11 P	Suzana dj. m.	29 Kalinik
12 U	Klara dj.	30 Sila
13 S	Hipolit i Kasijan m.	31 Jevdoki m
14 Č	Euzebije priz. †	1 Proisl. sv. Kr. †
15	P. Uznesenje M. B.	2 Prenos sv. St. †
16 S	Joakim otac M. B.	3 Izakij i dr.
33. tjed. O farizeju i cariniku. Lk. 18, 9.		
17	N. 10. po D. Hijacint pr. ☾	4 N. 10. po D. 7 djel. ep
18 P	Jelena kr.	5 Evsignij †
19 U	Ljudevit bp.	6 Preobraženje
20 S	Bernardo op.	7 Doomentije †
21 Č	Franciska Š. ud.	8 Emilijan Kir. †
22 P	Simforijan m.	9 Matija ap. †
23 S	Filip Ben. priz.	10 Lavrentij
34. tjed. Isus izliječi gluhonijemoga. Mr. 7, 31.		
24	N. 11. po D. Bartol 🌑	11 N. 11. po D. Euplo
25 P	Ljudevit kr.	12 Fokije †
26 U	Zofirin p.	13 Maksim i Od. †
27 S	Josip Kalas priz.	14 Miheja †
28 Č	Augustin b.	15 Uspenije Bogor.
29 P	Glavosjek Iv. Krst.	16 Diomid
30 S	Ruža Limska dj.	17 Miron
35. tjed. O milosrdnom Samaritancu. Lk. 10, 23.		
31	N. 12. po D. Rajmund ☽	18 N. 12. po D. Flor. i L.

SUNCE

ulazi 23. u 10 s. 27 m. u večer u znak Djevice. Dan se smanji za 1 s. 34 m.

	Izlazi:	Zalazi:
3.	4 s. 43 m.	7 s. 28 m.
10.	4 s. 39 m.	7 s. 18 m.
17.	5 s. 0 m.	7 s. 6 m.
24.	5 s. 10 m.	6 s. 54 m.
31.	5 s. 19 m.	6 s. 41 m.

MJESEČEVE MIJENE

☽ Prvak 1. u 13 s. 26 m.
🌕 Uštap 9. u 11 s. 58 m.
☾ Trećak 17. u 12 s. 31 m.
🌑 Mlađ 24. u 4 s. 37 m.
☽ Prvak 31. u 0 s. 57 m.

VRIJEME

Ako august žeže,

Žeže i vino.

Sunce i zora.

Ako se sunce u jutro tek visoko nad oblačnim obzorjem pomoli sa silnim kano ognjenim rumenilom, koje se na daleko širi, osobito ako su ti oblaci tmaste boje, onda se nadaj k i š i ili barem vjetru.

Dne	BILJEŠKE:	Primitak D.	Primitak p.	Izdatak D.	Izdatak p.

RUJAN SEPTEMBAR

Dani	Rimski kalendar	Grčki
1 P	Egidije op.	19 Andrija
2 U	Zeno m.	20 Samujlo
3 S	Manovet b.	21 Tadej ap.
4 Č	Rozalija dj.	22 Agatonik
5 P	Lovro Just. b.	23 Lup
6 S	Zaharija priz.	24 Eutih
36. tjed. Isus ozdravi 10 gubavaca. Lk. 17, 11.		
7 N	13. po D. Marko Križ.	25 N. 13. po D. Bartol
8 P	**Rođ. Marijino** 🌕	26 Adrijan
9 U	Petar Kl. priz.	27 Pimen
10 S	Nikola Tol. priz.	28 Mojsije M.
11 Č	Proto i Hijac. m.	29 Usjekov. Iv. K. †
12 P	Ime Marijino	30 Aleksandar
13 S	Amat b.	31 Polož. poj. B.
37. tjed. Nitko ne može 2 gosp. služiti. Mt. 6, 24.		
14 N	14. po D. Uzv. sv. Križa	1 14. po D. **N. ljeta**
15 P	Gospa Žal. 🌗	2 Mamant
16 U	Ludmila dj.	3 Antim
17 S	Rane sv. Franje Kv. †	4 Vavilo i Moj
18 Č	Josip Kuper. priz.	5 Zaharija od Pr.
19 P	Januarij m. Kvatre †	6 Eudoksij
20 S	Eustahij m. Kvatre †	7 Sozont. Predpr.
38. tjed. Isus uskirsuje mladića iz Naima. Lk. 7, 11.		
21 N	15. po D. Matej ap.	8 15. po D. Rožd. B
22 P	Mauricije m. 🌑	9 Joakim i Ana
23 U	Tekla dj.	10 Minodora
24 S	M. B. otk. sužnjeva	11 Teodora
25 Č	Kleofa m.	12 Od. r. i Avton.
26 P	Ciprijan i Justina m.	13 Kornel
27 S	Kuzma i Damjan m.	14 Uzv. sv. Križa †
39. tjed. Isus ozdravi vodeničavoga. Lk. 14, 1.		
28 N	16. po D. Venceslav kr	15 16. po D. Nikita
29 P	Mihael Ark. 🌓	16 Eufimija
30 U	Jeronim priz.	17 Sofija

SUNCE

ulazi 23. u 7 s. 36 m. u večer u znak Tezulje. Dan se smanji za 1 s. 40 m.

	Izlazi:	Zalazi:
7.	5 s. 28 m.	6 s. 28 m.
14.	5 s. 36 m.	6 s. 14 m.
21.	5 s. 45 m.	6 s. 1 m.
28.	5 s. 54 m.	5 s. 47 m.

MJESEČEVE MIJENE

🌕 Uštap	8. u	3 s. 48 m.
🌗 Trećak	15. u	22 s. 13 m.
🌑 Mlađ	22. u	12 s. 42 m.
🌓 Prvak	29. u	15 s. 58 m.

VRIJEME

Rujanski hlad —
Gotov jad.

Večernji žar, duga

Slično kao zora oglašuje i večernji žar — ako je silno rumen, osobito ako se širi prema jugu — lijepo vrijeme.

Večer rudi:
Radost budi;
Večer žari:
Dan nam kvari.

Dne	BILJEŠKE:	Primitak		Izdatak	
		D.	p.	D.	p.

Dani	Rimski kalendar	Grčki
1 S	Remigije b.	18 Eumenij
2 Č	Anđeli Čuvari	19 Trofin
3 P	Terezija od M. Is.	20 Eustahij
4 S	Franjo As. priz.	21 Kodrat
40. tjed. Koja je najveća zapovijed. Mt. 22, 34.		
5 N	17. po D. Placid m.	22 17. po D. Foka
6 P	Bruno op.	23 Zač. Iv. ev.
7 U	Sv. Krunica ⊛	24 Tekla
8 S	Brigita ud.	25 Eufrosinija
9 Č	Dionizij b.	26 Smrt Iv. ap.
10 P	Franjo Borg. priz.	27 Kalistrat
11 S	Nikazije bm.	28 Hariton
41. tjed. Isus ozdravi uzetoga. Mt. 9, 1.		
12 N	18. po D. Maksimil. b.	29 18. po D. Kirijak
13 P	Eduard kr.	30 Grigorij
14 U	Kalisto p.	1 Pokr. Bogor.
15 S	Terezija dj. ☾	2 Kiprijan
16 Č	Hedviga kr.	3 Dionizij
17 P	Margareta Al. dj.	4 Jerotej
18 S	Luka ev.	5 Haritina
42. tjed. Priča o kraljevskoj svadbi. Mt. 22, 1.		
19 N	19. po D. Petar Al. pr	6 19. po D. Toma ap
20 P	Ivan Kanc. pr.	7 Sergij
21 U	Ursula dj. m. ●	8 Pelagija
22 S	Kordula dj.	9 Jakov ap.
23 Č	Ignacije b.	10 Eulampij
24 P	Rafael Ark.	11 Filip đ.
25 S	Krizanto i Dar. m.	12 Prok. i Tarah
43. tjed. Isus ozdravi sina kraljeva čovjeka. I. 4, 46.		
26 N	20. po D. Isus Kralj	13 20. po D. Karpo i p.
27 P	Sabina m.	14 Nazarij
28 U	Šim. i Juda ap.	15 Lukijan
29 S	Narcis b. ☽	16 Longin
30 Č	Alfonzo Rodr. priz.	17 Ozeja
31 P	Vuk b. †	18 Luka ev.

SUNCE

ulazi 24. u 4 s. 26 m. u znak Štipavca. Dan se smanji za 1 s. 42 m.

	Izlazi:	Zalazi:
4.	6 s. 2 m.	5 s. 36 m.
11.	6 s. 10 m.	5 s. 23 m.
18.	6 s. 20 m.	5 s. 10 m.
25.	6 s. 29 m.	4 s. 58. m.
30.	6 s. 36 m.	4 s. 49 m.

MJESEČEVE MIJENE

⊛ Uštap	7. u 19 s. 56 m.	
☾ Trećak	15. u 6 s. 12 m.	
● Mlađ	21. u 22 s. 48 m.	
☽ Prvak	29. u 10 s. 22 m.	

VRIJEME

Kad listopad mnogo magle ima,
Mnogo snijega svima donijet će zima.

Magla.

Kod magle pazi najprije, gdje se pojavljuje; na bregovima ili u nizini.

Ako se na bližnjim brdima vidi posve laka, tanka magla, poput bijela dima ili vodene pare, pa se ta magla diže, dijeli i napokon ishlapi, znak je da će suho vrijeme.

Gore se puše,
Polja se suše.

Dne	BILJEŠKE:	Primitak D.	Primitak p.	Izdatak D.	Izdatak p.

Dani	Rimski kalendar	Grčki
1 S	Svi Sveti	19 Joel i Mar
44. tjed. Priča o praštanju duga. Mt. 18, 23.		
2 N	21. po D. Justo m.	20 21. po D. Artemij
3 P	**Dušni dan.**	21 Ilarijan
4 U	Karlo Bor. b.	22 Averkij
5 S	Mirko priz.	23 Jakov ap.
6 Č	Leonard priz. 🌕	24 Areta
7 P	Engelbert b.	25 Markijan
8 S	Bogdan p.	26 Dimitrij
45. tjed. Da li je slobodno porez dati. Mt. 22, 15.		
9 N	22. po D. Teodor m.	27 22. po D. Nestor
10 P	Andr. Avel. priz.	28 Petka
11 U	Martin b.	29 Anastazije
12 S	Martin p.	30 Zinovij
13 Č	Stanislav K. priz. ☾	31 Stahij
14 P	Jozafat bm.	1 Kozma i Dam.
15 S	Leopold priz.	2 Akkindin
46. tjed. Isus uskrse kćer Jairovu. Mt. 9, 18.		
16 N	23. po D. Ivan trog. b.	3 23. po D. Akeps.
17 P	Grgur čud. b.	4 Joanikij
18 U	Odo priz.	5 Galaktion
19 S	Elizabeta ud.	6 Pavao b. c.
20 Č	Feliks V. priz. 🌑	7 Jer. i Lazar
21 P	Prikazanje M. B.	8 Zbor* Mih. Ark.
22 S	Cecilija dj. m.	9 Onizifor
47. tjed. Isus navješta propast Jerus. Mt. 24, 15.		
23 N	24. po D. Klement p.	10 24. po D. Erasto
24 P	Ivan od Križa	11 Mino
25 U	Katarina djm.	12 Jozafat
26 S	Ivan Berhm. priz.	13 Ivan Zlat.
27 Č	Virgilije b.	14 Filip
28 P	Sostem priz. ☽	15 Gurij. Poč. p. †
29 S	Saturnin b.	16 Matej ev.
48. tjed. Isus proriče sudnji dan. Lk. 21, 25.		
30 N	1. Adv. Andrija ap.	17 25. po D. Gregorij

SUNCE

ulazi 23. u 1 s. 35 m. noću u znak Strijelca. Dan se smanjuje za 1 s. 16 m.

	Izlazi:	Zalazi:
2.	6 s. 40 m.	4 s. 42 m.
9.	6 s. 50 m.	4 s. 36 m.
16.	7 s. 0 m.	4 s. 27 m.
23.	7 s. 10 m.	4 s. 23 m.
30.	7 s. 18 m.	4 s. 18 m.

MJESEČEVE MIJENE

🌕 Uštap	6. u 11 s.	26 m.
☾ Trećak	13. u 13 s.	27 m.
🌑 Mlađ	20. u 11 s.	21 m.
☽ Prvak	28. u 7 s.	18 m.

VRIJEME

Što prije zima pobjesni,
To prije izbjesni.

Mjesec i zvijezde.

Kada je mjesec blijed, osobito kad ima oko sebe krug i kad se taj prelijeva u razne boje, onda znaj, da će biti kiše (snijega).

Crvena ograda u zimi navješta vjetar.

Obratno: Čisto jasan mjesec obećava nam lijepo vrijeme.

Mjesec blijed, tužan:
Dan ružan.

Dne	BILJEŠKE:	Primitak		Izdatak	
		D.	p.	D.	p.

PROSÍNAC DECEMBAR

Dani	Rimski kalendar	Grčki	
1 P	Eligij b.	18 Platon	†
2 U	Bibijana djm.	19 Abdija	†
3 S	Franjo Ks. priz.	20 Gregorij	
4 Č	Barbara djm.	21 Uvod Bogor.	
5 P	Saba op.	22 Filimon	†
6 S	Nikola b. ⊛	23 Amfilohij	
49. tjed. Ivan šalje učenike k Isusu. Mt. 11, 2.			
7 N 2. Adv.	Ambrozije b.	24 N. 26.	Katarina
8 P	Bezgr. Zač. Bl. Dj. M.	25 Kliment	†
9 U	Leokadija djm.	26 Alipij	†
10 S	Prenos kuće Loret.	27 Jakov	†
11 Č	Damas p.	28 Stjepan i Ilin.	†
12 P	Maksencij m. ☾	29 Paramon	†
13 S	Lucija djm.	30 Andrija ap.	
50. tjed. Židovi šalju svećenike k Ivanu. Iv. 1, 19.			
14 N 3. Adv.	Spiridion	1 N. 27.	Naum
15 P	Irenej m.	2 Avakum	†
16 U	Adelhajda ud.	3 Sofonij	†
17 S	Lazar b. Kvatre †	4 Barbara	†
18 Č	Oč. por. Bl. Dj. M.	5 Sava osvj.	†
19 P	Vladimir priz. Kv. †	6 Nikola	
20 S	Amon m. Kvatre † ●	7 Ambrozij	
51. tjed. Ivan propovijeda u pustinji. Lk. 3, 1.			
21 N 4. Adv.	Toma ap.	8 N. 28.	Patapij
22 P	Zenon m.	9 Bezgr. Zač. Bog.	
23 U	Viktorija dj.	10 Mino	†
24 S	Adam i Eva. Bad. †	11 Danilo	†
25 Č	BOŽIĆ. Rod. Krist.	12 Spiridion	†
26 P	**Stjepan prvi muč.**	13 Eustratij i dr.	†
27 S	Ivan ap.	14 Tirs i Leukij	
52. tjed. Marija i Josip dive se proroštvima. 2.			
28 N Djet. Is.	Mladenci ☽	15 N. Praotaca	
29 P	Toma b.	16 Agej	†
30 U	David kr.	17 Danijel	†
31 S	Silvester p.	18 Sevastijan	†

SUNCE

ulazi 22. u 2 s. 40 m. po podne u znak Kozoroga. Dan se smanji za 20 m. i opet poraste za 4 m.

	Izlazi:	Zalazi:
3.	7 s. 22 m.	4 s. 0 m.
8.	7 s. 28 m.	3 s. 58 m.
14.	7 s. 34 m.	3 s. 57 m.
21.	7 s. 38 m.	3 s. 58 m.
28.	7 s. 41 m.	4 s. 3 m.

MJESEČEVE MIJENE

⊛ Uštap 6. u 1 s. 40 m.
☾ Trećak 12. u 21 s. 7 m.
● Mlađ 20. u 2 s. 24 m.
☽ Prvak 28. u 4 s. 59 m.

VRIJEME

Bolje decembar ružan
Nego južan.

Pasunca (slijepa sunca) u zimi navješćuju snijeg i studen (jer nastaju otuda, što se u višim slojevima zraka tvore ledne igle).

Dim. Ako se dim spušta — kazuje kišu (snijeg), ako se okomito diže — lijepo vrijeme.

Dim se vije,
Sunce sije;
Dim k tlu teži,
Skoro će da sniježi.

Dne	BILJEŠKE:	Primitak D.	Primitak p.	Izdatak D.	Izdatak p.

Abecedni popis imena Svetih.

Kratice: ap. znači apostol; b. biskup; crkv. uč. crkveni učitelj; dj. djevica; đak. đakon; kr. kralj (ica); matr. matrona; mon. monah; m. mučenik (mučenica); nadb. nadbiskup; op. apat (ica); p. papa; patr. patrijar; pr. priznavalac; pror. prorok; pust. pustinjak; redovn. redovnik (redovnica); sveć. svećenik; ud. udovica; vojv. vojvoda.

Abel, sin Adamov, 2. sij.
Aćim, v. Joakim, 16 kol.
Adalbert m. b. 24 trav.
Adam, praotac, 24. pros.
Adela (Adula) ud. 24 pr.
Adelgunda dj. 20. lipnja
Adelhajda dj. op. 5. velj.
Adolf biskup 17. lipnja
Adolf b. osnabr. 11 velj.
Adrijan mučenik 8. rujna
Agapit m. rim. 6 kolov.
Agapit m. palest. 18. kol.
Agata dj. m. 5 veljače
Agato papa 10 siječnja
Agneza dj. m. 21 i 28 sij.
Agrikola m. 4. studenog
Agripina dj. m. 23 lipnja
Alban mučenik 22. lipnja
Albert b. lodski, 4. srpnja
Albin biskup 1. ožujka
Albina dj. m. 16. pros.
Albreht v. Albert, 4 srp.
Aleksandar p. m. 3. svib.
Aleksandar b. m. 26. velj.
Aleksandra dj. m. 18 svib
Aleksij pr. 17. srpnja
Alfreda dj. pust. 2. kol.
Alipij b. 15. kolovoza
Alfonzo Liguori b. 2. kol.
Alfonzo Rodrig. 30 listop.
Alojzij Gonzaga 21. lipnja
Amadej vojv. 30. ožujka
Amalija dj. 10. srpnja
Amando b. 6 velj. i 18 l.
Amato b. 31 kol. i 13 ruj.
Ambrozij b. c. uč. 7 pros.
Amon mučenik 20 pros.
Amos prorok 31. ožujka
Ana ili Anka majka B. D. Marije 26. srpnja
Anaklet p. m. 13. srpnja
Ananija m. dam. 25 sij.
Anastazij p. 27. travnja
Anastazija 15 sij. i 15 tr.
Andrija apost. 30 studen.
Andrija Avelin, pr. 10 st.
Andrija Korsini 4. velj.
Andrija Bobola m. 21 svi.
Anđela od Foligna ud. 4. siječnja ili 30. ožujka
Anđela Merici, 30. svib.
Anđel Angelus m. 13 list.
Anđelko, Engelbert 7 st.
Anđelina, 15. srpnja
Anica, Anka, Ana 26 sr.
Anselmo ud. cr. uč. 21 tr.
Ansgar. ndb. 3 ili 4 velj.
Antim b. m. 27 travnja
Antun pust. 17 siječnja
Antun Padov. 13. lipnja
Antonija dj. i m. 29. trav.
Antonin nadb. 10. svibnja
Apolinarij b. m. 23 srp.
Apolonija dj. m. 9 velj.
Arkadij m. 12. siječnja
Arsenij pust. 19. srpnja
Atanazij b. cr. uč. 2 svib.
Atanazija ud. 14. kolov.
Audomar b. 9. srpnja
August 7. sib. i 7. list.
Augusta m. Sar. 27. ožuj.
Augustin b. hip. 28. kol.
Augustin Kazotić 3 kol.
Aurea dj. Par. 4 listop.
Aurea m. Kord. 19 srpnja
Aurea (Hrize) m. 24. kol.
Aurej biskup m. 16. lip.
Aurelij m. Kord. 27. kol.
Aurelija m. rim. 2. pros.
Aurora, djevica 19 srpnja

Bajo v. Bartol, 14. kol.
Balbina dj. 31. ožujka
Baltazar kr. 6. siječnja
Bara, Barbara dj. 4 pros.
Bartol ap., Bariša 24 kol.
Batilda kraljica 26 velj.
Beatriks dj. 18 sij., 10 svi.
Beda, op. pust. 27. svib.
Benedikt opat, 21 ožujka
Benedikt papa, 7 svibnja
Benedikta rim. 4 siječnja
Benigno b. m. 28. lipnja
Benjamin đak. m. 31 ož.
Benko, vidi Benedikt
Berko, Ferdinand 30 svib
Bernardin pr. 20. svibnja
Bernardo cr. uč. 20. kol.
Berta ud. 1 svib., 4 srp.
Bertila redov. 5. studena
Beta, Betika v. Barbara
Bibijana dj. m. 2. pros.
Bijela dj. v. Albina 16 l.
Brigita ud. rim. 8 list.
Blagoslav, Eudoksij 5 ruj.
Blanda m. 10. svibnja
Blandita m. 2. lipnja
Blaž, b. m. 3. veljače
Blaženka, Makarija, 8. tr.
Blaženko ,Makarije 2. sij.
Bogdan, Deodat, 19. lip.
Bogislav, Teobald, 1. svi.
Bogoljub, Teofil, 27 trav.
Bogomil, Amadej, 30 ož.
Bogomir, Gotfrid, 8 stud.
Boguslav m. 15. svibnja
Bogumil b. gnezd. 10 lip.
Boljeslav, 17. kolovoza
Bonaventura c. uč. 14 sr.
Bono muč. 1. kolovoza
Božena, Natalija 27. pros.
Božidarka, Teodora 1 tr.
Božo, 25. prosinca
Branislav, Branko, Aleks.
Bratoljub, Adolf 27. ruj.
Brcko b., 9. srp., 13 stud.
Brigita dj. škot. 1. velj.
Bruno Kartuz., 6. listop.
Budislav, Grgur, 12 ož.
Cecilija dj. m. 22. stud.
Celestin I. p. 6. travnja
Ciprijan m. 26. rujna
Cirijak, đak. m. 8. kolov.
Cirijaka dj. 21. kolovoza
Ciril, Ćiril ap. slov. 5. sr.
Ciril b. jeruz. 18. ožujka
Cvetoje ili Cvetko vidi Florijan na 4. svibnja
Čedomila, v. Adelhajda.
Damas papa 11. prosinca
Damjan muč. 27. rujna
Danijel pror. 21 srpnja
Danijel stupnik, 11. pros.
Danko vidi kod Danijel
Darija dj. m. 25 listopada
Daroslava, Donata, 17 sr.
David kralj, 30 prosinca
Davorin , Martin 11 stud.
Demetrija dj. m. 21. lip.
Demetrije m. 26. listopad.
Deodat biskup 19. lipnja
Deogracijas Kart. 22. ož.
Desiderij b. m. 11 veljače
Didak priz. 13. studena
Digna dj. 11. kolovoza
Dinko, Dominik, 4. kolov.
Dionizije Areop. 9. list.
Dionizije vel.Aleks. 17.st.
Dobroslava Agata 5 velj.
Domina m. 12. listopada
Dominik pr. 4. kolovoza
Dominika dj. m. 6. srpnja
Donat mučenik 4 veljače
Donat b. m. 7 kolovoza
Donata m. afr. 17. srpnja
Dora, Doroteja dj. 6 velj.
Drago (utin), Karlo 4 tr.
Dujam b. solinski 7 svib.
Dušan, Spiridion, 14 pr.

Edgar kralj, 8. srpnja
Edmundo b. 6. studena
Eduardo kr. 13 listopada
Egidije opat, 1. rujna
Eleuterij b. m. 18. travnja
Eligije b. 1. prosinca
Elizabeta kr. port. 8 srp.
Elizej pror. 14. lipnja
Ema udovica 19. travnja
Emerik priz. 5. studena
Emanuel m. 16. ožujka
Emil, Emilij, 22., 28. svib.
Emilij od Kaupe, 6. list.
Emilija m. lionska, 2 lip.
Emilijan 11 tr. i 8. kol.
Emilijana m. rim. 30 lip.
Engelberto b. m. 7. stud.
Epifanij b. salam. 12 svib.
Erazmo b. m. 2. lipnja
Erik kralj m. 18 svibnja
Ernesto op. 12. siječnja
Eudoksija 5. ruj., 2. stud.
Eufemija dj. m. 15. rujna
Eufrozima dj. 11 ili 13 ož.
Eugen b. m. 13. srpnja
Eugen đakon, 18. studena
Eugenija dj. m. 25 pros.
Euherij b. 20. veljače
Eulalija dj. m. 12. veljače
Eustahij muč. 20. rujna
Euzebij b. bolonjski 26 r.
Euzebij b. vercel. 16 pr.
Eva, praroditeljka 24. pr.
Evaristo p. m. 26. listop.
Ezekijel pror. 10 travnja

Fabijan p. m. 30 siječnja
Fakundo m. 27. studena
Fausta dj. 20 ruj., 19 pr.
Faustin muč. 15. veljače
Felicijan m. 9. lip., 21 srp.
Felicitas m. 7. ožujka
Feliks sveć. Nol. 14 sij.
Feliks Valois pr. 20 stud.
Ferdinand kralj, 30 svib.
Ferdinand b. 19. listop.
Fidelis muč. 24. travnja
Fides dj. m. rim. 1. kol.
Filip apostol 1. svibnja
Filip Benicije pr. 23. kol.
Filip Nerij pr. 26. svibnja
Filipa mučenica 20. rujna
Filipina dj. Riet. 16. velj.
Filomena dj. m. 11 kol.
Flora dj. m. 25 st. 25 srp.
Florijan m. 4. svibnja
Franjo Borgija pr. 10 list.
Franjo de Hier. 11. svib.
Franjo Ksaverski 3. pros.
Franjo Paulski 2. travnja
Franjo Regis 16. lipnja
Franjo Saleski 29. siječ.
Franjo Seraf. 4. listopada
Franciska ud. 9. ožujka
Franjica, Franjka, Franc.
Fridrik bisk. 18. travnja
Fulgencije bisk. 1. siječ.
Fuska dj. m. 13. veljače

Gabin sveć. m. 10 velj.
Gabrijel arkanđ. 25. ožuj.
Gaje, Gajo, Kaj, 22. trav.
Gašpar kralj, 6. siječnja
Gaudencij biskup 1 lipnja
Gelazij papa, 2. studena
Genezij m. 25. kolovoza
Genovefa dj. 3. siječnja
Georgija, Georgina 15. v.
Gerardo b. m. 24. rujna
Gertruda dj. 15. ili 17. st.
Gizela kraljica, 7. svibnja
Godfrid biskup 8 studena
Gracijan b. 18. prosinca
Grgur Veliki p. 12 ožujka
Grgur VII. p. 25 svibnja
Grgur iluminator 30. ruj.
Grgur Nazian. b. 9. svib.
Grgur čudot. b. 17 stud.
Grgur sveć. m. 7. lipnja
Guido pr. 31. ož. i 12. ruj.

Hadrijan vidi Andrijan
Hartman b. 23. prosinca
Hedviga 15 ili 17 listop.
Helena dj. 22. svibnja
Helena carica, 18. kol.
Henrik kralj, 15. srpnja
Hermina mučenica 4. ruj.
Hermogenes m. 21. kol.
Hiacint pr. 16. kolovoza
Hieronim Aem. pr. 21 sr.
Hieronim cr. nauč. 30 r.
Higin papa m. 11 siječnja
Hilarija m. 9 i 12 kolov.
Hilarij biskup 12. ožujka
Hildegarda dj. 17. rujna
Hinko v. Henrik, 15 srp.
Hrysant, 25. listopada
Hubert. bisk. 3. studena
Hugo biskup, 1. travnja

Ida, 3. stud. i 4. rujna
Ifigenija dj. 21. rujna
Ignacij Lojol. pr. 31. srp.
Ignacij b. m. 1. veljače
Ignacij patr. car. 23. list.
Ildefons b. 23 sij. 15. velj.
Ilija prorok 20. srpnja
Inocencije I. p. 28 srpnja
Irenej biskup m. 28 lipnja
Irenej b. srjem. m. 25 ož.
Irene dj. m. 5 tr. 20 list.
Ivan apostol 27. prosinca
Ivan Krstitelj 24 lipnja
Ivan, glavosjek, 29. kol.
Ivan Berhamns, pr. 27 st.
Ivan Kap. 28 ož. 23 list.
Ivan od Boga pr. 8 ožuj.
Ivan od Križa pr. 24. st.
Ivan Nepomuk m. 16 svi.
Ivan b. trogirski 15 stud.
Ivka kr. 4. i 11. veljače
Izabela, Elizabeta, 19. st.
Izaija prorok, 6. srpnja
Izidor ratar, 15. svibnja
Izidor biskup 4. travnja
Izidor Peluz. 4. veljače

Jačint, Hiacint, 16. kol.
Jagoda, Agata, 5. veljače
Jakob (star.) ap. 25. srp.
Jakob (ml.) ap. 1. svibnja
Jakob Ilirski pr. 20. trav.
Jakša, Jašo, vidi Jakob
Jana v. Agneza, 21. sij.
Januarij bisk. 19. rujna
Januarij b. m. 19. rujna
Jela, Jelica Helena 22 sv.
Jelisava, dj. 19. studena
Jenio, Eugen, 13. srpnja
Jenko, Januarij 19. ruj.
Jeremija m. 16. veljače
Jeremija pr. 1. svibnja
Jerko, Hieronim, 30. ruj.
Jermogen v. Hermogenes
Jerolim, Jeronim, Hieron.
Joakim, 16. kolovoza
Josip od Arimat. 17. ož.
Josip zar. BDM. 19 ožuj.
Josip Kalasancije 27 kol.
Josip Kupertin. pr. 18 r.
Jovita muč. 15. veljače
Jukunda m. 25. studena
Jukundo b. 14. studena
Juda Tadej ap. 28. listop.
Judita ud. 5. svib. 21 srp.
Julijan 16 ož. i 31 siječ.
Julijana dj. 16 velj. 17kol.
Julije m. negl. 1. srpnja
Juraj mučenik 23. travnja
Justa dj. m. 23. travnja
Justina dj. 16 lip. 26. ruj.
Justinijan Laur. b. 5 ruj.
Justin m. 17 ruj. 14 trav.

Kaj papa m. 22 travnja
Kajetan opat 7 kolovoza
Kamil adj. 3. ožujka
Kamilo prizn. 18. srpnja
Kandida m. 6. lipnja
Karlo Bor. b. 4. studena

Karolina vidi kod Karlo
Kata (-rina) Bolonj. 9 ož.
Katarina dj. m. 25. stud.
Katarina Riči, dj. 13 velj.
Katarina Švedska u ožuj.
Kazimir kr. pr. 4. ožujka
Klara djev. 12. kolovoza
Klement I. p. m. 23 stud.
Kleto p. m. 26. travnja
Klotilda kraljica, 3. lip.
Koloman m. 13. listop.
Kolumba dj. 17. ruj. 31 pr
Konstantin opat, 21 srp.
Kordula djevica 22. list.
Kornelij papa m. 16 ruj.
Kornelija dj. m. 31. ožuj.
Krescencij m. 28 svib 27 l
Kreševan, Krizog. 24. st.
Krešimir, Petar, 29. lip.
Krispin b. 25. listopada
Krispina m. 25. prosinca
Kristijan, Krsto, b. 3. st.
Kristina djev. m. 24. pros.
Kristof, 25. srpnja
Krizogon, 24. studena
Kunigunda dj. 3. ožujka
Kuzman muč. u rujnu
Kvirin bisk. m. 4. lipnja
Ladislav kralj 27 lipnja
Lambert bisk. m. 17. ruj.
Lambert ratar m. 16 trav.
Laura djevica 17. lipnja
Laurencij m. 10. kolovoz
Laurencij Justinijan 5 r.
Laurencija dj. m. 8 list.
Lav vidi kod Leon
Lavoslav, Leopold 15 st.
Lazar od Betanije 17 pr.
Lea udovica 22. ožujka
Leander ndb.sev.27. velj.
Leon papa, 11. travnja
Leon prizn. 15. veljače
Leonardo Port. M. 26. st.
Leoncija m. 6 prosinca
Leonidas m. Aleks. 22 tr.
Leonides dj. m. 28. siječ.
Leonila m. 17. siječnja
Leopold markgrof, 15 st.
Levin b. m. 14. studena
Levina, muč. 24. lipnja
Libija djev. m. 25. lipnja
Liborij, muč. 18. svibnja
Lino papa m. 23. rujna
Longin muč. 15. ožujka
Lovro, Laurencij mučen.
Lucija dj. m. 13. prosinca
Lucijan m. 7 sij. 26. list.
Lucila dj. m 29 sr. 31 lis.
Lucina djevica 30. lipnja
Ludmila ud. m. 16 rujna
Ludolf pr. 13. kolovoza
Ludovika ud. 31. siječnja

Luka ev. 18. listopada
Luitgarda dj. 16. lipnja
Lupus b. 29. srp. 1. rujna
Ljubica vidi Amalija
Ljubiša, Ljubo, Amando
Ljudevit b. 19. kolovoza
Ljudevit IX. kr. 25 kol.
Ljudevita vidi Ludovika

Magda, Marija, Magdal.
Magnus b. 6 list. 5 stud.
Makarija m. 8 travnja
Makarije 15 sij. 10 ož.
Makarije ml. 2. siječnja
Makarije b. Jeruz. 10 ož.
Makrima dj. 19. srpnja
Maksim b. Aleks. 27 srp.
Maksima dj. 16. svibnja
Maksimilijan b. 9. lipnja
Maksimilijan b. m. 12 lis.
Malahija biskup 3. stud.
Mamerto bisk. 11 svibnja
Manda, Marija, Magdal.
Manojlo vidi Emanuel
Marcela m. 31 sij. 8 lip.
Marcijan b. m. 14 lipnja
Marcijan m. 26. listop.
Marcijana dj. m. 9. siječ.
Margarita Kort. 22 i 26 v.
Margarita Antioh. 20. sr.
Margarita dj. Skot. 10 lip.
Margarita M. Alakok, 17. ili 25. listopada.
Marija B. D. Bezgr. Zač. 8. pr. Dan rođ. 8 rujna Imendan 12 rujna. Navještenje 25. ožujka. Pohod 2. srpnja. Iščekivanje poroda 18 pr.
Marija Egipatska, 2. trav.
Marija Magdalena 22 srp.
Marijan 1. pros. 19 kol.
Marijana, dj. 9. siječnja
Marin pr. 28. sij. 4. ruj.
Marina dj. 7 trav. 17 lip.
Marko ev. 25. travnja
Marko papa 7. listopada
Marko b. jeruz. 22. list.
Marko Krizin m. 7. ruj.
Marta djevica 29. srpnja
Martin b.isk. 11. studena
Martin p. m. 12 studena
Martina dj. m. 30 siječ.
Matej apostol, 21. rujna
Matija apostol, 24. velj. u prestupnoj godini 25.)
Matilda kralj. 14. ožujka
Mauricij m. 22 rujna
Mauro sveć. m. 21. stud.
Mehtilda dj. 10 tr. 25. v.
Medardo biskup, 8. lipnja
Medo v. Ursus 30 ruj.

Melanija matr. 31 pros.
Melhior kralj, 6. siječnja
Melit ndb. 24. travnja
Metod bisk. 5. srpnja
Mihael Ark., 8 sv. 29 ruj.
Mihovil, Mijo, Miško
Mila Milica Emilija 2 list.
Milan Emil (-ijan), 8 kol.
Milivoj Klement, 23 stud.
Mina, Minka v. Marija
Mira, Miron m. 17 kol.
Mirko, Emerik, 5 stud.
Miroljub, Trankvilin 6 sr.
Miroslav, Friderik 18 sr.
Modesta dj. 4 studena
Modesto 25 velj. 15 srp.
Monika ud. 4. svibnja
Napoleon Aleks. 15 kol.
Nada, Spes, 1. kolovoza
Natalija muč. 27. srpnja
Natalija matr. 1. prosinca
Nazarije m. 12 lip. 28 srp.
Neda Dominika 6. srpnja
Nedjeljko Dominik 4 kol
Nikanor đak. m. 10. sij.
Niketa u. 7 sij. 20. ožuj.
Nikifor patr. car. 13 ož.
Nikodem 1 lip. 3. kolovoz
Nikola papa 13. studena
Nikola Tavile, m. 7 ruj.
Nikola Tolent. 10 rujna
Nikomed m. 15. rujna
Nilo priznavaoc 26. rujna
Norbert nadb. 6. lipnja
Notburga dj. 14. rujna
Oda udovica 27. studena
Odilo opat 2. siječnja
Odo opat 18. studena
Ognjeslav vidi Ignacij
Oktavijan m. 22. ožujka
Olga djevica 21. srpnja
Oliva djevica 15 srpnja
Olimpija ud. 17. prosinca
Omar Omer v. Audomat
Onezim b. m. 16. veljače
Onufrij pust. 12. lipnja
Oskar, Ansgar, 3. veljače
Otilija dj. m. 13. kolovoz
Otmar opat 16. studena
Oto b. 23. ož. 18. stud.
Otokar Oskar mon. 4. st.
Pahomij op. 14. svibnja
Pacifik prizn. 25. rujna
Pankracij m. 12. svibnja
Paškal papa, 14. svibnja
Paškal Bailon pr. 17. svi.
Patricija dj. 28. travnja
Patrik ap. Iraca 17. ožuj.
Paula djev. m. 3. lipnja
Paula ud. rim. 26. siječnja
Paulin b. m. 12. srpnja
Paulin b. od Nole, 22 lip.

Paulina dj. m. 6 lipnja
Pavao apostol 29 lipnja
Pavla spomen, 30 lipnja
Pavao od Križa. 28 trav.
Pavao pust. 10 i 15 siječ.
Pavao i Ivan mm. 26 lip.
Pelagij muč. 26. lipnja
Pelagija dj. m. 4 svi. 9 l.
Perpetua i Felicitas 7 ož.
Petar apostol 29. lipnja
Petar Alkant. pr. 19 list.
Petar Kanizij pr. 27 trav.
Petar Klaver pr. 9 rujna
Petar Damjan b. 23. velj.
Petar Nolasko pr. 31. sij.
Petra Petronila dj. 31. sv.
Pijo I. papa, 11. srpnja
Pijo V. papa, 5. svibnja
Pirminij op. 3. studena
Placid op. 5. listopada
Probo m. 11. listopada
Prokopij op. 3. srpnja
Prokopij m. 8. srpnja
Prosper bisk. 25. lipnja
Pudencijana dj. 19. svib.
Pulherija carica 15. rujna

Radegunda dj. 13 kolov.
Radojica, Rudolf 17 trav.
Radovan, Hilarij, 12 ož.
Rafael ark. 24 list. 16 tr.
Rajmundo Nonat. 31 kol.
Rajmundo de Penafort 31 siječnja ili 16. veljače
Rajnerij muč. 17. lipnja
Rajnerij ndb. split. 4 kol.
Ratislav vidi Krescencij
Regina djev. m. 7. rujna
Rikardo b. 3. travnja
Roberto opat 6. lipnja
Rok prizn. 16 kolovoza
Rolando pust. 15. rujna
Roman opat 28. veljače
Roman muč. 9. kolovoza
Romana dj. 23. veljače
Roza Limanska dj. 30 k.
Roza Viterb. dj. 4. rujna
Rozalija Palerm. 4. rujna
Rozina vidi Eufrozina
Rudolf muč. 17. travnja
Ruperto bisk. 27. ožujka
Ružica Ruža v. Roza

Sabina m. 27. list. 29 kol.
Saloma 22. listopada
Samson patr. car. 27. list.
Samuel pror. 26. kolov.
Sava opat, 5. prosinca
Savina matr. 30. siječnja
Sebastijan m. 20. siječnja
Serafin kapuc. 12. listop.
Serafina udovica 9 .rujna
Sergij papa, 9. rujna
Servacij bisk. 13. svibnja

Sidonij b. 23. kolovoza
Sidonija dj. 23 lip. 29 ruj.
Sigfrid 15. velj. i 22. kol.
Sigismundo kr. m. 1. svi.
Silvan mučenik 10 srpnja
Silverij papa 20 lipnja
Silvij m. 21. prosinca
Silvija matr. 3. studena
Simeon b. Jeruz. 18. velj.
Simeon pror. 8. listopada
Simeon Stilit. 8. siječnja
Simon ap. 28. listopada
Siricij pust. 26. studena
Siren m. srijem. 23. velj.
Siksto 9. tr. 6 kol. 28 ož.
Skender,Aleksander 3 sv.
Skolastika dj. 10. veljače
Slava, Slavka, Alojzija
Slavoljub, Eduard 13 list.
Sofija dj. m. 30 tr. 15 svi.
Sofronij b. Jeruz. 11 ož.
Spes dj. m. 1. kolovoza
Spiridion b. 14 prosinca
Srećko vidi kod Feliks
Stanislav b. m. 7. svibnja
Stanislav Kostka, 13 stud
Stanko, vidi Stanislav
Staža vidi Anastazija
Stjepan kralj ug. 20 kol.
Stjepan 1. muč. 26 pros.
Stjepan papa m. 2. kol.
Stošija vidi Anastazija
Suzana dj. 19. velj. 11 k.
Svetoslav pr. 15. travnja

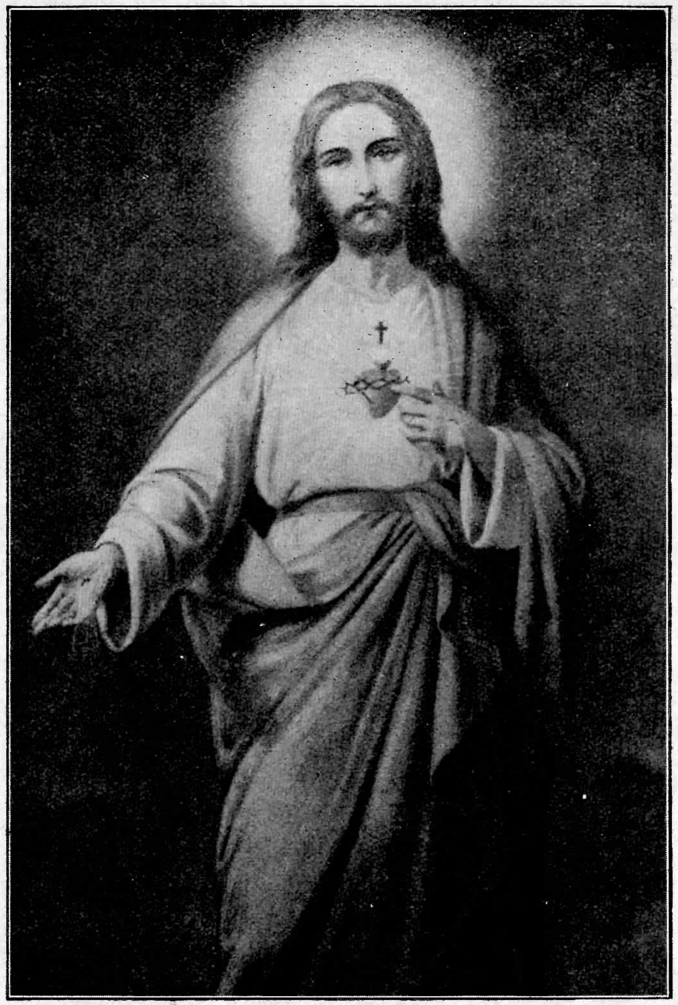
Šandor, Aleksander 3 sv.
Šar, pustinjak 5. srpnja
Šimun, Simon, 28. listop.
Šišman vidi Sigismund
Škender vidi Aleks. 3 sv.
Špiro, Spiridion, 14 pros.

Tadija ap. 28. listopada
Tekla uč. sv. Pavla 23 r.
Tekla dj. m. 19 kol. 3. r.
Teobald pr. 1. svibnja
Teodor m. 23. ožuj. 9 st.
Teodora dj. m. 1 i 28 tr.
Teodot muč. 18. svibnja
Teodota muč. 29. rujna
Teofil biskup 27. travnja
Teofila djevica 28. pros.
Teotim bisk. 20. travnja
Terezija dj. 15 listopada
Tiberij m. 10. studena
Tirbucij m. 14 tr. 11 kol.
Timotej b. efeški 24 sij.
Timotej m. rim. 21. kolv.
Tito b. 4 sij. ili 6 velj.
Tobija m. 2. studena
Tomo apost. 22. prosinca
Tomo Akvin. 7. ožujka
Tomo Beket b. m. 29 pr.
Tomo Vilanova ndb 22 tr.

Trakvilin 6. srpnja
Trifonija ud. m. 18 list.
Trifun m. 10 st. i 2 sij.
Tripo v. Trifun, 2. ožuj.

Ubaldo bisk. 16. svibnja
Ulrik, Udalrik b. 4 svib.
Udalrik bened. 10 lipnja
Ulrika djev. 6. kolovoza
Upravda Justinijan 5. r.
Urban papa, 25. svibnja
Ursin papa, 29 prosinca
Ursula dj. m. 21. listop.
Urzus b. 13 trav. 30 srp.

Valburga dj. 25. veljače
Valentin m. 14. veljače
Valentina dj. m. 25. srp.
Valerija dj. 28. tr. 9. pr.
Valfrid bisk. 12 listopada
Vatroslav, Ignacij 31. srp.
Velimir, Magnus, 5 list.
Veljko, Maksim, 27. pros.
Venancij m. 18. svibnja
Venceslav kr. m. 28. ruj.
Vendelin op. 20. listop.
Venefrida dj. m. 3. stud.
Venerand m. 14. studena
Vicko vidi kod Vincencij
Vid mučenik 15 lipnja
Vigilij bisk. m. 26. lipnja
Viktor p. 26. v. 28 srp.
Viktorija dj. m. 23. pros.
Viktorin muč. 23. ožujka
Vilfrid ndb. 29. travnja
Vilhelmo pust. 10. veljače
Vilhelmo vojv. 28. svibnja
Vilhelmo op. 25. lipnja
Vilibald kralj 7. srpnja
Vilim vidi Vilhelmo
Vinko, Vincencij, 19. srp.
Virgil bisk. 27. studena
Vitalis m u Raveni 28 tr.
Vitalis m u Bologni 4 st.
Vitomir, Sigfrid, 15 velj.
Višeslav, Venceslav 28 r.
Vjekoslav, Alojzij 21. lip.
Vjenceslav, v Venceslav
Vladimir vojv. 15 srpnja
Vladoje Viktor 26. velj.
Vlah, Blaž, 3. veljače
Vojtjeh, Adalbert, 24. tr.
Volfgang b. 31. listopada
Zakej b. Jeruz. 23. kol.
Zakarija pror. 6. rujna
Zdenka, Sidonija, 23 lip.
Zdenko, Sidonij, 23. kol.
Zdravko Valentin, 7. sij.
Zeferin p. m. 26. kolovoz
Zeno b. od Verone, 11 tr.
Zita djevica 27. travnja
Zosim biskup 15. srpnja
Željko, Deziderij, 11 velj.
Živan, Živko, Vitalis 4 st.

»Upoznajte napokon ovo Srce, što ste ga s kraja na kraj proboli!
»Iz njega izvire krv za vas na oltar i obnavlja kalež«.

O rano uistinu kraljevska! O soku Boga, koji se izliva!
Svaka ruža za mene vrijedi kud i kamo manje od trna njena.
Kao ništa je za mene ljubav, u kojoj patnje božanske nema.
Što su sva nebesa prema Tvojemu Srcu?

Ah, kada se rugaju Tebi i jer je pakao tu zacijelo,
Dođi i sakrij se sa mnom, Riječi, što posta tijelo,
Kao što Te nekad Marija Margareta u svoj bijedni samostan primi.
Da bih Te ja tek zadržao ko što Te Marija ondje zadrža!

Iz »Himna Presv. Srcu« od Paul Claudela.

Vječno mlada, lijepa i jaka

Nekoliko misli iz crkve sv. Petra u Rimu.

U SLAVI jutarnjega sunca ukazuješ se napokon očima mojim slavni, davno žuđeni hrame Gospodnji! Motrim te sa dna trga tvojeg pomičući se prema tebi, a ti sve više rasteš pred zadivljenim okom kao živa vasiona Crkva, što raste bez prestanka zahvatajući sva vremena i narode.

Iz daljine gotovo odbijaš, a što ti se više približujem, to bolje razabirem, kako si silna i divna sa svim, što je u tebi i na tebi. Kao i Zaručnica Kristova, kojoj se treba približiti, koju treba dobro upoznati, da joj se diviš, da je ljubiš.

Stupovi tvoji, sveci tvoji, anđeli tvoji izdaleka se čine obični, osrednji, a izbliza su nadljudski, nadnaravni. Kao i duhovna Crkva koja će nam se, kad je motrimo samo izvana, učiniti češće neznatna, bit će katkada tu i tamo zemljom zaprljana, ali kad zavirimo u nutarnjost njezinu, obasjava nam odonud dušu vječni, natprirodni čar. »Sva je ljepota nje, kćeri Kraljevske iznutra...«.

*

Rascvjetala si kao tajinstveni silni ljiljan, iz kojega se dižu k nebu i šire svijetom svi opojni i slatki mirisi naše vjere. One vjere, koju u Rimljana hvali još sv. Pavao veleći, da je »na glasu po svem svijetu«. Vjere, uz koju je tako rano dozorila krepost nježne Agneze, divne Cecilije, malog Tarzicija, srčanog Pankracija, čudesnog Lovrinca i tolikih mladih mučenika uz koju su ljudi puni života i snage prezirali sa Sebastijanom život zemaljski, da dobiju vječni; s kojom su i slabi starci junački umirali za Krista.

O da, ti sva odišeš vjerom, koja je oborila oholost Palatina, zaodjela carske Palače, cirk i kolosej u prnje, a ipak ih sačuvala, da budu vječni svjedoci njezine borbe i pobjede. Odišeš vjerom Stijene — Petra, nad čijim se prahom uzdižeš kao prilika vidljive Crkve, kojoj je on glava. Odišeš vjerom Grgura, Leona, Pija i tolikih drugih svetih Papa; vjerom, koja je već u ovo 2000 godina doživjela nebrojena poniženja i slavlja; vjerom, koja je rađala i rađa nebrojenim nebeskim plodovima - svecima.

*

Kod »konfesije sv. Petra« padam na koljena i molim... Tu si dakle ti, Šimune sine Jonin, negdašnji ubogi ribaru galilejski! Tu si, Petre, koji si gorko plakao a poslije uvjeravao Gospodina o ljubavi svojoj...

Tu si dao posljednji blagoslov Rimu i svijetu, tu si raskrilio ruke, da te razapnu, tu je krv iz apostolskih nogu, okrenutih k cestama nebeskim, kapala i umivala staračku glavu tvoju.

Tu vjekovima počiva prah tvoj, tu nebrojene svijeće osvjetljuju dan i noć grob tvoj, tu se nad tobom diže grobnica, kakve nije nikad imao ni koji velikan na svijetu, pa se i na tebi svojim načinom, Namjesniče Isusov, ispunja ono: »Bit će grob njegov slavan«.

O dobri, dragi, od tolikih naroda srdačno ljubljeni Apostole! Sjeti se moga naroda hrvatskoga, koji je uza sve svoje bijede i nedostatke ostao ipak kroz vjekove vjeran Kristu, vjeran tebi i tvojim nasljednicima. Ti vidiš, kako se nevjera napreže iz svih sila, da mu otme Boga iz srca, da ga otrgne od tvoje Stolice, da ga obori u propast na ovom i onom svijetu.

Veliki sveti Apostole, čuvaj baštinu svoju, brani narod hrvatski, koji ti je još u davne dane prisegao vjernost, koji je tu svoju prisegu obnovio proslavljajući tisućgodišnjicu kraljevstva svoga. Izmoli ovom narodu svomu vojsku svećenika po Srcu Sina Božjega.

I služio sam zato Misu tebi na čast na tvom oltaru, u podzemlju konfesije tvoje punom najsvetijih uspomena. Ondje sam nijemu molitvu svoje siromašne duše metnuo ko bijedni prinos ubogara uz neizmjerno blago božanskih Tajna, uz vapaj Srca Božjega, što odjekuje u onaj svijet silnije od groma i milije od nježnoga grla djetinjeg. O Stijeno vjere, utvrdi hrvatski narod u vjeri, izmoli obraćenje zalutalima; izmoli da dobijemo svetaca; izmoli, da se svi Slaveni, svi odijeljeni kršćani i svi ljudi nađu u lađi, kojoj te je Gospodin postavio za kormirala!

*

Slavni Mikelanđelo, kakvim je plodom urodila žrtva, kojom si pregorio ljubav zemaljsku, sreću obiteljsku! Ona žalosna Majka s mrtvim Sinom na krilu, što se nalazi tamo dolje u prvoj kapeli nadesno od ulaza, Majka, u kojoj je mramor pod tvojim besmrtnim dlijetom procvilio pjesmu najdublje, najljepše, najljudskije i najbožanstvenije boli, pa ova ovdje kupula, ovaj uzdah tvoje gorostasne duše, ovaj sjajni lik silne nade svega katoličanstva, zar nije to bila prebogata odšteta za pregorene radosti, zar nije to bila za te radost nad svim radostima zemaljskim?

A ipak svećenik, kadgod odriješi koju dušu od grijeha, kadgod odsluži sv. Misu, kadgod izvrši koji mu drago čin svoje svete službe, ipak on tada izvede djelo, koje pravom vrijednošću neisporedivo nadmašuje sva djela tvoja. Pa zar da svećenik ne nađe u svom divnom poslu takve radosti, koja će mu biti odštetom za pregorenu ljubav zemaljsku? O da, radost, kojoj nema na svijetu ravne, samo ako je on hoće...

*

Idem naokolo donjom pa gornjom unutarnjom galerijom kupule. Ispod mene dolje zijeva crkva kao bezdan, po njenim tlima milje ljudi tako neznatni, tako daleki. Blizu mene gorostasni sveci i anđeli kanda mi šapću silna slova, što se kao čudesni vijenac uvijaju po sredini kupule iznutra: »TU ES PETRUS...« TI SI PETAR I NA TOJ STIJENI SAGRADIT ĆU CRKVU SVOJU. I TEBI ĆU DATI KLJUČEVE KRALJEVSTVA NEBESKOGA. Da, to su one božanstvene riječi, što nadahnuše Mikelanđelu veličanstvenu zamisao veličanstvene, najljepše kupule na svijetu; one podigoše i crkvu sv. Petra i ono neizmjerno veće čudo: svetu Crkvu Katoličku; te riječi kao dah Božji promijeniše lice svijeta.

*

Umoran od uspinjanja tolikim zavojitim stubama sjedim u ogradi navrh kupule i gledam preko Rima tamo pravcem Sabinskih gora. Kuće vječnoga grada čine se rojem leptira, a sam se osjećam kao dijete, što ga je majka digla na rame i ono joj grli vrat.

Michelangelo: Žalosna Majka.

Kakav vidik s tvojih visina, o Majko! Već vjekove gledaš ti s njih ljudsko komešanje, tuguješ nad njihovim zabludama, bolno se smiješ navalama onih, koji hoće da te obore ne shvaćajući riječi: »I vrata je paklena ne će nadvladati!«

Što su postigli Cezari gaseći žeđu poganske mržnje mlazovima tvoje krvi? Što i đavo, koji razornim radom svojim postizava protivno od onoga, što kani; hoćeš ne ćeš on vazda radi za Boga, dašto kao opaki rob, protiv svoje volje, bez zasluge. Trista je godina trebalo udarati temelje zgradi, koji će trajati sve vjekove do svršetka svijeta. Ti su temelji udareni mukama tvojim, oni te ukorijeniše do dna savjesti ljudske. Što postigoše Neroni, Deciji, Dioklecijani, Julijani, Napoleoni, to će postići i Lenini i Kalesi i svi drugi dušmani tvoji: ubijana pobjeđuješ!

*

Ja sam ponosan, što sam tvoje dijete, o Majko! Otkad sam te upoznao, zanio me je božanstveni miris duše tvoje, opojila me je slatka pjesma grla tvoga što je ljudski jezik ne može izreći. Otkad sam te upoznao, zauzela si s bijelim Starcem, Petrovim nasljednikom, prvo mjesto u srcu mome.

Svega si me obasula nebeskim zlatom svojih sakramenata: umila si me krstom, ojačala potvrdom, na svećeništvo me uzdigla sv. redom, vazda me čistiš pokorom, vazda me hraniš Euharistijom. Kako da ti zahvalim, o Majko?

*

Kolikom si nutarnjom ljepotom napunio Zaručnicu svoju, o Isuse, koliku moć si joj dao! Ovaj divni hram s tolikim anđelima i svecima tek je neznatna sličica duše njezine, koja kao bijela nebeska ptica okuplja pod svojim krilima sve pravednike svijeta.

Hvala Ti, o Isuse, na svemu, što si učinio njoj i po njoj svima nama! Ti čuj njezine molitve, učini kraj svim dušmanskim navalama i bludnjama, da ti služi mirna i slobodna. — **Milan Pavelić D. I.**

SLAP.

S prozora svoga gledam, kako se ruši gorska rijeka niz visoke stijene. Što je tjera, da se onako hitro žuri k moru? Želi li se izgubiti u pučini njegovoj, pa se ruši, da što prije stigne u beskrajne dubine? Buči, viče, prebija se kao veličanstvena slika boli.

A kako je divna, kad je obasja sunce sa zapada! Milijuni se kapljica viju i prelijevaju u tisuću boja. Šta je griva pustinjskoga lava prema njezinoj pjeni, i hoće li tigar da rikne kao slap u noćnoj tišini?

Sila je gorske rijeke u slapu njezinu, u boli njezinoj, kad se prebija o visoke stijene.

Ljepota je gorske rijeke u čežnji njezinoj za pučinom neizmjernoga mora, s koje se žuri i lomi kroz hridine gorske.

Gospodine, nijesu li uzdasi najvruće molitve, nijesu li najuzvišenije misli nikle u boli i čežnji našoj za pučinom Milosrđa i dobrote Tvoje?

Lovre Katić.

Najslađa hrana

Sv. Margareta Alakok gojila je vazda osobitu pobožnost prema Presv. Sakramentu i veoma se revno pripravljala na sv. pričest. Običavala je govoriti: »Mene mori silna žeđa za sv. pričesti. Kad bih morala bosonoga trčati po ražarenoj žeravici, da se pričestim, ne bi me bol opeklina odvratila od sv. pričesti. Ta bi me prolazna bol manje pekla od velike žalosti, što je osjećam, kad moram ostati bez najslađe hrane duše svoje«.

Sv. Julijana, djevica iz grada Liége-a u Belgiji, velika štovateljica Presv. Sakramenta. Njenim se trudom stao u 12. vijeku uvoditi blagd. Tijelova.

Dan uoči sv. pričesti veselila se i željno očekivala zoru, da se združi s Presv. Srcem Isusovim. Zato je cijelu noć bdjela u molitvi i u slatkom razgovoru s Isusom. Vrijeme iza sv. pričesti sprovela bi svetica u najdubljoj sabranosti. Od srca se zahvaljivala Isusu za tu veliku milost. Često je po osobitoj dobroti Bož. Srca vidjela u sebi ko na sjajnu prijestolju sve milosti, za koje je molila. Za ono »blaženo vrijeme iza sv. pričesti«, kako ga je zvala, ne bi se katkad mogla uzdržati, a da glasno ne uzdahne: »O ljubavi, o ljubavi! O neizmjerne ljubavi Božje prema tako jadnu i nevoljnu stvoru!«

Kako se ti pripravljaš za sv. pričest? Držiš li vrijeme iza sv. pričesti dragocjenim, ili se možda žuriš da što prije iziđeš iz crkve? Zašto ostavljaš Djelitelja milosti, koji želi da te obogati? Nastoj da što dulje ostaneš s Isusom, koji je došao u stan duše tvoje. Usrdno ga moli, neka što dulje ostane uza te kao što su ga molili učenici u Emausu. Bez Isusa brzo nastaje u duši tamna noć.

S. Dragičević D. I.

»Magnet privlači k sebi čudnom moći željezo. Pet stvari ga ipak u tom priječi: 1. prevelika udaljenost željeza; 2. ako se među njima nalazi kakv dijamant; 3. ako je željezo masno; 4. ako je natrto lukom; 5. ako je željezo preteško. Tako Bog privlači vazda naše srce svojom ljubavlju, a pet ga stvari priječi u tom: 1. grijeh, koji nas udaljuje od Boga; 2. ljubav k bogatstvu; 3. tjelesne naslade; 4. oholost i taština; 5. samoljublje i neuredne strasti, koje su u duši kao teški teret«.

Sv. Franjo Saleski.

Apostolstvo Srca Isusova

ZA OLUJE, kad valovi ne daju brodu u luku, zapovijeda kapetan: »Spustimo sidro!« S velikom silom roni ono u dubinu, zaglibi se na dnu ili zapne o pećinu, i brod je siguran, da ga valovi ne će baciti o liticu.

Tko se upiše u društvo Srca Isusova, taj baci u samo Srce Isusovo sidro nade svoje. Može još biti bure i gromova, ali lađa se duše njegove ne će razbiti. »Tko se posveti srcu mome, ne će se izgubiti«, obećao je Spasitelj po sv. Margareti. Uvjeravamo se o tome često kod smrtne postelje grješnika, koji su se nekoć bili upisali u bratovštinu Srca Isusova.

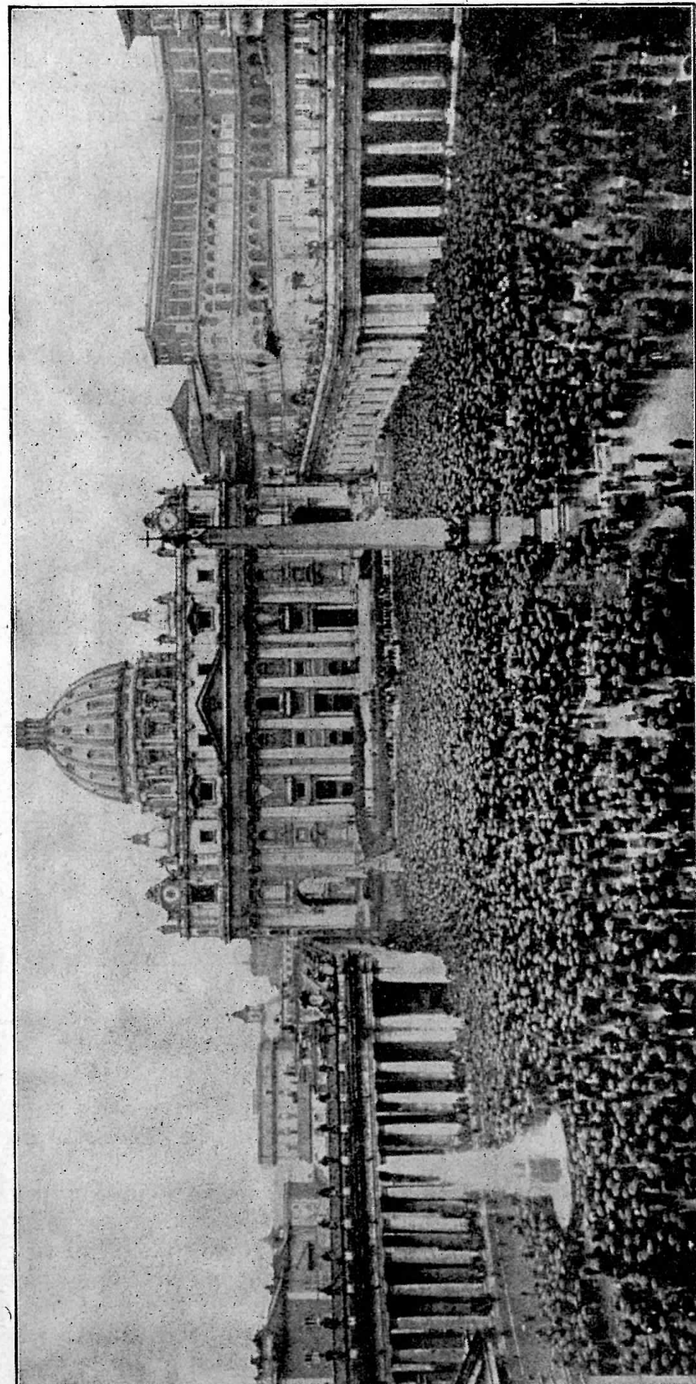
No Srce Isusovo ne vrši svoj apostolat samo prenoseći duše u bolju vječnost. Ono želi, da osobito usavrši i oplemeni one, koji mu se približe. »Učite se od mene!«... potiče ih. Učite se ne samo poniznosti i blagosti, nego i ljubavi, pravednosti, razboritosti, jakosti, umjerenosti, poslušnosti, radinosti, čistoći, revnosti, darežljivosti... »Nikoja druga pobožnost ne diže dušu tako brzo i svestrano u kreposti, kao pobožnost k Presv. Srcu« uvjerava sv. Margareta, koja je to obilno iskusila na sebi.

Još ni tim nije iscrpljen apostolat Srca Isusova. Kako ono samo ne zadržava plamen u sebi, nego njime i druge grije i prosvjetljuje, tako želi, da i oni, koji ga štuju, ne misle samo na sebe, već da predobivaju okolinu svoju za nj. Ono nadhnjuje duh apostolata. Kako smo što se tiče naravnog života vezani jedan za drugoga, tako želi Bož. Srce, da pomažemo jedan drugome dušu spasiti. Apostolima i njihovim nasljednicima bila je to i jest zadaća života; zato se i zove duhovni rad za bližnjega: apostolat. Drugim katolicima, laicima, nije to životna zadaća, ali im je ipak sveta kršćanska dužnost. Kako smo dužni činiti tjelesna i duhovna djela milosrđa, tako smo dužni vršiti i apostolat. »Sud bez milosrđa bit će onomu, koji nije vršio milosrđe... Kako je djelo bez duše mrtvo, tako je i vjera bez dobrih djela mrtva«. Jakov 2, 13. 26.

Apostolat molitvom.

Velika je utjeha čovjeku, koji nema ni blaga ni znanja, da njim poradi za spasenje bližnjega, kad zna: ja mogu molitvom i trpljenjem koristiti dušama. Tko je više djelom bio apostol od sv. Pavla? Pa eto što on piše Efežanima: »Molite i vapijte neprestano i ustrajno i za mene, da riječi moje dobiju snagu, kad navješćujem evanđelje. Ef. 6, 19. »Molite i za nas, neka Bog otvori vrata našim riječima, da tako mogu propovijedati tajnu Kristovu«, moli opet Kološane a slično često i druge.

Tko je više duša obratio nego sv. Franjo Ksaverski? A eto kako i

Svečanosti u Rimu, kad je došlo do izmirenja Italije sa Sv. Stolicom. Golemi svijet na trgu sv. Petra.

on piše braći svojoj Isusovcima u Rimu: »Moram vam reći, kako mi je Bog dao upoznati više nego jedamput, da imam molitvama i žrtvama otaca i braće svoje zahvaliti mnogo oslobođenje od nevolja duše i tijela«. To je posve prema Isusovoj nauci. Gospodin hoće, da sve izmolimo. »Molite i dobit ćete«, reče apostolima, i tužio se: »Do sada još niste molili«. Iv. 16, 24. U tom smislu uči i sv. Pavao Timoteja: »Opominjem te ponajprije, da se vrše molitve, prošnje, zagovori i zahvale za sve ljude... jer to je dobro i Bogu povoljno, koji hoće da se svi ljudi spase i upoznadu istinu«. 1. Tim. 2, 1. Kako dakle hoće Bog Gospodin, da se ljudi spase, tako hoće i da molimo za njih.

Molitva sa Srcem Isusovim.

Isus je ljudima spasenje nesamo navijestio i zaslužio, nego ga i izmolio. Žid. 5, 7. A osobito je molio za apostole i njihov rad. Pa i sada je njegov neprestani posao u nebu i na oltaru, da moli za spasenje svijeta.

Po toj njegovoj molitvi dobivaju i naše molitve vrijednost pred nebeskim Ocem, jer se samo u njemu i po njemu kao glavi našoj daje Ocu svaka dostojna čast i slava. To je i on sam istaknuo veleći: »Štogod zaištete od Oca u ime moje — dat će vam«. U ime Isusovo moliti znači moliti nesamo po zaslugama njegovim, nego i po njegovoj nakani i želji, moliti sa Srcem njegovim. Najuspješnija je dakle molitva za spasenje duša, molitva sa živim Srcem Isusovim u Hostiji, na oltaru.

Jakost zajednice.

Osobitu svoju pomoć obećava Isus onome molitelju, koji se s više njih udruži. Kako milost svoju daje tek onomu, koji se krstom pridružuje njegovoj Crkvi; kako tijelo svoje daje tek onomu, koji je u miru i ljubavi s bližnjim; kako oproštenje grijeha daje tek onomu, koji i drugima oprašta; kako će kraljevstvo svoje dati tek onomu, koji je drugoga pomagao: gladna nahranio, gola bukao i t. d., tako eto sigurnije uslišenje obećava onomu, koji se sjedini s drugima u molitvi. »Ako dvojica od vas na zemlji jednodušno zamole, što mu drago, dat će im Otac moj, koji je na nebesima. Jer gdje su dvojica ili trojica sabrani u moje ime, ondje sam ja među njima«. Mat. 18, 19.

Takovo udruženje već postoji.

Zove se Apostolstvo molitve. Misao je potekla od Isusovca P. Gotreléa g. 1844. O svetkovini sv. Franje Ksaverskoga bodrio je on mladu svoju braću, da sjedine molitve svoje s molitvama Bož. Srca za obraćenje pogana i da mu prikažu sav svoj rad i trpljenje za istu nakanu. Ovako s Isusom udruženi, već su za vrijeme nauka apostoli molitvom.

Dobra mladež prihvati prijedlog, svrstaju se u grupe, predlože redom nakane, na koje će zajednički moliti, stanu pridobivati za to ljude u okolici, gdje su narodu tumačili katekizam, po vremenu stanu pisati mjesečne nakane s tumačenjem i dobiju već g. 1846. od biskupa dupuštenje za svoje društvo. Tri godine kasnije odobri društvo i sv. Otac Pijo IX. i podijeli članovima oproste. Ove poveća g. 1861., kad je novi upravitelj društva P. Ramiere počeo izdavati prvi »Glasnik Presv. Srca«, koji je kao glasilo društva tumačio mjesečne nakane, govorio o Bož. Srcu i njegovim željama i propovijedao obnovu života u obitelji i društvu.

Drugi stupanj ili vježba stavlja se na volju: tko može da kroz dan izmoli Očenaš i 10 Zdravo Marija sa Slava Ocu na onu nakanu, koju je društvu predložio za taj mjesec sv. Otac. Te nakane donosi svaki mjesec Glasnik Srca Isusova, a članovi treba da ih čitaju ako im je ikako moguće. I za tu vježbu podijeljeni su osobiti oprosti.

Treća vježba je sv. pričest jedamput u mjesecu i to kao naknada Bož. Srcu za nehaj i pogrde, što mu ih nezahvalnici nanose. Gdje su prilike bolje, pričešćuju se članovi i svaki tjedan, jer duh ljubavi i revnosti vodi k sve užem sjedinjenju s Isusom. Kad je čovjek sjedinjen s Isusom, onda njegova molitva nije samo čovječja, već i sam Isus moli s njim, kako i reče: »Tko blaguje mene, živi od mene«.

Sastanci ne obvezuju tako, da ne bi mogao biti članom, tko ne bi na njih dolazio. Ipak se redovito drže u prvu nedjelju ili prvi petak u mjesecu, i tu se tumači mjesečna nakana, daju se upute za praktičan katolički život, a do potrebe drži upravitelj sa članovima i dogovor, kako će se koja mana iskorjeniti ili koje dobro djelo unaprijediti.

Sve je to razloženo na upisnici, koju član prima kad pristupa u društvo. Valjano može primiti u Apostolat svaki svećenik, koji vodi mjesno središte; gdje pak nema osnovana središta može se svako prijaviti Upravi Apostolstva S. I. Zagreb I. pp. 147. Stalnih kakovih prinosa ili plaćanja u Apostolstvu nema. Jedino, što svaki član nabavlja, jest znak Apostolata i Glasnik Presv. Srca.

Apostolat na djelu.

Na svom poslu je Apostolat dašto kad moli. No posve je prirodno, da se članovi udruže i kad treba da izvedu ono, što mole. Ako već nisu u društvu sv. Vinka, da po njemu pomognu sirotinji, oni će se prihvatiti ili da ga osnuju ili da u svom području čine dobro siromasima, koji su im na primjer u mjesečnoj nakani bili preporučeni u molitve.

Slično čine za misije za svećenički podmladak, za dobru štampu, za odstranjenje loših slika i zabava i t. d. Upravo su nebrojene akcije, što ih je već Apostolat širom svijeta poduzeo za dizanje vjere i ćudoređa. Neke valja napose istaknuti.

»Mali Križari« ili Euharistična vojna djece jest prvo takovo djelo, kojim Apostolat nastoji, da što ranije i što češće privede mladež k Stolu Gospodnjemu. Djeca se za to svrstaju u posebne grupe s vodičima na čelu i s posebnim svojim štivom i vježbama. Ima ih već u Francuskoj, Italiji, Kanadi i drugdje više od 2 milijuna organiziranih. I u nas se oni po malo okupljaju.

Kao svoju osobito milu zadaću držao je Apostolat od svoga postanka, da širi posvetu Presv. Srcu: najprije pojedinih osoba, onda obitelji, pa društva, organizacija, općina, gradova i naroda. G. 1875. povjerio je bio papa Pijo IX. baš Upravitelju Apostolata, da organizira posvetu katoličkog svijeta Bož. Srcu. I u nas se posveta obitelji lijepo širi od našeg narodnog Svetišta Srca Isusova u Zagrebu. Na tisuće obitelji upisale se već ondje u Zlatnu Knjigu.

Da napose muški svijet privede Bož. Srcu vodi Apostolat posebice društvo muževa. U Njemačkoj na primjer kraj 300.000 žena imade više od 700.000 muževa organiziranih u Apostolatu. I najveća većina njih prima svaki mjesec sv. pričest i odlučno rade za katoličku Crkvu.

U nas se bila na poticaj Apostolata osnovala **Vojska Srca Isusova proti psovki.** Kad je g. 1919. sv. Otac Benedikt XV. naložio Apostolatu, da se izravno založi za iskorenuće psovke i proklinjanja, stali se i u nas članovi Vojske S. I. pojedince i u grupama izravno okupljati u Apostolatu muževa s istom svrhom. I hvala Bož. Srcu više takovih društava mladića i muževa lijepo uspijeva.

Zbog pomanjkanja svećenstva preuzeo je Apostolat u mnogim mjestima Francuske da uči djecu vjeronauk. Za to se drže posebni tečajevi za katehete svjetovnjake, koje ispita biskup i ovlasti ih, da pod njegovim nadzorom poučavaju djecu u vjeri i katoličkom životu. Ista potreba osjeća se i u nas.

Apostolat se osobito zauzimlje i za za klanjanje Isusu u Presv. Sakramentu, za noćno klanjanje muževa i za svetu uru, što se i u Zagrebu provodi.

Revnitelji.

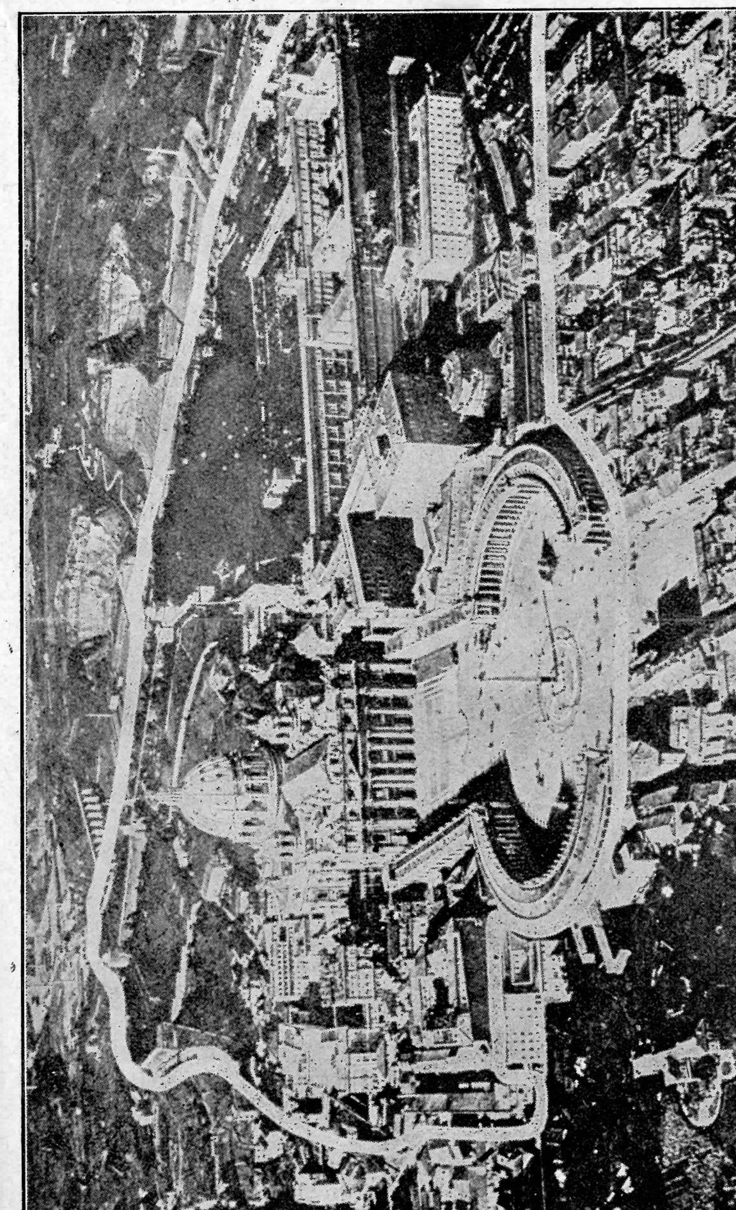
Ova i druga djela izvodi Apostolstvo osobito s pomoću svojih revnitelja, koje okuplja prema 6. točki pravila. S njima drži upravitelj mjesečne sastanke, na kojima se govori i o vjerskim potrebama župe. Kako se dogovore, tako onda i revnitelji upućuju druge članove. Upravo tim se nadomješćuje u Apostolatu jača nutarnja organizacija, koju na pr. imadu Marijine kongregacije. Revnitelji uzgojeni u Apostolatu bit će najbolji radnici u Kat. Akciji.

Po revniteljima se može obnoviti žar katoličke svijesti i rada i u drugim društvima. Kako je več rečeno, nije potrebno da Apostolat sam osniva svoja društva za razne potrebe (čitaonicu, konzum, štedionicu i t. d.), nego je glavno, da svuda unese duh zauzimanja i revnosti za kraljevstvo Srca Isusova. Baš zato i pristupaju Apostolatu i druga vjerska društva i najradije ga uvode škole i odgojni zavodi.

Svi pod zastavu Apostolata!

Sveti otac Pijo XI. rekao je u rujnu 1927. upraviteljima Apostolata među ostalima i ovo: »Svi moramo raditi za kraljevstvo Kristovo, jer smo podložnici toga božanskoga kraljevstva. Dužni smo to upravo tako, kao što su i svi članovi obitelji dužni prinositi zajedničkomu dobru, svaki na svoj način, jer koji to ne čine, griješe propustom, a taj može biti i težak grijeh.

Dužni smo svi raditi, kako se već komu dade mjesto i prilika. Apostolat je raznovrstan: molitve, rada, riječi, pa i prinosa, jer treba i novca, da se vrši djelo Božje među ljudima. Ne može doduše svatko da vrši svaki ovaj apostolat. Ali Apostolat molitve može da vrši svatko, jer moliti mogu svi. Znamo naime da je molitva govor ljubavi, a tko ne može ljubiti?

Vatikanski grad, država sv. Oca Pape, najmanja od svih na svijetu opsegom, ali najveća ugledom.

Vaš je dakle Apostolat lak, pa kako ga svi lako vrše tako su ga dužni i vršiti. Morali bi dakle svi da mu se pridruže. I nemojte držati, da ste ispunili dužnost svoju i dovršili djelo, dok ima i jedna duša, koju bi trebalo privesti u Apostolat«.

Josip Vrbanek D. I.

DVADESET PETA GODINA NAŠEGA KALENDARA.

Dolazeći Ti Kalendar Srca Isusova i Marijina svojim 25. godištem u ruku, hoće da se proveseli s tobom, vrijedni čitatelju, što je eto i on doživio srebrni jubilej. Ti i ne slutiš, kakovu on muku muči, dok te ovakav, kakav jest, može da pozdravi. A bilo je tih muka u ovo 25 godina i kako teških, baš kao što ih ima čovjek, dok doraste do te dobi. Odnio je i on svojih »batina«, ali je i sretno načinio »ispit zrelosti« pa sad eto kao »potpun čovjek« radi na narodnoj njivi.

Cilj mu je bio vazda pred očima, da pomaže katoličkom uzgoju hrvatskoga naroda, a u tom je uključena bratska ljubav i snošljivost, trijeznost, radinost, štedljivost i svaka krepost. U ravnih 1400 članaka kroz ovo 25 godina poučavao je i svjetovao, molio i zaklinjao, korio i bodrio svakoga, do koga je došao. Priznanja sa svih strana svjedoče, da to nije činio uzalud. 30.000 njegovih naručitelja govori glasno, da hrv. narod ima smisla za dublju katoličku odgoju.

Dubokom zahvalnošću misli o svom jubileju i na saradnike svoje, u prvom redu na pokojne. Na vrsnoga urednika svoga, oca Stjepana Babunovića, Isusovca († 1919.), koji je uredio najljepša godišta od g. 1912. do 1919. Na prvog svoga kalendaristu, oca Ferdinanda Brixya, Isusovca († 1925.). Na najbolje svoje pisce: Matiju Rihtarića († 1927.), oca Franju Klapuha, Isusovca († 1927.) i Josipa Šafrana († 1925.). Tako i na druge odlične suradnike: Stjepana i Danicu Širolu († 1926.), Frana Štefana († 1929.), Eugeniju Šah († 1928.) i ostale, koji sjaju više kod Bož. Srca nego kod ljudi. Njima i jednakim drugim katoličkim značajevima nastojao se Kalendar odužiti za požrtvovan rad i svijetli primjer njihov donesavši 45 životopisa naših prvaka.

Živim suradnicima ne će Kalendar da umanji zasluge pred Gospodinom, zato i ne ističe imenom nikoga; ali to srdačnije moli Bož. Srce, da ih ojači i nadahne te mu mogu čast i slavu pronijeti sve do najdaljih kutova hrvatske domovine.

Mora ipak da istakne zasluge prvoga svoga nakladnika i tiskara visoko štovanoga gosp. Antuna Scholza, koji skupa s Kalendarom slavi jubilej svoga javnog rada, samo, dakako, on zlatni — 50 godišnji. Uz njega imade Kalendar najviše da zahvali revnosti vrlih povjerenika Glasnika Presv. Srca Isusova i štovateljima njegovim doma i u Americi, koji su ga do sada raznijeli po hrvatskom narodu ravno u 365.000 primjeraka.

Kad je poslije rata porastao broj Kalendara, nastavio je naš više mjerom slobodnoga almanaka, kojim je već prije zakrenuo i tako se ni sada ne veže na kalendarsku građu i običaje. Vidi se to iz njegovih 800 poučnih i zabavnih članaka pa 195 pjesama i pjesmica, što ih je donio. Svaki i najmanji sastavak dizao je duševne vrednote. Ispunio je svoje obećanje dano na čelu prvoga godišta:

Čuj ga rode, ljubi njega	Pa će cvijeće prave sreće
On ti sreću nudi:	Vjenčat dušu tvoju,
On ti nosi Srce Božje —	Vjenčat dom ti, vjenčat muku,
Otvori mu grudi.	Što mučiš u znoju. J. V. D. I.

ČUDESA BLAŽENOGA KOLOMBJERA.

Apostol Božanskoga Srca, Isusovac Klaudije Kolombjer, rođen 1641. u S. Synphoen d' Ozonu u Francuskoj, poglaviti pomagač sv. Margarete Alakok u širenju pobožnosti k presv. Srcu Isusovu, umro u Paray le Monialu 1682., dobio je napokon čast oltara, proglaše je 16. lipnja 1929. blaženim.

Urednici različnih Glasnika Srca Isusova u Rimu prilikom slave blaž. Kolombjera, fotografirani s uzor. kardinalom Pompilijem i veleč. gen. reda Isusovačkoga o. Ledochovskim kod blagoslova kuće Priscilinih katakomba.

Prije nego Crkva proglasi koga blaženim, traži da se po njegovu zagovoru dogode čudesa. Evo triju, što su po priznanju Crkve postignuta zagovorom našega blaženika.

Edmund Remy iz Ploermela u Francuskoj teško oboli na jetrima. Liječnici izjaviše, da ne će preboljeti. Mladi Edmund, komu je bilo tada 28 godina, već se pripravljao na smrt. Međutim 19. X. 1888. pohodi ga dobri redovnik brat Spiridion, iz instituta Lammenais. Taj stade na-

govarati Edmunda i ožalošćene mu roditelje, da se mole časnom ocu Kolombjeru; on mu donese i moći blaženikove. — Cijela obitelj započne devetnicu. »Toga je istog dana mogao moj brat da se prošeta«, veli Edmundova sestra, »a izatoga se je davao i na dulje šetnje, premda je bilo hladno vrijeme«. Edmund sasvim ozdravi, kako svjedoče liječnici, koji su ga omah zatim pomnjivo pregledali. Ne trpi više nikakve boli na jetrima i sada je sasvim zdrav. Premda mu je 69 godina, išao je u Rim, da zahvali svome svetom dobročinitelju.

Drugo čudo po zagovoru bl. Kolombjera u vezi je s prvim. God. 1890. u Francuskoj, u mjestu Trinita - Porhoetu nedaleko Ploermela, teško oboli djevojka Marija Luiza Pirio. Bilo joj 19 godina, kad se pojavila na njezinoj hrptenici bolest, koju liječnici zovu »Pottovom bolešću«. Nije bilo nikakve nade, da će ozdraviti, svi su očekivali skoru smrt. U tom dođe otac ozdravljenog Edmunda u to mjesto i pohodi obitelj Piria, jer je kod njih imao neki svoj posao. Čim je čuo, da je Marija teško bolesna, stade pripovijedati, kako je njegov sin ozdravio po zagovoru časnog oca Kolombjera. Obeća, da će im odmah poslati moći, koje čuva u svojoj kući.

Bolesnica se je molila Lurdskoj Gospi, ali kako do tada nije osjetila nikakve polakšice, to se s početka nije uzdala ni u pomoć novoga zagovornika. Prvoga svibnja primi obećane joj moći. Kad su joj ih izručili, osjeti u srcu kao da je Majka Božja nagovara, neka se moli pa će ozdraviti. Započe devetnicu sa svojom obitelji i s prijateljicama, koje su je pohađale. Veliko je bilo njezino pouzdanje i kada je trpjela najveće boli. Devetog svibnja, zadnji dan devetnice, dijelio je biskup u redovničkoj crkvi djeci svetu potvrdu. Bolesna Marija zaželi gledati taj sveti čin. Kada su je položili u kolica, spopadoše je žestoke boli, jedva je živa prispjela do crkve. Redovnice se pobojaše, da će izdahnuti pred crkvom te žurno pozvaše k njoj svećenika. Prenesena u crkvu promatrala je s kolica sveti čin potvrde. Kad je biskup svršio sveti obred, pristupi k bolesnici, da je tješi, jer je trpjela strašne boli. Marija osta još dalje u crkvi žalosna, jer joj nije bilo bolje. Najednom kada se nije nimalo nadala, osjeti, da joj je posve dobro. Te je večeri s redovnicama i prijateljicama sigurnim glasom pjevala: »Zdravo Zvijezdo morska«. Zatim se sasvim zdrava pješice kući vratila. Liječnici su je odmah pregledali i izjavili, da je sasvim ozdravila. Sretna Marija, koja je već u šezdesetoj godini, došla je s bratom kanonikom u Rim i sudjelovala slavi o. Kolombjera, da mu od srca zahvali.

God. 1892. u Lons-le-Saunier u Francuskoj trpjela je teške boli na nozi Delfina Blanchard. Liječnici izjaviše da je to vrsta gube. Delfini je tada bilo 33 godine; bolest joj se pogoršavala. Nije bilo nikakve nade, da će ozdraviti, prijetila je skora smrt. Nadala se je samo bolesnica. U listopadu započe jednu devetnicu, zatim drugu, premda joj ne minuše teške boli. Najednom nastade nagli preokret, i ona sasvim ozdravi. Liječnici je pregledaše i nađoše da je potpuno zdrava. Iza ozdravljenja živjela je još 25 godina. Umrla je za vrijeme rata. Delfina se je, nadamo se, s neba pridružila slavlju, što ga je sveta Crkva priredila savršenom prijatelju i vjernom slugi Božanskoga Srca. S. D.

RANJENO SRCE.

Na kamen leden blijeda je sjela
Kraljica neba Marija,
Na kamen leden blijeda je sjela;
Mrtav na krilu njenu Gospodin,
U srcu rajskom sva joj Kalvarija.

»Čemerna ružo, rano na boku,
»Od šta si tako velika,
»Čemerna ružo, rano na boku?«
— Nemilo nešto paralo mene,
Majko, tvrđe od ljuta čelika.

»Rumeno slovo, kamo si zašlo —
»Od straha staje misao —
»Rumeno slovo kamo si zašlo?«
— Nemilo neko mene je, Majko,
Dublje neg Longin šiljkom zapisao.

»Krvava ptico, s grdnim si kljunom
»Grudima divnim šinula,
»Krvava ptico s pregrdnim kljunom!
— Ljubav je kljun mi oštrila, Majko,
Ona ga čak i u Srce rinula...

»Ljubavi strašna, čemu to stvori?
»Srce si Božje probila!
»Ljubavi strašna, čemu to stvori?«
— Da sve zanesem, trebala još sam
Ranjeno Srce, sad sam ga dobila!

Milan Pavelić D. I.

SVETA PRIČEST NAŠ ŽIVOT.

Duhom Kristovim živi tijelo Kristovo. Shvatite, braćo, što sam rekao. Čovjek si, imaš duh i imaš tijelo. Duhom zovem dušu, koja je dio tvoga čovječanstva; sastavljen si naime od tijela i duše. Imaš duh nevidljiv, tijelo vidljivo. Reci mi, koje od koga živi? Da li tvoj duh živi od tvoga tijela ili tvoje tijelo od tvoga duha? Na to odmah odgovara svaki, koji živi — a tko ne može to odgovoriti, o tom ne znam, da li živi. Što odgovara svaki, koji živi? Ovo: Moje tijelo živi od moga duha«. Hoćeš li dakle i ti da živiš od Duha Kristova? Budi u tijelu Kristovu.

Zar moje tijelo živi od tvoga duha? Ne već od moga kao i tvoje od tvoga. Ne može živjeti tijelo Kristovo nego samo od Duha Kristova. Stoga apostol Pavao razlažući nam o ovom kruhu kaže: Po ovom jednom kruhu mi mnogi jesmo jedno tijelo«. O Sakramente bogoljubnosti, o znače jedinstva, o vezo ljubavi! Tko hoće da živi, ima gdje da živi, ima od čega da živi. Nek pristupa k ovom stolu, nek vjeruje, nek se združi s tijelom Isusovim, da bude živ. Nek se ne žaca od zajednice s drugim udovima, nek ne bude gnjili ud, koji treba odsjeći, nek ne bude nakazni, kojega se tijelo stidi. Nek bude ud lijep, prikladan, zdrav: nek se drži tijela, nek živi od Boga za Boga. Nek se trudi sad ovdje na zemlji, da može poslije kraljevati na nebu«.

Iz jednoga govora sv. Augustina.

MOLITVA SV. PETRU.

Iz latinskoga.

Il zaštitnika išteš ti,
Il branitelja moćnoga,
Ne oklijevaj, već zazivaj
Glavara apostolskoga.

Nebeski sveti ključaru,
Podupiri nas molitvom,
Pomaži nas, da stignemo
U vječni lijepi rajski dom!

O ti, što vrelim suzama,
Svoj grijeh si oplakivao,
I nama daj da plačemo
I zloću tako peremo.
Nebeski...

Od Boga poslan anđeo
Od okova te odriješi,
Odriješi i ti sada nas
Od sviju veza opakih.
Nebeski...

Crkvena snažna pećino
I stupe njen nepomični,
Daj jakosti i stalnosti,
Da bludnja vjere ne ruši.
Nebeski...

Zaštiti Rim, što krvlju si
Posvetio ga nekada,
I spasi vjerne narode,
U tebe što se ufaju.
Nebeski...

Obrani svaku državu,
U kojoj tebe poštuju,
Da kuga u njoj ne hara,
Ne razdire je nesloga.
Nebeski...

Obori varke, kojima
Juriša na nas dušmanin,
Zauzdaj ti mu divlji gnjev,
Da bijesan nas ne porazi.
Nebeski...

Kad jurne na nas pomaman
U smrtni čas, ojači nas,
Da izvojštimo pobjedu
I u tom boju posljednjem.
Nebeski...

Sva slava Ocu vječnomu
I jedinomu Sinu mu
S Utješiteljem preblagim
I sad i u sve vjekove.
Nebeski...

Ti si pastir ovaca, poglavica zbora apostolskoga.
Tebi su predani ključevi kraljevstva nebeskoga.

Ti si Petar.
I na toj stijeni sagradit ću ja Crkvu svoju.

Pomolimo se.

Molimo te, Gospodine, uzdigni nas apostolskom zaštitom blaženoga Petra apostola svoga; što smo slabiji, to nas više pomaži po njegovu zagovoru, da nas utvrdi postojana Apostolova obrana te nas ne obore opačine i ne pritisnu nevolje. Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.

NJEMAČKI CAR FRIDRIK III. I OTIMAČINA PAPINE DRŽAVE.

Malo iza smrti svoga oca Vilima I. umro je 1888. pruski kralj i car Fridrik III. O njem su govorili, da je velikodušan čovjek, koji ne bi htio nikom krivo učiniti. Međutim njegov ratni dnevnik iz 1870—71. ne svjedoči, da nije baš nikom htio krivo učiniti. Iz dnevnika se vidi, kako je bio nepravedan prema Papi i njegovoj državi. Po onom, što je tu zapisano, Fridrik nesamo da je bio s porazuman s otimačinom Papine države, već je dapače uckao i Piemonteze da je otmu. Zna se također, da su Piemontezi htjeli ostaviti Papi tako zvani Leonov dio Rima, to jest desnu obalu Tibera s Vatikanom i Anđeoskom tvrđavom. Ali pruski poslanik u Italiji tražio je od piemonteške vlade uime svoga kralja, da otme Papi čitav posjed.

Smrt sv. Petra.

Tadanji pruski nasljednik prijestolja veli u svom dnevniku da se »Papa digao do neba, ali je sada vrlo nisko pao«. Fridrik se ruga Papinu kraljevstvu, u kojem da je sve trulo i sve se raspada. Vatikan je za njega potpuna ludnica.

Fridrik se držao načela: »Tko je jači, taj ima pravo«. Stoga je i mislio, da je pravedno sve, što se čini proti papinstva, koje po njegovom shvaćanju nije više za današnji svijet, pa bi najbolje bilo, da ga što prije nestane s lica zemlje. On je radio sve, što je mogao, da skuči Papu pod svoju papuču.

Sin Fridrika III., Vilim II., nalazi se u progonstvu. U ovom ratu izgubio je prijestolje i sad živi kao običan čovjek u Holandiji iščekujući skoru smrt. Čini se da mora okajavati i grijehe svojih pređa, kao što je francuski kralj Ljudevit XVI. morao da okaje grijehe Ljudevita XIV. i Ljudevita XV.

Fridrik je govorio, da je papinstvo moć, koja je već izagnjila. Da mu se sada povratiti na svijet i vidjeti, kako papinstvo sja možda ljepšim sjajem neg ikada! Doznao bi također, šta bi bilo od Njemačke, da se iza rata nije za nju zauzeo Papa. A kad su velike vlasti tražile, da im se izruči Fridrikov sin Vilim II., Papa je znao diplomatskim putem odvratiti tu sramotu od Fridrikova roda. Tim se Papa najljepše osvetio svojem neprijatelju Fridriku III!

SVAGDANJI POSAO SV. OCA PIJA XI.

Sveti se Otac ujutro rano diže i sam otvara prozor svoje sobe. Premda ima brijača, sam se brije. Zatim služi sv. Misu, vrži zahvalnu molitvu i razmatranje. Svakog petka ide u kapelu te se ispovijeda kod jednog redovnika. Jedan kapucin drži u adventu i korizmi propovijedi, koje sluša sv. Otac i cijeli njegov dvor.

Kada dovrši jednostavni zajutrak, obično uzima kavu — kratko se vrijeme šeta po velikim galerijama. Zatim pregleda poštu. Nijedan vladar ne dobiva veće pošte nego on. Nato daje svojim tajnicima posao i upute i rješavanja i odgovore na pisma. U 9 sati prima državnoga tajnika kardinala Gasparria. S njime se dulje zadrži te se savjesno i brižno o svemu propita.

Potom dolaze na red kardinali, biskupi i ostali, koji mu pomažu u upravi Crkve. Oko 10 i. po počinje da prima posjetnike u svojoj privatnoj knjižnici u drugom katu. Zatim prima javne svečane pohode, koji često dulje traju nego je određeno. Tom se prilikom vjernici svrstaju pred sv. Ocem, on ih obilazi, daje im poljubiti prsten i izmijeni s pojedincima koju riječ te blagoslovi njih i predmete, koje žele, da im budu blagoslovljeni, a to su obično krunice, slike, medaljice i slično.

Tad sv. Otac, po običaju sam, uzima jednostavan objed, tek što mu je najpotrebnije, vina pije posve malo. Hranu mu sad pripravljaju redovnici, milosrdna braća; jedan je od njih i bolničar i ima apoteku u Vatikanu. Zatim se sv. Otac odmara u svojoj sobi.

Oko 4 sata svaki se dan, bila kiša ili sunce, prošeta vatikanskim vrtovima. Sam priznaje, da mu treba čista zraka. Na tom putu prolazi mimo dva kaveza. U jednom se nalazi velika papiga sa svijetlocrvenim perjem, a u drugom šuri orao s apeninskih planina. Čim se sveti Otac približi, ptice postaju živahnije te počnu lepršati krilima — poznaju gospodara.

Obično se vozi kolima do špilje s lurdskom Gospom. Radi štednje zamjenjuje sada auto kola. Dalje ide pješice. Korak mu je brz i jak te ga jedva mogu stizati pratioci i dvorjanici. Ponajprije hodočasti k lijepom, mramornom kipu sv. male Terezije, koju je odabrao za zaštitnicu svojih vrtova, zatim k lurdskoj špilji. Istaknuti je, da je na dan Lurdske Gospe potpisan i lateranski ugovor.

Sveti se Otac često svraća u zvjezdarnicu, koja se nalazi na jednom tornju u Vatikanu. Čuvar joj je O. Hagen, koji svake vedre noći proučava nebo i bilježi svoja učena promatranja. Iza ove šetnje uzima sv. Otac šalicu kafe. To mu je jedina okrepa preko dana izvan običnoga obroka. Zatim se prihvati posla i radi do u kasnu noć. Premda ima određeno vrijeme za uzimane jela, ipak ni sam ne zna, kada će biti gotov s poslom. Tako se navečer zadrži u svojim odajama do osme, često do devete i do pô desete ure. Obično je kod stola na večeri po koji njegov tajnik te se njim razgovara o dnevnim vijestima. Oko jedanaeste se ure povuče u svoju sobu te katkada nastavlja da piše što je najvažnije. Obično tada razmišlja te iza kratke molitve ide na počinak.

*

Kaže se: velika čast, veliko breme. Ako to igdje vrijedi, vrijedi naročito kod sv. Oca. Od njegove časti nema više. On je namjesnik Sina Božjega na svijetu. No od njegove službe nema teže ni odgovornije. Stoga Crkva tako često moli za svoju vidljivu vrhovnu glavu i potiče vjernike, da se mole za nj.

Molimo svaki dan za svetog Oca Papu! Tko može, neka i obilnijim darom poveća »Petrov novčić«, prinos za sv. Oca. On uzdržava tolike crkve, škole i sirotišta u poganskim zemljama. Pomozimo mu, da i pogani uživaju blagodat naše svete vjere. **S. Dragičević D. I.**

MEKSIČKI MUČENIK DAVID MADURO D. I.

Na 14. veljače 1929. dobio je palmu mučeništva u Mehiku. Predsjednik republike Portes Gil naredio je da se vodi tobože istraga i sudbena parnica protiv svakoga, koji bi se ogriješio o tako zvani vjerski zakon. Po tom je zakonu zabranjeno vršiti koji mu drago vjerski čin bilo javno bilo privatno. No protiv o. Madura nije bilo nikakve istrage, kao što se uopće bez istrage već tri godine ubijaju katolici u Meksiku. Za mučeničku smrt o. Madura nije se odmah znalo. Kalesova se je vlada uvjerila, da je smrt o. Proa bila veličanstveno slavlje kat. Crkve. Katolici su tom prilikom svuda širili fotografije, što ih je dao snimiti sam Kales, novine su pak na dugo i široko opisale i najmanje sitnice toga mučeništva i tim izazvale veliku mržnju i prezir protiv vlade. Cijela je svjetska kat. štampa o tome mnogo govorila.

Poučen tim žalosnim iskustvom, poslužio se je Kales drugim sredstvom. Kao što je negda Julijan odmetnik progonio kršćane izrugavanjem, tako sada uze Kales da ih progoni šutnjom. Mučeništvo o. Madura ide u ovu drugu vrstu progonstva. Bio je odveden u tamnicu, dje ga ustrijelište i tijelo odmah u tamnici pokopaše.

David Maduro Vértiz stupio je u Isusovački red 1910. Iza svršenih nauka bio je 1923. ređen za svećenika. Njegovi drugovi svjedoče, da se je isticao pobožnošću i blagošću te bio prema svakome susretljiv. Da zabavi drugove, rado je uzimao gusle i gudio, jer je bio vješt guslač. God. 1926. osnovao je u Parrasu malo sjemenište, u kojem je savjesno i temeljito uzgajao mladež. Ta se je mladež 1927. junački znala oprijeti bezbožnomu zakonu, pa su neki od njegovih gojenaca pali žrtvom Kalesova bijesa. To je bilo povodom, da su ga počeli ljuto progoniti izgovarajući se, da on uzgaja buntovnike

Kad je u Parrasu buknulo žešće progonstvo mnogi svećenici ostaviše grad, jer nijesu mogli ni na koji način da djeluju među vjernicima. Ostade ondje sam o. Maduro. Morao se dakako sakrivati, ali je predviđao, što ga čeka. Bio je miran i vršio svijesno uzvišenu službu. Iz predašnjeg se svoga skrovišta povuče u drugo, u redovničku kuću, u kojoj je bio prije starješina. I tu se je dašto krio, jer je želio da mu rad bude uspješniji i trajniji. No kad su ga vjernici kamo zvali, odazivao se njihovu pozivu bez oklijevanja.

Novina »Servizio de Prensa« javila je kasnije: Na čistu srijedu, 13. veljače, vršio je o. Maduro u kući crkveni obred pepeljenja. Pri tom obredu sudjelovalo nekoliko katolika. Nenadano uniđe šef policije i viknu oštro: »Ogriješili ste se o zakon pa morate smjesta u tamnicu. Priziva nema«. O. Maduro primi mirno odluku i kaznu. O istrazi i sudu ni govora. Čim stupi u tamnicu, opkoliše ga vojnici, on uzdigne ruke k nebu da se pomoli, i najednom se ustrijeljen sruši na zemlju. Vjerni drug oca Proa u progonstvu i trpljenju pridružio mu se evo s palmom mučeništva i u nebeskoj slavi. Neka njihove junačke duše izmole pobjedu i stalni mir siromašnom katoličkom narodu u Meksiku.

S. D.

Uskrsnuće tijela.

ZLIM JE kršćanima strahovita, a dobrima utješna, Ivane, i istina o našem uskrsnuću. Mi ćemo naime sigurno umrijeti. Naše će tijelo položiti ljudi u grob. Ali o sudnjem će se danu opet grobovi otvoriti, i svi će ljudi do jednog opet oživjeti.

— Znam. Ta je istina izrečena u Vjerovanju riječima: Vjerujem... u uskrsnuće tijela.

— Da, mi vjerujemo, da ćemo jedamput uskrsnuti. To je istaknuto već u Sv. Pismu Staroga Zavjeta. »Znam«, tješi se mukotrpni Job, »da Otkupitelj moj živi, i da ću u posljednji dan ustati iz zemlje. I opet ću se ogrnuti kožom svojom i u tijelu ću svojem vidjeti Boga svojega.« Job, 19, 25—26. — »Mnoštvo onih, što spavaju u prahu zemaljskom, probudit će se, jedni na život vječni, drugi na sramotu, koju će čitavu vječnost gledati.« Dan. 12, 2.

Vjeru u uskrsnuće tijela krasno je priznalo i 7 braće Makabejaca, kad su zajedno s majkom podnijeli mučeničku smrt radi zakona Božjeg. Jedan od ove srčane braće rekao je silniku Antiohu: »Ti nam, okrutniče, uzimaš ovaj život, ali Kralj svijeta, za čiji zakon umiremo, probudit će nas o uskrsnuću na život vječni«. Drugi koji se već borio sa smrću, reče: »Bolje je biti od ljudi predan na smrt i nadati se od Boga, da će te on opet podići na život«. A junačka majka tješila je sinove: »Po svojem milosrđu Stvoritelj će vam opet povratiti duh i život, kao što vi sada same sebe predajete za njegov zakon«. II. Mak. 7, 9—23.

Isus nam je također jasno govorio o uskrsnuću. »I izići će, koji su činili dobro, na uskrsnuće života, a koji su činili zlo, na uskrsnuće suda«. Iv. 5, 29. Kad je ono obećao u Kafarnaumu da će nam ostaviti svoje tijelo za hranu i svoju krv za pilo, rekao je: »Ovo je volja Oca mojega, koji me posla, da od onih, koje mi dade, ne izgubim ni jednoga, nego da ih uskrsnem u posljednji dan... Svaki, koji vidi Sina i vjeruje u nj, ima život vječni, i ja ću ga uskrsnuti u posljednji dan... Ko jede tijelo moje i pije krv moju, ima život vječni, i ja ću ga uskrsnuti u posljednji dan«. Iv. 6.

Svojim čudesima pokazao je Isus, kako može mrtvacima povratiti život. Tako je uskrsnuo svoga prijatelja Lazara, koji je već četiri dana bio mrtav; povratio je život mrtvomu sinu udovice iz Naima kao i kćeri Jairovoj.

Što je Isus učio o našem uskrsnuću, to su poslije, propovijedali apostoli. Tu se osobito ističe sv. Pavao. »Mi vjerujemo, zato i govorimo, znajući, da će onaj, koji je oživio Isusa, i nas s Isusom oživjeti«. II. Kor. 4, 14. »Ali ako se propovijeda, da je Krist uskrsnuo od mrtvih, kako to govore neki među vama, da nema uskrsnuća od mrtvih? Ako nema uskrsnuća od mrtvih, to nije ni Krist uskrsnuo.

A ako Krist nije uskrsnuo, onda je prazno propovijedanje naše, prazna je i vjera vaša. Pače tad bismo lažno svjedočili o Bogu, jer svjedočimo protiv njega, da je uskrsnuo Krista, a nije ga uskrsnuo, ako je istina, da mrtvi ne ustaju. Jer ako mrtvi ne ustaju, ni Krist nije uskrsnuo«. I. Kor. 15, 12—16.

— A zašto da Bog povrati i našem tijelu život?

— Zato, Ivane, da i tijelo primi plaću od pravednog Suca. I naše je tijelo sudjelovalo u radu za Boga ili proti Bogu. Osim toga mnoga dobra djela, veli Tertulijan, kao što su post, djevičanstvo i mučeništvo izvedena su na osobit način po tijelu. Zato pravednost traži, da i tijelo zajedno s dušom primi plaću. Kad ljudi dižu kojem pobjedniku spomenik, prikazuju ga u ratnoj odori, u kojoj je pobijedio neprijatelja. Isto će tako i svaki od nas stajati na sudnji dan u ratnoj opremi, u kojoj se borio, dok je živio na ovom svijetu.

— Mi ćemo dakle poslije uskrsnuća imati ovo isto tijelo, što ga sada imamo?

— Tako je. Ta je istina jasno izrečena u Sv. Pismu. To su dobro znali prvi kršćani. Kad je sv. Perpetua s još nekim mučenicima čamila u tamnici u Kartagi, a pogani ih radoznalo gledali, rekla im je mučenica: »Pogledajte dobro naša tjelesa i zapamtite naša lica, da nas prepoznate na sudnji dan«. Ove su riječi na pogane tako djelovale, da su se mnogi obratili.

— Uistinu lijepe i ozbiljne riječi!

— Nego, Ivane, kao što ljudi nijesu za ovog života imali jednaka tjelesa, tako ih ne će imati ni na sudnji dan.

— Zar da i na drugom svijetu ostanem ovako ružan?

— Tko ti je rekao da si ružan?... Međutim, Ivane, do tebe stoji, da li ćeš na drugom svijetu biti lijep ili ružan. Na ovaj se svijet nitko ne rađa lijep ili ružan radi svoje zasluge ili krivnje.

— Kako kome odredi sudbina...

— Kršćanin, Ivane, ne poznaje sudbine, već u svemu gleda odredbu svoga Oca nebeskog, koji svakom dijeli naravne darove onako, kako zna, da je za pojedinca najbolje. Međutim će na drugom svijetu svaki biti lijep ili ružan, kako zasluži. Što je tko revnije Bogu služio, to će mu i tijelo biti ljepše kroz svu vječnost. I ovdje vrijedi ona Svetoga Pisma: »Svatko će primiti po djelima svojim«. Osobito će biti lijepa tjelesa svetih mučenika. Njihove će se rane sjati poput dragulja, kao što se sjaju i rane našeg Spasitelja.

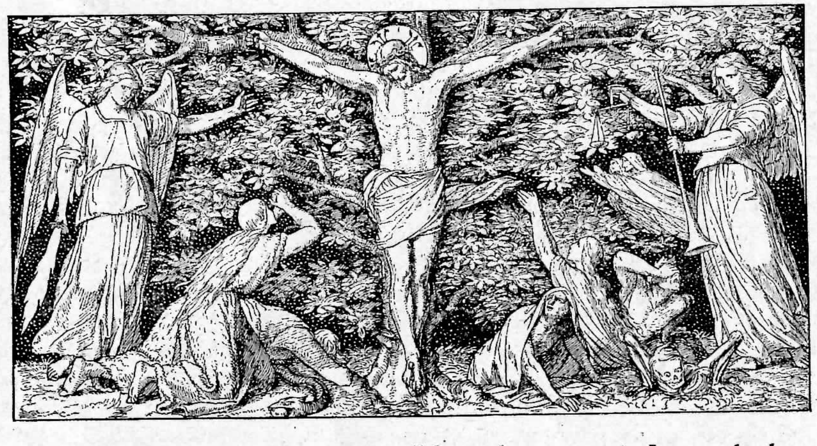
— I naše će tijelo poslije smrti ostati zauvijek združeno s dušom?

— Da. Na ovoj zemlji svi moramo jednom umrijeti. I kako lako postrada tijelo čovječje, pa bilo ono najjače. Poslije uskrsnuća duša se više nikada ne će rastati od tijela, nego će ono skupa s njom svu vječnost ili trpjeti ili se radovati. U mukama poslije sudnjeg dana ne će osuđenika tješiti pomisao: I to će se jednom svršiti. Ali ni pravednikova života ne će mutiti pomisao: Ipak će jednom nestati ovog veselja. Svu će vječnost pravednikovo tijelo biti bez patnje, u vječnoj radosti. » I otrt će Bog svaku suzu s očiju njihovih, i smrti ne će biti, ni tuge, ni vike, ni boli ne će više biti«.

— Uistinu divna utjeha!

— Pravednikovo tijelo blistat će se iza uskrsnuća u najljepšem sjaju, makar za ovog života bilo najveća nakaza. O Mojsiju pripovijeda Sv. Pismo, da mu se iza razgovora s Bogom na gori Sinaju lice tako sjalo, te narod nije mogao u nj gledati. A zar će se manje sjati lice pravednika, kad budu Boga gledali?... »Tada će se pravednici zasjati poput sunca u kraljevstvu Oca svojega«.

Jedamput je Isus pošao s Petrom, Jakovom i Ivanom na goru Tabor i tu se preobrazio. »I zasja se lice njegovo kao sunce.« Mt. 17, 2. Taj isti sjaj čeka i preobražena tjelesa pravednička. Kakva će pak biti tjelesa onih, koji na ovom svijetu nijesu htjeli da služe Bogu, o tom ne treba ni govoriti.

Voće s kobnog drveta u raju zemaljskom donese smrt; Isus, nebesko voće s drveta života, donese uskrsnuće.

Još jedno svojstvo našeg preobraženog tijela. Bogoslovi uče, da će ono biti duhovno. Ono će se micati hitro kao naša misao. Koliko vremena treba čovjek uza sve brzovoze i areoplane, dok dođe u daleko kinesko carstvo! Poslije uskrsnuća dosta će biti da samo zaželimo doći na ovom ili onom mjestu, i odmah ćemo se naći ondje.

Kamo sreće, Ivane, kad ne bismo nikad zaboravili, da ćemo jedamput uskrsnuti! Sve bi nam teškoće bile lake. Često bismo govorili svojem tijelu: Strpi se još malo na ovom svijetu, pa ćeš se veseliti svu vječnost!...

Sv. Pavao bodri kršćane, da se ne žaloste poput pogana radi smrti svojih milih. Ta, doći će dan, kad ćemo se opet sastati, ali tako, da se više nikada ne rastanemo.

— Bože nam daj to svima!

— Činimo, što možemo sa svoje strane, a Božja pomoć ne će izostati. Ne zaboravimo nikad, da će na drugom svijetu dobiti **svaki po svojim djelima...**

SV. AUGUSTIN O USKRSNUĆU OD MRTVIH.

Evo kako utvrđuje veliki sv. Augustin vjeru u uskrsnuće: Osoba, koju ljubiš, ne živi više, ti više ne čuješ nezina glasa, ona se više ne veseli sa živim ljudima i ti — plačeš! A da li plačeš nad usjevom, što si ga zasijao u zemlju? Uzmimo da ima čovjek, koji ne zna, što će biti od zasijanoga zrnja pa jadikuje: Eto koliko je krasno žito pobacano u zemlju i ondje propalo! Što bi mu ti rekao? Zar ne bi požalio njegovo neznanje, zar mu ne bi govorio: »Ne budi malodušan, počekaj nekoliko dana i vidjet ćeš, što će biti. Njiva će se zazeleniti i iza kratka vremena ćeš od zrnja u zemlju bačena imati obilnu žetvu. Tvoje će se srce radovati kao što se radujemo mi, koji znamo, što će biti od sjetve«. Žetvu žita možemo gledati svake godine, žetva ljudskog roda bit će samo jedamput: na svršetku svijeta. Te ti žetve ne mogu pokazati, ali imamo za nju primjer u jednom poglavitom zrnu. Isus je rekao, kad je govorio o svojoj skoroj smrti: »Ako zrno ne padne u zemlju i ne umre, onda se ne umnožava«. Iv. 12, 24. To je primjer jednog jedincatog zrna, ali je on tako silan, da mu svi moraju verovati.

Osim toga nam govori svako stvorenje o uskrsnuću, ako samo hoćemo da ga slušamo; svagdanji nam događaji pokazuju, što će Bog učiniti s cijelim čovječanstvom. Uskrsnuće od mrtvih bit će samo jednom, no spavanje i buđenje živih bića zbiva se dan na dan, i nama je san slika smrti, buđenje slika uskrsnuća. Stoga samo vjeruj, što se sada događa svaki dan, to će se još jednom dogoditi sa svim ljudima. Lišće s drveća pada i opet novo lista. Kamo odlazi ono, što je otpalo, otkuda dolazi ono, što je prolistalo? Dođe zima, stabalje se suši i čini se da je mrtvo; dođe proljeće, i sva su stabla iznova u svom zelenom krasnom odijelu. Zar se to ove godine dogodilo prvi put? Ne, tako je bilo i lani. Godina eto prolazi i opet se vraća, a ljudi, stvoreni na sliku i priliku Božju, oni da ne bi uskrsnuli, kad jednom umru?

PRVI PETAK U MJESECU.

Poznam jednu kuću, u kojoj nikad ne zaborave roditelji na prvi petak u mjesecu. Taj dan zapali ujutro otac posudicu s uljem pred slikom Presv. Srca, a svi ukućani imaju dužnost držati šutnju. Posebice se taj dan čuvaju od grijeha. Jedan drugomu pokazuje svijetlo pred slikom Presv. Srca bili u kući ili oko nje. Eto najjednostavnijeg načina štovanja Presv. Srca. Čini i ti što slično, Presv. Srce će ti tisućstruko vratiti.

Negdje sam čitao, kako jedan pisac ispoređuje pobožnost k Presv. Srcu s gromovodom na kući. Ljudi se osiguravaju u svojim stanovima protiv groma gromovodom. Znajući, da su tim zaštićeni od groma, mirno spavaju za svake bure i oluje. I pravo je, da postavljaju gromovod, jer je i on dar Božji. Hoćeš li da sigurno odbijaš od svoje duše gromove pakla i grijeha, a ti uvedi u svoju kuću pobožnost k Presv. Srcu Isusovu, pa ćeš biti zaštićen od svake nepogode za dušu, a i mnogih nepogoda za tijelo.

L. Rusan, župnik.

MIŠLJENJA O GLASNIKU I KALENDARU SRCA ISUSOVA.

Ima naš Glasnik Presv. Srca a i njegov Kalendar mnogo neprijatelja, koji ga ljuto mrze. To je lako razumjeti. Svi oni, koji su protiv Boga, bit će i protiv štiva, koje ljude upućuje k Bogu. No i Glasnik i Kalendar imaju, hvala dragom Bogu, i silan broj prijatelja. To su svi oni, koji ljube Srce Sina Božjega. Evo kako neki od ovih govore:

Zahvaljujem svim srcem i dušom presv. Srcu Isusovu, koje mi je dalo da dođem do takvog Bogom blagoslovljenog štiva. A zahvalan sam i Vama, oče uredniče. Neka Vam Presv. Srce naplati za apostolski rad, kojim otkrivate dušama njihove zablude i pomažete ih, da postanu djeca Božja. Holland. N. K.

Čitam ovdje dosta toga u engleskom jeziku, ali mi je najdraži naš Glasnik i Kalendar Srca Isusova i Marijina. Hvala Vam od srca na njima i dragi Bog Vam dao svaki uspjeh. South Chicago. M. B.

Primio sam Vaš lijepi Kalendar Srca Isusova i Marijina. Pribavili ste mi njim ugodno iznenađenje. Mnogu sam večer proveo s njim u rukama i zaslađivao sebi časove čitajući lijepa i sveta štiva. Buffalo New Jork M. L.

Zahvaljujem Bogu, koji mi je dao milost, da sam se upoznala s Glasnikom presv. Srca Njegova. Kad bih ja imala moć, prisilila bih svakoga, da ga čita. Tako mi je mio, da ne mogu dočekati, kad će doći. Mjesec mi je predug i Glasnik mi se čini premalen. South Bend. DŠ.

Svaki članak Glasnika i Kalendara pročitamo, mnogo utjehe nam u kuću donese, čuva nas od mnogo napasti i zala i budi u nama ufanje u spasenje i život vječni. South New Jork. M. T. J.

Vaš se Glasnik mojim župljanima osobito sviđa. Iako su siromašni, opet će u pravo vrijeme poslati pretplatu. Bog dragi neka blagoslovi Vaš rad oko spasenja duša. Slavonija M. S. župnik.

Mnogo sam iz Glasnika naučila i s tom sam naukom mnoge neprijatelje zastidila. Hvala, Ti, Božje Srce, na svemu tome! Modos D. K. K.

Evo i pjesmice, što nam je šalje gđa Marija Starčević iz daleke Amerike:

Moj Glasniče, slatki miljeniče,
Eto sreće, ja sam tebi veće
Pretplatnica petnaest godinica.
Još sam mala rada te čitala,
Baš zarana od djetinjskih dana.
U tuđini utjeha si moja,
A u nebu nadam se još bolja.
Kamo sreće da si malo veći!

Sa željom naše plemenite pretplatnice slaže se i Glasnikovo uredništvo. Neka Presveto Srce dade, da on bude mogao izlaziti po vremenu i dvostruko veći opsegom! Zasad izlazi na cijelom velikom arku od 32 strane i stoji na godinu D 15.—, za Ameriku i inozemstvo D 25.— (pol dolara). Njegov Kaledar stoji D 12.— Narudžbe prima: UPRAVA GLASNIKA SRCA ISUSOVA, ZAGREB I. PP 147.

NIJEMA ŽENA.

Veliki Dominikanac, sveti Vinko Fererski, svršio jednu od svojih potresnih propovijedi i već sašao s propovjedaonice. Ali narod još ne će iz crkve. Šta čeka? Čudo! On se već navikao da gleda sveca, kako svoje riječi potvrđuje čudesima.

Kroz mnoštvo naroda vode k svetomu propovjedniku neku ženu. Nijema je od rođenja, a osim toga živi u velikom siromaštvu. Ali svetac mora pomoći! On je već toliko puta učinio čudo, pa će Bog sigurno i ovaj put uslišati molbu svoga vjernog sluge.

Propovjednik je vidio, da je bijeda ove žene velika. Vidio je također i živu vjeru svojih slušatelja. Stoga s pouzdanjem diže oči k nebu i zamoli pomoć. Zatim pred čitavim narodom upita nijemu ženu:

— Kćeri šta želiš od mene?

Žena otvori usta i na čudo svijetu progovori:

— Oče sveti, želim kruha i želim govoriti!

— Čitav život imat ćeš svoj svagdanji kruh. Ali govoriti ne ćeš. Radi spasenja tvoje duše hoće dobri Bog, da budeš bez toga dara. Jer kad bi mogla govoriti, naškodila bi i svojem tijelu i svojoj duši. Zahvaljuj bez prestanka dragomu Bogu, što ti zakraćuje govor. Ne moli ga više za ono, čega ti u svojoj mudrosti ne će da dade.

Potpuno odana u volju Božju obori žena glavu i reče:

— Sveti oče, rado ću poslušati tvoj savjet. Reče i opet zanijemi.

I nas je možda Bog stavio u kakvu tešku kušnju. On je to učinio zato, jer nas ljubi. On nam ne može ništa poslati, što ne bi bilo za naše vječno dobro. Stoga poput one dobre žene primajmo i mi s velikom zahvalnošću križeve, koje nam šalje naš Otac nebeski.

DA VIDIM, KAKO UMIRE PROKLETNIK.

Apostol Beča sv. Klement Hofbauer doživio je ovo: Jedne večeri pozvaše ga k bolesniku, koji se već 22 godine nije ispovjedao. Bili su kod njega mnogi svećenici, ali svi odoše bez uspjeha. Sveti čovjek stupi u sobu bolesnikovu moleći čislo. Tad reče bolesniku od prilike ovo: »Dragi prijatelju! Kad čovjek ide na put, dobro se opskrbi sa svim. I vi putujete daleko, u vječnost, zato budite pametni pa se lijepo opskrbite svetim sakramentima«. Bolesnik mu dovikne ljutito: »Ostavite me na miru s tim popovskim ludorijama. Tko vas je ovamo zvao? Idite!« Klement kao da nečuje. Sjede u kut i mirno nastavi moliti krunicu. Od časa bi do časa srdačno nagovarao bolesnika da se ispovjedi, ali ovaj ni da čuje. Štoviše, on viče, bjesni, prijeti. Na to će svetac: »Baš ne idem. Ja sam često gledao, kako su umirali sveti ljudi, a sad hoću da vidim, kako umire prokletnik«. Ove odvažne i u sebi strahovite riječi učiniše svoje. Bolesnik dođe k sebi, umoli sveca za oproštenje, ispovjedi se — i umrije mirno i spokojno. Karlo Gruičić, dekan.

Sveti Augustin.

K tisuću i petstotoj godišnjici njegove smrti.

NA 28. KOLOVOZA 430. godine poslije rođenja Kristova, dok je kralj Genzerih s 50 tisuća divljih Vandala opsijedao grad Hipon, predao je u gradu veliku svoju dušu Bogu jedan od najumnijih i najsvetijih ljudi, što ih je ikad nosila zemlja, crkveni otac i učitelj, hiponski biskup sv. Augustin. Stara grčka priča govori o divu Atlantu, koji drži na svojim leđima nebo to primijeniše neki sv. Augustinu veleći, da on drži svojim leđima Crkvu Isusovu. Zovu ga čovjekom, koji je probio starom svijetu putove u novo vrijeme. Svi ga oduvijek drže za najvećega zapadnog crkvenog oca.

I djeca katolička znaju za Augustina. Toliko se puta govori i piše o njemu i svetoj njegovoj majci, koja mu je svojim suzama izmolila obraćenje. Rodio se on na 13. studenoga 354. u afričkom gradiću Tagasti od oca poganina i majke kršćanke, sv. Monike. Dječak je zarana pokazao silne umne sposobnosti, pa mu se otac vrlo ponosio njime i mislio samo na to, kako će mu što više znanja strpati u glavu. Za odgoj njegova srca nije baš odveć sebi tr'o glave, pače je svojim postupkom onemogućio i Monici da dječaka dublje kršćanski odgoji. Mali Augustin uopće nije bio ni kršten...

Prve je škole polazio u rodnom mjestu i nije rado učio. Sam pripovijeda kasnije o svom djetinjstvu i kaže: »Volio sam se samo igrati«. Nemilosrdni učitelj ga je tako šibao, da se Augustin još iza četrdeset godina sjeća toga sa zgražanjem. Dalje je nauke polazio u nedalekom gradu Madauri. Premda mu se ime Onoga, koga je toliko ljubila njegova sveta majka, ime Isusa Krista, nije nikad posve izbrisalo iz srca, ipak se je u poganskoj školi sve više udaljivao od kršćanskih nauka svoje majke. Kad je napokon u ranoj mladosti počeo da pada u nečiste grijehe, dogodilo mu se ono, što se događa nebrojenim mladim ljudima: vjera mu se ugasila u duši. Nije ga od Boga odvratio razum, već tijelo željno grješnog uživanja. Grješne zabave, čitanje bestidnih pozorišnih djela, opaka društva to je bio život šesnaestgodišnjega Augustina. Kao što je bio prvi u školi, tako je htio da nadvisi svoje drugove i u opačinama. Otac se veselio, što ima tako umna sina, a majka je plakala i molila...

Navršivši šesnaestu dođe Augustin na visoku školu u Kartagu, da dovrši govorničke nauke. Tu je sjao talentom, zadivljavao znanjem i živio raspušteno s raspuštenim mladićima. Ipak su majčine molitve počele da djeluju: Augustin je stao osjećati, da njegov život

nije pravi život, da mu sumnja i nevjera ne donose sreće. Dao se na ozbiljne nauke, proučavao grčke i rimske mudrace, no oni ga nisu zadovoljavali. Počeo se zagledavati u Sveto Pismo, no ono mu se činilo odveć jednostavno. Pridružio se krivovjerskim manikejcima i kod njih se neko vrijeme kao primirio. Bio je utom 3 godine u Tagasti i 5 godina u Kartagi profesorom govorništva. Surovost đaka tako mu se zgadila, da je ostavio domovinu i otišao u Rim. No ni tu nije bilo bolje, po njegovu mišljenju: upoznao je laž manikejske nauke i njihovu silnu pokvarenost, a đaci su ga varali ne uplaćujući mu školarine. Stoga je bio veseo, kad ga pozvaše za profesora u Milan. Tu se upozna sa slavnim nadbiskupom Ambrozijem i slušajući Ambrozijeve propovijedi, poče se njegov potamnjeli veliki duh sve jače otvarati istini. Utom stiže u Milan i Monika tražeći razmetnoga sina, pa njezine molitve skupa s Ambrozijevim riječima požuriše djelovanje milosti Božje.

Augustinov um upozna potpuno, da je kršćanska nauka istinita. Ali srcu se nije dalo od grješna življenja. I zametnu se u njemu krvava borba, koja dugo potraja i koju on sam tako zanimljivo opisuje u svojoj »Ispovijedi«. On čita poslanice sv. Pavla, one ga zanose i hoće da uredi život prema njima. Ali tada dolaze »stare prijateljice«, strasti, i ne dadu toga. »One su me vukle za odjeću moga tijela, šaptale mi: Zar ćeš nas ostaviti? Što, da se mi s tobom za uvijek raziđemo? A gle, tad ti ovo ni ovo, ti to dobro znaš, ne će biti dopušteno nikad...« To bi ga prestrašilo, ali bi u sebi odgovarao: — Poznam vas, odveć dobro vas poznam. Vi ste želja bez nade, ponor bez dna, koji ništa ne može zasititi. Dosta sam trpio radi vas! »Što zato«, govorile bi mu strasti, »kad je to jedina sreća za te, da ti tijelo uživa tako u tom bezdanu bez kraja, bez nade«. — To je dobro za kukavice! Za mene ima sreća drukčija od vaše, ima nešto drugo, o tom sam ja stalan... No strasti su sve dalje tako šaptale: «Ti se možda varaš, ti puštaš sigurnu zemaljsku sreću za nesigurnu. Ti krivo činiš, kad prezireš zemaljske ugodnosti, i one imaju toliko čara...

Tako je to išlo dan na dan u borbi i oklijevanju. Jednog dana pripovijedao je njemu i prijatelju mu Alipiju afrički njihov zemljak Ponticijan, visoki činovnik na carskom dvoru, kako su dva dvoranina nedavno zašla na šetnji u neku pustinjačku kolibu, ondje našla otvorenu knjigu »Život sv. Antuna pustinjaka«, stali je čitati i najednom se tako obratili, da se više nisu ni vraćali na carski dvor, već otišli i oni da budu pustinjaci. A bila su oba zaručena! To je silno potreslo Augustina. Kad je otišao Ponticijan, pograbi on Alipija za ruku i kliknu: »Što radimo mi, što radimo? Nisi li čuo? Neznalice ustaju i osvajaju nebo, a mi s našim naukama bez srca, mi se valjamo u svojim požudama!«

Izatoga pođe Augustin u vrt i ovdje započe ljuta muka u njegovu srcu. Nije ni vidio prijatelja, koji je došao za njim. Digne se s klupe na kojoj je sjedio, pođe i padne plačući pod jednom smokvom na zemlju. »Dokle će to tako ići, dokle će ići...?« jecao je. »Sjutra? Sjutra?... Zašto ne odmah? Zašto da odmah sad ne ostavim

Tumačenje slike viđi na kraju članka str. 64.

svoje sramote?...« U taj se čas ču od susjedne kuće glas djeteta, koji je ponavljao kao pjevajući: »Uzmi i čitaj! Uzmi i čitaj!« Augustin zadrhta: kakve su to riječi? Skoči, poleti prema klupi, na kojoj je ostavio poslanice sv. Pavla, otvori i prve riječi, što mu udariše u oči, bile su: »Obucite se Gospodinom Isusom Kristom i ne ugađajte željama tjelesnim«. Rim. 13, 14. Augustin zatvori knjigu, u duši mu nastade duboki mir. Pobjeda je milosti Božje bila gotova, sveta Monika je dobila sina kršćanina, Crkva jednoga od svojih prvih velikana, nebo sveca.

Kršten na Uskrs 387. vrati se Augustin u Afriku. Tri godine proživi redovničkim životom s prijateljima na malom imanju; tu je postio, molio i proučavao nauku Isusovu. Hiponski biskup Valerije posveti ga za svećenika i uze ga sebi za pomoćnika. Iza Valerijeve smrti naslijedi ga na biskupskoj stolici. No on i nadalje živi kao strogi redovnik. Predobije pače svoje svećenike za zajednički život.

Tko da iskaže, što je sve učinio Augustin iza svoga obraćenja do smrti, naročito kao biskup hiponski? Sav se predao Bogu i narodu, kojemu je biskupovao. Svakomu je vazda bila otvorena i njegova kuća i njegovo srce. Propovijedao je dan na dan, često i dvaput u danu, govorio je — on silni učenjak — tako priprosto, da ga je svak razumio, tako toplo, da je sve hvatao za srce i osvajao za Boga. Branio je neustrašivo Crkvu Božju od krivovjeraca, pisao je protiv njih, odgovarao na pitanja o vjeri na pisma, koja su mu slali katolici sa svih strana svijeta. Preko tisuću većih i manjih djela je sastavio uz silan i naporan drugi rad.

Bio je velikodušan do kraja. Umaknuvši čudom Božjim, da ga nije ubio neki krivovjerac, osvetio se tako, da je izmolio tome dušmaninu milost kod suca, te mu je oproštena zaslužena kazna. Ljubio je tako siromahe, da je i sveto posuđe prodavao samo da njih nahrani. Češće je sam išao da za njih prosjači.

Na slici strana 63., vidite ga među anđelima. Papa upire u nj prstom kao da govori: — Gledajte ga, to je veliki učitelj Crkve Božje. Augustin s knjigom u ruci i s rukom na grudima gleda u nebo kamo leti njegovo krilato srce, iz kojeg bije plamen. Bio je to uistinu krilati duh, koji se je dizao u najviše visine svetih znanosti, bilo je to srce, koje je gorostasnom ljubavi gorjelo za Boga i ljude. Euharistijskim žarom nekada sav prožet gledat će s nebesa, kako se ljetos o njegovoj tisuću petstogodišnjici u mjestu njegova školovanja i profesorovanja, u glavnom gradu njegova kraja, Kartagi, drži svjetski Euharistijski Kongres. O divni sveti učitelju, izmoli najobilniji blagoslov Božji tomu kongresu, izmoli da pobjede istina i ljubav u svijetu, da svuda zavlada Krist Kralj za kojega si iza svoga obraćenja tako žarko govorio, pisao, radio, patio sve do svete smrti svoje! P.

DUHOVNO USKRSNUĆE.

Mladiću, što ga je Isus oživio u Naimu, radovala se je majka udovica; ljudima, koji svaki dan oživljuju duhom, raduje se majka Crkva. Onaj mladić je bio mrtav tijelom, oni duhom. Mladićeva je smrt bila vidljiva, pa je bio oplakivan vidljivo; za njihovu nevidljivu smrt niti je tko pitao niti ju je gledao. Pitao je onaj koji pozna mrtve. Ona jedini pozna mrtve, koji može oživljavati. Jer kad ne bi došao da oživljuje mrtve, ne bi sv. Pavao rekao: Ustaj ti, koji spavaš, diži se od mrtvih i prosvijetlit će te Krist. **Iz govora sv. Augustina.**

Tri ruže svete Terezije

PRIJAZNI moj čitatelju, ne ću da ti iznosim što je lijepa snivala moja duša, već ti kazujem boli i radosti, što prođoše kroza nju.

Bila je hladna ali prijatna zimska večer. Nekoliko gostiju u kavani »Pod kestenom« u gradiću Kninu sjedilo čekajući svaki za svojim stolom, da udari sedam sati, pa da dođu činovnici iz ureda. Onda će se zaigrati obligatni preferans, da se skrati vrijeme dugih zimskih večeri. Upravo sam nakon pet sati rada i ja ušao u kavanu i zatražio čaj, kad li stupi unutra moj rođak Ive I. Nisam se ni u snu nadao, da će se taj čas tu stvoriti. Još ga ni ne upitah ništa, a on će: »Hoćemo li u Solin?« — »U Solin? Kako?« — »Autom«. Odoh kući, da se spremim za put i već u osam sati otputovah. U dva sata prevalismo preko osamdeset kilometara i točno u deset sati eto me kod kuće. Sestra mi otvara vrata i namah mi kaže: »Znaš li, da je Josip Šperac vrlo slab?«

»Josip?« zapanjih se, što mi Ive nije ni riječi rekao o tome, a došao je iz Solina. Bilo mi je žao starca, ta on je mnogo dobra učinio u našem selu. Žalostan legoh u krevet. Kako i ne bi, ta po pričanju sestrinu nema mu spasa. Liječnik veli, da mu na svaki treći kucaj zastaje srce, a starcu je blizu sedamdeseta. Pao je i onesviješten ostao neko vrijeme, dok ga ne nađoše i ponesoše kući.

Iza nemirne noći uranih jutrom, da ga posjetim, ali mi se ne dade u kuću. I liječnik i prijatelji mi vele: »Govori mu o ispovijedi, jer je vrlo zlo«. Znam, da se nije njemu teško ispovjediti, ali mi se ne da počnem? Međutim dok sam ja još šetao ispred kuće, opazi me iz kreveta kroz prozor, jer je ležao u prizemlju i pozva me k sebi po gospođi. Ja na vrata, a on će: »Upravo te je poslala sv. Terezija! Želio sam, da dođeš da me baš ti ispovjediš!«

Nisam smio mnogo s njim govoriti, da se ne umara, jer mu se gotovo smrtno bljedilo odražavalo na licu. Bio je dan Gospe od Začeća — 8. decembra. — Odoh u crkvu, da misim. Pod svetom Misom preporučih s oltara svima vjernicima, da se pomole za zdravlje starčevo. Nakon Mise ponesoh bolesniku sv. pričest Ispovjedivši se i primivši svetu popudbinu kao da mu je odlanulo: »Sad mi nije stalo, mogu slobodno onamo« i pokaza prstom na nebo.

»Čekaj, bolan ne bio, ne ćeš ti još!«

»Da, govori ti, znam ja dobro, kako mi je!«

Velim mu ja »A sv. Terezija? danas sam namijenio za te sv. Misu, svi smo se za te molili«.

On gleda na sličicu sv. Terezije kod svoga kreveta, pa će: »A vidiš baš po njoj znam, da ću putovati. Molio sam je, da te po-

šalje. Došao si, ispovjedio si me, kako sam želio. Uslišala me je«.

Sve je to na prekide govorio, a ja, da ga ne umaram, rekoh mu još dvije tri riječi utjehe i pouzdanja u Boga, obećah, da ću mu doći Božić čestitati i odoh. Putem sam se čudio, kako je Ive posve slučajno bez ikakva posla došao tuđim autom u Knin i pozvao me kući, kad se nijesam ni nadao.

Devetnicom se pomolih za zdravlje bolesnikovo pred slikom sv. Terezije i pred komadićem njezina mrtvačkoga sanduka. Te mi je stvari poslala svetičina sestra Agneza. Vratih se isti dan u službu bojeći se svakoga dana, ne će li stići brzojav, da idem na sprovod, jer mi starac na oproštaju preporučio, da mu ja vodim sprovod. No moje je pouzdanje u sveticu bilo veliko. Obećah joj javno se zahvaliti za milost, ako moj stari prijatelj ozdravi.

Dani su odmicali, a brzojav nije stizao. Dobar znak. Do desetak dana odoh opet kući. Nađoh starca u priličnom stanju, ali jao već sutradan po mome dolasku opazi liječnik početak nove bolesti na plućima. Mislio sam, gotovo je. Podvostručih molitve i pouzdanje. Međutim bolest se zaustavi.

Vrijeme ide, a moj starac sve bolje. Na dan Božića dođoh mu čestitati. Već je sjedio na krevetu. Danas šeta po zelenim solinskim livadama i skupa sa mnom zahvaljuje svetoj Tereziji na povraćenom zdravlju. Draga svetica bacila je prvu ružu...

Tek se bijah opravio od ovoga udarca, kad li evo još žešćega. U rodbini nam je liječnik, čija je sestra pošla za moga oca, kad se je drugi put kao udovac oženio. U njega je dvoje djece, koja su po cio dan u našoj kući. Mali Željko — seka ga zove Zéco — već zna i čitati, jer je u prvome razredu osnovne škole, a Jasna znade već i Vjerovanje, a da o Očenašu i ne govorimo. Ona je mlađa — tek joj je peta godina, ali priča i pjesama znade mnogo mnogo. U vrtu su oni gospodari, po kući hoće da znadu značenje svake slike, a kad idu u krevet mora naša sestra Vinka — oni vele Ica — kod njih da stoji Djeca su veselje i svojoj i našoj kući. Kad li eto mi javlja starija sestra, da je Jasna oboljela od šarlaha. Bolest je vrlo teška i »jučer je ujac čekao, kad će izdahnuti, jer bilo je palo, zastaje i nema ni on nade«. Žao mi je djeteta, žao roditelja, a žao i mojih ukućana, koji će mnogo trpjeti, dođe li do katastrofe. Kad ne mogu više da pomognu liječnici — a četiri su je liječila — ja se opet obratih svojoj zagovornici. Vruće zamolih sv. Tereziju, da me usliši. Ta toliko vole dijete, da sam bio siguran, dogodi li mu se što, i sestra će mi u krevet.

Prolazili dani, a nikakve vijesti od kuće. Opet dobar znak — bit će, da se nije dogodilo najgore, a i kriza je valjda prošla.

Danas mala Jasna skakuće po livadama i vrtu i pripovijeda, kako ju je ozdravila sv. Terezija. Druga ruža pade iz ruku Svetičinih

Treću sam zadobio bolest, koja mi i samom uspomenom para srce.

Najmlađi mi brat Jakov, inače zdrav i radišan momak, jedne noći otrag kakvi mjesec dana, cijelu noć se prevrće po krevetu, a nikako da zaspe. Mislio, da je kakvo neraspoloženje. Tih dana radi pravoslavnih praznika nijesam imao škole za pet dana, pa sam zato bio cijelo to vrijeme kod svojih. Jutrom odoh u Split brižan, jer je na vratu Jakovu bio grdan čir, koji je operirao, a žlijezda podušnica

na lijevoj strani natekla. Opodne se vratih, kadli mi ususret ide sestra i toliko što ne plače. Protrnuo sam. »Jakovu je zlo. Ima vrućicu. Leži«.

Pomislih, da bi moglo biti otrovanje krvi, i smrklo mi se pred očima. Srce kao da će mi pući. Stupih u sobu bolesnikovu i tješim ga, da će biti »španjolica« i da nema zla. No u sebi sam pomišljao

na zlo, jer uza sve nastojanje da nam ulije pouzdanje, liječnik, ujak moje braće, nije mi mogao sakriti ozbiljnost bolesti. Lice ga je izdavalo. Vrućica za četiri dana nije popuštala, i ako je otok žlijezda popustio. S ovoga posljednjega nekako sam postao mirniji i vratih se u svoju službu. Dva dana zatim odletih kući, da vidim, što je, jer mi se činio sumnjiv brzojav, što sam ga primio od liječnika. Već putem kući doznadoh, da je s bratom zlo. Vrućica je danomice skakala, bolest napredovala i već se nijesam nadao ljudskoj pomoći. Vrbanac je zahvatio vrat i širio se po glavi. Bolesnik je u dva dana toliko oslabio, da se nije mogao sam okretati u krevetu Srce mi se razdire, jer bolesti nema lijeka. Jedina je nada, ako izdrži srce i ne jave se komplikacije t. j. ne nastupi li još koja druga bolest n. pr. upala pluća. Uzaludne su bile injekcije, uzaludno mazanje tinkturom jodija, bolest napreduje, a vrućica ne pada ni noću. Liječnik daje neke lijekove za koje ni ne kazuje meni, čemu služe. To već sluti na zlo. Ne popušta li srce? Slutnja moja nije bila bez temelja.

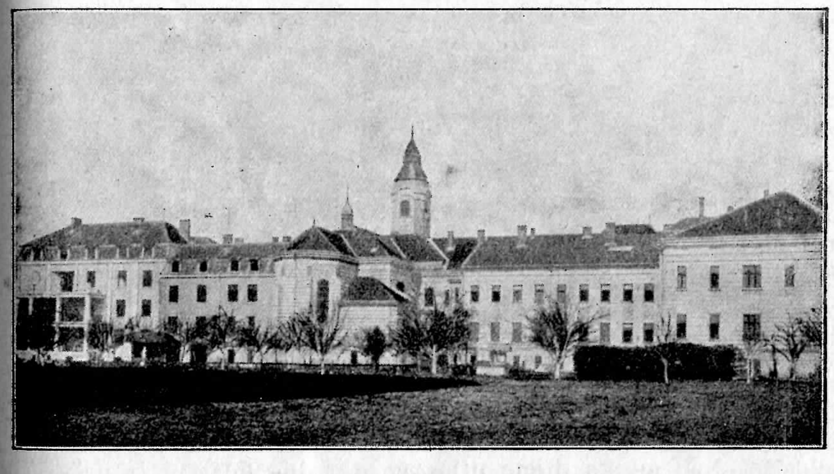
Dan je sv. Kaja, Solinjanima, Pape rimskoga i zaštitnika našega sela. Sve one dane vruće sam se molio Bogu, prikazivao sv. Mise za zdravlje bolesnoga brata. Dobio sam i dopust od osam dana Ni časa gotovo nisam se udaljivao od bolesnikova kreveta. Noću se uopće nijesam svlačio, a jedva da bih malo zadrijemao. Naizmjence smo noću čuvali bolesnika ja i starija sestra. U sobi je kip Presv. Srca Isusova. Pred njim se molim vruće, vruće. U drugoj je sobi velika slika svete Terezije od malog Isusa. Tamo se zaletim, bacim se na koljena i ne molim Očenaša ni Zdravemarije, već vapijem: »Sveta moja zaštitnice, ne zapusti nas, čuj nas, pomozi nas! Tolike si pomogla, zar ćeš baš mene odbaciti?« Trebalo je vratiti se odmah k bratu, jer čim bih se malko udaljio, on bi žalosnim glasom pitao: »Zar odlaziš?« Kao majka dijete pridizao sam ga, okretao, glasom, dodirom, svakom kretnjom htio sam mu kazati, koliko ga ljubim, htio sam mu pomoći. Kad malo zaspe, uzimljem brevir, da izgovorim svoje dužne molitve. O kako se divno moli u žalosti! Ja sam stao pred Bogom i otvoreno govorio, pouzdano sam gledao na prijestolje Svemogućega. »Ti si svemoćan, Ti si dobar, Ti si krv svoju prolio za ovu dušu, život si za nj dao, pa zar ćeš se oglušiti na naše molitve? Kucajte, i otvorit će vam se! To si Ti govorio. Kucamo, Isuse!« Vidio sam i sestru, kako moli devetnicu svetoj Tereziji.

I kolika god bila moja bol, briga, tuga, ipak sam osjećao u duši neko svijetlo, neki glas mi je ulijevao veliko pouzdanje. Kad bi jutrom podizao Presvetu Hostiju ja sam gledao Isusa, ja sam jače stisnuo Hostiju prstima misleći na onu ženu, koja se je dodirnula haljine Isusove i namah ozdravila od krvotočja. Dobio sam i lurdske vode. I nju sam upotrijebio. Preporučio se molitvama mnogih pobožnih duša. A bolest ide sve gore. Na dan svetoga Kaja bolesnik je počeo buncati. Osjetio sam, da me sile ostavljaju. No moje pouzdanje u Boga nije mi za čas popustilo, štoviše, sada sam se jedino nadao pomoći od Boga. Liječnik me je već spremao, da će

bolest potrajati preko tri nedjelje, a može i dva mjeseca. To, ako sve bude u redu.

Čitao sam kroz to vrijeme knjižicu o Terezi Neumann, koja gleda muku Spasiteljevu i osjeća je na sebi. Njezine riječi o pouzdanju u Boga i dobroti Božjoj jačale su mi dušu, a one riječi o vrijednosti blagoslova svečeničkoga učinile su, da sam potajno svaki čas blagosivao bolesnika.

Obratih se i sv. Kaju i sv. Grguru VII., velikome borcu za slobodu Crkve, svetom i zaslužnome Papi, kojega u nas toliko klevećų. Prikazah dragome Spasitelju, da sam spreman na se uzeti sve kazne, ako je kakve zaslužio bolesnik, samo da mi ga ozdravi. Odlučih mjesec dana ne večerati nego kruha, a tri petka postiti o kruhu i vodi. Moje su osobite simpatije svete duše u čistilištu — pa ne za-

Đakovo: Samostan sestara sv. Križa.

boravih ni njih. Sutradan po sv. Kaju, 23. travnja, vrućica je počela popuštati. U četvrtak o podne pala je na 37 stupnjeva, a u petak ispod 37. Već u četvrtak noću bio je tako dobre volje, da smo se smijali njegovim šalama. Odlanulo nam je svima. Istoga dana zatvorih se sam u crkvu Bl. Dj. Marije od Otoka i srdačno izmolivši tri dijela svetoga ružarja još dugo vremena onako sam red svetohraništem zahvaljivao dragome Isusu, Majci Božjoj, sv. Tereziji — njezina slika, moj dar crkvi, visjela je na zidu — i svima svecima na primljenoj milosti. Nakon tri dana moj je Jakov već ustao iz kreveta. I treća mirisava ruža sv. Terezije pala je na moj dom.

Tri rane donijele su mi tri ruže. Teške su nevolje, ali nas nitko kao one ne uče pouzdanju u Boga i vrućoj molitvi.

Zahvaljujem za sve ovo Bogu Bl. Dj. Mariji i sv. Tereziji i preporučem se, da i unaprijed sipa latice svojih mirisavih ruža.

Dragi čitatelju, ova pripovijest, pisana po istini i krvlju srca, neka te potakne, da se u svakoj nevolji obratiš »Kiši ruža«, svetoj Tereziji.

Lovre Katić.

Oče, majko, ljubite li vi djecu?

ČUDNO pitanje! reći ćete. »Kako da otac i mati ne ljube svoga djeteta?«

Ali eto, vi niste odgovorili na pitanje, koje sam vam stavio. Ja vas nisam pitao, da li vi ljubite ono svoje jedino dijete, koje ste imali prvu ili drugu godinu nakon vjenčanja, a poslije više nijednoga, premda je od onda već kojih osam ili više godina prošlo, nego sam vas pitao, da li ljubite djecu uopće? Naročito pitam tebe, majko, da li ljubiš onu djecu, koju ti je Gospodin Bog odredio i koju bi mogla imati, ali ih nemaš, jer n e ć e š? O kad bi ih ljubila, onda bi ih i imala, ali ti, bojeći se materinskih dužnosti i hoteći bezbrižno živjeti, sprečavaš, da se vrši prirodni, dakle Božji zakon, koji je temelj i cilj ženidbenom staležu. Taj temelj i cilj jest, da se rađanjem djece održava i neprestano obnavlja ljudski rod i da se naseli nebo, koje nam je Isus svojom svetom krvi zaslužio. A ti se toj dužnosti na jedan posve protuprirodni način otimaš...

Strašan je to grijeh za obadva bračna druga. Rimski katekizam veli: »Oni ženidbeni drugovi, koji sprečavaju začetak ili čak raskopavaju plod, čine najteže zločinstvo, koje se ima držati za dogovoreno umorstvo«. Crkveni pisac Tertulijan veli: »Sprečavati začetak čeda znači unaprijed ga ubiti«. A strašno je, da se ovi grijesi često i u sv. ispovijedi prešućuju, ili ako se i ispovijedaju, ispovijedaju se bez pravog kajanja i bez ozbiljne volje za poboljšanje. Na taj se način onemogućuje oproštenje pred Bogom, a na dušu se gomilaju grozna svetogrđa. Ako tako činiš, onda ti, majko, ne ljubiš djece, naprotiv ti ih mrziš; a ako ipak proti volje i očekivanja oćutiš plod pod srcem, onda ga držiš za nemila gosta i za teret, držiš ga pače u svojoj bezumnosti za kaznu Božju...

Čuj, majko, da ti rečem nešto od srca. Razumjet ćeš me, ako ti srce nije još umrlo za plemenite osjećaje. Dijete nije kazna Božja, nego je najljepši i najdragocjeniji dar Njegov. Bog je stvorio travu i cvijeće i pokrio njima cijelu zemlju. Zašto? Jer mu je milo, da zemlja bude lijepa i da bude odraz njegove vječne nestvorene ljepote. Bog je stvorio životinje na zemlji i napunio zrak ptičicama, i mila su mu sva ta stvorenja. Zašto? Zato, jer i životinje na zemlji i ptičice u zraku navješćuju slavu Njegovu. A koga

je Bog postavio kraljem i gospodarom zemlje i svegå, što je na njoj? Postavio je čovjeka, i sve dobro, kojim rodi zemlja, darovao je čovjeku. Pa i kako bi čovjek živio, kad mu ne bi zemlja rodila, kad ne bi imao životinja za pomoć i porabu? No ako je trava i sva ostala živa i neživa nerazumna priroda mila Bogu, kud i kamo mu je miliji čovjek. I ako je trava dar Božji, ako je cvijeće dar Božji, ako je kruh dar Božji, ako je pile i tele dar Božji, nije li najveći dar Božji sam čovjek, nije li najveći dar Božji dijete? O i kako dragocjeni dar Božji! Trava danas jest, sutra je nije, životinja danas jest, sutra je nije, a dijete ima neumrlu dušu, dijete je slika i prilika Božja, dijete je Kristovom krvlju otkupljeno, dijete je poslije sv. krsta ne samo dijete roditelja, nego i dijete Božje, brat Kristov i baštinik neba. Zato dijete vrijedi pred Bogom više nego cijela zemlja sa svim bogatstvom i ljepotom, više, nego sav ovaj vidljivi svijet sa milijunima zvijezda i sunaca. Pa kad bi i jedno samo dijete bilo na svijetu, Sin Božji bio bi pripravan i radi samo toga jedinog djeteta doći na svijet i pretrpjeti muku i smrt, da mu spasi dušu. Kako opak je dakle govor, kada netko veli: »Djeca su kazna Božja!« Zar da kazna Božja budu djeca, koju je Isus toliko ljubio, na njih ruke polagao i govorio: »Pustite k meni malene i ne branite im toga, jer je njihovo kraljevstvo nebesko«, i »Tko prima dijete, mene prima?«

Sastao sam se prije više godina na jednoj samotnoj šetnji s jednim župljanom, kojemu se upravo rodilo šesto dijete. Pozdravismo se i upustismo u razgovor. U razgovoru mi reče, kako mu se susjedi rugaju, što ima toliku djecu. Zaboljelo me u srcu, kad sam to čuo. Rekao sam mu: »Dragi prijatelju, dajte upitajte vi svoje susjede, da li oni nemaju djece zato, što živu u čistoći i služe Bogu, ili zato, što na jedan protinaravan i opak način već unaprijed sprečavaju začetak čeda? Ako je ono prvo, Bog će nagraditi njihovu žrtvu, ali ako je ono drugo, kazna Božja ne će izostati. Dok se oni

drugima rugaju, narugat će se njima onaj, koga Isus zove »lašcem od početka i ocem laži« i koji je začetnik svih poganskih načela i poganskog života među kršćanima. Dragi moj prijatelju, ovo nije prazan govor. Ovu ću vam tvrdnju potvrditi riječima anđela Rafaela, kojima je uputio mladoga Tobiju, kako će moći da suzbije silu zloga duha: »Pokazat ću ti, koji su to, nad kojima ima đavao moć. To su oni, koji stupaju u ženidbeni stalež tako, da isključuju Boga od sebe i od svoga srca, te se predaju svojoj požudi kao konj i mazga, koji nemaju razuma: nad ovima ima đavao moć... Ti uzmi djevicu u strahu Božjemu, više od želje za djecom, nego od požude«. Na to mi taj dobri čovjek reče: »Velečasni, ja se ne bojim Boga zato, što imam djece, jer znam, da je Bogu milo, kada dođe dijete na svijet«. Kako lijepa i kako istinita riječ iz usta jednostavna čovjeka!

Ali će reći tko: »Djeca su velika briga«. Dakako, jesu i treba da budu briga. No pitam vas, kršćanski roditelji, nijesu li vaše oranice briga, nijesu li vaši vinogradi briga nijesu li vaše sjenokoše i vaše kuće briga?... Pa ipak svu tu brigu rado i strpljivo uzimate na sebe, jer rado kopate, rado orete, rado sijete, rado kosite. Ako je tako, onda morate na sebe uzeti i onu brigu, koja je vašem staležu prva i najsvetija, a to je briga za djecu. Tu će brigu rado uzeti na sebe oni roditelji, koji ljube djecu, a pravo će ljubiti djecu oni roditelji, koji ljube Boga. I zato roditelji, koji ljube Boga, ne treba da se boje brige za djecu. Svako će ih dijete za jedan veliki korak približiti Srcu božanskog ljubitelja djece, koji najveći dio brige svojih štovatelja uzima na sebe, kada ih milo poziva: »Dođite k meni svi, koji ste umorni i opterećeni, i ja ću vas okrijepiti«. Zato će roditelji, koji ljube Isusa i radi Isusa djecu, imati neograničeno pouzdanje u Njegovo Presv. Srce. Pročitajte dvanaest Isusovih obećanja za štovatelje Presv. Srca Njegova, a uvažite napose ova obećanja: »Ja ću štovateljima moga Srca dati svaku pomoć potrebitu staležu njihovu; ja ću ih krijepiti u radu i blagoslovit im štogod poduzmu; ja ću ih tješiti u njihovim nevoljama ja ću povratiti slogu obiteljima razdvojenim, a štitit ću one, koji su u kakvoj potrebi«. Nije li iz ovih obećanja jasno, da će roditelji, koji štuju Presv. Srce Isusovo, naći u tom Srcu pomoć u svim svojim potrebama, dakle i u svojoj brizi za djecu? Oni će naći sredstava, da uz pomoć providnosti Božje djecu svoju i othrane »ne toliko zato — kako veli rimski katekizam — da ostave baštinike svoga imutka i bogatstva, nego zato, da odgoje sljedbenike prave vjere«. Takova su djeca

uistinu najveći dar Božji i blagoslov za kuću. Zato će roditelji odgajati djecu ne kletvom i srditošću, nego molitvom, dobrim primjerom, poukom, razboritom strogošću i ustrpljivošću.

U najgorem pak slučaju, ako bračni drugovi radi skrajnjeg siromaštva ne mogu ili radi u istinu teške bolesti ne smiju imati djece, oni će u pobožnosti prema Presv. Srcu Isusovu naći jakost, da prinesu Bogu i najtežu žrtvu t. j. da živu u potpunoj čistoći kao brat i sestra, a ne vrijeđaju Boga teškim protiprirodnim opačinama.

Prije nekoliko godina zaklopila je jedna starica majka svoje umorne slijepe oči navršivši preko 80 godina. Rodila je je preko dvanaestero djece. djeca su joj pomrla još za njena života, ostao joj tek jedan sin, njezino deseto dijete. Samo dragi Bog zna sve one patnje i brige, kojima je ova majka rađala i odgajala tu mnogobrojnu djecu; samo su dragom Bogu poznate suze, što ih je ona prolila nad tolikim grobovima... Nitko toga ne zna, jer se držala jedino kuće, posla i djece. Izvan kuće je poznala samo jedan put — put, koji ju je vodio u crkvu, dok je nisu ostavile tjelesne sile, a napokon i vid. U razgovoru s Bogom je nalazila svoju zabavu i utjehu. Sve je to prošlo, ali nije izbrisano iz knjige vječnoga života. Na samrti joj je dragi Bog ostavio još utjehu, da ju je preživjelo barem njezino deseto dijete, a to deseto dijete sam evo ja — svećenik... I nema sv. Mise, koju služim, a da se ne sjetim svoje majke; i nema dana, a da se ne molim za pokoj njene blage duše. I kada u molitvi mislim na svoju majku, ja joj sa suzama hvalim, da me je rodila, premda sam bio deseti na redu, i da me je odgojila za svećenika. I kada u tihim večernjim urama molim za svoju majku i preporučujem je milosrđu Presv. Srca Isusova i prečistoga Srca Marijina, ja onda tim preblagim Srcima predočujem sve boli, što ih je ona prepatila s nama, svojom djecom, svu njezinu ljubav prema nama...

Jedan dušobrižnik.

Otkud sam ja, mama?

BAŠ na ovom mjestu bilo je prošle godine govora o svetosti kršćanske ženidbe. Tko život ženidbeni i rađanje djece, kao kao što se ondje razložilo, drži svetinjom, taj će također lako o tom poučiti djecu, kad bude potrebno. A to je bez sumnje potrebno, kad sama djeca zapitaju, otkale dolaze. Ne smije se djeci o toj stvari koješta bajati. Ne smije se djetetu na primjer reći: Donijela te roda, ili što slično, već treba odgovoriti:. Milo dijete, ti dolaziš od dragog Boga. A to je istina, jer Bog stvara dušu. Kasnije će trebati i više reći, ali na prikladan način. Evo nekoliko primjera, kako bi se moglo u ovoj stvari postupati.

Pripovijeda jedna majka, kako je njezin sedamgodišnji sinčić uporno od nje tražio jednog dana, da mu odgovori, odakle su djeca. — Ti si mi mamo, rekla, da djeca dolaze od dragog Boga, govorio mališ. Ali sinoć sam čuo, kako su kod komšije govorili, da roda donosi djecu. Ja tebi, mamo, više vjerujem. Nego reci mi, kako to Bog šalje djecu na ovaj svijet«

— Šta da odgovorim? nastavlja majka. zar da varam svoje dijete? To ja nikad ne činim. Moje se dijete potpuno pouzdava u me, vjeruje mi. Ili sam možda trebala odgovoriti, da ću mu to reći, kad bude veće? Ni to mi se nije činilo pravo. Njega bi ovo pitanje mučilo. Ili sam morala čekati, da mu odgovori na pitanje kakav slučaj, da mu odgovore drugovi ili služinčad? Da li će mi biti lakše odgovoriti, kad mu bude 10 godina, a ne više 7, koliko ima sad?

Ove i slične misli proletjele su mi glavom, dok su dva dječja oka u me gledala s pouzdanjem. Napokon sam mu odgovorila: Reći ću ti, kad budemo večeras pošli na počinak. Međutim me je Bog rasvijetlio. Kad sam u večer sjedila kraj njegova krevetića, rekla sam mu od prilike ovo: Tata se i mama vole. Oni također zažele, da im Bog dade malo dijete. Ti znaš, da mala djeca dolaze od Boga. Bog je stvorio prvog čovjeka. A jer se roditelji vole, i njima dragi Bog daje djecu. Nego dijete nije odmah veliko, već je ispočetka vrlo vrlo maljušno. I cvijeće i biljke i drveće, sve je to najprije posve maleno sjeme. Ovo sjeme počiva u zemlji kao kakvoj tamnoj sobici, dok ne proklija i izađe van. Tako je isto stavio dragi Bog i zametak djeteta u krilo materino. To je sobica, u kojoj si i ti počivao sasvim blizu moga srca. Tu je dragi Bog načinio tvoje tijelo i tvoju dušu. Kako je to učinio, to zna samo On. Tu si bio tako dugo, dok nijesi toliko narastao, da smo te mogli nositi na rukama. Tako je i Majka Božja nosila u svom svetom tijelu, pod svojim srcem maloga Isusa, kad je pohodila sv. Elizabetu. A to nije majci lako. Ona mora mnogo trpjeti, dok dijete dođe na svijet, ali ona rado sve podnosi, jer ljubi svoje dijete. Brzo ona zaboravlja sve boli, i raduje

se svomu djetetu, a uza nju i otac. Tad odnesu dijete na krst, da postane djetetom Božjim i može unići u nebo. Sad sam ti sve rekla. Znaš, to je moja i tvoja tajna. Ti ne treba da za te stvari druge pitaš i s drugima da o tom govoriš.

— Kad sam dovršila ovaj razgovor, oviše se dvije dječje ručice oko mojeg vrata i moj mališan uskliknu: Draga, draga majko, kako te ljubim! Od toga sam vremena opazila, kako je moj sinak obziran spram mene i kako me štuje. I takav je ostao uvijek. Već sam ga rana priučila, da k meni dođe, da mene pita, kad što ne zna ili ne razumije. Ovo kratko objašnjenje bilo je dovoljno, da ga provede nevina kroz opasnosti kasnijega razvitka.

Druga majka pripovijeda: Moj je jedanaestgodišnji sinčić bistar dječak. Nikada mu nijesmo dali kriva odgovora ni na jedno od brojnih pitanja, što ih je stavljao meni ili mojima. Jednoga dana stade on preda me pa će me zapitati: Mama, otkuda tebi ono maleno djetešce? reknem mu kao što sam već prije na to odgovorila: — Dragi Bog ga je poslao. Ali ovaj put nije bio zadovoljan.

Tada mu rekoh: — Kazat ću ti, kad budeš veći, sad ne bi razumio. Opet sam vidjela, da nije zadovoljan. To mu se neprestano vrtjelo po glavi. Pitao je služavku. Bojim se, da će prvom zgodom pitati saučenike. Upravo su u to vrijeme morali istjerati iz škole jednoga gimnazijalca. Risao je besramne stvari i dijelio ih po razredu. Srce mi je zadrhtalo, kad sam pomislila, da bi mome čistom, dobrom djetetu mogao netko razjašnjivati one stvari na tako gadan način. Odlučila sam da na jednoj šetnji sama odgovorim svome djetetu na njegovo pitanje. Rekoh mu: Pred par dana si me pitao,

otkuda je meni malo djetešce. Razjasnit ću ti, ali ipak mislim, da ne ćeš razumjeti. »O razumjet ću! I otac mi je već mnoge teške stvari protumačio, na pr. o elektriciteti.

Nato ću ja: Kako nam dragi Bog daje biljke, drveće i životinje, tako nam zapravo daje i djecu. Kad Bog hoće da obdari roditelje djetetom, onda tako udesi, da se dijete razvija majci pod srcem, da ono tu biva sve veće, dok ne postane tako jako, da može samo disati. Onda dođe na svijet.

— To nijesam nikad pomislio, začuđeno će mali. Bio je potpuno zadovoljan i postao je još povjerljiviji. Ja sam još dodala, da o tim stvarima ne govori s prijateljima, već samo s majkom. — Vidiš, kako je uska veza među majkom i djetetom, govorila sam mu. Zato te tako volim i zato nas dvoje možemo o svemu razgovarati. Ako ti opet štogod pane na pamet, pitaj samo mene. A ako bi ti drugovi počeli što pričati o tim stvarima, odgovori im, da ti već o tome dosta znaš i ne trebaš njihova kazivanja.

Kam sam mu to tako objasnila, bila sam smirena i zadovoljna. Pošla sam u crkvu i molila se od srca kao onaj, koji je izvršio tešku dužnost. Od to doba prošlo je pola godine, a moj me sin nije još ništa o tom pitao.

Druga opet majka opazila, kako je njezin dvanaestgodišnji sin katkad nešto tajno razgovara sa svojim drugom. Kad mu se ona jedamput za takva razgovora iznenada približila prepao se. — To me je zabrinulo, pripovjeda majka. Dječak je postao ravnodušan, površan, svagdanjih dužnosti nije dobro izvršivao, katkada je neuljudno odgovarao. Ukratko, nijesam više s njim bila zadovoljna. Jednoga dana pozovem ga k sebi te ga upitam, šta se dogodilo, da se tako promijenio u vladanju. »Ti nijesi više moj živahni dječak, nijesi više mio i uljudan ni prema meni ni prema svojoj braći«. Isprva je šutio, ali doskora mu se otopi led oko srca, i on mi uzrujano reče: »Ah majko, ja se više ne mogu ničemu veseliti, otkako mi je Franjo rekao, kako se to čini. Rekao mi je, da se kod ljudi isto zbiva kao i kod životinja. Pripovijedao mi je još mnogo drugih stvari o meni samom, što mi uprav odvratno«. — Pustila sam ga, da se izgovori i da olakša srce, a tada sam rekla:

— Dijete moje, nijesi li čulo kod vjeronauka, da je Bog sve dobro stvorio, ali da su ljudi grijehom pokvarili djelo Božje? Tada sam prešla na samu stvar. — Ta majka ne kazuje, kako je to učinila. Mogla je odprilike ovako reći: Zar nije i božanski Spasitelj jeo? Jest. Ali i životinje uzimaju hranu. Je li je to svjejedno? Tko bi na to smio i pomisliti! Mi blagujemo, ali se prije i poslije jela molimo. Čine li to i životinje? Vidiš, neke nam se stvari čine naoko posve jednake, ali su u onom, što je glavno, posve različite. Tako je i ovdje. Otac i majka ljube se u Bogu, oni su se vjenčali u crkvi. A zar to čine životinje? Tako je poprilici mogla reći ta majka. Nego evo nastavlja ona sama. — »Kod ljudi je sve drukčije nego kod životinja. Kada bi bilo onako, kako ti je pripovijedao Franjo, bio bi to ružni grijeh. Ali ti znaš, što je Bog rekao Kainu: »Svladaj požudu za grijehom i vladaj nad njom«. I kod djece se dogodi, da se javi želja, da čine sami ili s drugima ono, što je ružno. Ako oni na tu želju pristanu, strada im i tijelo i duša. Stoga dobri roditelji nadziru svoju djecu, ne dopuštaju im, da idu svakamo, da svašta slušaju i čitaju i da se druže s nevaljanim drugovima. S Franjom ne smiješ više razgovarati i čuvaj ga se. Kad ponarasteš, otac će ti kazati, kako je dragi Bog uredio naš život na zemlji i kako da se služimo njim na dobro. Ne boj se! Samo pazi na sebe. Ti si dobar dječak, jer si mi bio iskren. Hajde da se sada zajedno pomolimo«.

Neku su četrnaestgodišnju djevojčicu odgajali njezini rođaci. Ona je često pitala, odakle su djeca. Uzgojitelji nijesu znali, što bi zapravo odgovorili, pa su bili vrlo veseli, kad je došla stara teta, koja im je pomogla u toj stvari. Teta priča: Jedno predvečerje sjedjele smo same i razgovarale se. Ja joj prihvatim ruku te reknem: — Moje dijete, ti si već pametno djevojče, pa smiješ znati koješta, što djeca ne mogu još razumjeti. Ti bi rado znati, kako postaju i kako dolaze na svijet djeca.

Mama nosi ručak.

»Hoćeš li mi zbilja to kazati? Tomu bih se jako veselila«.

— Da, kazat ću ti, jer ti si već velika, pa ćeš moći razumjeti. Djevojče radoznalo upre oči u me, a ja nastavim: — Znaš, da je Bog u raju zemaljskom rekao Adamu i Evi: »Množite se«. Sad nije više bilo potrebno, da dragi Bog stvara napose svakoga čovjeka. Gledaj, svako sjeme ima klicu, koja se razvija do velike biljke, ako ga stavimo u zemlju. Slične klice stavio je Bog i u majku. Kad se otac i majka već vjenčaju, dragi Bog dade te se takva klica razvije u maloga čovjeka. Majka nosi malo dijete u svome krilu tako dugo,

dok ne bude sposobno, da može živjeti i bez majke. Tada majka porodi dijete. Tom prilikom treba majci pomoći. Zato i dolazi k njoj kakva spretna žena ili liječnik, jer majka kod toga obično mnogo trpi, a katkada mora i da umre. Tako je bilo i kod pokojne Ane, bratučede tvoje majke. »Ah, tad je ona svoj život žrtvovala za svoje dijete!« — Tako je. Možeš dakle misliti, kako majka ljubi dijete, što ga je tako dugo pod srcem nosila i u velikim bolovima dala na svijet.

— Sad bolje razumijem, odvrati djevojče, da i veliki ljudi do u kasnu starost tako štuju i ljube svoju majku.

— Ali katkada dobije dijete i djevojka, koja nema muža, nastavila teta.

— »To sam nedavno čula, i svijet je govorio, da je to sramota«, odgovori djevojče.

Teta malo zastade, a onda će: — Da to se događa. To se zbiva ondje, gdje je neuredna ljubav. Bog hoće da se ona klica razvija istom poslije ženidbe, a ženidba je sakramenat. Ali imade lakoumnog svijeta, koji ne će da se podvrgne Božjoj odredbi.

»Zar ne, to je onda strast?«

— Da, grješna strast, koja ne vodi k sreći. Takovi ljudi ne će da se vjenčaju. A siromašno djetešce dolazi na svijet kao dijete grijeha i sramote svojih raditelja.

»Ah bijedno djetešce!« usklikne djevojče. »Kako mi je milo, da mi se sve to kazalo. Ali kako je to bilo kod Majke Božje? Da li je Ona doista nosila Isusa pod svojim srcem?

— Jest, ona ga je pobožno nosila kao svoje najveće blago. Ona mu se neprestano klanjala. I mi treba da mu se klanjamo, kada ga poslije sv. pričesti nosimo u svojoj duši. A kako je Božansko Djetešce posvetilo Mariju! Marija je dobila Isusa od Duha Svetoga i tako postala i Majka Isusova i ostala Djevica. Sv. Josip je samo njezin djevičanski zaručnik.

»Sada mi je sve jasno, reče djevojče i zagrli svoju tetu. Zaista sam sada radosna. Sad sve znam; to je tako lijepo«.

— Nu, sad budi mirna i nemoj više o tom misliti. Ako kasnije zaželiš jošte nešto znati, upitaj drugu tetu.

»Toga mi ne će trebati, već sve znam.«

I otac može da koji put pouči dijete u ovoj stvari.

Jedna majka pripovijeda ovo: Bilo mi je 16 godina. Bila sam lijepo, bogobojazno uzgojena. Da je postanje čovjeka obavijeno nekom tajnom, to mi je bivalo sve jasnije i jasnije. Te stvari nijesam nikada ispitivala jedno stoga, što mi narav nije bila sklona istraživanju, a drugo, što su mi uzgojem usadili neki sveti strah, i ja nijesam težila, da mi se otkriju takve tajne. Jednog me dana pozove otac k sebi te mi reče: »Marto, sada ti valja više majci pomagati nego što si to prije činila. Mi smo opet izmolili od Boga jedno milo djetešce, i majka ga već nosi pod srcem, Ona se ne smije više toliko naprezati s poslom. Moraš joj biti dobra i ljubezna«.

— O djetešce! kliktala sam. To je radost! Hoću, hoću, brinut ću se za majčicu; možeš se na me osloniti. Poljubila sam ocu ruku. Bila sam sretna i ponosna kao nikada prije. Potrčala sam majci, privinula joj se i rekla u uho, što sam saznala. Majka me poljubi i ne rekne ništa. Postala sam joj od to doba u neku ruku vjernom prijateljicom. Još više, smjela sam zajedno s njome ugotavljati malo odijelo za djetešce.

Nego mnogi nijesu bili baš najsretnije ruke u ovoj stvari. Tako i majka jedne žene, o kojoj ova pripovijeda: — Bili smo sretna djeca. Čuvala nas je savjesna, pobožna majka, koja je budno bdjela nad nama. No ipak se najednom pomuti veselje našeg raja. Neka moja suučenica pripovijedala mi je, kad smo išle iz škole, takve stvari, koje su moje nevino srce napunile grozom. Na surov mi je način pričala, otkuda je čovjek; govorila je samo o tjelesnoj strani kod te stvari. Ona je uživala i porugljivo se smijala, kad je vidjela, da se zgražam nad tim. Međutim ja joj toga nijesam vjerovala. Tako to ne može biti. Nego koga da upitam? Majku? Rumen mi udarila u glavu već kod same pomisli. Meni je bilo 11 godina, a sestri 12; bile smo nerazdružive u igri i radu. Što je stoga bilo naravnije nego da pohitim k njoj te s njom podijelim svoju prvu duševnu borbu. Još se danas sjećam, kako mi je bilo teško, da ponovim ono, što mi reče ona djevojčica, jer je bila povrijeđena moja stidljivost. Ali sam ipak morala s nekim o tom govoriti. Moja se sestra zgražala kao i ja. Ona se baš pripravljala na prvu svetu pričest, a bila je od onih sretnih naravi, koje su obdarene milošću te prolaze netaknute kroz svijet i već se od najranije mladosti sasvim predadu Gospodinu. I za nju je to bio velik udarac. Ona ode k majci. Što joj je majka rekla, ne znam. Nijesmo više o tom ni riječi progovorile. Na žalost naša se majka nije znala snaći u ovoj stvari. Mjesto da je stišala buru moga srca kojom blagom riječju i da mi je na zgodan način stvar rastumačila, rekla mi je: »Ti si govorila o nečem, o čem djeca ne smiju govoriti. Tko to čini, teško griješi i navodi na grijeh drugu djecu. Milije bi mi bilo, da umreš od šarlaha nego da o tome govoriš«. — Pitanje mi je ostalo neriješeno, a k tome se još pridružio osjećaj krivnje. Uzato sam se otuđila majci«.

To je bila pobožna majka, ali ipak premalo pobožna, da shvati svetost braka. Prijašnji primjeri pokazuju, kako se mogla ponijeti Kasnije, kad djeca postanu mladićima i djevojkama, treba ih poučiti na još nježniji i ozbiljniji način. Tada im treba razjasniti, da nam je spolni nagon dan samo za onu svetu svrhu, da se napuni nebo. Stoga je svaka zla poraba u ovoj stvari smrtni grijeh, koji na žalost toliko ljude ponizuje, osurovi i baca u vječnu propast. Mladež se mora dobro uputiti, kako treba da bude svježe i lijepo ne samo njihovo tijelo, nego u prvom redu njihova duša. A onaj grijeh razara tu ljepotu kao crv što izjeda cvijet. Napose im treba istaći, kako ne mogu te ljepote očuvati, ako ne budu često primali Spasitelja u svetoj pričesti. Euharistija mora sve preporoditi u Kristu, pa mora da preporodi i svetost braka.

E. Springer D. I.

DJETINJI PAKAO.

— Gdje?

— U komunističkom »raju — u Rusiji... Čuj! U Rusiji ima zlo, kakva nije na čitavom svijetu, ni u jednoj drugoj zemlji ni među poganima, ni među prosvijetljenim ljudima. To zlo to su ostavljena djeca, što se sama skitaju po selima, gradovima, šumama i poljima. Roditelji ostaviše tu djecu samoj sebi, neka se probijaju kroz ovaj svijet, kako znadu. Svi stranci, koji su vidjeli bijedu ove zapuštene djece, ne smažu riječi, kojima bi izrekli svoj bol nad tim.

— Koliko ima takve djece?

— Prema svjedočanstvu putnika, kojima možemo vjerovati, njihov je broj strašan: ima ih na milijune! Istina, službena komunistička statistika ne navodi tako velikih brojeva. Ali to je lako razumjeti, ne će boljševička službena izvješća protiv boljševika...

Zna se, da je 1927. potrošeno 65 milijuna rubalja za ostavljenu djecu. Na svako takvo stvorenje, koje se nalazi u državnim zavodima, otpada poprečno 140 rubalja. Prema tomu država se brine za 450.000 ostavljene djece. A gdje su druga, koja se ne nalaze u ovim zavodima? Putnici vele, da ih ima nebrojeno mnogo.

— Pa kako žive ta djeca?

— Jedan dio, kako spomenuh, nalazi se u državnim zavodima. Drugi se skitaju. Privlače ih osobito gradovi, napose Moskva. Tu čete ovih bijednika prose, kradu, otimaju, skrivaju se po postajama, ruševinama, gradilištima. Žrtve gladi i studeni.

Tako je isto strašan dječji život i u državnim zavodima. Tu se tužna djeca moraju do kraja pokvariti, jer se nalaze u najprljavijem društvu.

U proljeće ostavljaju mali skitači gradove i lete na polja. Tu se hrane onim, što im dođe pod ruku. Ova djeca djeluju zlo i na djecu, koja se nalaze pod roditeljskim krovom. I ova im se katkada nastoje pridružiti, dok ih roditelji silom ne vrate natrag.

Čete ostavljene djece jesu škole za sva moguća zločinstva. Evo statistike: G. 1924. počiniše ta bijedna djeca 29.527 zločinstva. Od toga ide na krađu 13.641 slučaj; na hotimice prouzročen požar 265; na ubojstva 118; na veće ozljede 324; na nemoral 236. Među ubojicama ima ih 20, kojima je istom 10—11 godina, 22 pače manje od 10.

Da boljševici zamažu strancima oči, pokažu im nekoliko prilično uređenih kuća, u kojima se djeca, vele oni, odgajaju prema »najmodernijem načinu...« Međutim stranci se ne daju lako zavarati. Neki od njih obilaze i zavode, koje im državni činovnici nisu htjeli da pokažu. To su vam ponajviše nekadanje škole, koje su se već napola srušile, prostorije vlažne, zamazane, pune svakojake gamadi. Djeca se nemaju gdje oprati u kući pa gola lete na ulicu, da se tamo umiju. Jedan žurnalista, koji izvješćuje o ovim zavodima, piše:

— Začepite nos... podignite ovratnik svoga kaputa ...smrad... toplina je od prilike ista kao i vani... prostorije pune stjenica, koje se hrane mesom izgladnjele djece...

— Gdje je uzrok tomu zlu?

— Ima više uzroka. Tu je najprije veliki svjetski rat, onda toliki građanski ratovi u nesretnoj Rusiji. Narod se morao brzo seliti iz jednoga kraja u drugi. U tim slučajevima ostavljala su se djeca bez stana i hrane. Došla je i velika glad g. 1921., kojoj je podleglo do 3 milijuna ljudi. I opet nove selidbe, nova siročad ostavljena sama sebi.

Ali glavni je uzrok u obiteljima kakve hoće sami ruski komunisti. I druge su zemlje stradale radi svjetskog rata i radi glada, ali do ovako jadnog stanja djece nije nigdje došlo. To su boljševici postigli svojim zakonima o ženidbi. Oni su uveli slobodan život između muža i žene. Volja ih, sastanu se, volja ih, rastanu se. Koje onda čudo, da ima toliko ostavljene djece!...

Takav je eto taj »raj«, što ga ljudi hoće da naprave na zemlji proti volji svoga Stvoritelja...

F. M.

MRTVA SEJA.

»O što ti lice,
Majčice, blijedi?
Zar mi te seja
Malena jedi?
Zašto je ruka
Klonula tvoja,
Zašto li plačeš,
Majčice moja?«

— Sunašce moje,
Ružice bijela,
Tuga je majci
U srce sjela.
Ova će rana
Peći do vijeka —
Mrtva je evo
Mala ti seka.

Mališ dotrča,
Prestravljen gleda:
U zipci seja
Ko platno blijeda.
Suzama lišca
Sestrici mije,
Dahom joj hladne
Prstiće grije.

Za križem nose
Malog mrtvaca,
Jecaj se čuje
Majke i braca
Ali u visu
Anđeli poju
Veseleć novu
Družicu svoju.

J. V-ć.

Mali židov iz Krakova

Jedan mi je sveučilištarac pripovijedao ovaj događaj. Bilo je g. 1918. Ratne posljedice silile su me da tražim službu, ako sam htio nastaviti nauke. Netko me upozori na jednu gospođu židovku, koja je htjela, da joj se sin pripravi za drugi razred gimnazije. i ako malo volim židove, primih ponudu, jer se nije našlo ništa bolje, i kad se jedamput latih posla, odlučih savjesno raditi. Dijete bi dolazilo k meni, ili bih ja išao k njemu; nastojao sam da ga što bolje poučim u latinskom, prirodopisu, zemljopisu i t. d.

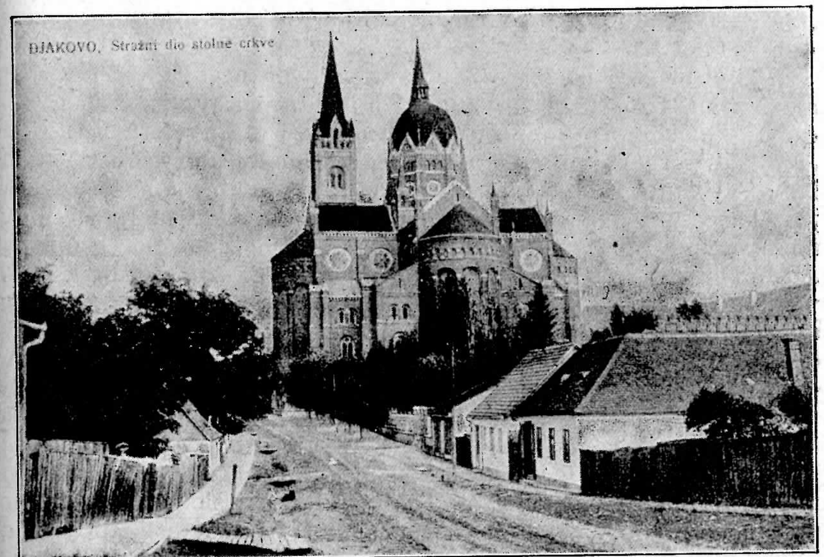
Jednoć ga zatečem s knjigom o židovskoj vjeri u ruci. Zaželio sam da je pogledam. Bila je štampana židovskim jezikom, a ispod svakog se retka nalazilo njemačko tumačenje. Otvorio sam baš povijest proroka Jone. Pokazao sam, da mi se nešto ne sviđa u tumačenju Sv. Pisma. Nehotice mi se ote: »To je samo varka«. I ako sam to potiho izgovorio, ipak je moj učenik shvatio, pa me zapita: Zašto bi to bila varka? Ili je židovska vjera kriva? Zašto se ona ne bi slagala s kršćanskom? Posebno se stao zanimati za osobu Krista, koga židovi ne htjedoše priznati za obećanoga Spasitelja te ga razapeše. Dobri je Emil — tako se zvao — neprestano pitao i tražio, dok mi nije dodijalo te sam nestrpljivo prekinuo razgovor i rekao: »Ostavi uzaludne stvari i uči, jer ja za to dolazim; inače nećeš proći na ispitu, pa će se tvoja majka ljutiti na mene«.

Dijete je moralo umuknuti, ali je ipak isprosilo da ga jedamput povedem u katoličku crkvu. »Dobro, rekoh, kad bude prilika, poći ćemo u onaj dio grada, koji se zove Wawel, i posjetit ćemo

stolnu crkvu. I onako tvoje lice nije tako očito židovsko, da bi nas mogli sumnjičiti. Svakako ovaj posjet nek bude za tebe prigoda, da se upoznaš s poviješću poljske uljudbe«.

Od tada mi je Emil više puta spomenuo to obećanje, i odlučim, da ću s njim onamo u nedjelju iza svečanosti sv. Stanislava, biskupa i mučenika, t. j. 7. svibnja. Taj dan mali dođe po mene i uputismo se k Wawelu. Putem smo živahno raspravljali o raznim stvarima.

Ni držanje ni govor Emilov nije pokazivao ništa izvanredno. Kad smo prispjeli na vrh brežuljka, protumačim svojemu učeniku spomenike davne prošlosti, koji nam se ukazali.

Đakovo: Katedrala.

Uspeli smo se preko stubišta i napokon unišli u nutrinu hrama. Upravo je tada ciliknulo zvonce. Ja sam podalje motrio jedan oltar i nijesam pazio na taj zvuk. Kad se okrenuh, vidjeh, da je moj mali židov pokleknuo. Lice mu je problijedilo, pogled se zaustavio na jednoj točki u crkvi. Uplašen taknem se njegova ramena i upitam: »Što ti je?« Emil ne odgovara već klečeći gleda uporno nekakav udaljeni predmet, blijedo mu se lice sjaji i usnice izgovaraju neke nerazumljive riječi. Prignuo sam se, ne bih li uhvatio koju riječ, ali nesamo da nijesam razumio, već nijesam ni čuo ništa.

Bilo mi je muka, to više, što je čudno vladanje dječakovo počelo svraćati pozornost. Našao se pače jedan, koji reče: »Židov je«. Prođe tako nekoliko časova. Međutim prođe ispred nas svećenik noseći svetu popudbinu bolesniku. Emil, sveudilj klečeć, gledaše u svećenika. Kad je ovaj prošao, ustane i pođe ravno prema kapelici Stjepana Batoria, gdje se čuva Presveti Sakramenat. Krenem za njim. Stignuvši onamo klekne on pred ogradom i ostane tako do-

četvrt sata, očima uprtim u svetohranište. Cijelo se to vrijeme nije ni maknuo, a lice mu je bilo tako dražesno, da sam se nehotice sjetio svetoga Stanislava Kostke. Gledao sam zaneseno dijete zbunjen, pače uplašen pomišlju, da Bog izvodi u toj duši čudo svoje milosti. Napokon se Emil digne i sav zaronjen u sebe izađe iz crkve. Odmah navalim na nj pitanjima što mu se dogodilo. Nije mi ravno odgovarao, pače kao da nije posve ni shvaćao, što pitam, već je samo češće ponavljao, da je Gospodin naš Isukrst veoma lijep i ljubezan. Kad bi to rekao, pokazala bi mu se na licu žarka ljubav, koja mu se u malom židovskom srcu upalila za Isusa. No zar se je to dijete još moglo zvati židovskim? Ipak ja tad još nijesam mogao ustanoviti, da li se tu radi o kakvom prikazanju ili zanesenju ili o jačem potresu živaca.

Međutim sam nastavio poučavati mojega učenika. U našem se odnošaju nije ništa promijenilo. Emil bi ipak katkad spomenuo događaj i nastojao da što bolje upozna kršćansku vjeru. Počeo mi je stavljati izravna pitanja o vjeri, a jednom je odlučno rekao da želi biti kršćanin i da ga ja moram krstiti. Nijesam hajao za njegove riječi, pače sam mu se narugao i ponovio, da mora učiti, jer da je blizu vrijeme ispita, a on je veoma slabo napredovao. Emil pak ozbiljno odvrati, da ne će na ispit, jer će 8. rujna umrijeti; no prije ima da primi sveto krštenje. Odgovorih mu zlovoljno, da ne smije ni misliti na krštenje, jer na to ne će nikada pristati njegova majka. O njegovoj pak skoroj smrti rekoh mu u šali: »Idi samo, mali moj židove, ti ćeš mene nadživjeti«.

Sva se moja nastojanja oko napretka Emilova u učenju izjaloviše. Kad je bilo vrijeme ispita prije praznika, izjavim iskreno njegovoj majci, da joj sin može tek poslije praznika na ispit, i da ga ja više ne ću da poučavam. Tako sam se riješio toga neugodnoga tajinstvenog položaja i počeo slobodno disati. Nastojao sam da zaboravim, kako se zaboravljaju djetinje sanje, ili loš uspjeh kojeg druga na ispitima.

Sedmoga rujna mislio sam na sve prije nego na mojeg bivšega učenika Emila, kad eto njegove majke k meni. Mislio sam da me opet traži za podučavanje, pa sam je primio nekud neprijazno i izjavio, da se više nikada ne ću da primam toga posla. No ona mi reče da je k meni vodi posve drugi razlog. Njezin je Emil bolestan i hoće svakako, da ga još danas posjetim. Tad se sjetih njegove riječi, da osmoga rujna mora umrijeti. Iz radoznalosti obećam, da ću posjetiti dječaka. Pođoh. Bio je u krevetu, nije se na njem vidjelo ništa opasno.

Pošto se liječnik povoljno izjavio, kako mi reče majka, držao sam, da nije moguća tako skora smrt.

Kad smo ostali sami, počne Emil moliti s velikom odlučnošću, s dubokim uvjernjem duše, koja ima brzo otići s ovoga svijeta, da ga pokrstim. »Sjutra ću«, reče, »umrijeti«, i doda da će mi otkriti jednu tajnu, ako mu učinim po volji. Nijesam znao, što da radim. Kolebao sam se, ali jakost i upornost njegovih molba nije mi dopustila da mu odbijem prošnju. Napokon sam mu rekao, da ću ga krstiti običnom vodom i da mu kasnije mora popuniti ostale krsne obrede svećenik u kojoj crkvi. Još dometnem da se bojim njegove majke, koja ovako što ni ne sluti. Ali Emil je pobijao moje bojazni i obećao, da ne će ništa kazati majci. »To je tim sigurnije, što ću sutra prestati za uvijek da govorim.« Tad skoči s postelje, pograbi flašu vode, pruži mi je i ponovi riječ, koja je onaj čas bila kao zapovijed samoga Boga, više nego žarka molitva: »Krsti me!« I ja sam lijevao vodu na glavu krštenika i govorio dršćućim glasom: »Ja te krstim u ime Oca i Sina i Duha Svetoga«.

Mladi je kršćanin bio sav izvan sebe od radosti, činio se kao rajsko viđenje. Odmah, a da ga nisam pitao, pripovjedi mi bezazlenošću djeteta, da mu se u katedrali pokazao naš Gospodin, tako lijep, mio i dobrostiv, i objavio mu dan smrti, opominjući ga da prije toga mora primiti sveto krštenje. Ja sam veoma pažljivo slušao njegovo pripovijedanje i u isti mah sam odbijao pomisao, da bi on mogao umrijeti, jer ni riječi ni kretnje ništa u njegovu vladanju nije govorilo o smrti. Obećao sam mu, da ću sutra opet do njega.

Glasoviti graditelj 13. vijeka u Strasburgu Erwin. Slika prikazuje njegov san iz mladosti: anđeo ga nosi ispod veličanstvenih svodova katedrale.

Sutra dakle oko pet sati poslijepodne nađem mu majku punu očajanja. Liječnik je taj čas izišao i izjavio, da ne može reći, kakva je to bolest Emilova, ali je udaranje njegova bila tako slabo, da nema nikakve nade u ozdravljenje. Bolesnik je ležao u krevetu vedra i radosna lica. Kad sam unišao u sobu veoma se obradovao i reče sa zanosom pobjednika: »Eto vidite, gospodine, da moram umrijeti!«

»Umrete li«, rekoh, »Gospodin naš Isukrst primit će vas u svoju slavu«. U isti čas dječaku tiho klonu glava i on blaženo izdahnu. Na mrtvačkom se krevetu činio ko anđeo Božji.

Po talijanskom O. D. D. I.

ŽUPNIK BONAPARTE.

Iako Napoleon I. nije bio visoka roda, ipak se digao do velike slave. Postao je jednim od najslavnijih vladara u Francuskoj. Razumije se, da je i svoj rod digao do visokih časti. Njegov brat Josip bio je najprije napuljskim, onda španjolskim kraljem. Brat mu Ljudevit vladao je u Holandiji, Jeronim u Westfaliji. Četvrti brat Lucij nije sjedio na prijestolju, ali je zato s pomoću Napoleonovom stekao silno blago. Ni sestre njegove nijesu zaostajale ja braćom. Karolina je postala napuljskom kraljicom, Paulina princesom Borgese, Eliza princesom de Lucques, de Piombino i velikom vojvotkinjom toskanskom.

Eliza dozna, da se u njezinim zemljama nalazi kao priprosti župnik u siromašnom selu jedan svećenik, koji je s njom u rodu. Bonaparti su naime bili rodom Talijani, te se istom u 17. stoljeću jedna grana ove porodice nastanila na Korziki, gdje je rođen i car Napoleon I.

Župnik Bonaparte bio je čovjek jednostavna i sveta života. Njegovi su ga župljani ljubili kao djeca milog oca. Osobito se zauzimao za bolesnike i siromahe.

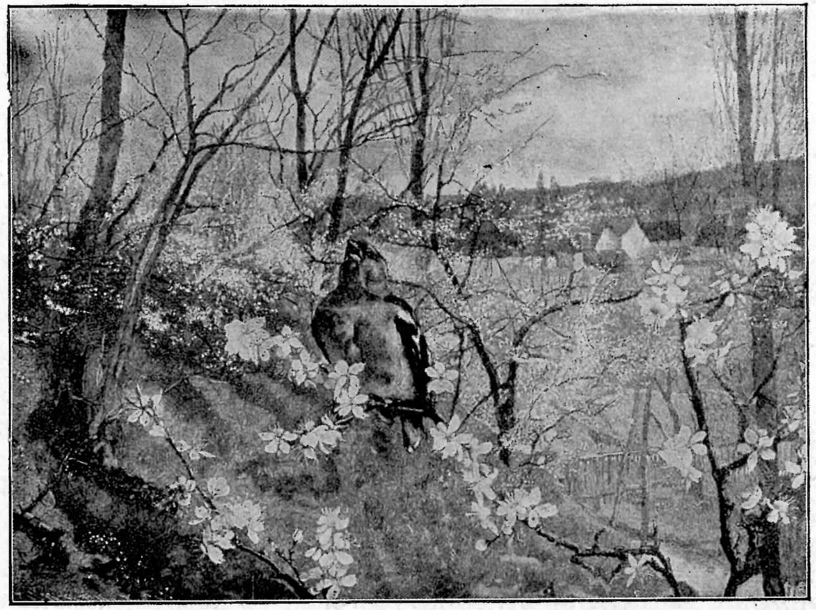
Čim je Napoleon čuo tu nenadanu vijest, pošalje jednog od svojih generala s nalogom, da upita don Bonaparta, na koju bi čast htio da bude uzdignut. General pođe onamo s pratnjom. Čitavo se selo nije moglo dosta načuditi tako odličnomu posjetu. Sve se u čudu pitalo, šta će to biti. Da nije župnika tkogod potvorio na pravdi Boga, pa su eto sada došli vojnici, da ga odvedu u zatvor? Ali čemu onda tako svečano odijelo na vojnicima i časnicima? I župnik se u prvi mah začudio, kad ugleda pred svojom siromašnom kućom ovako veliku gospodu.

Čim je general stupio pred don Bonaparta, pozdravi ga najdubljim poštovanjem kao da se nalazi pred najvišim kardinalom. Župnik se stade još više čuditi. General progovori:

— Njegovo veličanstvo, car Napoleon, poslao me, da vam u njegovo ime kao njegovu slavnom rođaku ponudim najvišu čast, koju možete zaželjeti.

— Sad mi je lakše pri duši, odahnu don Bonaparte. Jer da vam iskreno priznam, prepao sam se prilično, kad sam vas vidio, gdje s tako kićenom pratnjom dolazite u stan siromašnoga seoskog župnika. Recite njegovu veličanstvu, mojem slavnom rođaku, da mu se najsmjernije zahvaljujem na velikodušnoj ponudi. No ujedno mu kažite, da je za njegova rođaka najveća sreća, što smije stanovati među ovim priprostim i siromašnim narodom. Ja ne želim veće sreće. Oni me ljube kao djeca oca. Drugdje bi me možda poštivali, možda bi mi se sa svih strana klanjali, ali ne znam, da li bi me igdje tako ljubili kao što me ljube moji dobri župljani. Moja je najveća čast, što sam svećenik. Veće časti ne želim.

I general ode sa svojom sjajnom pratnjom, a župnik do smrti ostade među svojim župljanima. I bio je ovaj župnik sretniji od slavnog Napoleona: onomu se pola svijeta klanjalo, ali je bilo malo srdaca, koja bi ga ljubila, kao što je bio ljubljen seoski župnik don Bonaparte. F. M.

U BOLI.

Gospodine, reci, što od mene hoćeš?
Radosti mi nesta, suhoćom me tomiš.
Vrati se i daj mi tek veselje ptice.
Što od mene hoćeš, da me tako lomiš?

— Orem srce tvoje. Pati, moje dijete!
Trpiš, jer po pravdi sudit moram ja ti.
U srcu me čuvaj i onda, kad vjetar
Ponajzadnje ruže s grmlja će da sklati.

Ostavljat me nemoj, jer ja trebam tebe.
Moj premili sinko! Moraš suze liti.
Trebam pticu, da mi popijeva na križu.
Ptico dušo, zar ćeš mene ostaviti?

— Bože moj, na čelu plot ti je od trnja,
Za tvog umiranja pjevat ja ću na njem,
Ali kad procvjeta strahovita kruna,
Daj da ptica gnijezdo vije joj međ granjem.

Francis Jammes »Crkva u ćišću«.

Jedno zvanje*

GODINE 1861. svršio sam gimnazijske nauke u Freisingu u Bavarskoj. Bilo mi je tad 17 godina. U oktobru iste godine odlučio sam poći na sveučilište u Innsbruck. Osobito dva razloga sklonila su me, da sam izabrao sveučilište baš u glavnom gradu Tirola. Prvi je razlog: Budući da još nijesam bio na čistu, kojem bi se zvanju posvetio, odlučio sam, da prvu godinu sveučilišnih nauka sprovedem što ugodnije. A za to mi se nije ništa činilo ni prikladnije ni zgodnije od lijepih tirolskih gora, po kojima sam se mogao do mile volje šetati. Drugi je razlog bio, što su u ovom sveučilištu poučavali na teološkom fakultetu Isusovci, a moji su mi gimnazijski profesori toliko puta govorili, da na čitavom svijetu nema većih spletkara od Isusovaca. Osim toga čuo sam, da ovi ljudi vješto mame mlade ljude u svoj red. Pošao sam dakle u Innsbruck, da se sam uvjerim, jesu li moji profesori govorili istinu. Nastojao sam, da se što više približim ovim »spletkarima«.

Prve godine nijesam mogao opaziti ništa od onoga, što sam očekivao i tražio. Došla korizma g. 1862. Pokojni o. Hurter davao duhovne vježbe za sveučilištarce. I ja sam sudjelovao u njima, jer mi prije tri tjedna — baš na Blagovijest — došla misao, koja mi nije nikako dala mira. Sve mi je nešto govorilo: — Sad je već vrijeme, da počneš ozbiljno misliti o svojem zvanju. Do te misli došao sam čitanjem jedne knjige.

Dva dana iza ove misli dobijem pismo od majke. Kako sam ga veselo uzeo u ruke! Ta bio sam uvjeren, da mi je dobra mamica turila u nj koju banknoticu, kako je to i inače činila. Prenerazih se. Mjesto novca nađoh sliku sv. Ignacija Lojolskog, utemeljitelja Družbe Isusove. Uzmem malo ljutito sliku i predam je svome drugu Korumu s riječima: — Evo ti je! Može ti trebati... Meni nipošto ne treba!

Još sam se više začudio, kad sam u istom majčinom pismu naišao na riječi: — Ne znam, otkale bi to moglo doći, ali ima dva dana, što osjećam veliku utjehu pri pomisli, da bi ti jedamput, urešen presvetim imenom Isusovim, mogao u Družbi Isusovoj mnogo uraditi na slavu Božju«.

Ovaj osjećaj oćutjela je moja majka na Blagovijest, dakle baš

* O. Abel, bečki apostol muževa umro je u Beču 1926. u 83. godini života. Ovo, što nam on pripovijeda o svom dolasku u Družbu Isusovu, dokazuje čudesne putove promisla Božjega.

Bio je u jeku mladosti, pun snage i života.
No ljubio je svim žarom svete ljubavi Isusa Krista.
Stoga je postao mrzak gospodarima svijeta.
I pala mu je glava ko jabuka s plemenita stabla.
Plemenita se Rimljanka Grata nije plašila krvnika.
Došla je i digla sa svetim poštovanjem mučeničku glavu.
Potom je sahranila glavu i tijelo svetog Aleksandra.
Sveci Božji, napunite nam grudi vašim duhom!

isti dan, kad je i meni došla misao, da se moram dati na ozbiljno razmišljanje o svojem zvanju. Riječi su me majčine to više iznenadile, što mi ona prije nikada nije spomenula Isusovaca. A osim toga ona je prije bila protestantkinja, te se naslušala svega i svašta, što se tamo govorilo proti ovim ljudima.

Na polasku u Innsbruck rekao mi je otac: — Sinko, posve si slobodan u izboru staleža. Postani odvjetnik, liječnik, filozof, štogod želiš, samo ne izabiri svećeničkog staleža, ako nemaš za nj zvanja.

Kad sam pročitao majčino pismo, zatražio sam od prijatelja, da mi povrati sliku sv. Ignacija. Imam je još i danas, gdje je već više od 60 godina, da sam je primio od majke.

Za duhovnih vježba razmišljao sam o svojem zvanju. Činilo mi se, da će za me biti najbolje, ako postanem Isusovac. Ali da. To ne ide tako lako. U mojoj je duši došlo do teške borbe. Draga mi je bila slobodica... Uza sve to napisao sam zadnji dan duhovnih vježbi na slici: — Ah majko, ti ni ne slutiš, do kakve je duševne promjene dovela tvog sina ova slika!« Otraga na slici napisao sam molitvu, kojom se sv. Ignacije posvećuje službi Božjoj.

Svoju odluku o staležu kao i svoju nutarnju borbu priopćio sam o. Hurteru. Ovaj mi ne reče ništa ni za ni proti, već mi samo savjetova, da se svaki dan molim blaženoj Djevici, neka mi ona izmoli milost od Boga, da što jasnije upoznam, kamo me zove. Ja sam ga poslušao.

Kako još nijesam bio siguran u izboru staleža, nijesam govorio o ovoj stvari nikomu, osim svome ispovjedniku. Ni roditeljima nijesam ništa rekao za cijelih velikih praznika. Izjavio sam im samo želju, da bih htio učiti bogosloviju.

G. 1862. povratim se opet u Innsbruck, da počnem učiti bogosloviju, koju su predavali na sveučilištu Isusovci. Malo iza početka ove školske godine stiže u Innsbruck i tadašnji provincijal austrijske provincije Družbe Isusove. Pođem k njemu, da mu priopćim svoju nakanu. Provincijal mi reče, da mu trebaju informacije o meni, pa da mogu doći za tri dana.

Iza tri dana eto me opet pred provincijalovim vratima. Kad sam htio pokucati, srce mi je počelo tako nemirno udarati kao da sam osuđen na smrt. Provincijal mi reče, da se propitao o meni kod otaca, koji me poznaju. Najveći je dio odgovorio provincijalu, da nijesam za Isusovca. Ali uza sve to reče mi provincijal, da on ima vlast primiti me i u ovakvom slučaju. Tražio je samo dopuštenje s očeve strane.

Telegrafiram sam ocu, da dođe u Innsbruck. Otac odmah dođe. Prije nego će k provincijalu, pohodi rektora o. Koblera. Ovaj mu reče, da je moje zvanje tek mladenački žar, kojega će brzo nestati. Stoga nek odgovori provincijalu, da ne može dati dopuštenja.

Da pravo reknem, ni ja se nijesam baš žalostio radi toga, što otac nije dao dopuštenja. Sad sam barem mogao reći Bogu, da ja nijesam kriv. Međutim glas Božji nije zašutio, već mi neprestano govorio: — Nijesi ondje, gdje bi morao biti...

Došla i treća godina moga sveučilišnog života u Innsbrucku. Sad je glas Božji bio još jači. Za praznika, iza ove školske godine htio sam malko po svijetu, da se rastresem. Otac mi odmah poslao novac i potrebne spise za Francusku, Belgiju i Englesku.

Putujući kroz Njemačku svratim se kući jednog svoga prijatelja. Ovaj me povede nekom svećeniku, komu je bilo najveće veselje, kad bi ga pohodili đaci. Taj nas izvanredno milo primi. Dugo smo čavrljali. Napokon će nam naš domaćina:

— Draga gospodo bogoslovci, siguran sam, da me više ne ćete pohoditi. Stoga vam i mogu povjeriti tajnu jednog pisma. Poslušajte. U župi imam jednu seosku obitelj. Tri sestre, djeca ove obitelji, primile su isti dan prvu svetu pričest. Kad su se vraćale kući, obećaju jedna pred drugom, da će se, kada poodrastu, sve tri posvetiti dragomu Bogu u redovničkom staležu. Kad je dakle najstarija sestra došla do 20 godine, obrati se na razne samostane moleći, da je prime. Ali odasvuda dobi odgovor, da joj je potrebna prilično velika svota novaca, ako želi biti primljena. A kako će do novca? Otac je siromašan pa uz najbolju volju ne može pomoći. Međutim ipak djevojka odluči, da će bilo na koji način pribaviti potrebnu svotu. Išla je na blagdane u bolje obitelji, pomagala tu u kućanstvu, dok nije stekla, što je željela. Zatim stupi u jedan samostan.

Sv. Ivan Berhmans.

Druga sestra htjede također ostati vjerna obećanju. A da ga lakše ispuni, pođe s očevim dopuštenjem u Ameriku. Tu se prijavi u samostan čč. sestara milosrdnica, koje su dvorile bolesnike u bolnici, i zamoli, da i nju prime u svoj red. Milosrdnice joj odgovore, da će joj drage volje udovoljiti želji, samo ako nauči engleski. Djevojka pođe u službu k jednoj obitelji, u kojoj se govorilo samo engleski. Iza malo vremena nauči ona jezik i bi primljena među milosrdnice.

Treća sestra nije htjela da izvrši obećanja. Izgovarala se, da je trebaju roditelji, premda su joj roditelji drage volje dopuštali da stupi u samostan. Čujte sad gospodo bogoslovci, kako lijepo piše sestra milosrdnica iz Amerike ovoj svojoj sestri.

I svećenik je čitao pismo u kojemu je redovnica ozbiljno govorila o opasnosti, kojoj se izvrgava čvjek, kad oklijeva da pođe za zvanjem, što mu ga je Bog dao. Ja sam bio duboko ganut. Pismo kao da je bilo pisano upravo za me, jer sam i ja oklijevao da iz-

vedem ono, što je Bog od mene tražio. I eto Promisao me doveo baš k ovom svećeniku, da me upozori, kako ne radim pravo, kad se opirem glasu Božjem.

Župnik nam pripovjedi još jednu zgodicu o Promislu Božjem »Prije sam bio župnikom u N. Moj župni stan zajedno s crkvicom nalazio se u samostanskoj šumi. Za burne noći pokuca netko snažno na kućna vrata. Bila to odlična gospođa. Pošla je s društvom u lov, odijelila se od društva i zalutala. Dugo je tražila kakvo skrovište, dok ne ugleda kroz drveće maleno svijetlo. Pođe za ovim svijetlom i dođe eto do moje kuće. Vječno svijetlo, što je sjalo pred presvetim Oltarskim Sakramentom, dovelo ju do moje kuće. Služavka joj dade suho odijelo, skuha toplog čaja i spremi je na počinak.

Sutradan iza svete Mise dođe gospođa, da mi zahvali na gostoprimstvu. U razgovoru sam opazio, da je protestantkinja. Govorili smo o sv. Crkvi. Gospođa je o njoj imala posve krive pojmove. S velikim je zanimanjem slušala moja tumačenja. Na rastanku rekoh: — Sami ste se, gospođo, sinoć uvjerili, kako je teško izaći na pravi put, kad čovjek udari stramputicom. Iz neprilike vas je izbavilo vječno svijetlo, što je sjalo u mojoj crkvici. Neka vas dobri Bog vodi sretno kući!...

Godinu dana izatoga dobijem kutijicu za burmut s pismom, u kojem mi ta gospođa javlja, da je nedavno prešla na katoličku vjeru. Povodom je bio naš razgovor. Promisao se Božja poslužila nevremenom i vječnim svijetlom moje crkvice, da privede ovu dušu k pravoj vjeri.

A sada, dragi gospodine Abele, evo ove kutijice na dar vama, kad je i vas dragi Bog doveo k meni. Ona neka vam bude mala uspomena na me«.

Zatim sam otputovao preko Verviersa, Liegea, Brussela i Anversa prema Gravenhaagu. Stigao sam onamo baš uoči Blagovijesti.

— Ako večeras pođeš na sv. ispovijed i sutra se pričestiš, tako mi govorio nekakav glas, morati ćeš postati Isusovac. Hajde radije u morsko kupalište u Scheveningen!

Poslušao sam taj glas. Kupao sam se. Zaplivao sam daleko na pučinu morsku. Kad sam se vraćao k obali, nijesam opazio iza sebe jakog vala, koji me izbaci kao žabu daleko na obalu na smijeh svijetu, koji su došli ovamo u istom poslu kao i ja. Zastiđen pođem u kabinu, gdje sam ostavio odijelo.

U kupališnom gradu nastala bura, pa se povratim opet u Gravenhaag. Tu se sutradan kod Isusovaca ipak ispovjedim i pričestim. Iza svete pričesti bila je stalna moja odluka, da ću stupiti u Družbu Isusovu. To priopćim i jednom ondješnjem Isusovcu. Rekoh mu, da ću se iza ovih praznika opet povratiti u Innsbruck i zamoliti o. provincijala, da me primi. A ako me tamošnji provincijal ne bi primio, radi moga oca, mogu li se nadati, da će me primiti vaš provincijal i bez očeva dopuštenja? — Naš je provincijal baš danas slučajno ovdje. Ako želite, možete s njim odmah urediti stvar.

Kod provincijala se zadržim dulje nego sam očekivao. On mi obeća, da će me primiti u holandesku provinciju, samo će trebati da promijenim ime.

Iz Gravenhaaga krenuo sam preko Amsterdama, Kölna i Frankfurta kući. Roditeljima nijesam spomenuo ni riječi o svojem dogovoru s holandeskim provincijalom.

G. 1863. pošao sam po treći put u Innsbruck. Pohodio sam o. provincijala. Reče mi, da sve stoji do dopuštenja očeva. Napisah ocu kratko pismo, gdje mu uz drugo rekoh i ovo: — Ako mi dopustiš da stupim u austrijsku provinciju Družbe Isusove, moći ćeš me pohoditi, koliko god puta budeš htio. Ako mi toga ne dopustiš, znaj, da sam već dobio od jednoga drugog provincijala dopuštenje, da stupim u njegovu provinciju, i to pod drugim imenom. I tako, na moju veliku žalost, ne ćeš više znati, ni gdje sam ni šta radim. Za svoje sam zvanje siguran, jer ga ispitujem evo već čitavu godinu i po«.

Zaronjen u Boga.

Već sutradan primih od oca ovaj telegram: — S veseljem pristajem na tvoju želju. Tvoj sretni otac.

S telegramom poletim najprije k svome ispovjedniku. Ovaj mi reče: — Vi ste uistinu mučno djelo milosrđa Božjeg. U svojoj lakomišljenosti i ljubavi k slobodi učinili ste sve, radi čega vam je Bog mogao zakratiti milost svetoga zvanja. Koliko je vaša majka plakala radi vas! Ja sam se sjećao riječi onoga biskupa sv. Moniki, koja je također mnogo plakala radi lakoumnosti svog sina Augustina: Filius istarum lacrimarum non potest perire — Sin, za kojega ste prolili toliko suza, ne može propasti«.

Od ispovjednika sam pošao u kućnu kapelicu pred Isusa, da mu još jedamput darujem svoju slobodu.

Potražio sam i prijatelja Josipa B.

— Josipe, sutra odlazim!

On me žalosno pogleda pa će mi:

— Dakle doista ostavljaš bogosloviju? (Da iznenadim drugove, pokazivao sam zadnjih dana što sam bolje mogao svoju lakoumnost)

— Što ti pada na pamet! odvratim. Sutra putujem u novicijat Družbe Isusove. Poslije podne ćemo zajedno u Marijino svetište u Absam, da zahvalimo nebeskoj Majci za milost zvanja.

Moj drug i prijatelj nije znao u prvi mah, što bi odgovorio na ovu nenadanu vijest. Veselo me zagrli i reče:

— Čestitam! Do godine ćemo se opet sastati. I ja ću u Družbu Isusovu.

Prijatelj, naravski, održao riječ.

Sutradan sam bio u roditeljskoj kući. Majka se od radosti nije mogla dosta naplakati. Otac me je primio s riječima: — Još se i sad kajem, što sam poslušao rektora pa ti nijesam dopustio, da već onda ideš u novicijat. Ti si sličio brodu, koji je već bio pred lukom. Kako te je lako mogla opet kakva oluja baciti na pučinu morsku! Tek me tvoj ispovjednik tješio riječima:

— Promisao će Božji opet sve lijepo urediti«.

Sutradan oprostiše se roditelji od mene, svoga najmlađeg sina, dok je moj stariji brat već prije 12 godina postao kapucin.

Otac mi dade za uspomenu sliku, koja je prikazivala raspetoga Spasitelja. Na slici je napisao riječi: — U križu je spasenje! Neka i tebe prati sv. Rafael na putu kroz ovaj život.

Na kolodvoru otac mi pruži ruku bez ijedne riječi. Majka bez suze u oku reče mi čvrstim glasom: — Sinko, prinijela sam te dragom Bogu kao žrtvu. Ja dara više ne primam natrag. Do viđenja!

Uistinu srčana žena!...

Prije nego sam stupio u kuću, u kojoj su stanovali novaci Družbe Isusove, dao sam nekom svoje zadnje cigarete i sitni novac. Kućni starješina vrlo me ljubezno primio. Dali su mi za neko vrijeme sobu, u kojoj bi stanovao sam o. provincijal, kad bi pohodio ovu kuću. Starješina me ostavi veleći: Eto odmah o. učitelja novaka.

Stupih k prozoru. Opazih, kako se ptičica slobodno igra na grani. Ovaj prizor slobode diže u mojoj duši zadnju buru protiv mojega redovničkog zvanja. »Ptica je slobodna, a ti!...« U to pokuca na vrata ljubezni učitelj novaka. Nijesam se pravo ni pozdravio s njim, već rekoh: — »Velečasni, ja sutra putujem natrag«.

— Zar već?... No, dajte se najprije malko odmorite, onda možete otputovati.

Iza nekoliko dana nesta u meni svake želje za povratkom kući...

O. Henrik Abel D. I.

ZA KOGA TI RADIŠ?...

Čuveni francuski državnik Colbert bio kroz punih 20 godina ministrom za vlade Ljudevita XIV. Napokon se i on našao na smrtnoj postelji. U taj ozbiljni čas kajao se ministar, što nije više radio za Boga i za svoju besmrtnu dušu, pa je žalosno rekao: — Ah da sam za Boga i za spasenje svoje duše učinio barem polovicu onoga, što sam učinio za kralja i za svoju obitelj, bio bih siguran za sretnu vječnost. Ali na žalost!...«

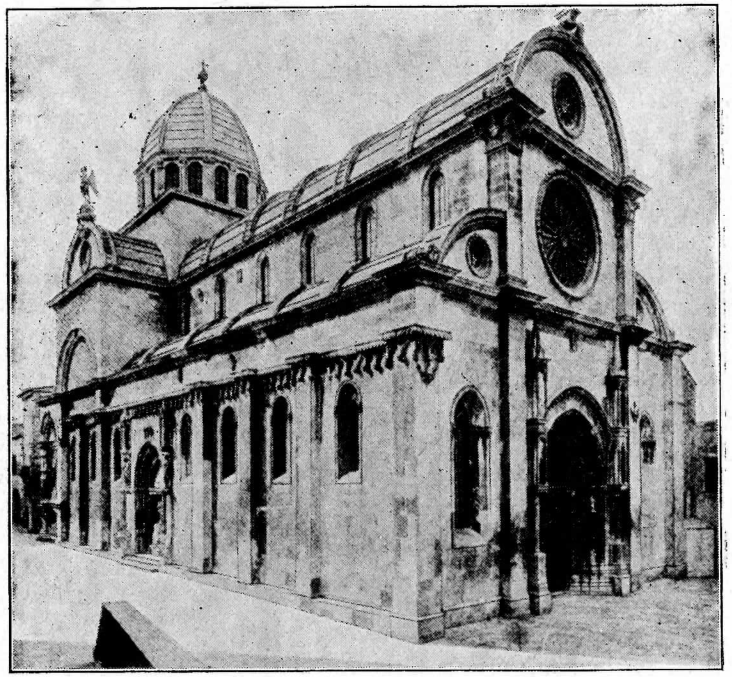
Za kogla mi radimo?... Da li mislimo u svom radu na Boga i na spasenje svoje duše?... Da li više radimo za dušu ili za tijelo?...

NE RADI NA DANE GOSPODNJE!...

Muž i žena išli radnim danom u tvornicu, gdje su prilično zarađivali. Podigli su kuću i kupili zemlje. Nedjeljom i blagdanom nijesu radili u tvornici, ali su zato radili na svojoj zemlji: orali su, sijali, kopali. Svijet im govorio, da ne valja, što čine. Oni su se izgovarali, da tako moraju.

Eto oluje. Bila je strašna. Međutim se činilo da je već prošla, kad najedamput sijevne munja i grom tresne. Za čas bila je kuća ovih nesretnika u plamenu. Izgorjelo je sve, što su imali.

Bog kazni često već na ovom svijetu one, koji ne će da slušaju njegovih zapovijedi.

Stolna crkva u Šibeniku.

Neki trgovac, dobar katolik imao spram svoje kuće cipelarsku radionicu. I petkom i svetkom čuo se iz nje čekić. Jednog dana zađe trgovac onamo pa će cipelaru:

— Kako to, prijatelju, da blagdanom radite?

— Šta ću, mora se, odvrati cipelar. Siromah sam veliki, pa kad ne bih radio i blagdanom, ne bih nikako mogao sastaviti kraj s krajem.

— Znate šta? reče trgovac. Obećajte mi, da 6 mjeseci ne ćete raditi na blagdane, već da ćete kao i svi dobri katolici taj dan posvetiti Bogu. Sav gubitak, što biste ga radi toga imali, izvolite samo zabilježiti, a ja ću vam ga namiriti, pa bila neznam kolika svota.

— Drage volje, odvrati cipelar.

Prošlo 6 mjeseci. Cipelar je držao svoje obećanje, pa je i trgovac došao, da ispuni svoje.

— Koliko sam vam dužan, prijatelju?

— Ništa. Hvala vam lijepo. Ja sam vama dužan. Kroz ovo 6 mjeseci bio sam na dobitku, a ne na gubitku. Odsada će se u mojoj kući uvijek savjesno slaviti dan Gospodnji. Bez Božjeg blagoslova uzalud je sav naš trud.

— Drago mi je, prijatelju. Želim, da ostanete vjerni svojoj odluci, pa ćete vidjeti, da se Bog ne da nadvisiti u darežljivosti. F. M.

*

SVETKUJ NEDJELJU. *)

Nedilja je, braćo, danas,
Dan je sveti ona za nas,
Treba tilu odmor dati,
Svetu Misu poslušati.

Nedilja je prva bila,
Kad Bog poče svoja dila.
Nebo, zemlju u nju stvori,
Kako Sveto Pismo zbori.

Kad Isusa uhvatiše,
I na križu umoriše,
Nediljom u rana doba
Ustade nam on iz groba.

A kad k Ocu on uzađe,
Sveti Duh nam tada sađe,
U nedilju i to biše,
Kako Sveto Pismo piše.

U nedilju Isus mili,
Nebeske nam dare dili:
Križa svoga slatko voće
On pod Misom davat hoće.

Zato mi, što virujemo,
Svi nedilju svetkujemo,
Teška posla ne radimo.
Da svom Bogu ugodimo.

Tko nedilju svetu skvrni,
Doći će mu dani crni,
Bez krušca će bit i krova
I bez Božjeg blagoslova.

Tko nedilju posvećuje,
Njega dobri Bog miluje,
Napridan je on u svemu,
Sve na dobro okriće mu.

Slatko Srce Isusovo,
Daj nam dobro srce novo,
Od griha nas oslobodi,
Nediljom nas k Misi vodi.

Daj nam častit nedilice
I sve svece i svetice,
I doć u raj, gdi slast sva je,
Gdi nedilja uvik traje. Amen.

*)Ova se pjesma pjevala negdje u Dalmaciji zadnje nedjelje u mjesecu kod procesije prije sv. Mise. Uredništvo je znatno popravilo nedostatke.

Pojedine misije oo. Bazila i Ajale

— Po izvješću, koje su sami poslali mletačkom provincijalu o. Josipu Ferrariju. —

Misije u dubrovačkoj biskupiji 1852.

BISKUP dubrovački Jederlinić pozva oce Antuna Ajalu i Vinka Bazila 2. veljače 1852., da bi ostavili svoje župe Ravno i Gradac u trebinjskoj biskupiji drugim Isusovcima, i to Kazari i Mojraghiju i došli u biskupski grad Dubrovnik, te od župe do župe propovijedali jubilej, koji je proglasio ondašnji Papa Pijo IX.

Oni se odazvaše ovomu časnom i ujedno ugodnom pozivu, te krenuše obojica u narodnom hercegovačkom odijelu u Dubrovnik. Dakako, dobri narod, kojem su kroz šest godina bili duhovni pastiri, htjede ih plačući skloniti, da ostanu kod njih. Prije nego će na svoje apoštolsko djelo, zamijeniše narodnu nošnju s haljinama, kako ih nose svjetovni svećenici. Uputiše se na Korčulu. Ovaj otok imađaše u staro vrijeme biskupiju, no kad su njih dvojica ondje misijonarila, bilo je na Korčuli 10 župa. Budući da su ondje boravili samo mjesec dana, mogli su obaći tek 4 župe.

Velaluka bila im je prva misija. Bio je to onda gradić od 1000 stanovnika sa širokom lukom, kako već samo ime kaže. Misijonari se nijesu nadali velikoj navali, jer je ovaj narod veoma zaposlen u vinogradima i njivama. Ali su bili to ugodnije iznenađeni, kad su vidjeli, da je krasna crkva kod svake propovijedi dupkom puna. Kakva radost za starca župnika, kad je gledao gdje njegovi župljani okajavaju grijehe, i na stotine ih pristupa k sv. pričesti.

U **Smokvici** pamtili su neki starci još stare Isusovce ili barem članove ukinute Družbe Isusove, koji su tu nekoć misijonarili. Pričali su misijonarima jedan slučaj kazne Božje, koji se zbio oko sredine 18. vijeka. Bio je blagdan, kad opazi jedan od tih starih Isusovaca misijonara, da neki čovjek radi težački posao i to upravo pod njegovim prozorom. Misijonar ga opomenu, no uzalud, on nastavi posao. Tad mu se misijonar zaprijeti kaznom Božjom. Nato seljak posluša. No glas o ovom događaju raširi se po selu. Nitko ne htjede više općiti ni s ovim skvrniteljem svetačnog dana ni s njegovom obitelji, kao da bi bila sva prokleta. To potraja kroz pet naraštaja sve do časa, kad su naši misijonari došli u Smokvicu. Tad im

starješina ove obitelji, koji je bio već šesto koljeno onoga grješnika, plačuć ispripovijedi cijeli događaj, a misijonari pohodiše kuću sabraše oko sebe cijelu obitelj, svakoga napose blagosloviše i obdariše medaljicom. Ovi se pak svi u crkvi lijepo ispovjediše i pričestiše i tako se najganutljivijim načinom pomiriše s Bogom i sa svojim susjedima.

To je bio jedan plod ove misije, ali ne jedini. Prestaše mnogi ružni običaji, osobito psovka; otac i sin jedne obitelji, koji se nijesu više godina ni pozdravljali, pomiriše se. Misijonari pođoše u Kćaru, a odanle u Blato, najveće mjesto otoka Korčule. Kad su se približili gradu, dođe im u susret četa radoznale djece. Oci ih odmah počeše učiti pjevane odgovore na neke hvalosjeve i tako se približiše groblju gdje im sijedi župnik—dekan pruži raspelo, koje oni primiše klečeći iz njegove te ga poljubiše. Ustavši odgovori o. Basile kao starješina na župnikov pozdrav, i svi pođu u crkvu, gdje se odmah izrekla uvodna propovijed.

Misija je trajala od 14.—25. ožujka, a bilo je posla dosta. Obraćali se ljudi, koji već 20—30 godina nijesu pristupali k sv. sakramentima. Nestalo psovanja i osvećivanja, što je razdvajalo i odličnije obitelji. Na koncu misije, baš na Blagovijest, bila je prva pričest za 102 djece.

Da se postigne trajan plod od ovog sv. poslanstva, uveli su misijonari Bratovštinu Presv. Srca Isusova i Marijina. Naučili su ljude, da svaki dan štogod mole na čast Bl. Gospe, da sačuvaju sv. čistoću, i neke hvale Bogu i Presv. Srcu, da na taj način daju zadovoljštinu Božanskomu Veličanstvu za bezbrojne pogrde i psovke.

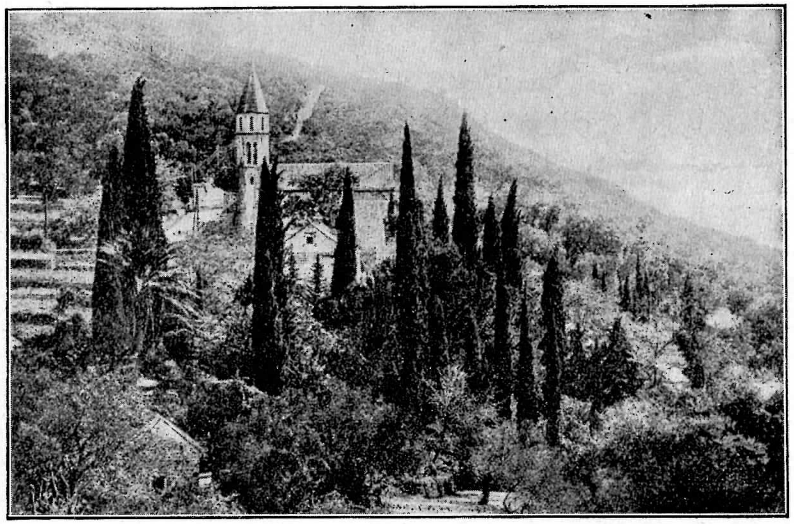
Misijonari ostadoše na otoku Korčuli čitav mjesec, a onda pođoše natrag u Dubrovnik, gdje je o. Bankić držao korizmene propovijedi. Još su davali tamo kleru i sjemenarcima duhovne vježbe, koje završi biskup na Veliki Četvrtak tim, da je i svoj kler i narod, što se je tom prilikom ispovjedio kod misijonara, pričestio pod svečanom Misom.

Glas o tom dobrom početku misija širio se po svoj Dalmaciji i drugim hrvatskim zemljama, te su naši misijonari dobili sa svih strana pozive za misije. Zato se i mi žurimo, da još ukratko prikažemo misijski rad 1852.

Iz Dubrovnika krenuli su misijonari odmah po Uskrsu prema istoku u t. zv. Župu dubrovačku. To je ubava dolina, u kojoj su četiri župe. Misije su bile u Mandalini, Mlinima i Postranju. Ne ćemo se ovdje zadržavati kod pojedinosti, nego želimo štogod pričati o plodovima ovih misija u »Župi«. Dvije su stvari ovdje uveli revni oci s velikim uspjehom: da se moli javno Zdravo Marija za grješnike i da se zvoni, što je imalo pozivati uvrijeđene, da oproste uvrediteljima.

Od mnogih pobudnih primjera samo jedan. Neki čovjek ležao na smrtnoj postelji, te se ne htjede ni tad još pomiriti sa svojom suprugom, premda ga je ona molila za oproštenje. Kušao ga i župnik skloniti na to. Pa i oba su misijonara došla i ljubezno ga nagovarala. Sve uzalud. Tako eto htjede ovaj jadni grješnik poći na drugi svijet pred vječnoga Suca, koji nas je učio moliti: »Otpusti nam duge naše, kako i mi otpuštamo dužnicima našim«. Sam je dakle molio Boga, da mu ne oprosti.

Misijonari se morali vratiti u crkvu, kamo ih je zvala dužnost, jer je bilo već vrijeme za propovijed. Usred crkve stajala je njihova krasna slika »Majke ljubezne« kao na prijestolju, okružena od više stotina gorućih svijeća, koje su siromašni seljaci donijeli na dar Bl. Gospi. Tad reče misijonar, koji je propovijedao: »Izmolimo sada jednu Zdravo Mariju za jednog okorjelog grješnika, koji ne će da se obrati«. Čim su izmolili Zdravo Marijo pred Gospinom slikom, onaj se nesretnik smjesta posve promijeni, poruči po jednog misijonara, izjavi, da svojoj ženi drage volje oprašta, i pomiri se s Bogom.

Pogled na župnu crkvu sv. Vida u Trstenom kod Dubrovnika.

Možda zbog ovog slučaja uvedoše misijonari, da se svaki dan zvoni u stanoviti sat, da tim sjete narod, kako valja oprostiti uvrede. »Oprostite i oprostit će vam se!« Luka 6, 37.

U Postranju bila je crkva za jedne propovjedi dupkom puna. Uto tresnu grom posve blizu u jedno stablo tako, da su neki u crkvi osjetili električni udarac. Da je grom udario u crkvu, došlo bi do strašnog komešanja, i bilo bi sigurno i mrtvih. Đavao hoće posvuda da pomete dobro, ali Bog čuva svoje.

Uveli su misijonari još i to u župi dubrovačkoj, da se vjernici pozdravljaju mjesto sa »Hvaljen Jesus!« kako su samo od davnine činili, sa »Hvaljen Jesus i Marija!«, što ima oprost od 100 dana i k tomu se još spominje Majka Božja, utjeha i zagovornica naša.

Na početku svibnja prešli su oci misijonari s istočne strane

grada Dubrovnika na zapadnu u Sustjepan, Rožat, Mokošicu, Gruž, sva mjesta uz potok Omblu, i k tomu još na obližnje otoke Koločep i Lopud. Najprije su u franjevačkom samostanu na Ombli obavili svoje duh. vježbe.

Tud su se morali mnogo boriti proti nečednim plesovima. Mudrom postupanju misijonara uspjelo je, da ih uklone. Zlo je bilo veliko. Tako je na pr. u Sustjepanu radio neki revni kapelan, da ukine ovaj loši običaj, ali nije mogao. To ga je toliko ožalostilo, da je od žalosti umro. Na ove plesove nije dolazila samo seoska mladež, nego bi se našlo na njima mladića i iz obližnjeg Dubrovnika, koji bi se sastajali u stalnoj dvorani na veliku štetu ćudoređa. Trebalo je misijonarima vrlo oprezno postupati. Sklonili su vlasnika, da više ne da dvorane osim na stanovite dane i izvan vremena službe Božje. Zatim najprije izdaleka a onda izravno navališe na ovaj pogibeljni način zabave. Uspjeli su tako, da su se svi plesovi te vrste posve ukinuli.

Kod misija u ovom kraju morali su se misijonari boriti sa raznim predrasudama. Puk je mislio, da su poslani od vlade kao uhode. Zato su ih često vrlo hladno primali. No kad su oci posvuda po svom načinu revno propovijedali, ganuše se srca, a skrušene su ispovijedi pokazale najljepši plod. Gruž se iza nekoliko dana posve promijenio u vjerskom pogledu. Neki ugledni gosodin pomiri se uz velike žrtve sa svojom suprugom i s njezinim ocem. U Luki na otoku Županji živio neki mladić s djevojkom već dulje vremena u priležništvu, jer mu otac nije htio dopustiti, da je uzme. Sad prista otac, oni se vjenčaše i sablazan presta.

Po otocima je bilo ganutljivo gledati, kako muževi, premda se po noći umorili kod ribolova, ipak po danu dolaze na propovijedi. Bog ih je zato nagradio izvanrednim milostima. Ispovijedali se ljudi, koji već kroz čitav niz godina nijesu pristupali k sv. sakramentima; drugi su opet svoje nevaljale ispovijedi uredili skrušenom velikom ispovijeđu.

U Trstenu bilo ljudi, koji već i do 13 godina nijesu koraknuli u crkvu, kamo li se ispovijedali. Sad se obratiše. Drugi htjedoše javno moliti oproštenje, da poprave sablazan.

Glavno sredstvo, da postignu takva obraćenja, bila je misijonarima pobožnost prema Presv. Srcu Isusovu i Marijinu. Ovu su pobožnost posvuda uvodili. Za to su nabavljali lijepe, na platnu izvedene slike iz Italije, koje su ostavljali kao uspomenu u župnim crkvama, gdje su se podizale te bratovštine.

Da reknemo, kako se to obavilo baš u Trstenu. Ovih slika nijesu misijonari ponijeli sa sobom, nego su ih imali u zalihi u Dubrovniku. Stoga posla župnik posebnu barku sa nekoliko pouzdanih ljudi u Dubrovnik, da donesu dvije slike, jednu Srca Isusova i jednu Srca Marijina. Njihov je povratak čekao na obali cijeli narod sa župnikom. Kad su izdaleka spazili barku, pozdraviše je klicanjem i sviranjem trubalja. Svete slike biše položene na sto, da se obadvije blagoslove prema crkvenom obredniku. Tad krene procesija prema crkvi uz pjevanje pobožnih pjesama i uz pucnjavu pušaka. U crkvi se otpjeva »Tebe Boga hvalimo«. Topla propovijed o štovanju Presv. Srca Isusova i Marijina zaključi ovu krasnu svečanost. Trstenjani bili su iza ove misije tako oduševljeni za naše misijonare, te se nijesu dali odvratiti, da ih u ophodu ne otprate u drugu župu.

Ta župa bijaše **Orašac.** U ovoj župi ima slika Majke Božje, koja se drži za čudotvornu. Ona je, kako vele, ležala na dnu morskom, ali su je opet spasili. Kad su Crnogorci na početku 19. stoljeća harali po dubrovačkoj okolici, ova je slika bačena u neku sušu. Odanle je uze neka žena u svoj stan, dok je opet ne vrati u crkvu na veliku radost vjernika.

Ni Oraščani nijesu povjerljivo gledali misijonara. Imali su mnogo predsuda, proti misiji. Ali posve drukčije stadoše suditi, kad iskusiše velike milosti svetoga poslanstva. Na koncu su i oni u povorci otpratili oce u Zaton moleći putem sv. krunicu.

Sv. Didak u zanosu moli, a mjesto njega, prema pobožnoj priči, spremaju u kuhinji anđeli.

U Zatonu je već kao prvi hrvatski misijonar propovijedao o. Kašić. To smo već prije spomenuli. I ovdje su misijonari dobro uspjeli. Tu su dobili dragocjeni dar — sliku sv. Ignacija, koji je nekoć posjedovao jedan od starih dubrovačkih Isusovaca. Sretni i zadovoljni vraćahu se misijonari u Dubrovnik. Oprostiše se s njima obližnji župnici s mnogim vjernicima uvjerivši ih, kako su ove njihove misije ostavile nezaboravnu uspomenu u srcima župljana.

Oci prispješe u Dubrovnik baš na Malu Gospu, gdje je tad proštenje kod Gospe od Milosrđa. Oni su već znali, da će presvijetli biskup naskoro povjeriti Isusovcima ovo svetište, pa htjedoše da se tu pokažu pred narodom. Jedan je od njih propovijedao prije podne, drugi poslije podne.

Misleći da su svršili zadaću, kad su obišli cijeli dubrovački dekanat, htjedoše misijonari da se u jesensko doba odmore od napora. No prevariše se. Biskup Jederlinić namjeravao je, da pođe još iste jeseni u Konavlje na krizmu, pa ih zamoli, da bi pripravili narod, osobito mladež na ovaj sveti sakramenat.

Konavljani su dobri ljudi, junaci, sličniji po ćudi nošnji i govoru susjednim Hercegovcima nego Dalmatincima. Oci doduše ne ostadoše u svakoj župi po osam dana, već samo u nekim župama, a u manjim tek po tri do četiri dana. I kod ovog su planinskog naroda imali velikih uspjeha: znamenita obraćenja, izmirenja s neprijateljima, vraćalo se tuđe, nestalo sablazni. Posvuda se uvodile spomenute Bratovštine, a svaki je župnik naručio slike Srca Isusova i Marijina za svoju župu.

Na kraju su se svi župnici sastali u kući dekanovoj, gdje su im oci misijonari dali dobre upute, kako se mogu sačuvati plodovi ovoga vremena milosti. Bilo to dne 21. prosinca g. 1852. Tim su svršili ovaj veliki i važni posao, u kojem su obašli za godinu dana gotovo sve župe dubrovačke biskupije, njih 27 na broju. Tko i malo zna, koliko posla zadaje samo jedna misija i kako umara onog, koji ju drži, taj mora priznati, da je to bio junački napor ove dvojice misijonara i ujedno dobra škola za njih kao i vježba u hrvatskom jeziku, koji su istom bili naučili uz tešku muku.

No oci su gledajuć na silu milosti, koje je Bog dijelio po njima, klicali s prorokom: »Milosrđa je Tvojega, Gospodine, puna zemlja!« Osjećali su u srcu veliku utjehu i govorili: »Kako je veliko obilje slatkosti Tvoje, Gospodine, koju si sakrio za one, koji te se boje!«

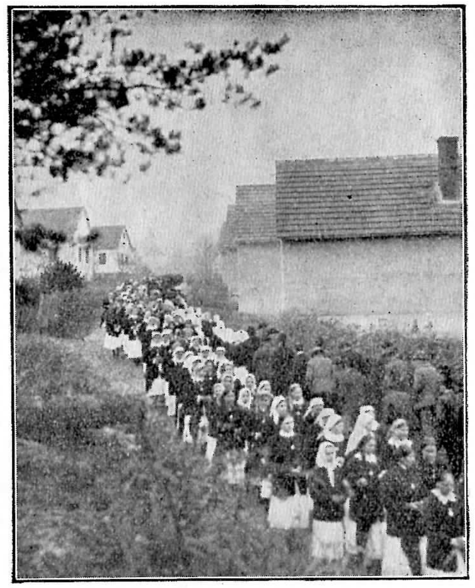
Misije 1853.

Kako su misijonari odsad u svojim izvještajima kraći, tako ćemo se i mi ograničiti na najnužnije i najzamašnije zgode njihova rada. Rečene godine 1853. držali su misijonari u vrijeme korizme tri misije u trima prvostolnicama: na **Hvaru, u Šibeniku** i **Zadru.** Pomagao im je i o. Bankić. Njegova je pomoć bila i potrebna, jer je o. Basile obolio, te morao na oporavak u svoju Hercegovinu. U Šibeniku dali su na uspomenu ove misije podignuti izvan grada kameniti križ, pred kojim su se seljaci rado molili, kad su išli u grad ili se iz njega vraćali.

Iza Uskrsa bila je misija na **Rijeci.** Ljudi su mislili, da će hrvatski propovijedati o. Bankić, kao u svojem jeziku, a talijanski o. Ajala. No dogodi se obratno na veliko iznenađenje naroda. Propovijedali su dva puta na dan, o. Bankić u »kolegijati«, a o. Ajala u staroj isusovačkoj crkvi sv. Vida. U toj se crkvi čuva čudotvorno raspelo, što ga je neki kartaš 1620., dok je još bilo u nekoj kapelici, pogrdio psovkom. A kada je nesretnik izgubio igru, bacio je kamen na raspetog Spasitelja. Kamen se zaustavio u raspelu, a iz mjesta, gdje je on udario protekla je krv. Tad je križ prenesen u crkvu sv. Vida, gdje se obično čuvao iza zastora, koji se samo kod izvanrednih zgoda dizao. Podigli su ga i sada, kad je propovijedao o. Ajala o psovki. Dojam bio je neopisiv. Uopće bio je duhovni plod ove misije izvanredno velik: nestalo je mnogo nerijateljstva, zatrlo se mnogo nevaljanih običaja, crkvene zapovijedi došle su opet do ugleda.

U Kopru je velika kaznionica u starom dominikanskom samostanu. Tamo su naši misijonari brojnim kažnjenicima držali sv. poslanstvo. Svaki je dan bilo 12 propovijedi, i to četiri hrvatske, isto toliko talijanskih, dvije slovenske i dvije njemačke. Za potonje je došao u pomoć o. Ambrozij. Za svaku narodnost bila je uređena posebna dvorana. Postavljeno je veliko raspelo, pred kojim su ovi nevoljnici okajavali grijehe uz obećanje, da će se popraviti, a osobito, da će se proći svake psovke. Skoro svi kažnjenici pristupili su k sv. sakramentima. Neki je inovjerac pokazao sklonost za katoličku vjeru, ali ga od toga odvratiše njegovi istovjerci prijetnjama i vikom. Slijedila je misija u Ninu i u Vrsima. Prva je uspjela slabije, druga bolje.

Kako splitski biskup Alojzij Pini nije mogao dobiti misijonare u vrijeme korizme, htjede ih imati barem u adventu. O. Ajala prispije koncem studenoga u Makarsku te propovijedaše jednom na dan hrvatski, jednom talijanski sve do svetkovine Bezgrješnog Začeća. Doživio je mnogo utjehe, kako piše, kod ovog svetog poslanstva. Priredio je i posebne propovijedi za školsku mladež. Propovijedi su se svršile prvom sv. pričešću. Sve veća revnost i sve obilniji plod kao da će oca navesti, da još ostane u Makarskoj. No on je dao riječ, da će 10. prosinca započeti sveto poslanstvo u Splitu. Zato na 9. krenu onamo pouzdavajuć se u Boga i Bl. Gospu, premda bijaše silno uzburkano more.

Okićka sv. Marija. Procesija na svršetku Misije 1928.

Zbog toga nevremena nije dobri o. Ajala mogao u pravi čas prispjeti u Split, već je morao prenoćiti u Milni na otoku Braču, kamo ga je zanijela bura. Splitski je biskup bio u neprilici. Svanuo 10. prosinac a oca misijonara nema! Puk se sakuplja u crkvi (valjda sv. Petra), ljudi čekaju, ali nema nikog da govori. Već htjedoše zvati oce Dominikance, no ni oni ne bijahu pripravni. Napokon se svijet nezadovoljno raziđe. O podne stigne lađa s misijonarom. Glas o tom ode u tren po svemu gradu. Kad zazvoni zvono prema večeru, stane svijet nesamo iz grada nego i iz okolišnjih mjesta tako hrliti u crkvu, da je postala pretijesna. Isto je bila velika

stiska oko misijonarove ispovijedaonice. Šta da rade? Poruče u Dubrovnik za pomoć. Odanle dođe iza nekoliko dana o. Malfatti, koji je u stolnoj crkvi propovijedao talijanski. O. Mafatti osta do Božića, na koji se misije svečano zaključiše. I siromašne sestre Klarise, koje radi klauzure ne smiju izaći iz samostana, razveseli jedan Isusovac tim, što im je kroz tri dana davao duhovne vježbe, da i one imadu štogod od velikih milosti, što ih je Duh Sveti sipao na Split.

To su eto bili duhovni poslovi i duhovna žetva 1853.

Franjo Ks. Hammerl D. I.

NAGRADA UČITELJU.

Josip Sarto, kasnije Papa Pijo X., bi iza svršenih bogoslovskih nauka imenovan kapelanom u Tombolanu.

Talijanski dnevnik pripovijeda, kako se novi kapelan razgovarao s nekim svojim župljanima. Ovi mu se tužili, da ne znaju čitati ni računati.

— Ako želite naučiti čitati, pisati i računati, otvorit ćemo večernju školu.

— Mi bismo vam bili vrlo zahvalni, odgovoriše razdragani župljani.

I mnogi su se upisali u večernju školu. Ali nijesu svi bili jednake neznalice. Jedni su već nešto znali i čitati i pisati, a uza sve to i oni htjedoše u večernju školu, da još više nauče. Kapelan je već predviđao tu razliku kod svojih učenika. Stoga odluči, da ih podijeli u dva odjela. One, koji su već nešto znali, poučavat će drugi učitelji, a on će za se pridržati potpune neznalice.

— Zašto ste za se izabrali baš takve učenike? upitaše ga jedamput.

— Zato, jer je ovaj posao naporniji.

I učenici su bili vrlo zadovoljni s kapelanom Josipom Sartom. Htjeli su mu od zahvalnosti nešto darovati. No on im reče:

— Najmilija nagrada, koju mi možete dati, jest ovo: Molim vas, n e m o j t e v i š e k l e t i n i p s o v a t i.

POŽAR I KUĆNO SVETIŠTE.

28. svibnja 1914. buknuo veliki požar u srcu američkog grada Čikaga. Mnogo je kuća postalo žrtvom toga požara. Nego za ove nesreće htjede Bog da učini čudo, o kojem su govorile ondje sve novine.

U jednoj kući, koju je također požar zahvatio, stanovao neki Irac, dobar katolik. Dvije njegove kćerke, jednoj bilo 8, a drugoj 10 godina, napravile kod svog kreveta oltarić, na koji su izložile Svibanjsku Kraljicu i sliku presv. Srca Isusova. I dok požar od čitave kuće nije ostavio drugo osim golih zidina, ova je soba ostala netaknuta. Niti bijeli kip Marijin nije pocrnio od dima. Otkrivene glave unišli su vatrogasci u ovo kućno svetište.

MOĆ PRESV. SRCA ISUSOVA.

Jedna putnica pripovijeda:

— U veliki primorski grad H. dovezao parobrod putnike. Trebalo je naći mjesto za prenoćište. To nije bilo baš lako ovaj put, jer su hoteli bili prepuni. Napokon ja i moja suputnica nađosmo mjesta u privatnoj kući kod jedne udovice. Lijepo smo bile smještene. Pogledam na zid i opazim sliku Srca Isusova i Marijina.

Kapela Srca Isusova u Rakitnici.

— Lijepo smo pogodile, reknem suputnici. Tko bi rekao, da ćemo u protestantskom gradu dobiti mjesto baš u katoličkoj kući! Uto dođe k nama i udovica, čedna žena. Mi joj izjavimo odmah svoju radost, što se nalazimo u katoličkoj kući.

— Ne, odgovori žena, a suze joj udariše na oči, ne, ja nijesam katolikinja. Slike, koje su vas dovele do tog zaključka, ostavština su moga pokojnog muža. Ah, već su me davno silili, da ih maknem. Ali ja se nato nijesam nikako mogla odlučiti. Iza tih je riječi bila tako ganuta, da nas je morala ostaviti. Nego sutradan prije našeg odlaska opet je došla. Bila je posve mirna i zamolila nas je, da saslušamo povijest ovih slika.

— Moj pokojni muž, pripovijedala je udovica, došao je u H. kao stolarski pomoćnik. Tu se je ukućio. Ja sam protestantkinja. Tada sam malo držala do svoje vjere, ali ni on nije bio baš mnogo više mario za svoju vjeru. Uzeli smo se i protestantski je pastor blagoslovio naš brak. Naše troje djece također je kršteno u protestantskoj crkvi. Tako je potrajalo više godina, dok jednoga dana ne primi moj muž vijesti, da mu je stara majka teško bolesna i da ga želi prije svoje smrti još jedamput vidjeti. Odmah je otputovao. Nego kad se povratio, opazila sam, da se promijenio. Često sam ga vidjela ozbiljna. Često su mu pogledi počivali na slikama, što ih ovdje vidite. One su baština, koju mu je majka predala na smrtnom času. Njegova je zamišljenost dulje trajala. Napokon dođe jedna nedjelja. Rano izjutra otišao je iz kuće, a da mi nije kazao, kamo ide. Kad se povratio, opazila sam na njegovu licu neobično veselje. Takva ga još nijesam vidjela.

— Sad mi je, Ana, tako ugodno pri duši, govorio mi muž. Napokon sam opet onakav, kakav moram biti: pravi katolik. Upravo sam se malo prije ispovjedio i pričestio. Odsada moramo drukčije živjeti. Naša se djeca moraju katolički odgajati.

— Ja sam slabo razumjela svoga muža, pripovijedala je udovica, ali jer sam ga vidjela tako sretna, bila sam spremna na sve. Na žalost doskora me stiže velika kušnja: muž mi teško oboli. Iza osam nedjelja bio je već mrtav. No za cijelo vrijeme svoje bolesti bio je tako miran i sretan, da se nijesam mogla dosta nadiviti. Neprestano je razgovarao s ovim slikama. Mnogo, mnogo se molio Presvetom Srcu Isusovu, preporučivao mu djecu i mene. I svećenika, koji ga je često pohađao i podijelio mu zadnje sakramente, pobožnost mojega muža uvelike je zadivila. Pokojnika je samo jedna stvar uznemirivala: naša djeca još nijesu bila primljena u katoličku Crkvu. I ja kao i svećenik morali smo mu obećati, da ćemo ozbiljno nastojati, te djeca pođu u katoličke škole. »Molite se presvetom Srcu i budite dobri katolici!« bile su mu zadnje riječi.

Iza pokopa mojeg muža nadošlo je za me vrijeme teške borbe. Kad sam htjela da svoju djecu šaljem u katoličku školu, došli su protestantski pastori, pa su me stali odvraćati od toga. Služili su se prijetnjama i obećanjima. Državni su zakoni bili proti meni. Šta da činim? S pouzdanjem gledala sam na ove slike, koje su mome mužu bile tako mile, te sam molila pomoć... Borba je trajala više godina. Napokon sam ipak uspjela, da je dvoje mlađe moje djece prešlo u katoličku školu. Najstarija kćerka primila je i potvrdu u protestantskoj crkvi, ali je poslije sama izjavila, da će prijeći u katoličku Crkvu. To je i učinila. Uvjerena sam, da mi je samo Presveto Srce pomoglo.

— A zar se vi sami još nijeste mogli odlučiti, da pođete za svojom djecom? upitaše putnice. Ta, vi ste srcem potpuna katolikinja.

— Na žalost, još su mi vezane ruke, odvrati tužno udovica. Još mi je na životu otac, koji svim srcem i svom dušom pristaje uz protestantizam. Ne može mi nikako oprostiti, što sam djecu dala u katoličku školu. Prije nekoliko dana bio je opet ovdje, pa je tražio od mene, da uklonim iz sobe ove slike, kojih on ne može ni pogledati. Nijesam ga mogla poslušati, i ako sam ga tim vrlo rasrdila. Također mi je zaprijetio, da će me razbaštiniti. Kad bih sada postala katolikinjom, on bi to sigurno i učinio. A šta bih onda sa svojom djecom?!... Čvrsto se ufam, da će mi Bog i sada pomoći.

Putnice se oprostiše. Preporučiše dobroj udovici, da nikad ne gubi pouzdanja u Presv. Srce. Zadnji svoj pogled upraviše na slike i odoše.

F. M.

KAKO DA SE SLIKAŠ?

Neke gospođe u Njemačkoj upitale su vođu katoličke stranke, centruma, kako bi se imale fotografirati. Dobile su odgovor: »Majka neka se slika među djecom, kojoj tumači katekizam. Djevojka neka se slika, kako moli krunicu Majke Božje. Ne znam, jeste li zadovoljne s mojim odgovorom. No budite uvjerene, da je to lijepa, savremena, poučna slika za katoličku ženu«. S. D.

ŠUTI I MOLI!...

Nekom svećeniku dođe žena i reče: — Velečasni, ne preostaje mi drugo, već da se rastavim od svoga muža. Pijanac je. Sve popi i protepe. Nikad mu nijesam po volji, svemu sam zlu kriva ja. Moram se rastaviti od njega. Ovako dalje ne ide. — Molim vas ne činite toga, odvrati svećenik. Bez vas će vaš muž posve propasti. A šta će istom biti s djecom? Želite li čuti moj savjet, evo: šutite i molite! Iza nekog vremena eto opet iste žene k tomu svećeniku. S lica joj je nestalo prijašnjeg nezadovoljstva. — Je li vam pomogao savjet? — Ah velečasni, od srca vam hvala! Poslušala sam vas, i naša je obitelj sada sretna. Moj je muž još dugo nastavljao isti život. Kasno u večer vraćao se kući pijan kao obično. Ja sam ga ustrpljivo čekala. Donesem mu juhu za večeru, a on je odgurne ili baci od sebe. Ja mirno sve skupim, odnesem i ponudim mu nešto drugo. On i to odbije. Napokon plane. Posljedice njegove srdžbe znala sam često i na sebi osjetiti. Teško mi je bilo i mnogo sam suza prolila. Ali sam šutjela i molila se. Napokon sam pobijedila. Jednog jutra kod zajutraka moj me muž neobično povjerljivo pogleda, prihvati mi ruku i reče: — Oprosti mi, što sam se dosada tako nelijepo vladao spram tebe. Ti si bila anđeo, a ja vrag. Odsada ću i ja nastojati, da budem anđeo... Želiš li i ti pobijediti svoga muža, posluži se prokušanim pomagalom: Šuti i moli!... F. M.

ZVONA POBJEĐUJU.

U Meksiku smo, u vrijeme krvnika Kalesa.

U kući, gdje se obično sastaju komuniste, sjede tri čovjeka i junački piju. Među njima se ističe Pepe. Drugovi ga ne mogu dosta nahvaliti, što je okrvavio ruke više nego ijedan od njih...

— Živio, Pepe! Ti si pokazao popovima i njihovim pristašama, tko danas vlada u Meksiku.

— Još ću ja njima zasoliti! Nego sigurno će vas, drugovi, iznenaditi moja najnovija osnova.

— Da čujemo.

— Zvona će o Božiću na ovoj kući pjevati*) našu komunističku himnu.

— Koja zvona?

— Ona s tornja katoličke crkve.

— Vidje ćete. A da nam još ljepše pjevaju uzet ćemo iz dvorišta protjeranih opatica kip Majke Božje, pa ćemo ga preliti za sebe u zvono.

— Ako to izvedeš, onda si uistinu nenatkriljiv komunista!

Naša se tri komunista dobro nakresala i izašla iz svoje zbornice. Susretoše dva dječaka. Učini im se kao da im se dječaci smiju.

— Ovamo, povika Pepe dječacima, jedva se držeć na nogama.

— Bježimo Juane, progovori tiho stariji dječak.

— Bježati? Zašto?

Međutim komunistički junaci dođoše do dječaka.

— Kako se zoveš, mali, upita Pepe mlađeg.

— Juan, odvrati dječak odrešito.

— A ti?

— Fer... Ferdinando, plašljivo će stariji.

— Ne bojte se ništa, odvrati Pepe zaplićući jezikom. Sad su dani radosti i slobode. Ništa se ne bojte, samo viknite: Živio Kales!

— Nikada! odvrati Juan.

— A ti, Ferdinando?

— Ni... ka... da, plašljivo će ovaj.

— No to ćemo već vidjeti. Sanko, ded mu zakreni rukom, da vidimo, je li junak.

Sanko prihvati Ferdinandovu ruku i počne je okretati. Dječak vrisne od boli i odmah izusti: Ži...vio Kales!...

— Dosta je! doviknu Pepe. Ti si pošten Meksikanac.

I Ferdinando pobježe oborene glave.

— Kukavico, kukavico! vikao za njim Juan.

— Prihvati Sanko! povika Pepe pokazujuć na Juana.

---

*) U nekim zapadnoevropskim zemljama, pa eto i u Meksiku, čuje se, s tornja katoličkih crkava napjev kakve pjesme. Ovaj napjev izvodi posebna sprava udarajući o zvona. Taj se napjev čuje svako četvrt ili pola sata, već prema tomu, kako se sprava uredi. U svečanim prigodama izvode na ovakvim tornjevima s pomoću zvona razne napjeve baš kao na orguljama.

I Sanko započe svoj krvnički posao. Već pri prvom zaokretaju poletješe Juanu suze na oči od nesnosne boli. Ali on ne kliče u čast Kalesa.

— Sram vas bilo, kukavice, trojica proti jednom!

— Zar ne ćeš viknuti: Živio Kales?

— Živio naš sv. Otac Papa!

Sanko mu zakrene još jače rukom.

— Da, živio Isus Krist! vikne Juan.

— Pustimo toga dječaka, druže, reče Sanko Pepi.

— Šta, pustiti?

— On nam ne će nikad želje ispuniti. To je sin Josipa Miramara!

— Josipa Miramara! Zadrtog papiste! Dobro, onda ga pusti. A ti derane, pođi pa reci svome ocu, da će zvona vaše crkve o Božiću zapjevati na našoj kući našu komunističku himnu. A da što ljepše pjevaju, salit ćemo u jedno zvonce i Marijin kip, što se nalazi u dvorištu sestara. Idi i reci to svome ocu.

Na dvorištu časnih sestara milo se dizao kip nebeske Kraljice, koja drži u naručju svoje najveće blago - Isusa. Tu su se pobožne redovnice kao i djeca, što su učila u njihovoj školi, znale često moliti nebeskoj Majci.

Juan je pošao onamo i molio se Mariji, da spriječi komuniste u njihovoj opakoj namjeri.

Pepe i njegovi pomagači dobili su od državne vlasti dopuštenje, da skinu s tornja katoličke crkve zvona i stave ih na svoju zbornicu, da im pjevaju njihovu himnu.

Silan se narod okupio na trgu pred crkvom te sa suzama u očima gledao, kako bezbožnici diraju njegove svetinje. Nisu mogli ništa proti sili. Još je više bilo plača, kad se iz dvorišta sestara nosio veliki kip Kraljice nebeske.

Božić je. Pred komunističkom zbornicom sve vrvi od svijeta. Jedni došli od radoznalosti, drugi od radosti, što će čuti, kako zvona na ovaj veliki dan pjevaju boljševičku himnu. Katolici su i sada zazivali svoju nebesku Majku i njezino božansko Čedo, da osujete bezbožničke osnove.

Odbilo podne. I zvona počeše pjevati. Boljševici se uprepastiše: mjesto njihove himne pjevaju zvona najljepšu božićnu pjesmu, tako omiljelu u Meksiku! Suze radosnice teku niz lice nazočnim katolicima.

Pepe ne zna šta da počne od uzrujanosti. Jučer su u njegovoj nazočnosti bila zvona tako udešena da su morala otpjevati njihovu himnu.

I poletješe gore, da vide, šta je. Sve u redu kao sinoć. Pokušaju opet. I opet ista katolička pjesma. Tad će jedan stariji radnik Pepi:

— Brončani kip, što si ga, druže, dao preliti u zvono, ne dopušta da se pjeva naša himna.

I Pepe je bio osramoćen. Pobjegao je iz onoga mjesta, da mu se više nije znalo za trag.

Juana su svi zavoljeli. Doskora je sakupio toliko novaca, da se mogao napraviti još ljepši kip Kraljice nebeske te postaviti na isto mjesto u dvorištu časnih sestara. **Po A. Hubletu D. I.**

KSAVERIJE.

Ksaverije se vraćao uvečer kući. Vidjelo mu se na čelu, da mu nešto nije pravo. Čim je opazio majku, upita je:

— Mama, zašto ste mi dali ovakvo ime? Zašto ste me nazvali Ksaverijem?

— A kakvo bi ti ime želio?

— Meni bi bilo stoput draže, da ste me nazvali Aleksandrom ili Napoleonom.

— Zašto?

— Jer su se tako zvali ljudi, koji su osvojili toliko svijeta, slavni pobjednici, kojima se čitav svijet divi.

— Pa tvoje ime označuje još slavnijega pobjednika. Ja sam htjela, da na svetom krštenju dobiješ ime Franjo Ksaverije baš stoga, što je taj svetac jedan od najslavnijih pobjednika, što ih pozna ljudska povijest.

— Kako to? Ja sam čuo samo, da je Franjo Ksaverski bio misijonar i ništa više.

— Čuj, sinko. Franjo je ponajprije svetac, a svi su sveci veći pobjednici nego najslavniji vojskovođe. Oni su potpuno pobijedili svoje zle sklonosti, a zato se hoće mnogo više junaštva nago da osvojiš pola svijeta. Napoleon je podvrgao pod svoju vlast velik dio svijeta. Pred njim su padali na koljena kraljevi. Sve mu se klanjalo kao slavnom vojskovođi. Ali Napoleon nije imao toliko snage, da pobijedi svoja zla nagnuća. Isto valja reći o mnogim drugim slavnim vojskovođama. Ksaverije ih je prema tomu nadmašio u junaštvu.

— To je istina.

— Poslušaj još nešto. Franjo Ksaverije, tvoj sveti imenjak, pošao je u Indiju i Japan i tamo uz silan napor pokrstio svu silu pogana. On je već bio profesor na sveučilištu u Parizu, no od ljubavi spram besmrtnih duša ostavio je i Pariz i svoju domovinu te pošao među pogane, da ih privede Kristu. I mnogo ih je pokrstio. Svojim apostolskim radom među bijednim poganima stekao je više slave nego i Aleksandar i Napoleon svim svojim pobjedama.

— Onda mi je draže, što ste me nazvali Ksaverijem nego Aleksandrom ili Napoleonom.

— A to će ti biti još draže, ako pročitaš životopis svoga imenjaka.

I dječak uzeo taj životopis. Napokon je veliki apostol Indije i Japana stajao pred njim u potpunoj svojoj slici. I dječaka je povukla želja, da i on bude tako velik...

Katoličko djetičko društvo na izletu s † prelatom M. Rihtarićem 12. VIII. 1917.

Prošlo je više godina od toga prizora, što se odigrao između majke i njezinog sina. Ksaverije zašao već u 17. godinu. Danas je opet nekako neobično zamišljen, kao čovjek, koji želi učiniti nešto veliko. Vukla ga je želja za misijama, a ispovjednik mu je govorio, kako mu se ne čini, da bi ga Bog u ovim njegovim prilikama zvao na taj posao. Uzato je svraćao mladićevu pažnju na današnje pogane, kod nas. Osobito mu je naglašivao, kako su radnici zanemareni u vjeri. Zli ljudi hoće da od bijednih radnika učine nesretnike i na ovom i na drugom svijetu. Stoga nam treba i u domovini revnih apostola, koji će uložiti sve sile i duševne i tjelesne, da spase narod u našim zemljama.

I Ksaverije se večeras baš zamislio u tužno stanje vjersko, u kojem se nalazi današnje radništvo. Srca ga je boljelo nad tolikom duševnom bijedom. Dugo je mislio. Napokon se odlučio, da i on postane velikim osvojiteljem...

Petnaest dana kasnije stupio je Ksaverije u bogoslovno sjemenište. Kad postane Kristov svećenik, uložit će sve svoje sile osobito u rad oko duševnog dobra zapuštenog radništva.... F. M.

PO RODOVIMA SE POZNAJU.

U našem je vrtu bilo mnogo trešnjevih stabala, koja su u proljeće krasnim cvatom obećavala obilje ploda. Čekao sam veseleći se.

I dođe lipanj, neke sazreše. Kušam ih, dobre su. Vidi se, da su oplemenjene. Ali ubrzo opazih, da sva stabla nijesu takova, da ih je većina divljih. I ljutio sam se sam na se, što sam sudio po lišću i cvijeću. Stručnjak u vrtlarstvu mogao bi ih i po tom poznati, ali malo je stručnjaka. Drugi dan opazim trešnju s granama prepunim roda, a činile su se pitome, samo što su bile sitnije. Poveselim se i strpam u usta punu šaku — ali za čas nakiselim lice, suze mi stadoše vrcati iz očiju: trešnje su bile gorke kao pelin. Opametih se, više ne sudim po vanjštini, već po ukusu plodova.

Ovaj je svijet takav ogromni vrt, a ljudi su stabla iste vrsti; rastu i cvjetaju, i po tome su jedni drugima veoma slični. Po cvijetu se i listu ne mogu lako razlikovati. Ali čim se zarumene njihovi plodovi, opazi se razlika: jedni su oplemenjeni riječju Božjom, a drugi nijesu. Kušaj i naći ćeš pitomih, to su ljudi obrazovani i vjerom prožeti, naći ćeš i manje obrazovanih ali slatkih, ugodnih, jer se drže nauke Božje. No naći ćeš češće i obrazovanijih, čine se pitomi, ali nisu: gdje bi očekivao slast naći ćeš gorkost. Ne sudi čovjeka po lijepim riječima i vanjštini, već po plodovima.

† T. D. Posavac.

SVINJSKA KUGA.

Dok je Miško drugovao s đavlom, upita ga jedamput: Reci ti meni, odakle u okolici našoj svinjska pošast? Je li to kaštiga božja ili vaš vražji posao? Gledaj! Već ima nekoliko godina, da se je uvukla u svinje nekakova kuga. Nijesi nikad siguran za svinjče. Kupiš ga zdrava, a za koji dan ili ga kolji ili kopaj mu jamu.

I Miško, drukčije čovjek pametan, hoće da mu vrag reče, odakle kuga! Đavao reče, da niti on ni ikoji vrag ne može bez Božjeg dopuštenja ništa. Vrag će čovjeku naškoditi, gdje može, ali može samo onda, ako mu Bog dopusti. Evo što bi moglo biti uzrokom kuge

Vračara.

Ljudi kod nas čvrsto vjeruju u vještice iliti coprnice. Nek žena malko ostari, ako joj je od sunca i od teška rada lice nagrešpano, evo ti: Coprnica je, vještica! Može biti dobra ali neka dođe na glas, da je vještica, ništa joj ne pomaže. Vještica je. Sad čuj! Ako je naš Miško mogao toliko sprijateljiti s đavlom, da jedan bez drugoga skoro nije mogao biti, mogla bi se s njim sprijateljiti i koja žena. Ipak je velika krivica i opačina prišiti nedužnoj starici, da je vještica!

Pripovijedao mi prijatelj ovo: Bio sam kod kuće, dječak. Obolile svinje. Što će? Ima, vele, neka žena u selu, ne baš stara, koja zna liječiti svaku bolest, naročito bolesti na svinjama. I pozovu ženu, neka vidi, što bi moglo biti svinjama. Dođe žena. Otvore joj kotac i ona gleda. Gleda i nešto mumlja. Onda priredi nekakvu vodu, u koju baci žeravicu. S ovom vodom škropi svinje, a dok ih škropi, sve nešto mumlja; ne zna se, da li moli, dakle govori li s Bogom ili mumlja s đavlom. S tom je istom vodom i oprala svinjama noge, uši i rep. Zatim je uzela tamjana i kadila. Uzela je i voska i načinila od njega križ. Taj križ stavila nad korito iz kojega svinje jedu. Dok je to činila, uvijek je nešto mumljala. I ta je coprija imala pomoći bolesnim svinjama! Sam se đavao negdje smijao, dok se to zbivalo. A Bog dopusti đavlu, da one noći zadavi od pet svinja dvoje. Pošto je i drugi dan žena došla i izvodila copriju, dopusti Bog, da đavao zadavi još jedno svinjče. Dvije su im ostale. Tri su poginule za kaštigu, što su dali da se coprničke komedije izvode nad njima.

Kletva.

Kaošto svaka bolest na ljudima i na životinjama, tako i ovakova kuga može biti kazna ili kušnja Božja. Ako je kazna, zbog grijeha je. Kolike se kletve ne izgovore nad svinjama! Svinje su nemirne u kocu, svinje ko svinje. Slušaj gospodara kako ih proklinje. Pušta ih vanka iz svinjca; svinje se razlete kojekuda, načine i kvar. A gospodar bi htio — isto tako i gospodarica — da svinje budu pametnije od njih. Kad načine štetu, kad ih ne mogu dobiti natrag u svinjac, kako se tu blagosiva! »Zimica«, »frast«, »strijela«, vrag, svi vrazi! Ne, ne treba svih, dosta je bio i jedan, i dvoje je svinjadi poginulo kroz noć, a drugu noć i treće.

A na paši?! Tu su pastiri i pastirice. Ovi se sakupe u jedan kup, u društvo. Šale se, razgovaraju — više puta o svemu, što nije ni lijepo ni dobro. Na svinje ni ne misle. A svinje se raštrču pa odu i u kvar. Kakovih se tu čuje riječi i iz usta dječaka, i iz usta djevojčica. Što djeca čuju kod kuće, to ponavljaju na paši. Kod kuće kune i ružno govori otac i majka; tu imadu djeca šutjeti. Ali na paši nema ni oca ni majke, ondje je gospodar dječak, a djevojčica gospodarica. Što čini kod kuće otac, majka, to će na paši djeca. Tu se ponavlja: Zimica, frast, strijela, vrag u te, odnio te i tako dalje. A što se moli, to se dobije. Koga se moli, on daje. Vraga zazivaju i on dođe. Ne ćete valjda očekivati, da vrag daje zdravlje i donosi Božji blagoslov u kuću.

Ne kuni — već moli!

Vidio sam, gdje su se na paši sakupila djeca, a jedan uzeo lijepu knjigu i čitao. Drugi su slušali ali i pazili na blago. Vidio sam na paši djevojčicu, koja je plela i pazila na svinje. Vidio sam i takovu, koja je imala molitvenik i krunicu uza se, te je molila sad iz knjige, sad na krunicu; molila je i pazila blago — svinje. Kod nas nije takova navada, ali je zato navada kleti. Onda i imamo!

Jednom sam došao k jednomu bolesniku. Zvali me, teško je bolestan. Po običaju i ovdje se sakupilo dosta ljudi, domaćih i su-

sjeda, što je lijepi običaj, pa i mnogo dječice. Kad sam bio gotov s bolesnikom, razgovaram s ljudima. — Zna li, pitam među drugim, ova djevojčica moliti? — kako ne bi znala ,odgovori mjesto nje njezina majka. — A zna li, pitam dalje, moliti krunicu? — Zna, zna, odgovori opet majka. — A moli li je? — Moli, moli, veli majka; moli uvijek u crkvi ili iz knjige ili na krunicu. — A kod kuće? pitam ja. Tu je nastala šutnja.

— Kod kuće ne moli krunicu, reče mama, već u crkvi. Evo navade! Moli naš svijet kod kuće, kako ne. Što moli, ne znam. Što kune, znam, jer čujem sa svih strana.

Krunice ne moli, rekla je majka djevojčice. A takovoj i tolikoj, siromašnoj djevojčici, Bernardici, pokazala se u Lurdu sama Kraljica nebeska, i poticala ju, neka moli krunicu, neka je moli često, svaki dan. I kod kuće, osobito za dugih zimskih večeri, pak i na paši, dosta je vremena. Da pametan otac i pametna majka hoće, molili bi svi zajedno krunicu. Djeca bi je rado molila. Kad bi dječica vidjela, da je moli otac i majka, i ona bi je veselo molila. Dječica rado nasljeduju roditelje. Kad bi se uvela ova navada, bilo bi više molitve, a manje kletve. kad bi bilo manje kletve, više molitve, žalostio bi se doduše đavo, ali Bog bi se veselio. No kao da danas ima ljudi u selu, koji više paze da ne ražaloste đavla, nego Boga.

Dosta o tom. Rekli smo, da kuga može biti nesamo kazna, nego i kušnja Božja. Dragi Bog stavlja na probu, hoće li čovjek biti uza nj nesamo onda, kad mu je dobro, nego i onda, kad mu nije baš dobro. Ako dakle osjećaš u duši, da nijesi grijehom zaslužio kaznu, onda budi strpljiv. Baš tad ne mrmljaj, nego se strpi i reci: Bog dao, Bog uzeo. Neka bude ime Božje blagoslovljeno. Tako je govorio pobožni i strpljivi Job. Ako mi Bog na jednoj strani uzme i zakrati može dati na drugoj, i dat će dvostruko. Dakle: Blagoslovljen budi Bog, Blagoslovljeno njegovo sveto ime!

† **Matija Rihtarić.**

HAJDUK I BABA PAKLENJAČA.

Po narodnom pričanju napisao Ivan Ev. Marić.

Bio u stara vremena jedan hajduk i zvao se hajduk Pavle. To je bilo u jednoj tamo zemlji, u jednom tamo kraju. Odbio se on od svoje kuće i otišo u goru u hajduke. Iskupio oko sebe družinu i uzeli oni hajdukovati. Hajduk Pavle je najvolio zasjesti u busiji uz carske drumove i puteve, kuda prolazi narod i krajina, kuda ide roba i trgovina. Ko bi god imućniji tuda naišao on bi ga odmah iz svoje busije sa crnom zemljom sravnio. Blago bi pokupio, haljine svuko, a njega onako gola bacio u gorsku dumaču (jamu).

Tako je hajduk Pavle iz svoje busije bio poubijao taman devedeset i devet ljudi putnika. Elem, naveze tuda zlo i nesreća od njekuda

i jednu babu. Zgrbila se baba i skvrčila, brojanice niza se objesila i nješto šapori i po bopcima prebira. Ugleda hajduk Pavle babu i nanese pušku, da je sastavi zemljom. Opet se nešto predomislio, pusti pušku, sjede i sačeka dok baba ne dođe do njega. Kada je baba već bila naprama njemu, zagrmi hajduk iz busije:

»Stoj baba, i da se nisi s mjesta makla!«

Huda baba sva živa protrnula i stala ko ukopana. Tada će hajduk Pavle: »More baba, kazuj kud si se ti to ovuda podigla!«

A baba će: »Što me pitaš, gorski hajduče? Ja idem svojim putem i za svojim poslom, već ti gledaj svoga posla, a ne suzbijaj moga«

Planu hajduk Pavle, pa će babi: »Šuti baba, da te veliki Gospod ubije! Da nijesi ni jedne više lanula! Ubiću te, vjere mi, ko zeca i baciću te u ovu gorsku dumaču. Već ti meni pravo kazuj, kuda si to pošla i kakva posla ovuda tražiš!?«

Viđe huda baba, da sada nikud, nikamo ne može i da s gorskim hajdukom ne ima šale, pa će mu: »Valaj hajduče, gorska haranijo, kad me baš pitaš, evo ću ti pravo reći. Ima tamo za brdom jedna mlada snašica, pa, da oprosti Bog i tvoj muški obraz, jadna ko kap mlada, čedo zanijela, pa me zove, da je muke riješim i belaja oslobodim. Šteta onako mlade drage snašice, da se prije vremena postara i jadna onako mlada već pobabi. Dika je, momče, mlada biti i mladolik vavijek ostati!«

Kad to čuje hajduk, planu ko sama žeravica i zagrmi na babu: »Ej babo, paklena ti podumijento, da te veliki Gospod ubije! Kaži pravo baba, ako ti je draga tvoja sijeda na ramenu glava, kolikoj si već do sada hudoj djeci vratićem zakrenula!?

Viđe baba, da joj se crno piše i da sa hajdukom nije šale, pa će mu: »Valaj hajduče, kad me pitaš, moram, da ti pravo kažem. Do sada sam jedno devedeset i devet vratića zaokrenula. Ovo će mi sada biti, ako bude sreće i sudbine, ravno stoto čedance!«

Kad to začu hajduk, ciknu ko i gorsko zvijere: »Šuti, baba, kamenom se ti skamenila! Ne ćeš, vjere mi, više ni jednomu vratićem zaokrenuti. Ja sam hajduk i gorska haramija. Ubijam ljude, štono su svakakva dobra na svijetu vidjeli i vijeka se svoga naživjeli. Ja tako sebe i družinu hranim i od zla branim. Ti baba, Boga nikad ne vidjela, kao što ga ni viđeti ne ćeš, dušiš i moriš jadna čedanca, što nisu nikomu ni kriva, ni dužna, te još na ovom svijetu nijesu viđela ni jarka sunca, ni blijeda mjeseca. Ti si baba sto puta od mene gori hajduk i prava haramija«.

Diže pušku hajduk Pavle i naperi babi ravno u čelo. Puška planu, a baba se prostrije po zemlji. Ljutit hajduk spopade mrtvu babu i hiti je u gorsku dumaču. Sada mu ko odahnu pri duši. Pusti pušku i sjedne na jednu kladu.

Taman on sio, kad pred njim nješto sinu ko sunce. Ugleda pred sobom Božjega anđela svega u sjaju. Krila digo brdu i u njega oba svoja sjajna oka upro. Prepade se hajduk Pavle. Ali progovara Božji anđeo:

»Da si zdravo, hajduče Pavle! Ne boj se. Ja sam Božji anđeo i eto poslo me je do tebe veliki Gospod Bog. Grješan si, što si tolike ljude iz busije poubijao. Nijesi baš učinio sevaj ni što si ubio onu babu paklenjaču ali to je najmanji od sviju tvojih grijeha. Ona je toliku nejačad pomorila i davno već Bogu dodijala, pa je dopustio, da padne od tvoje hajdučke ruke.

No sad nek bude i tebi dosta toga zla i krvi, te ostavi pušku i oružje ispovjedi se i pričesti, hajde u goru, u visoku planinu. Posti, Boga moli i okajavaj grijehe i duša će ti postati bijela kao golubica«.

To anđeo reče i nestade ga. Hajduk Pavle posluša Božjega anđela. Ostavi pušku, skide oružje, sa družinom se hajducima izljubi i halali. Pođe u grad, ispovjedi se i pričesti u crkvi. Tad ode u goru, u visoku planinu. Tamo je godinu dana Boga molio, post postio i grijehe okajavao. Kada izađe ravna godina dana, preminu hajduk Pavle i duša mu ode kao bijela golubica u slavu nebesku.

ONIMA, KOJI SE BUNE PROTI SVEĆENICIMA.

U Sv. Pismu pripovjeda se na mnogim mjestima, kako Bog zna oštro kazniti one, koji se dižu proti njegovim namjesnicima na zemlji. Leviti se digli na Arona, jer ga nijesu htjeli priznati za velikog svećenika. A Rubenovci nijesu mogli gledati, da im Mojsije bude vrhovni vođa. Mislili su, da ta čast ide njih, jer su oni prvenci Jakovljevi. Tako su se i jedni idrugi pokazali protivnicima uredaba Božjih. No ove je bundžije Bog strašno kaznio. Evo što pripovjeda Sv. Pismo: »Kora, sin Isara, sina Kata, sina Levijeva, i Datan i Abiron, sinovi Elijanovi, i Hon. sin Feletov, potomci Rubenovi, i 250 drugih sinova Izraelovih, ljudi glavara u zboru, koji se po imenu sazivahu na skupštinu, ustaše na Mojsija... I kad se skupiše na Mojsija i Arona, rekoše: Već nam je dosta vas. Sav je ovaj zbor svet, i Gospodin je među njima; zašto se podižete nad narod Gospodnji?« Kad to ču Mojsije, pade ničice, te govoreći Kori i svemu zboru reče: Sutra će pokazati Gospodin, koji su njegovi, i svete će uzeti k sebi i koje izabere, pristupit će k njemu. Sutradan reče Mojsije ostalom narodu:»Odstupite od šatora ljudi bezbožnika i ne dotičite se ničega, što je njihovo, da ne panete u grijehe njihove...« Datan i Abiron izašavši stadoše na vrata šatora svojih sa ženama i s djecom i sa svom družinom... I rastavi se zemlja pod nogama njihovim, i otvorivši usta svoja, proguta ih sa šatorima njihovim i sa svim blagom njihovim, i siđodoše živi u pakao, i pokri ih zemlja, i nestade ih iz zbora.« 4. Mojs. 16, 1.—33. Tako eto Bog kazni one, koji se dižu protiv njegovih namjesnika. I svećenici su namjesnici Božji. Ne reci: Ovaj je svećenik ovakav i ovakav, pa smijem proti njemu govoriti. Bio svećenik ne znam kakav, on je ipak namjesto Isusa. Tko govori proti njemu, taj govori proti samom Isusu. Ako Bog takvih jezika ne kazni odmah na ovom svijetu, nema sumje, da će ih kazniti iza smrti. F. M.

NE ZNA ODBITI MOLBE.

Talijanska vlada odlikovala je zlatnom medaljom kanonika Riberu. Taj kanonik upravlja već 10 godina u Turinu ubožnicom poznatom pod imenom »Kuća Providnosti«. U ovoj kući, poznatoj po čitavom svijetu, skupilo se do 10.000 bijednika svake vrste. Ona je neprestanim dokazom, što može učiniti bližnjemu prava ljubav kršćanska. Iz života kanonika Ribere pripovjeda se ova crta. Za vrijeme rata prolazio jedan vojnik kroz Turin. Nigdje nije mogao naći mjesta da prenoći. Napokon pokuca na vratima Kuće Providnosti. Kad sestra ču njegovu molbu, reče žalosno: Žao mi vas je! Nažalost ni u našoj kući nema mjesta. U taj čas prolazio kanonik Ribero. — Šta je, dragi prijatelju? upita vojnika. Želite kod nas prenoćiti? Vrlo dobro. A zašto velite časna sestro, da nema nijednog kreveta? — Zato, jer ga u istinu nema. — Kako ne! Pripravite mu krevet u sobi broj 10. — Zar, u vašoj sobi prečasni? A gdje ćete vi spavati? Ne brinite se za me. Ja ove noći imam do u jutro posla na drugom mjestu. Sestra posluša. Dobri je kanonik Ribero otišao u crkvu i čitavu noć ostao pred Presvetim Sakramentom.

PAHULJICA SNIJEGA.

Uspomena na prošlu zimu.

— Čovječe, ti si Bog, drugoga Boga ne priznavaj nad sobom! Ovako danas viču bezbožni mudraci i knjige u svojoj oholosti.

Kako se ne bi onolih — ta u dubine mora siđoše svojim podmornicama, a visine neba osvojiše zrakoplovima. S kojegod hoćeš točke zemaljske razgovaraju se s cijelim svijetom s pomoću radija. I ne treba im Boga, jer se opiše silom uma svojega.

Tko će ih svladati? Gdje je Bog, da iziđe na megdan? - - - Velika li bi bila slava Gospodu da zgnječi poludjela crva!

Poslao je on samo — sitne pahuljice snijega, kojima vije vjetar u ludoj vijavici, kakva je zahvatila i duh čovječji.

I zastale su željezne mašine, smrzla se i mora, zamro glas ljudski. Zar nije čovjek zadrhtao pred — sitnom pahuljicom? U što se rasplinu snaga njegova! Lovre Katić.

DOBRA RIJEČ U ZGODNO VRIJEME.

Pozvala rodbina svećenika k bolesniku, inače bezvjercu. Došavši taj u sobu, upita ga bolesnik porugljivo: »A čujte, velečasni, ima li doista drugi svijet?« Strpljivi svećenik podnese mirno ovo porugljivo pitanje, uzme uru iz džepa pa će rugaču: »Gledajte! Kad bude kazaljka na 6« — a bilo je baš 5 sati — »vi ćete to sami znati!« To rekavši okrene se i htjede da ode. Međutim one riječi uzdrmaše dušom bolesnikovom, on zovnu svećenika natrag i ispovjedi se. O šestoj uri bio je mrtav. Karlo Gruičić.

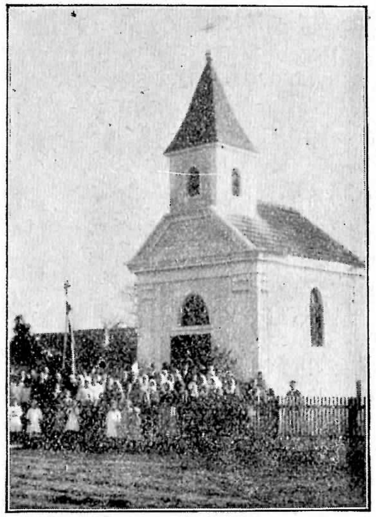
NAŠE POUZDANJE U MOLITVI.

— Ah, koliko sam se puta molio Bogu, tužio mi se prijatelj, pa ipak me nije uslišao. Ja nikako ne mogu razumjeti nauke Isusove o molitvi. Ta Isus nam je izrično obećao, da će nam dati ono, što budemo molili. A kako je malo onih, kojima Bog uslišava molitve.

— Poslušaj, prijatelju. Isus je uistinu toliko puta naglašivao, da će nam se dati, štogod budemo molili, »Ištite, i dat će vam se; tražite, i naći ćete; kucajte, i otvorit će vam se. Jer svaki, koji ište, prima; i koji traži, nalazi; i onomu, koji kuca, otvara se«. Lk. 11, 9.—10. — »I štogod zaištete u Oca u ime moje, ono ću učiniti«. Iv. 14, 13. A ono, što Isus obeća, to će bez ikakve sumnje ispuniti.

— Pa kako onda, da nam se molitva tako rijetko usliša?

— Razlozi su, prijatelju, ili u nama ili u stvari, za koju molimo. Ponajprije ne smijemo zaboraviti, da često molimo nešto, što je proti volji Božjoj. Ne smijemo nikada zaboraviti, da je dragi Bog htio te bude na svijetu raznih staleža; htio je da jedni budu viši a drugi niži. Kad bismo na pr. molili dragog Boga, da svi postanemo ministri u parlamentu ili kakva druga viša gospoda, radili bismo proti volji Božjoj, jer Bog ne će da svi budemo ministri.

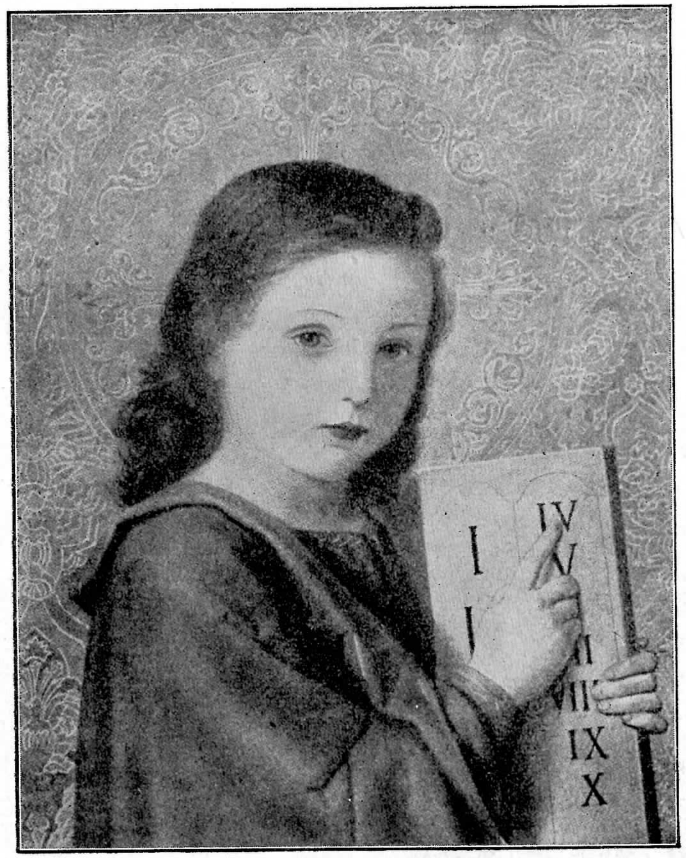
Kapelica Krista Kralja u Herešinu kod Koprivnice.

Mislimo na još nešto. Bog nam može dati samo ono, što je u prvom redu za našu duševnu korist. On nam ne može nikako dati nešto, što bi škodilo našoj duši. Mi toga ne vidimo, ali Bog gleda dalje nego mi.

— Bez sumnje.

— Mi smo često puta slični maloj djeci, koja se tuže na svoje roditelje, jer im nijesu dali ovo ili ono. Dijete je dijete, pa misli češće, da je nešto za nj dobro, dok je uistinu zlo. Roditelji su pametniji i iskusniji i baš zato ne daju djetetu ono, što moli. Oni se ne će obazirati na lude želje dječje, nego će katkad i šibom pokazati, kako valja slušati starijeg. Zar zato roditelji ne ljube djeteta?

Budimo stoga pametniji nego djeca. Ne tužimo se na svoga Oca nebeskog. Isus nam je obećao, da ćemo dobiti sve, što zamolimo. Ali ne zaboravimo, da se uvijek moramo moliti podlažući se volji Božjoj. Smijemo moliti, što hoćemo, ali moramo uvijek dodati ono, što je dodao Isus za svoje molitve u Maslinskom vrtu: »Oče, neka ne bude moja volja nego tvoja«. Tko ovako ne moli, taj ne moli kršćanski. Samo ovakvoj molitvi obećao je Isus siguran uspjeh, kad je rekao: »Štogod zaištete u Oca u ime moje, ono ću učiniti«. F. M.

DOBRO DIJETE.

Teška jada djevojčeta mlada,
Gdje o zlatnu pogađa se kosu
Sa brijačem od židova tvrdim!
Tu i stranac ušao je sijedi
Pa trgovce neobične gledi,
Dok ne minu pogađanje čudno:
Za deset će samih forinata
Pasti kosa ljepša od dukata!...
»Stan', pričekaj!« starac se umiješa
I brijača oturi na stranu
Pa će pitat ubogu djevojku:
»U kakovu bolna si procijepu,
Da prodaješ svoju kosu lijepu?«
Sa suzama djeva odgovara:
»Otac mi je trgujući strado,
Logom leži moja stara majka,
A za mene nigdje nema rada,
Pa ih kosom spasavam od glada...«
Milo ju je starac pogledao,
Na oči mu suze udarile;

Tiho zbori: »Ja ću kupac biti«.
Pa se rukom u džepove maša,
Vadi iz njih pet stotin dukata,
Začuđenoj djevojci ih daje.
Tad prihvaća škare od brijača,
Samo jedan vlas joj odrezuje,
Ko svetinju njega pohranjuje,
Pa govori starac plemeniti:
»To na tebe spomen će mi biti«.
I umakne ne slušajuć hvala.
Djevojka je kući pohitala,
Otac opet počeo trgovat,
Stara majka prestala bolovat:
Dobro dijete, kćerka njina mila,
Blagoslov im Božji zadobila.
To se čudo zgodilo u Beču
Više ljeta prije rata kleta.
Oci, majke dragog roda moga,
Dobri Bog vas vazda milovao,
Takovu vam djecu darovao!

Kova da Iria

Fatima je maleno portugalsko seoce, donedavna nepoznato, a danas predmetom općeg zanimanja. Portugalska vlada već pravi nacrte za izgradnju željeznice, širokih cesta i uređenje prostrane poljane, koja će samo moći da primi preko deset hiljada kola ili auta. No zapravo se sve to ne misli graditi u selu Fatimi, već na Kova da Iria, malenoj ravni nedaleko od Fatime.

Kova da Iria je neplodno zemljište, okruženo golim brežuljcima; osim trnja i česvine ne vidiš tu drugog stabalja. Takova je bila Kova da Iria prije dvadeset i po godina. No iza toga je odjednom promijenila obličje.

Bilo je trećeg maja 1917. Toga se dana, nešto prije podne, igralo troje djece uz stado, koje je mirno paslo na spomenutoj ravni. Luciji, najstarijoj među njima, bilo je deset godina, Franji devet, a njegovoj sestrici Jacinti tek sedam. Nijesu još znali ni čitati ni pisati, o vjeri tek malo, ta jedina je Lucija, njihova rođakinja nedavno primila prvu svetu pričest. Dok su se tako nevino zabavljali u svibanjskom suncu kao sretna djeca Oca nebeskoga, najednom će Lucija: »Izmolimo krunicu, jer se približava vrijeme ručku«. I dječica izmole pobožno svoju krunicu, kao što su obično činila u to doba. Izmolivši krunicu spreme se, da blaguju svoj ubogi ručak. Uto najednom opaze sijevanje na vedrom majskom nebu. Bilo je upravo podne. Kako sijevanje navješćuje oluju, odluče djeca, da skupe ovce i tjeraju ih kući, kadli im drugi blijesak zablješti oči. Došavši k sebi opaze pred sobom iznad česvine Gospođu neizrecive ljepote.

»Ja sam se tako ustrašila«, pripovijedala je kasnije Lucija, »da sam htjela smjesta pobjeći s Jacintom i Franjom. Ali nam Gospođa reče, da se ne trebamo bojati, jer ona nam ne će zla«.

Djeca ovako opisuju Gospođu: »Ona je vrlo, vrlo lijepa. Sva je u bjelini, a njezino je lice sjajnije od sunca. Glas joj je mio. Gospođa drži na prsima sklopljene ruke kao da moli«.

Gospođa obeća svoj trojici raj, preporuči im, da mole svaki dan krunicu i reče, da će opet doći na ovo isto mjesto, u isto doba, i to svakog trinaestog dana kroz budućih pet mjeseci.

Ukazanje je potrajalo oko 10 minuta. Djeca ispričaše sve svojima. 13. lipnja, na svetkovinu svetog Ante, pođu sa još šezdesetak osoba na Kova da Iria. I zaista. Gospođa je ispunila obećanje. Lucija je zamoli, da kaže, odakle je, a gospođa odgovori da je s neba. »Zatim nas je, kaže djevojče, naučila molitvu, što je htjela, da je molimo na koncu svakog misterija krunice«. — Evo te molitve: »O moj Isuse, oprosti nam! Oslobodi nas od paklenog ognja i utješi duše u čistilištu, osobito one, na koje su ljudi zaboravili«.

Idućeg mjeseca — 13. jula — došlo je s djecom oko 5.000 duša na Kova da Iria. Nebeska se Gospođa ukazala djeci po običaju. Preporuči im moljenje krunice, da isprose svršetak rata.

»Ja sam prosila Gospođu«, pripovijeda Lucija, »neka učini nešto, kako bi narod vjerovao, da se ona uistinu ukazala. Gospođa obeća, da će 13. oktobra svi prisutni vidjeti jedno čudo«.

Zanimljivo je, da kod svih ukazanja Lucija, Franjo i Jacinta vide Gospođu, ali Lucija sama govori s Gospođom, Jacinta je čuje, a Franjo kaže: »Ja ništa ne čujem«. A ipak je Franjo imao vrlo dobar sluh.

Hodočašćenje kapeli Naše Gospe u Fatimi.

13. augusta, upravo nešto prije podne, općinski redari lukavo uhvate i odvedu dječicu. Bilo je oko 15.000 sabranog naroda. Čini se, da je Gospođa ipak došla, jer je sav narod vidio, gdje se na česvinom ukazanja triput redom spušta i diže nekakav tajinstven oblak. Redari su milom i silom htjeli, da djeca otkriju tajnu i da djecu uvjere, da je sve to samo pobožna komedija.

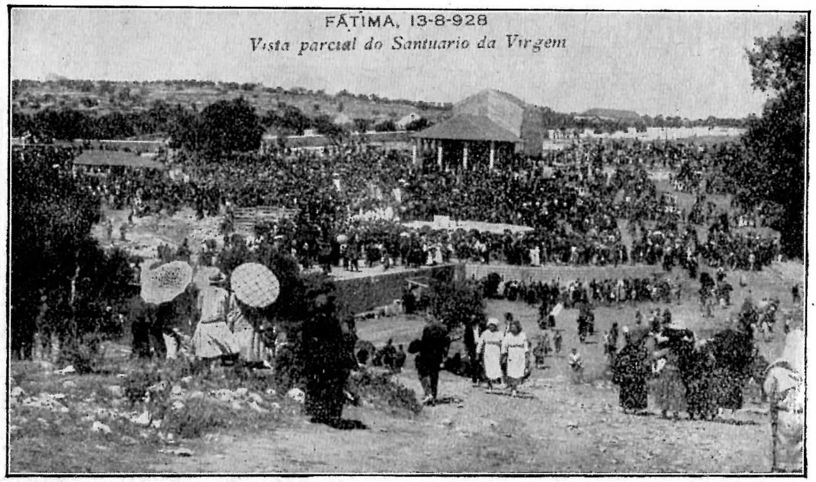
Gospođa se ukazala djeci 19. augusta na jednom drugom mjestu — Valinhos —, kad su se djeca najmanje nadala. Potužila se na nasilje bezbožne vlasti i rekla, da će stoga sjaj obećanog čuda na 13. oktobra biti umanjen. Još ih je poučila, da u procesiji na čast Gospe od krunice 7. oktobra nose dvije male nosiljke. To su djeca ispunila. Lucija i Jacinta sa još dvije djevojčice nosile su jednu, a Franjo sa još tri dječaka drugu. Nije li to možda značilo, da će bolesnici dolaziti na Kova da Iria?

13. septembra došao je skoro sav narod iz okolišnih mjesta oko 30.000 duša. Toga dana priopći Lucija narodu, da će se 13.

oktobra ukazati s Gospođom i sv. Josip s Djetetom Isusom. Djeca rekoše, da će domalo biti konac rata. Za ovoga ukazanja neki od naroda vidješe, kako s neba pada cvijeće.

Osvanu i 13. oktobra. Vrijeme bijaše upravo strašno: silna je kiša pljuštila, munje sijevale i udarali gromovi. Uza sve to dođe onamo preko 60.000 naroda. Neki su cijenili taj broj na 100 tisuća.

Što su doznala djeca taj dan? »Gospođa je rekla, da je ona Gospa od krunice. Ona želi, da se na Kovi da Iria sazida crkva na čast Gospi od krunice. Rekla je, da činimo pokoru, jer da je Isus teško uvrijeđen ljudskim grijesima«.

Pogled na dio Gospina svetišta.

Odmah poslije ukazanja vidješe djeca istu Gospođu s desne strane sunca, a svetoga Josipa s Djetetom Isusom s lijeve.

A šta je s obećanim čudom? Ukratko ću spomenuti, što su onih dana javile novine. Gusti oblaci, koji su pokrivali nebo, najednom se raziđu, i pojavi se sunce u svemu sjaju. Nato se sunce stade okretati oko sebe silnom brzinom. Činilo se kao prekrasno ognjeno kolo. Katkada je sredina sunca bila sasma tamna. Sjaj sunca nije uzrokovao nikakove muke očima. Više se puta činilo kao da sunce hoće da skoči sa svojega puta i da se sruši na zemlju. Sav je narod nijem i ustrašen padao na koljena, neki su molili vjerovanje, drugi pokajanje, treći vikali: »Čudo, čudo!«

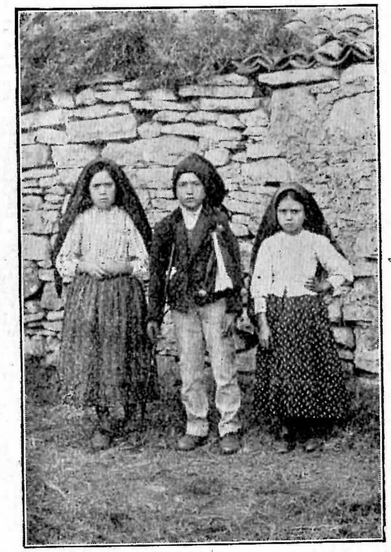
Taj je izvanredni pojav trajao 10 minuta. Na fotografijama, koje su bile na mjestu snimljene, mogu se razabrati tri oblika sunca. Fotografije nam tek ne pokazuju krasnih skupina boja, koje su okruživale sunce za vrijeme okretanja.

Ove je čudne pojave na svoje oči gledao sav narod pa ih je nemoguće nijekati. Neki su nastojali, da sve istumače naravnim načinom. Dakako, bezbožničke su novine izvrgle ruglu svu tu »pobožnu komediju«. 13. oktobra bilo je posljednje ukazanje. Mi ovdje

ne mislimo o svemu tome suditi, nego kao vjerni kršćani očekujemo izjavu Crkvene vlasti. G. 1922. započelo je o tom istragu crkveno sudište. Državna je vlast u više navrata zabranjivala hodočašća na Kova da Iria, ali je tim samo protivno postizala. I zaista, hodočašća svakoga trinaestog u mjesecu bivala su sve brojnija. Tako je u maju 1924. — prema službenom glasniku »Voz de Fatima« — bilo preko 100.000 hodočasnika, 1927. oko 300 tisuća, a 1928. preko 500.000

G. 1921. sazidana bi privremena kapelica, prema želji Gospinoj i da se udovolji želji pobožnoga naroda, koji je došao, da sluša sv. Misu, da se ispovijedi i pričesti. Broj je svetih pričesti upravo golem. 13. maja 1928. kod svetih Misa u 5 sati bilo je 15.000 pričesnika, a u 11 sati punih 20.000

Spomenut ću još događaj, koji nam jasno govori, kako đavlu nije najugodnije mirisalo na Kova da Iria. Jedne februarske noći 1922. podmetnuše zločinačke ruke četiri dinamitske bombe pod četiri zida Gospina svetišta; potreseni se zidovi raspucaše, a krov se potpuno sruši. Peta bomba bijaše postavljena među korijenje česvine na kojoj se zbilo ukazanje, ali nije eksplodirala. Vijest se o tom sramotnom atentatu brzo raširila po čitavom Portugalu. Silno mnoštvo dohrli, da svečano dade zadovoljštinu »Nebeskoj Gospođi«.

Troje djece, koja vidješe neobične pojave u Fatimi.

Brojna ozdravljenja i obraćenja zbivaju se kod svakog hodočašća. Službeni glasnik donosi svakog mjeseca fotografije ozdravljenih osoba sa liječničkim svjedodžbama. Viconte de Montello izdao je o tome opširnu raspravu. Spomenut ću samo tri ozdravljenja, koja su se dogodila 13. oktobra 1928.

Jedno dijete od 7 mjeseci — Virgilio Perdizao — slijepo od rođenja, otvorilo je prvi put oči, kad ga je svećenik blagosivao s Presvetim.

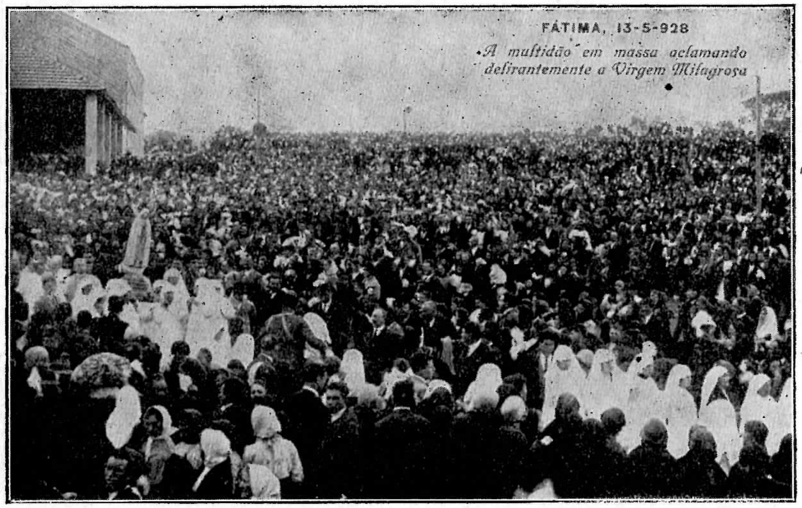
Djevojčica od 8 godina, slijepa i nijema od rođenja, progledala je i progovorila: »Mama«; kad su je oprali u vodi, koja je u 1921. protekla iz jedne stijene tik uz mjesta ukazanja. Trebalo je, da je jake ruke dugo drže u visini, da je radoznali narod ne zgnječi u svom zanosu.

Emilija Martius je ležala u bolesničkom paviljonu više mrtva nego živa, puna pouzdanja u milosrđe Gospino. Za vrijeme sv. Mise potpuno klone, jedan liječnik čak reče, da je već mrtva. Po-

slije svete Mise svećenik sa Presvetim davaše blagoslov svakom pojedinom bolesniku. Došao red i na Emiliju. Kad je svećenik podigao Presveto, da je blagoslovi, ona otvori oči i reče: »Ja sam zdrava!« Htjede pače da prati Presveto u kapelicu. Možete razumjeti kako je to djelovalo na nazočne.

Da se mnogi bolesnici vraćaju sa Kova da Iria zdravi svojim kućama, to je posve sigurno. Tu je očit prst Božji, ali valja čekati, da o tome izrekne svoj sud sveta Crkva, kojoj jedino pripada odluka u takvim stvarima.

Na koncu da spomenem, što se dogodilo s djecom. U decembru 1918. razbole se Franjo i mala Jacinta od gripe, koja je posvuda harala. Franjo se pridiže, ali tako slab, da je u aprilu 1919. morao opet u krevet. Osjećao je, da mu se približava zadnji čas, zato zamoli, da mu donesu Kruh Nebeski. I doista, 5. aprila izdahnu

Silan svijet u Fatimi pozdravlja zanosno čudotvornu Gospinu priliku.

kao anđelak. Bilo mu je upravo 10 godina i 10 mjeseci. Godinu dana kasnije — 20. februara 1920. — preseli se u ljepši život i mala Jacinta. Ostala je još samo Lucija. Ona je kasnije otišla na nauke u jedan zavod. Tu osjeti Božji poziv za sveti stalež. 3. oktobra 1928. položila je redovničke zavjete.

I dok se na Kovi da Iria grade ceste i željeznica, dok se dižu bolnice, kapelica i blagosiva temeljni kamen za veličanstvenu baziliku, dotle mala Lucija, sada sestra Dolores — moli u samostanu i čeka s krunicom u ruci čas, kad će u lijepom raju gledati licem u lice Nebesku Majku, Kraljicu svete krunice.

Antao Gamela.

† JOSIP CELINŠĆAK D. I.

Sestra ga dala, brat ga uzeo. Rodio se naime na dan sv. Skolastike 10. veljače 1848., a umro na dan sv. Benedikta 21. ožujka 1929. Starinom potječe iz sv. Jane kraj Jastrebarskoga. Odanle je pošao njegov otac s bratom svojim, župnikom, u Dubravčak na Savi. Majčinog se mlijeka nije naužio, jer je već mjesec dana iza poroda umrla. Možda je i to djelovalo te je ostao nježne tjelesne građe i tanka zdravlja.

Kako je ipak doživio 82. godinu? Blagom ćudi i sređenim životom. Nije pustio da se u njemu razvije požuda i pohlepa, koja razara zdravlje i tijelo tereti, nego je vedrim pogledom u svijet sve uzimao s plemenitije strane i time sačuvao trajnu radost. Mir i radost duše najbolji su čuvari zdravlja.

K tome uredan život. Slika i prilika njegove urednosti bio je njegov sat. Dobio ga je g. 1861. kao »firmeni dar« od svoga kuma na potvrdi. Nosio ga sobom i svaki dan redovito ključićem navijao cio svoj život. I taj sat nije trebao svih ovih 70 godina nikada popravka. Dobri su bili ti stari majstori, kad su ga takova načinili. No bili su i zdravi živci u mladoga i staroga oca Celinšćaka, a još zdravija opreznost i točnost, kojom je sat čuvao i njegova kazala slijedio. Još u svojoj 82. godini vršio je dnevni red s ostalom svojom braćom. »Čuvaj red, pa će i red čuvati tebe«, znao bi on reći.

Stric župnik poskrbio se za Josipa, da je pošao, iza graničarske škole u Ivanićgradu, na gimnaziju u Zagreb, a odavle g. 1863. u Požegu. Ondje je bio na Bezgrješno Začeće primljen u Marijinu kongregaciju, i tako već zarana upoznao divnu ovu organizaciju, školu značajeva.

Bit će da mu je i ona pomogla te se u njemu razvilo uz svećeničko još i redovničko zvanje i mali Josip stupi iza svršene 5. gimnazije u Isusovački novicijat u Sv. Andriji u Koruškoj. Bilo je u toj mladoj duši puno poleta i požrtvovnosti, kad se odvažio onako mlad, da pođe u kraj strana jezika i tako daleko od zavičaja. Danas je to mladiću puno laglje, jer hoće li biti Isusovac, potraži poglavara u Zagrebu, Palmotićevoj ulici 33. pa može novicijat i u domovini da obavi.

Isusovci dugo uče, pa je tako i Celinšćak trebao još 14 godina dok je 29. srpnja g. 1877. bio u Innsbrucku zaređen za svećenika. Duge nauke, ali ne onako mrske kako se to češće kod mladeži opaža. Mladi Isusovac uči svijestan, da će mu sve u svoje vrijeme koristiti; uči vršeći svoju zvaničnu dužnost i znade da je to Bogu milo; uči — prekidajući nauke, da odmah druge poučava i tako nauku poveže sa životom. I otac Celinšćak bio je u to vrijeme svojih nauka nadstojnikom mladeži u požeškom kolegiju, pa poslije u Mariašeinu u Českoj i u Kalksburgu kraj Beča.

Ovako svestrano naobražen i bogat iskustvom došao je g. 1882. s prvim Isusovcima u Travnik, u Bosni, gdje je nastojanjem velikoga nadbiskupa Stadlera bila otvorena gimnazija i sjemenište. Otac Celinšćak bio je tude prvi razrednik prvoga razreda, u kom su bila 34 đaka. Među ostalima bio je i preuzvišeni gosp. sarajevski nadbiskup

Dr. Ivan Šarić, pa je nedavno bilo ganutljivo gledati visokoga dostojanstvenika, kako zahvalan kleči na grobu svoga učitelja i moli se za njegovu dušu.

U Travniku uzgajao je otac Celinšćak mladež pune 32 godine. Jedan čitav radni ljudski vijek na njivi narodne prosvjete, i to takove prosvjete! Predavao je hrvatski jezik, pa latinski, grčki i njemački, a do zgode i vjeronauk. Koliko se uz suha pravila nauči i poštenja i sređena života u Isusovačkim zavodima, znadu dobro oni, koji su s ljubavlju kroz njih prošli. Kako roditelji djetetu daju krv svoju, tako Isusovački profesor daje dušu svoju. Od njegove radinosti nauči i mladić svladavati lijenost; od njegove skromnosti nauči zadovoljiti se i s teškim prilikama života; od njegova pregaranja nauči pregaranje; od njegove požrtvovnosti nauči se pravom rodoljublju, koje nije u riječima i slovima nego u životu i djelima na korist naroda.

Takav je bio i otac Celinšćak. Oduševljeno piše on g. 1904. Dru Biničkomu: »Gospode, spasi Hrvatsku!« Ali odmah dodaje: »Spasimo mladež!« U njegovim ustima nije to bila prazna riječ. Više od 30 godina radi za tu mladež bez zemaljske plaće i kakove ugodnosti, Bogu za ljubav, narodu na korist.

Prije kojih 25 godina bilo je u tako zvanoj »borbi za glagolicu« i takovih, koji nijesu išli ni latinskoj ni glagolskoj misi. O. Celinšćak pokazao je svoje rodoljublje u toj stvari tako da je naučio stare slovenske molitve i sretan mogao pisati s Krka 5. srpnja 1906. »Danas, na 25. godišnjicu otkako je Leon XIII. naredio časove i misu sv. Ćirila i Metodija za cijelu Crkvu, ja sam kod ovdješnjih čč. oo. franjevaca glagoljaša prvu svoju sv. misu odslužio na posvećenom jeziku slavenskom. Bogu hvala!«

G. 1904. proglasio je Pijo X. našega mučenika Marka Križevčanina blaženim. Madžarska diplomacija nazvala je bila stranom svijetu Marka Madžarom, austrijska »Liburnom«; a malo tko znade, da je tihi otac Celinšćak iz Travnika, preko poglavara Družbe Isusove u Rimu isposlovao da se danas u crkveno odobrenom životopisu bl. Marka čita istina, da je bio »Croata« to jest Hrvat.

Koliko sposobnih i rodoljubnih profesora provede život baveći se samo svojom službenom školom, a slobodno vrijeme služi im za odmor. Savjesni profesor Celinšćak prihvaća se g. 1894. još i uredništva **Glasnika Srca Isusova**, te posvećuje svoje slobodno vrijeme vjerskom prosvjećivanju naroda. Punih 7 godina uređuje on broj za brojem krasnog ovog i korisnog lista. Od nadbiskupa Dra Stadlera primio je bio Celinšćak Glasnik sa 900 pretplatnika, a svom nasljedniku predao ga sa 12.000. Uspjehu pridonio je vrlo mnogo i sam nakladnik, tiskar g. A. Šolc, a dašto i mnogi revni širitelji.

Uređujući Glasnik imao je Celinšćak uvijek pred očima krepostan život katolika. Zato mu i nije pisanje prazno pripovijedanje ili zadovoljivanje znatiželji, nego temeljita pouka o vjerskim istinama i plemenit poticaj na vršenje dužnosti. Toj svrsi služe i drugi njegovi spisi. Na primjer »Kako da štujemo Presv. Srce« Tiskano g. 1891. »Devet služba i povijest pobožnosti Srcu Isusovu« g. 1892. Napose dva molitvenika: »Srce Isusovo spasenje naše« tiskano od g. 1902. do sada pet puta u 60.000 primjeraka; i »Kruh nebeski«, što ga raspačava Društvo sv. Jeronima, a tiskano je drugi puta u 2000.000 primjeraka.

Dobra, što ih je u mladosti primio po Mariji i njezinoj kongregaciji, nastojao je uzvratiti radeći da se kongregacije osnivaju i snabdijevajući ih potrebnim priručnicima. Preveo je i dvaput (g. 1892. i 1912.) izdao »Pravila Marijine kongregacije«. G. 1898. izdao je oveću knjigu »Marijina kongregacija«, koja sadržaje povijest, pravila i molitve ovih izvrsnih društava. Poslije opet skupa s Drom J. Pazmanom: »Zbornik Marijin« (1898.) »Kongreganist« 1904. i »Kongreganistica« 1904. Da se raširi štovanje Majke Božje napisao je i dvije knjižice o njezinom »Škapularu« g. 1892. i 1895. Sam je bio nježan štovatelj Bl. Djevice, svaki dan je njoj u čast molio krunicu, upravljao kongregacijama te bodrio i upućivao upravitelje, kako će voditi članove kongregacija putem kreposti.

G. 1914. dolazi otac Celinšćak u Zagreb, da pomaže u odgoju mladih Isusovaca. Ovdje već pod stare dane priredi on »Život sv. Alfonza« g. 1924. i »Milosnu devetnicu sv. Franji Žaveru«. Bio je više godina ispovjednikom bogoslova i redovnica, a osobito su rado k njemu dolazili svećenici po utjehu i savjet.

Kao redovnik bio je uvijek u tjelesnim potrebama s najmanjim zadovoljan; nikad ne bi se potužio. Za njegovu vjernost nagradio ga Gospod već za života vedrom starošću, tako te je sve do tri dana pred smrt mogao služiti sv. Misu. Pred Josipovo — svoj 82. imendan — nahladio se nešto, legao i 21. ožujka ranim jutrom pošao u vječnost. U večer pred smrt još se veselo šalio i kad ga poglavar pitao, da li još štogod želi, odgovorio je: »Samo slavu nebesku!«

Veliki nadbiskup Dr. Stadler poklonio je 30. srpnja 1893. ocu Celinšćaku svoj molitvenik »Ljubimo Isusa!« i na uspomenu napisao mu je svojom rukom: »Imaj srce djetinje napram Bogu, srce materinje napram bližnjemu, a srce sudačko napram samomu sebi!« Kako vidjesmo, život i rad oca Celinšćaka svjedoči, da je to krasno načelo proveo.

J. Vrbanek D. I.

POGREŠKA NA KUĆI.

Gerardo, brat glasovitoga Tome Kempenca, pisca knjižice »Nasljeduj Krista«, sagradio sebi lijepu novu kuću i pozvao pobožnoga Tomu, da je vidi. Ovaj pomno razgleda cijelu kuću, pa će bratu: »Kuća ti je doista lijepa, ali ima jednu pogrešku!« »Koju?« — u čudu će brat. »Dao si na kući načiniti vrata«. »Pa to ne može da bude pogreška. Vrata su na svakoj kući. prijeko potrebna«. »Jest, potrebna su. Misli često, da će te kroz njih jednoč iznijeti napolje«. Gerardo je ove bratove riječi uzeo k srcu i provodio sve do smrti sveti život. Kad ulaziš ili izlaziš kroz vrata misli na tu »pogrešku« u tvojoj kući. Bit će ti to od velike koristi.

Karlo Gruičić.

PRESVETO SRCE ISUSOVO DJELUJE PO SVOM GLASNIKU.

Bilo to u mjesecu listopadu g. 1907. Jedna učiteljica razmišljala, kako bi najbolje uspjela, da svoju učenicu M. odući od rasipnosti, kojoj je bila sklona. Došla joj misao, da je otac dotične učenice bolestan, i da jako voli čitati lijepe stvari. Stoga ona svjetova učenici, da štedi dobiveni novac te njim pretplati tatu na Glasnik Presv. Srca Isusova. Tim će oca sigurno uvelike razveseliti.

Učenica to obeća i izvrši. Otac je s velikim zanimanjem čitao Glasnik. Tu je neprestano nalazio novih pobuda za pobožnost prema Presv. Srcu Isusovu. Svaki je broj Glasnika pozdravljao s novim veseljem. Pročitao bi ga više puta. S kojom bi radošću pripovijedao svojima, kad bi za ponovnog čitanja otkrio u Glasniku nešto novo, što mu je prije izmaklo. Doskora je naučio utješljive i mile zazive: »Presveto Srce Isusovo, ufam se u te!« i †Presveto Srce Isusovo, pomozi me!« Koliku su mu olakšicu davali ti lijepi zazivi iu njegovoj teškoj bolesti!

Već je 16 godina bolovao, a da nije smio leći u krevet. Počivao je na divanu dan i noć. Sad je naložio, da se nasuprot divanu postavi slika Srca Isusova, koju je doskora zamijenio kip. Ispod kipa gorila i lampica. Soba se pretvorila u malo svetište Presvetoga Srca. I čitava je obitelj na osobit način zavoljela pobožnost spram Srca Isusova.

U lipnju mu se 1911. boli znatno povećaše. Izjavi, da bi se veselio, kad bi umro u prvi petak u mjesecu. Došao i listopad. Bolesnik osjeti, da je neobično slab, pa zatraži posljednje svete sakramente. 6. listopada navečer bi tako miran, da su ga mogli smjestiti u krevet prvi put iza 16 godina! U noći je mirno spavao. Sutradan bio prvi petak u mjesecu. Kćerka, koja mu je pribavila Glasnik, pošla izjutra u crkvu, da se ispovjedi i pričesti. Kući je došla istom u 9. sati. Činilo se, da je bolesnik čekao, dok se ona povrati, da umre u prisutnosti čitave svoje obitelji žene i petero djece. Svi su bili sjedoci njegove spokojne smrti. Za nj se doista moglo reći, da je preminuo u Presvetom Srcu Isusovu.

Najstariji mu je sin već bio skoro posve izgubio vjeru na sveučilištu. Ali je sad opet postao dobar katolik. A spomenuta kći je dobila redovničko zvanje. Često je ponavljao sretni otac kćerci, da srdačno zahvali dobroj učiteljici na njezinoj domišljatoj ljubavi. Ona mu je pomogla, da je Glasnikom zasladio najteže časove života. F. M.

SVETOHRANIŠTE.

Svetohranište je ono mjesto na oltaru, gdje se pohranjuje Presv. Sakramenat, u kojem bdije Isus dan i noć nad nama, te se daje našim dušama za hranu, po kojoj naša duša postaje svetohranište. Sveta naša Crkva ima putujućih oltara, na kojima se služe sv. Mise, ali nema putujućih svetohraništa. Ali gle, kad primaš sv. pričest, postaješ ti živo svetohranište. Putnik si na zemlji. Srce tvoje neka bude putujuće svetohranište. Bog to hoće i očekuje od Tebe. L. Rusan.

Silan glas će trublja dati
Iz groblja će mrtve zvati,
Sve pred prijesto prinukati.

I kad Sudac sudit krene,
Bit će tajne otkrivene
I sve zloće isplaćene.

Višnji Suče, pravdo stroga,
Sagrješenja prosti mnoga
Prije dana osvetnoga.

Mariju si opravdao,
Razbojnika uslišao
Pa i meni nadu dao.

Sveci 19. i 20. vijeka

Krist reče svim svojima: »Budite savršeni kao što je savršen Otac vaš na nebesima«. Mat. 5, 48. To je Bog tražio već od Židova, kad je zahtijevao po Mojsiju: »Budite sveti, jer sam ja svet« Lev. 11. 45. Krist je stoga ustanovio svoju Crkvu na zemlji, da spasava ljude s pomoću svetih sakramenata.

Dvije su važne činjenice u našoj Crkvi: 1. Kadgod bi katolici u nekom kraju popustili u čestitu življenju, popravili bi se vrlo brzo, kad bi počeli da češće idu na sv. ispovijed i pričest. 2. Crkvi nije nikada trebalo, da je tko izvan nje obnavlja. Ona je vazda u sebi našla jakost i pomagala za pravu obnovu, pravu svetost. U tome je naša Crkva slična mladom stablu, koje imade u sebi moć da raste i odolijeva vanjskim i nutarnjim napadajima ili bolestima. Tu i jest razlog, što u našoj Crkvi vazda ima svetaca. Druge su kršćanske vjeroispovijesti postale u tome neplodne. Otkada su se od nas odcijepile, slične su odsječenoj grani, koja više ne nosi ploda.

Ogledajmo ovdje tri stvari: 1. Što su sveci i kako ih Crkva proglasuje svetima; 2. Ima li svetaca u 19. i 20. vijeku? 3. Koju zadaću imaju sveci u Crkvi i narodu?

Tko je svetac?

Ako tko dade život za vjeru, bude ubijen radi vjere Isusove, on je mučenik. Samo Sv. Stolica može takvoga proglasiti mučenikom. Tako je i sa svecima uopće. Prije nego Sv. Stolica počne istraživati život takvog čovjeka, mora da svjedoci posvjedoče, da je umro u glasu svetosti, da je u spisima, ako je napisao koju učenu ili duhovnu knjigu, pravovjeran, da je kreposno živio prema nauci naše Crkve, da ga nitko nije javno častio kao sveca i napokon da se po zagovoru toga pokojnika događaju čudesa. Za nemučenika traži Crkva barem dva čuda, koja istraže i pravim čudom priznadu posebna povjerenstva. Dugo se i točno sve istražuje i posebni crkveni odvjetnik postavlja prigovore i zapreke. Traži se dakle, da i sam Bog očituje kakvim čudom, da je netko uistinu svetac.

Ima li danas svetaca?

Crkva Isusova ima silnu vojsku svetaca iz svih staleža, dobi, narodnosti. Iza apostola reda se bezbroj mučenika, koji poput sv. Stjepana proliše svoju krv za vjeru Isusovu; iza Majke Božje golemi niz sv. Agneza, Agata, Lucija; iza sv. Justina čitav zbor učenih sv. otaca, crkvenih učitelja poput sv. Jeronima, Augustina, Tome Akvinskog. Tko bi ih sve izbrojio! Srednji je vijek pun svetačkih zvijezda na svodu Crkve. I nikada nije u njoj nestalo svetaca. Ima ih i danas.

Nedavno je kod Benzingera u Einsiedelnu izišlo novo, osmo izdanje krasne knjige, što ju je napisao Konstantin Kempf D. I. »Die Heiligkeit der Kirche im 19. Jahrhundert«. On je tu iznio imena samo onih svetih osoba, koje su živjele u 19. i 20. vijeku, njihov je proces

već započeo kod Sv. Stolice. Ne spominju se u tom djelu ni pokojni biskup Lang ni varaždinski kanonik Stepinac ni Isusovac Beller, jer se o njima još nije započeo proces. Pisac iznosi dakle samo one osobe, o kojima se već istražuje u Rimu. Tih ima sada 289. nemučenika, a mučenika više tisuća. Od 289 nemučenika jesu 173 muškarca i 116 ženskih. Od tih osoba, koje su živjele u 20. vijeku, Crkva je već proglasila blaženima 19 a svecima 6. Proglašuje pak ona svetim blaženika, ako je Bog po njegovu zagovoru učinio barem dva nova čuda. Između 289 nemučenika 219 osoba pripada raznim redovima; tako i od 6 svetaca bilo 5 redovničkih osoba, a od 19 blaženih 14. Od onih, koji nijesu redovnici ili redovnice, ima 37 svjetskih svećenika ili biskupa jedan klerik i 32 svjetovnjaka. Od mučenika u 19. vijeku Crkva je već 227 njih proglasila blaženima; između tih su 32 evropejska misijonara, drugo su domoroci u misijama. Od svjetovnjaka je Dominik Savio, gimnazijalac, koji je umro u Turinu 1857. u 15. godini. I mladi radnik Nunzio Sulprizio u Napulju umro je 1836. u 18. godini. Ivan Jossa, koji je umro 1828., bio je sudbeni vratar u Napulju. Lav Dupont živio je u Toursu i umro 1876., a bio je bogat i učeni pravnik. Contardo Ferrini bio je profesor na sveučilištu u Paviji i umro je 1902. Josip Tovini, advokat u Brescii, umro je 1897. Filibert Vrau, veliki industrijalac u Lilleu umro 1905., i njegov je šurjak Kamilo Ferron umro g. 1908. u glasu svetosti. Fridrik Ozanam, umro 1853., bio je sveučilišni profesor na Sorbonni u Parizu. U Turinu je živio kao viši činovnik na upravi željeznica Pavao Perazzo i umro 1911. U Engleskoj je Eduard Domer umro 1866. Bio je vojnički časnik. U biskupiji Nole živio je prosjak Franjo Maione i umro u glasu svetosti 1874. Sličan je siromah živio u Sorrentu, Alojzije Avellino, koji je umro g. 1900. No ni kraljevski dvorovi nijesu bili bez svetaca. Tako je umrla u glasu svetosti Marija Klotilda, kraljica Sardinije 1802. Slično i Marija Kristina, kraljica obiju Sicilija, 1836. U Rimu je živjela u polovici 19. vijeka Marija Taigi, jednostavna udata radnica. Nju je sv. Crkva već proglasila blaženom. I žena jednog odvjetnika u Rimu umrla je kao svetica 1825. To je bila Elizabeta Canori-Mora. Marija Karolina Onorio de Vivo, koja je živjela u srednjoj Italiji i umrla g. 1885., može da bude uzorom kršćanske žene iz boljih slojeva. U Chile je živjela imućna gospođa Doroteja de Chopitea Serra, koja je umrla 1897. U Bilbau je živjela i umrla 1900. plemenita gospođa Rafaela de Ybarra, koja je uvelike djelovala karitativno i socijalno poput Doroteje Serra. Gospođica je Paulina Jaricot osnovala društvo Sv. Djetinjstva za raširenje vjere i umrla je 1862. u Lyonu. Na Malti je umrla na glasu svetosti Adelaida Cini 1885. G. 1878. rodila se Gemma Galgani u blizini Lucce u Italiji i umrla je u 25. godini. Ona je imala rane Kristove. U 21. godini preminu na Siciliji 1878. Veronika Barone, koja je imala mnoge ekstaze i proricala stvari, koje su se ispunile. U glasu svetosti su umrle Eustella Harpain 1842. u Francuskoj, Filomena Genovese umrla 1864. i Terezija Gardi umrla 1837., Klelija Russo umrla 1903. i Katarina Gvanella umrla 1891. u Italiji. U Engleskoj je živjela i umrla 1905. učiteljica Terezija Jelena Higginson, koja je imala rane poput Gemme Galgani.

Kakvu zadaću imaju sveci u Crkvi Božjoj?

Kako vidite, svetaca ima i u naše doba; ima ih iz svakog staleža i narodnosti, spola i dobi. Ima ih počevši od sluge i siromaha do učenog profesora na sveučilištu, od jednostavne seljanke do kardinala u grimizu i Pape u bijelom odijelu. Sveti Augustin je još bio rob grijeha, kad je čuo kako mnogi ljudi i žene, čak i iz neukih slojeva, ostaviše svijet i počeše sveto živjeti. Onda je taj veliki čovjek zavapio: »Ako to čine ovi ljudi i ove žene, zašto ne bih ja? Eto neuki ustaju i osvajaju nebo, a mi se učenjaci gubimo u svojim paučinama«. To je prva zadaća, što je sveci imaju u Crkvi: potiču nas svojim živim primjerom, da i mi pođemo njihovim putem. Ako se odazovemo tom glasu, domala ćemo osjetiti istinitost Pavlove riječi: »Sve mogu u onome, koji me jača« Fil. 4, 13. To nam Crkva živo predočuje na dan Svih Svetih.

Druga zadaća svetaca u Crkvi jest ova: oni svjedoče, da se Bog brine za ljude čak i čudesima. Eto Bog često i prije smrti svetaca, a sigurno iza njihove smrti pravi na njihov zagovor čudesa. Ovdje vrijedi ono, što reče Bog po Izaiji: »Može li žena zaboraviti porod svoj, da se ne smiluje na čedo utrobe svoje? Pa ako bi ga zaboravila, ja ne ću zaboraviti tebe« Iz. 49, 15. Stoga nam i Crkva svake godine o Božiću stavlja pred oči jaslice i u njima ljubav Božju. Zato nas ona u prvoj Misi na Božić sjeća na tu ljubav Pavlovim riječima: »Pokaza se milost Boga, Spasitelja našega svim ljudima« Tit. 2.

Dignimo srce i dušu svoju k Bogu i pođimo odvažno i ustrajno stopama svetaca. Svaki dan molimo iz svega srca: »Bože naš! Podaj hrvatskom narodu svetaca, da nam svijetle sajnim primjerom i pomognu nam hodati za Kristom, Bogom našim. Amen!« A. Alfirević D. I.

NA OBALI MORSKOJ.

Zaspati, Gospode...

Zaspati, poput vala, što mi se eto pod nogama razlijeva sušteći po pijesku, došavši kao umoran putnik s daleke pučine...

Zaspati, Gospode, kao onaj tamo otok u daljini, do kojeg ne dopire ni psovka ni plač ni ikakav jal ljudski.

Zaspati kao posljednji dah maestrala, što gladi perje galebu na grebenu morskom kao uzdah ljudskoga srca, što dira krilo Kerubovo. I još kao lađa, što se spuštenih jedara lelija, a sutra će ih raspeti i čekati snagu vjetra, da otplovi kud Ti hoćeš.

Zaspao bih, Gospode, kao ptiče na grani u dubokoj šumi, kao carić sitna ptica, kad se krije u šupljine zida pred udarom bure.

Zaspao bih pod pogledom moćnih i dalekih zvijezda bezdane vasione Tvoje.

Zaspao bih, Gospode, jer je trudno srce i umorne su oči, a na domaku je bijela starost. Zaspati, ako Ti hoćeš...

Ako li ne ćeš, onda ću i posljednom snagom prihvatiti veslo i ploviti za Tobom u pučinu svijetla, kroz bezdan milosti Tvoje.

Lovre Katić.

IMA LI U NAŠEM NARODU SVETIH DUŠA?

Prolaziš li našim selom, bit će pravo čudo, ako ne čuješ psovke i kletve. Njom odjekuju kuće i ceste, njive i livade. Kune staro i mlado, muško i žensko. A proklinju upravo najveće i najnježnije svetinje. Sjetiš li se uzato i na mnoge druge grijehe, na pijančevanje, prijevare, nasilja, klevete, nečistoću, preljub, tadbinu i t. d., čim se ogrješuju mnogi u gradovima a i na selima, reći ćeš: kako se tu još može i govoriti o kakvim svetim dušama? Pa ipak ih ima. Spominjem se nekih i evo ti dvije između njih, čitatelju.

Bio je proljetni dan 1912. Vrijeme blago, nebo vedro. Ševa se diže u visinu, da ti je s mukom razabire oko, ali se bez prestanka čuje ozgo njezino: Ori, sij! Ori, sij! Izorana zemlja miriše. Vraćam se pred podne iz škole prijekim puteljkom kroz sitno grmlje. Iziđem na čistinu, a ondje željno pasu nekoliko rogata repa, podalje ruje više svinja. Gledam, ne bi li gdje opazio pastira. I doista eno ga onamo zdesna za grmom. Starac u iznošenoj i pokrpljenoj kabanici. Što on radi? Kleči s krunicom u ruci, zadubio se u molitvu pa niti što vidi niti čuje. Znam ga, to je Imbro R. Svake ga nedjelje vidim u crkvi iza propovjedaonice u njegovom plavom »lajbeku« sa starim crvenkastim rupcem oko vrata. Sedam mu je križeva na leđima, ali nema te kiše, toga blata ili zime, da bi spriječila Imbri put u crkvu. Tih, smjeran, bogobojazan proživio je tako sav svoj vijek na malom posjedu. Na sudu ga nitko nikad nije vidio. Živio je u miru i ljubavi sa svojima u kući i sa svim susjedima. Tako je učio i svoju porodicu. I na licima sam njegove unučadi u školi gledao taj isti mir, skromnost i pažljivost. A bili su svi zdrava i bistra djeca.

Nisam htio da ga smetam u molitvi. Kretao sam dalje misleći na pravednike, kojima se svijet zna rugati i prezirati ih. No oni se na to ne osvrću, već mirno idu za Spasiteljem. Mislio sam na duše, koje svojom dobrotom odvraćaju šibu Božje pravednosti, da nas ne bije, kako smo zaslužili. Dobri je Imbro već otišao k Bogu po plaću i na grobu mu raste trava. No on još živi u mojoj uspomeni, a sigurno i u uspomeni svoga sela i čitave župe, kojoj je davao uzoran primjer kršćanskoga života.

* *

Selo L. nije bilo baš najbolje pred kojih dvadeset godina. Vidjelo se već i na njegovoj spoljašnosti, kakvi su mu stanovnici. Put kroz selo — jaruga, plotovi uz put — tu i tamo koji kolac bez ograde. Kuće se herile ko njihovi gospodari, kad su se vraćali sa sajma, a

napol raskrivenim krovovima vidjele se letve ko ciganskome konju rebra. Ljudi zamusani, poderani, žene još gore, tek napola odjevene hodale po selu. Jesi li zašao u L., bio si siguran, da ćeš se sastati s kojim pijancem. Crkva ih nije vidjela osim na Božić i Uskrs, ali su ih zato znali sajmovi u bližnjem gradiću. Tu su zalazili u krčmu svi: muževi, žene, momci, djevojke, vodili su onamo čak i djecu. Polja im bila neobrađena, livade rasle u šikaru, stoka mršava, ljudi puni dugova i bijede.

Tako je, velim, bilo u selu L. prije dvadesetak godina. No kad je potom oblast ondje podigla školu i dala im izvrsna i pobožna učitelja M. V., koji nada sve pazio na vjerski odgoj djece, stalo se to selo preporađati. Učiteljevu je plemenitomu radu uvelike pomagala jedna potpuno kršćanska obitelj, osobiti izuzetak u tom selu, koja je ondje bila kao dobri kvasac. Kad je ono još podignuta bila škola i kad si zašao u nju, brzo si razabirao među zamazanom, plašljivom djecom roditelja rakijaša troje posve drukčije djece. Bili to Janica, Ivica i Matek S. svi čisti, veseli i pažljivi, da ih se mililo pogledati. Otac im je bio marljiv i trijezan, majka Franca vrijedna i pobožna, da ne možeš toga izreći. Iz njihove se kuće nije nikad čula kletva, no čula se vazda ujutru i uvečer, prije i poslije jela molitva. Do župne crkve su imali sat i po puta, a kad je kišilo, bilo je po njemu sila blata. A valjalo je prelaziti na jednom mjestu i preko bare. No Franca nije pazila na put ni vrijeme: nedjeljom i blagdanom eto je stalno vazda k sv. Misi. Prelazila je s njima nesamo ljeti, već i u proljeću i do kasne jeseni bosa do koljena po blatu i bari.

»Prehladit će vam se, djeca, Franco,« prigovorio sam joj jednom.

»Dok čovjek hoda i giblje se, ne će se prehladiti, velečasni. Kada dođemo do crkve, obujemo se, pa nam se noge zgriju u obući. Tako čisti dođemo u crkvu. Ktomu će djeca ovakvim načinom otvrdnuti protiv studeni.«

Oženili su starijeg sina Marka. Snaši se htjelo po seoskom običaju da ide nedjeljom ne u crkvu, već na sajam u grad, ali Franca ni čuti o tome. — »Tko hoće da bude u našoj kući i da blaguje za mojim stolom, taj mora najprije dati Bogu, što Njega ide. Jer tko nije vjeran i dobar Bogu, kako će biti meni?« Ovako je Franca očuvala sina i snahu od zle navade. Snaha je postala čestita kršćanka i ostala uvijek poštena supruga; nikad se o njoj nije čulo ni koliko je crno pod noktom od onakih glasova, kakvi se pronose o ženama, koje zalaze u birtije.

Kako je Franca bila sama marljiva i pobožna, tako je to tražila od sve svoje družine. Nije trpjela, da joj bude tko u kući, koji ne bi molio i radio. Našla je posla za svakoga ukućanina prema njegovim silama i sposobnostima. Nikoga nije puštala da dangubi idući po sesu. Uvrede je strpljivo podnijela i govorila uvijek: Bolje je progutati uvredu, nego se svađati, pa imati nemir u selu i posla sa sudom. Mir i blagoslov Božji vladao je u njezinoj kući.

Uz rad i štednju našlo se dakako u njezinoj kući svakoga dara

Božjega, pa se svak u potrebi uticao k njoj. I ne badava. Imala je ona vazda milosrdno srce i otvorenu ruku za potrebne. Bilo ih je, koji su se toj plemenitoj ženi znali podrugivati radi njezine velike pobožnosti. — »Prigovarate mi«, znala je reći, »čemu toliko idem u crkvu, jer da tamo n i š t a n e d a v a j u, a ja vam kažem, da tamo davaju više nego igdje na svijetu: tamo se dobiva mir i blagoslov nebeski. Da ja ne idem s družinom svake nedjelje i blagdana u crkvu, da još k tome ne primam ondje dragoga Isusa u sv. pričesti i ne nosim Ga u svom srcu kući, bila bi velika sirota na duši i tijelu. Kako mi dragome Bogu, tako i dragi Bog nama«.

Kad je god pak tražila Franca od svoga muža, djece ili drugih, da što učine, tražila je to s takim mirom i ljubeznošću, da su joj morali izvršiti želju. Ako bi se pak našao tko tako tvrd, pa je odbio ili pače izgrdio, što je rijetko bilo, onda mu nije nikad zamjerila, nije se srdila ni osvećivala, već bi ljubeznom riječi zahvalila i na tom.

Istaknuo sam već, da je ona i njezina kuća bila osobita pripomoć dobrom učitelju, koji je po djeci htio da preporodi selo L. Njezinim nagovorom i nastojanjem sagrađena je tu kasnije i lijepa kapelica. Kad god sada dođe onamo župnik da služi sv. Misu, uvijek je kapelica puna naroda, osobito djece i staraca.

Što veliš, mili čitatelju, je li to sveta duša? O da, osobito dobra i sveta! Ima ih, hvala dragom Bogu, sličnih širom hrvatskih strana. Ako si dijete, moj čitatelju, Bog ti dao takvu majku, ako si mladić i kaniš se ženiti, Bog ti dao takvu ženu, ako si patnik, Bog ti dao takvu susjedu. Bože nam daj mnogo, mnogo takvih duša, onda smo sigurni za sreću hrvatskoga naroda. **Martin.**

GORKI LIJEK.

Starac J. S. u mojoj župi oslijepio. Dulje je vremena podnosio svoju sljepoću, a kad mu je bila teška, ode u bolnicu na operaciju. Operacija uspije, i on progleda. Kad se vratio u selo, nije bilo veselijeg starca u tom selu. Veseo zbog vida dolazio bi k meni u župni ured. Jednom mi zgodom reče: »Velečasni! Ljudi kažu, da se nije moguće ostaviti psovke. I ja sam tako mislio do onoga dana, kad mi je pred očima nastala tama. To me je tako potreslo, da od toga dana do danas nije moj jezik izlanuo nikakve psovke, i ja hvalim Bogu za ovaj jaki lijek. Kolika je bila moja žalost radi izgubljenoga svijetla očiju, tolika je sad opet moja radost, što sam ostavio psovku. K ovoj radosti dodao mi je Otac nebeski i drugu vrativši mi po liječnicima vid. Hvala mu i slava budi!«

Gorak je doista bio taj ljiek, ali gle, čim je urodio. Kad bi psovači htjeli progledati, Bog bi ih mnogom radošću nadario. Kad bi svi hrvatski psovači progledali, sva bi Hrvatska novim životom procvala. L. Rusan.

† MARIJA MATORE.

Bila je nada sve kreposna i uzorna majka, djecu svoju je odgajala u pravom kršćanskom duhu. Imala je 4 sina i 3 kćeri. Kćerke je sve redom slala u samostan, gdje je jedna u ranijoj dobi preminula, a najstarija je već preko 20 godina redovnicom u samostanu sestara »Predragocjene Krvi Isusove«. Jedna radi bolesti nije mogla ostati u samostanu pa lijepo djeluje u svojem domu s dobrom dječicom i mužem na slavu Božju.

Milina je bilo gledati tu dobru majku, kako sama vrši kućne i vanjske poslove, bez pomoći ženske ruke u kući, ali uza sve to morali su nedjeljom i blagdanom svi osim jednoga člana obitelji u crkvu. Sinovi su se razišli po školama i zanatu, jedan je ostao uz stara oca i majku, no i njega rat 1914. otrže od majke i rođene grude da se više nikada ne povrati. Poginuo je na bojnom polju.

Sav rat bez muške snage u kući, uz bolesna i stara muža, vršila je sve poslove natprirodnom snagom i još je imala vremena dnevno pohađati siromahe i bolesnike. Bila je velika dobrotvorka, u okolici su je zvali »sirotinjska majka«, premda je za vrijeme rata i sama oskudijevala novcem. Bila je član svakoga katoličkog društva, samo ako je doznala za nj. Nalazila se u III. redu sv. Franje, bratovštini Presv. Ružarja, bratovštini Presv. Srca, matici trapista i t. d. — pa u raznim slovenskim društvima.

Kad se svršio rat i najmlađi joj se sin vratio kući, blagoslovi Bog obilno njihov dom. Oženila je dobrog sina i onda valjanoj snahi i njemu pomalo predala naporne poslove a sama stala da odgaja unučad na slavu Božju.

Svaki je prvi petak bila u crkvi, nedjeljom i blagdanom naizmjence sa snahom i sinom. Znala je po cijele sate iza sv. pričesti ostati uz Isusa u crkvi tako, da smo je često onesvještenu od staračke nemoći izveli iz crkve. Kuća joj je udaljena jedan sat od crkve, no ona je dolazila pješice ljeti i zimi, sve dok nije navršila 76. godina.

Posljednje 2 godine dovezla bi se po ružnom vremenu u vlastitoj kočiji u crkvu. Doživila je duboku starost od 78 godina. Ispovijedala se je prije svaki tjedan, u posljednje doba svaki mjesec. Od Božića 1928. do 20. januara 1929. ostala je u postelji, 3 dana pred smrt poslala je sestričnu po svoju kćerku, časnu sestru, i, kad je ta došla, pripravljala se za smrt. Nema broja krunicama i molitvama, litanijama, križnim putovima, psalmima i raznim preporukama duše što ih je izmolila s obitelji, tad se ispovjedila s velikom pobožnošću primila sv. Popudbinu. Naredila je tad sa smrtne postelje da se mole litanije Presv. Srca Isusova, i najednom su prestala mila usta odgovarati. Tek si joj vidio posmijeh na usnama do konca litanija, a kad su te svršene, ispusti svoju plemenitu i dobru dušu, predade je Vječnom Ocu, a tijelo iznučeno trudom i naporom dobrih djela ostade majci zemlji.

Sa sviju strana stadoše dolaziti poznati, koji su čuli za njezinu smrt. Cijeli dan su se dovozili kolima. Kumčad joj uz rođenu njezinu djecu lila iskrene suze ugledavši staračko lice lijepo kao u svetice. Tkogod je došao k odru pokojnice, nije u prvi mah vjerovao da je mrtva. Molili smo dosta krunica kod nje, a ona, koja nas je to učila, kao da se smije od zadovoljstva...

Tko da ispiše njezine kreposti? Napunila bi se njima knjiga. Bila je to prava slika jake žene, o kojoj govori Sv. Pismo: »Ženu jaku tko će naći? Vrednija je od biserja. Otvara usta svoja mudrosti i dobre su joj riječi na jeziku. Pruža ruku nevoljniku i širi dlan prema siromahu. Pazi na staze kuće svoje i ne jede kruha u lijenosti...« Iz knjige »Priča« 31.

Koliko je do nje držao narod, vidjelo se na sprovodu. Okupila se tu povorka svakovrsna svijeta. Njezine komšije muslimani stajali su kao ukočeni pred kućom pokojnice sa suzama u očima, a njihove su žene šaptale iza prozora i po dvorištima: »Ode naša majka...« Lijepo je bilo uz katolike gledati na sprovodu pravoslavne i muslimane, uz Hrvate, Slovence i Srbe, također Čehe, Poljake, Nijemce, Mađare. Kad je lijes kretao gradom Prijedorom, svi su se dućani i trgovine pozatvarali u počast.

Jelka Komlenović, povjerenica Glasnika Srca Isusova.

GOSPODINOVE NOVINE.

Obitelj sjedjela za objedom.

— Eto se vjenčala tvoja sestra Ivanka. Sad je Suzano, na tebi red, da se vjenčaš, reče netko od onih, što su bili za stolom.

Suzana, djevojka od dvadesetak godina, pogleda skupljenu obitelj i poviče:

— Ja da se vjenčam? Nijesam luda. Meni ne treba crkvenih petljanija.

Svi se u čudu zagledaše, a Suzana doda:

— Meni je dosta udaja i bez vjenčanja...

Za djevojku se činilo, da je posve uvjerena o onom, što je rekla o udaji. Otac i majka, inače dobri katolici — barem su oni tako mislili — ne htjedoše ništa odgovoriti, da tobože ne bi sablaznili mlađih sestara i braće.

Čim se ručak svršio, požuri se gospođa mama u samostan čč. sestara, gdje je Suzana svršila nauke. Pozva glavaricu te joj kroz suze ispripovjedi današnji prizor za ručkom.

— Vrlo sam iznenađena, milostiva. Suzana je ovdje bila uzorna nesamo u nauci, već i u lijepom vladanju.

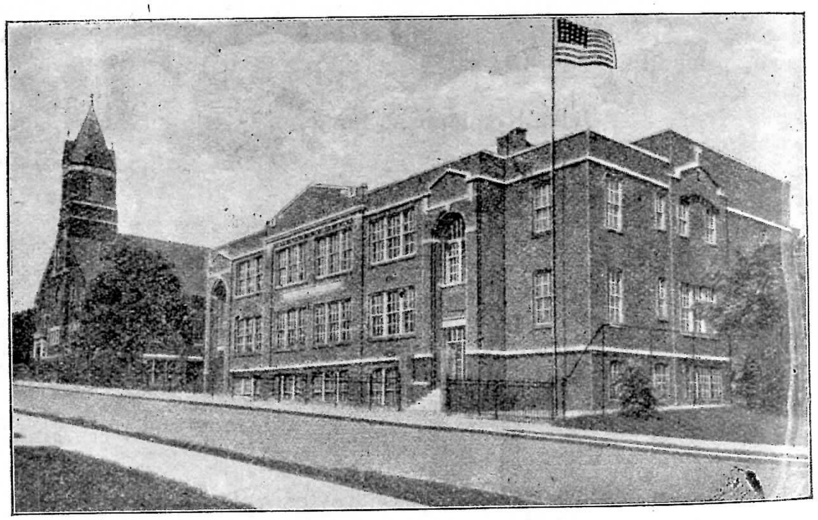
— Možda ju je pokvarila koja od njezinih drugarica, odvrati gospođa.

— To je nemoguće... A s kim Suzana obično druguje?
— Njezine su obične drugarice Marija, Agneza, Ivana.
— To su, koliko znam, upravo uzorne djevojke. Marija je biser, Agneza dragi kamen, Ivana suho zlato.
— Znam, pa mi je stoga i začudo, kako je moja kćerka mogla izustiti one riječi...
— I za me je to doista zagonetka... Ja ću se, milostiva gospođo, s ostalim sestrama na osobit način moliti za našu dobru Suzanu.
— Najljepša vam hvala, časna sestro poglavarice. Hvaljen Isus.
— Hvaljen Isus i do viđenja...

* *

Skoro u isto vrijeme, dok je mama bila kod č. sestre poglavarice, bio je tata kod g. župnika. Rekao mu je isto, što je gospođa rekla u samostanskoj govornici. A i župnik, baš kao da se dogovorio sa č. sestrom poglavaricom, isto je od prilike odgovarao.

I tatica i mamica vratili se kući u isto vrijeme. Bili su neobično zabrinuti. To opazi i dobra služavka Ivana pa će milostivoj:
— Gospođa kao da plače?...

Hrvatska katolička crkva i škola u Youngstownu, Ohio U. S.

— Ah dobra Ivano, kako mi je teško pri srcu... Pred tobom ništa ne tajim... I gospođa pripovjedi Ivani, što se dogodilo. Spomene joj, kako ni č. sestra poglavarica ni g. župnik ne mogu da se domisle, otkud Suzani takve misli o udaji...
— Onda ćete mi dopustiti, gospođo, da vam ja reknem.
— Šta veliš, Ivano?...
— Ja ću vam, gospođo, posve otvoreno i sigurno reći, zašto je ljubezna gospođica došla do takvih misli.

Gospodin, koji je podalje sjedio, umiješa se nestrpljivo:

— No, kako, Ivano?
— Krive su novine, što ih svaki dan primate...
— Šuti, Ivano! To nije moguće! skoči gospodin.
— Oprostite, gospodine, moju iskrenost, ali ja sam uvjerena, da su vaše novine svemu tome krive. Vi ste, istina, dobar katolik kao što je i milostiva dobra katolikinja. Vi se svake godine ispovjedite i pričestite barem o Uskrsu. Vi isto idete nedjeljom i blagdanom na sv. Misu, osim kad se tu i tamo podulje zadržite na zabavi, pa ne idete u crkvu jer ste umorni. Vi ste dobri katolici, ali novine, što dolaze u vašu kuću, pisane su u protukatoličkom duhu. Eto to vam je uzrok, zašto gospođica tako misli o sakramentu ženidbe...

Gospodin kao da se uvrijedio pa reče:
— A kad su moje novine pisale proti vjeri?... Ako se dogodi, da tu i tamo nešto napišu, zar to znači, da uvijek pišu?...
— Novine već tim, gospodine, mnogo škode vjeri, što nikad ne pišu njoj u prilog. Osim toga treba samo pogledati one razne vijesti, što ih donose te vaše novine, one obiteljske škandale i bračne rastave. Pa to još nije najgore...
— Nego?
— Romani i pripovijesti u novinama...
— Ja ih nikad ne čitam.
— Vjerujem, ali ih ljubezna gospođica tako rado čita. Ja sam samo tu i tamo bacila pogled na koji stupac u romanu naših novina. U zadnje vrijeme govori se tu, kako je mlada djevojka izabrala »prijatelja«, s kojim živi u takvoj sreći, kakve dosad nije vidio svijet...

Gospodin i gospođa se pogledaše i zamisliše.
— Da sam ja na vašem mjestu, kao dobra katolkinja — kao što su to i moji odlični gospodari — smjesta bih izbacila iz kuće takve otrovne novine. Pretplatila bih se na katoličke. A kad takvih ne bi bilo, radije bih ostala i bez novina, nego da trujem sama svoju djecu... C. L.

MOLITVA.

Zvali me k nekoj starici, da joj podijelim sv. sakramente umirućih. Kad sam sve obavio i htio otići, starica će mi tužno: «Velečasni, što će biti sa mnom? Ja sam sirota zaboravila moliti! Trudim se i mučim, ali ne znam, pa ne znam. Joj meni, joj!« Kad mi se tako izjadala, upitam:

»A jeste li vi molili prije, dok ste znali i mogli?«

»Jesam, jesam, i kako rado«, bio je odgovor.

»Kad ste molili, dok ste znali i mogli, ne trebate se bojati ništa. Strah me je za one, koji nijesu htjeli moliti, kad su mogli i znali. Jedan mudri čovjek reče: Križ je most u nebo. Vaša starost i slabost je križ, a vi lijepo pođite s tim križem, pa ćete stalno doći u nebo«. Nositi križ to je najljepša molitva«.

Župnik Rusan.

IZ AMERIČKOG SVIJETA.

Dobili smo iz Amerike pismo iz kojega vidimo par crta.

— Ovdje nema doduše puno hrvatskih obitelji, ali i ovo malo što ih ima, pada u komunističke pandže. Uzrok je, što nemamo svoga svećenika, a i to što smo u velikoj oskudici, što se tiče dobrih knjiga i listova. Vuk neprestano grabi svoje žrtve. Kako mi je žao, što ima već toliko djece, koja nijesu krštena! Kad bismo imali dobrih knjiga, nema sumnje, da bi se moglo ljudima barem nekako pomoći u vjerskom pogledu. Da u mojoj kući još uvijek sve dobro ide, moram se uz milost Božju najviše zahvaliti dobrom štivu. Priznajem, da je moj muž vrlo nagle ćudi. Ali kadgod uzme u ruku dobru knjigu, postaje mnogo bolji i strpljiviji. Zato Vas molim, dajte nam što više dobrih knjiga i listova.

* *

Nedavno me pohodila moja polusestra. Nijesmo se vidjele ima već 20 godina. Srdačno se pozdravismo. Malo poslije počela sam joj pokazivati svoj stan, kao što je to običaj pri ovakvim posjetima.

Unutrašnjost hrvatske katoličke crkve u Omahi U. S.

Iza nekog vremena reče mi:

— A, draga sestro, tvoja je kuća puna nekakvih svetaca.

Te mi se riječi iz njezinih usta učiniše tako neobične. Ta zajedno smo sjedjele u istoj pučkoj školi, učile smo zajedno i vjeronauk, pa nam se govorilo i o štovanju svetaca.

Malo izatoga počne mi moja polusestra pripovijedati svoj život kroz ovo 20 godina, otkako se nijesmo vidjele. Vidjela sam, kako mi je htjela pokazati, da je ona prosvjetljenija i naprednija, dok sam ja ostala pri starinskom. Najprije mi je rekla, kako ona svoju djecu šalje u državnu školu, gdje se ne uči vjeronauk, pa je stala i mene nagovarati, da će to biti bolje i za moju djecu, nego da ih šaljem u katoličku školu.

Rekla mi je i to, da joj djeca nijesu krštena... Ona je ostavila svoga prvog muža, pa sad živi s drugim. U crkvu ne ide, veli, zbog toga, što silno mrzi »popove«.

— Pa zar su svi svećenici opaki? upitala sam je.

— Jesu, odvrati mi ona. Ti to, moja draga, ne znaš, jer ne čitaš komunističkih romana i novina, kojima komunisti dokazuju, da su svi popovi samo varalice i ništa više.

Ja sam je samo tužno slušala.

— Osim toga, draga sestro, nastavila je ona, ja sretno živim i bez crkve i popova. Komu je pomogla crkva sa svojim popovima? Meni je tako dobro, da ne bih sada nipošto željela umrijeti. Ti sigurno ideš na ispovijed?

— Dakako, kadgod mogu.

— Ti si, sestro, luda, rasrdi se ona.

Još smo govorile neko vrijeme. Zatim se lijepo oprostismo, kao dvije sestre. Sjela je u automobil. I malo da iza nekoliko časaka nije glavom platila. Automobil se pri jednom raskršću srazio s drugim. Od sviju, koji su bili s njom u autu, samo je ona bila ranjena, glava joj je silno krvarila. Brzo se vratila k meni blieda i zaplakana.

Odmah sam pomislila, da bi to mogla biti kazna Božja.

— Vidiš, sestro, malo da nisam zaglavila! reče mi.

— Gledaj, sestro, to ti je sreća na ovom svijetu, odvratih joj. Može je nestati u tren oka.

Nijesam htjela, da joj dulje o tom govorim, jer je bila do kraja prestrašena. Ako Bog da, govorit ću joj o tom živo zgodnijom prilikom.

I tako, velečasni oče, vidite sami, da mi ne treba ići u Indiju, da obraćam pogane, kad ih na žalost ima i kod nas sva sila. D. S.

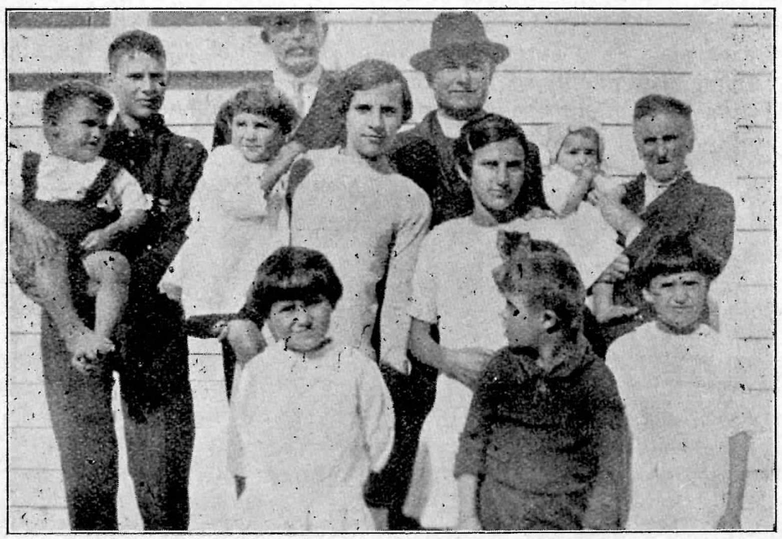
MEĐU KATOLICIMA U NOVOJ ZELANDIJI.

Zbog teških gospodarskih prilika u našoj domovini, osobito u Dalmaciji, mora narod seliti u strani svijet, da krvavim trudom i velikom štednjom nadoknadi, što mu svake godine otima iz ruku bura, suša, krupa ili teški nameti. Radi krša u svojim krajevima naši su Dalmatinci bili prisiljeni, da razbijaju valove morske po širokim oceanima i traže zarade u Americi, Africi, Australiji, a ovih zadnjih 60 godina i u Novoj Zelandiji, koja je udalena od Dalmacije 14.000 engleskih milja.

U početku doseljivanja pa i danas glavno je zanimanje naših ljudi kopanje gume ili smole. Guma je slična tamjanu, a cijedi se iz drveta, koje se zove »kaor«. Tim je cijeđenjem iza mnogih godina stala pod naslagom zemlje ili sušnja guma. Guma, pomiješana s drugim tvarima, služi kao sredstvo, da se usvjetljaju razni predmeti, a najviše se upotrebljava za automobile. Do pred dvije, tri godine guma se dosta cijenila pa je naš radnik mogao u ovom poslu lijepo zaslužiti, dakako u dosta velikoj pogibelji za svoj život, jer mu je za vrijeme posla bio uvijek donji dio tijela u vodi.

Radi lijepe zarade dolazilo je ovamo sve više našega naroda, tako da nas je sada ovdje do 4.000, najviše Dalmatinaca i to iz Makarskog primorja, s otoka Hvara, Brača, Korčule i poluotoka Pelješca. Mnogi od naših ljudi zaradiše ovdje velike svote, te se onda vratiše u domovinu ili ostadoše ovdje, da se dadu na trgovinu, voćarstvo ili stočarstvo.

Naš je narod rasijan po čitavoj zemlji. Većinom živi po zabitnim i pustim mjestima, daleko od gradova. Nemaju blizu ni škole ni crkve, pa su mnogi zanemarili kršćanske dužnosti. Mnogi dođoše u ovu zemlju kao mladići pa bez roditelja, učitelja i svećenika smalaksaše u vjeri. Tražeći novac zanemarivali su dušu i odveć naprezali tijelo, dok napokon ne propadoše i duševno i tjelesno. Teškoća je bila i u tom, što nijesu poznavali engleskog jezika. Tako k njima nije mogao ni engleski učitelj ni svećenik.

Hrv. obitelj, u kojoj je u jedan dan kršteno 9. djece.

Presvij. g. Dr. Cleary, biskup u Aucklandu kao pravi pastir svoga stada nije mogao podnositi vjerske zanemarenosti jugoslavenskih katolika u svojoj biskupiji, pa je doveo iz Tirola svećenika Zannu. Ovaj je prilično naučio hrvatski, ali njegova misija nije uspjela, jer nije bio istog narodnog osjećaja. Napokon je morao ostaviti rad među našim narodom. Presvij. biskup ne susta, već 1927. zamoli presvij. g. biskupa splitskog Dra Bonefačića, da mu pošalje jednog svećenika iz Dalmacije i tako se nađoh ovdje ja. Službu preuzeh 24. aprila 1928. pa se evo iza godine dana javljam s ove krajne točke kruglje zemaljske Kalendaru Presv. Srca Isusova, a po njemu svim katolicima naše domovine i štovateljima presv. Srca. Ovom prilikom molim sve štovane čitatelje, da me se sjete u svojim molitvama Presv. Srcu, da bi moj rad u ovoj zemlji donio što više ploda.

Ovdje su stotine i stotine naših ljudi, koji još nijesu ni nogom zakoračili u crkvu, otkad su ostavili svoju domovinu, a tomu je već 10, 20, 30 godina. Isto je i sa primanjem sv. sakramenata. Na žalost, žensko je jednako muškom. Izgovaraju se radom i dalečinom puta, a kad treba na zabavu, onda ništa ne smeta. Još su gori naši ljudi po gradovima, gdje su im crkve pred vratima. Englez, bio kojemu drago vjere, savjesno i uz najveće žrtve vrši vjerske dužnosti. Ali ni to ne djeluje na naš svijet.

Šaljem Vam evo i sliku, koja najbolje govori o tužnim ovdješnjim prilikama. Tu vidite devetero djece jednog oca i jedne majke. Svih devet sam krstio ja isti dan. Najstarijem je 16 godina. Sad očekuju da se ispovjede, pričeste i budu potvrđeni. Našao sam još sličnih slučajeva. Tako se zaboravilo na Boga! Uistinu žalosna i čudna činjenica, jer je ipak ovaj naš narod, dok je bio kod kuće, slušao sv. Misu i primao sakramente. Zar nije žalosno čuti i žensko i muško, kako priznaju: Već je 20 godina, da nijesmo bili u crkvi?... Mladići i djevojke od 20 godina bez prve sv. pričesti, a ipak su njihovi roditelji tamo kod kuće katolici, i to katolici Dalmatinci!...

Iza moga dolaska Presveto je Srce mnoge ganulo te se opet vratiše u zagrljaj svome Ocu. Ali još ih je mnogo, vrlo mnogo, koji hodaju u grijehu. Stoga se sjećajte u molitvama svoje braće i sestara u ovom dalekom svijetu. Oni ovdje traže sreću, ali je ne će naći, dok se ne vrate k Isusu, jedinom izvoru prave sreće.

Sv. Misu govorim staroslavenskim jezikom. To nam je mnogo diglo ugled pred engleskim katolicima.

U ovoj zemlji uzdržavaju katolici sami svoje škole. Mnogo naše djece pohađa te škole s najboljim uspjehom. Djeca imaju vrlo dobre odgojiteljice: u nižim školama čč. sestre, a u višima redovnike. Ispiti su na tim školama priznati od vlade.

Nadam se uz pomoć Božju i lijep broj našeg naroda, što je ostao vjeran svome Bogu i svojoj domovini, da ćemo moguće još ove godine imati svoje dvije crkve. Plemenita srca, kojima je Bog dao blaga, pomozite nam! Platit će vam Presv. Srce Isusovo.

Opet ću Vas izvijestiti o našim prilikama. Svim presvijetlim biskupima, svećenicima, milim čitateljima i čitavom našem narodu srdačan pozdrav u Presvetom Srcu.

Milan Pavlinović, župnik-misijonar. 30. Wellingten Street. Auckland.

PIJANSTVO.

Zli duh se pokaza jednoga dana nekom čovjeku u najstrašnijoj slici i reče mu: — Umrijet ćeš. Ipak sam spreman da te ostavim na životu, ako učiniš jednu od ovih triju stvari: Ubij svoga slugu ili istuci svoju ženu ili pij vino.

— Što da činim? promisli taj čovjek. Da ubijem slugu? Ne, ne mogu biti ubojica... Da tučem ženu? To je gadno... Pit ću vino.

I poče piti. No kad se napio, stao je tući ženu, a kad je ovu sluga branio, ubio je slugu.

MATI ČINI POKORU ZA SINA.

Majka Božja teško obolila od pretrpljenih boli za Isusove muke. Jednoga dana ležala ona na svom krevetu i mislila na Boga. Tad uđe u sobu sv. Ivan evanđelist i reče: »Majko Božja, dopusti, da te ova žena pomaže i poslužuje. Ona je tvomu Sinu vrlo zahvalna. Nijema je i slaba pa nema veselja u svijetu«.

Strana je žena uprla crne oči u Mariju i digla drhtave ruke.

Bl.Djevica pristade na Ivanovu molbu. I ta je žena posluživala u kući i bila dan i noć uz Majku Božju. Iz kuće bi izišla samo, kad je trebala donijeti vode ili hrane iz grada. Kad se Majka Božja podavala tuzi za Isusom i plakala, tad bi nijema žena klekla pa bi i ona plakala.

Tako je prošlo mnogo godina, i glava Majke Božje i te žene osijedila. Jednom se spuštala tiha noć. Nijema je žena bila u Marijinoj sobi. Blažena Djevica pogleda, stupi nešto bliže, pruži obje ruke, položi ih na rame njemici i reče: »Draga ženo! Kako da ti zahvalim za toliku službu! Tko da naplati tvoju vjernost? O nepoznata dušo, kaži mi svoje ime!«...

Nijema žene klekne, duboko se sagne, stavi glavu pred Marijine noge i prošapće: »Ja sam Barabina majka«.

I blažena Djevica blagoslovi tu pokoru dobre majke, koja je tako htjela da okaje zla djela svoga opakog sina. A. A.

RAD NAŠEGA SRCA.

Ima ljudi, koji ćute, kako im se srce umorilo od rada. Pa koje čudo, da se umorilo, ako pomislimo na rad, što ga ono ovrši svaki dan. Eto, kada god naše srce udari, odašalje ono po žilama 60 grama krvi. I ovu množinu odašalje ono iz sebe tolikom silom, da bi se krv digla u cijevi za 2 metra 72 cm, kad bi se takva cijev spojila sa žilom, kroz koju ide krv.

Prema tomu kod svakog kucaja ovrši naše srce posao od 60 grama $\times$ 2 metra i 72 cm $=$ 163 grametra. U svakoj minuti napravi srce od prilike 70 kucaja. Prema tomu posao što ga izvrši u 1 minuti, iznosi 163 grm. $\times$ 70 $=$ 11.410 grametra ili 11 kilogrametara 410. U jednom satu posao našeg srca bit će 11 kgm. 410 $\times$ 60 $=$ 684 kgm. 6. U 24 sata: 684 kgm. 6 $\times$ 24 $=$ 16.430 metograma 4, a to je napor, koji bi čovjek morao upotrijebiti, da digne u visinu jednog metra težinu od 16.430 kg. 4, više nego 16 tona, ili da 1 kg. odnese u visinu od 16.430 metara.

Tko će se onda čuditi, da se naše malo srce ne prestajući raditi i dan i noć ipak jedamput umori te rekne svome vlasniku: Oprosti, prijatelju, uz najbolju volju ne mogu više. Daj mi, molim te, da i ja počinem... Blago nama, ako u onom času budemo mogli reći, da su posljednji kucaji toga našeg malog srca bili u milosti Božjoj i za Boga. Još više blago nama, ako su nam svi za cijeloga života, združeni s kucajima božanskoga Srca Isusova, tražili samo slavu Božju i posvećenje naše i bližnjeg našega!

Pregršt šale.

Zloradost. Ivan: Kako mi je mrsko gledati ošišane ženske! Marko: Ja se naprotiv od srca veselim, kad ih gledam. Ivan: Je li moguće? Marko: Jest. Ima ozbiljnih učenjaka, koji vele, da mi muškarci ćelavimo stoga, što se često ošišamo. I doista, ćelava je ženska dosad bila najveća rijetkost. Sad su se počele šišati, i meni je sinula nada, da će biti sijaset njihovih glava sličnih mojoj. Krasna li prizora: sve će sjati od ćelavih ljepota! Oba: Hahaha!

Zna mamu. Ankica i mama izašle na šetnju. Najednom će Ankica: — Mama, jesi li ponijela novaca? — Zašto, janje moje? — Da mi kupiš bonbona, ako počnem plakati na ulici.

Prekasna kazna. Mama: Ivica, ti si dirao pekmez, ne ćeš ga jesti. Ivica: Ne ćeš ni ti: svega sam pojeo!

Svoj k svome. Natjecali se u pjevanju slavuj, kos i magarac. Magarcu kao najgrlatijemu pošlo za rukom, da je za sudiju bila izabrana magarica. Znate li, tko je po njezinu sudu najljepše pjevao?

Iz životinjskoga carstva. Car lav se silno rasrdio čujući nekakav štropot u svojim dvorima. Rikne i odmah uđe tresući se sluga mu magarac. — Hoće li prestati ta buka tamo! izdere se gospodar zvjeradi. — »N... n... ne će...« propenta u strahu magarac. — Šta? Ne će! zagrmi car, da su se potresli dvori: »Vaša svjetlosti«, prošapta napo mrtav magarac, »gospa stonoga svlači cipele«.

Poređivanja. Napo obučena gospođica radniku: »Fuj, kako ste zamazani! Ruke su vam kao lopate, kojima se grabi ugljen«. Radnik: - A što ste se vi tako razdrljili! Te su vaše gole ruke upravo kao dvije gliste, koje su obolile od vodene bolesti.

Amerikanski oglas. »Ovim ispunjavam žalosnu dužnost da obznanim svoje znance i prijatelje, da je moja draga supruga baš u ovaj čas izdahnula, kad me je obdarila sinčićem, za kojega sada tražim dojilju, dok ne nađem novu životnu pratilicu, mladu, lijepu i s mirazom od kojih 20.000 dolara, da mi pomaže u vodstvu moje vrlo poznate trgovine rublja, koju ovim dozivljem u pamet svojim mušterijama, osobito jer sada priređujem opću prodaju svoje robe ispod cijene, prije negoli premjestim svoju trgovinu u kuću, koju sam dao sazidati u 12. predgrađu, u kojoj imam također još nekoliko slobodnih stanova koje kanim unajmiti za 500 dolara, još k tomu tražim jednog vratara za nju.«

Debeljko. — Vrlo debeo čovjek mnogo trpio radi svoje debljine. Činilo mu se svaki čas, da će sad na puknuti. Liječnik mu naredi, da ga stegnu užetima, pa će mu sigurno biti lakše. Bolesnik se spremno pokori. Kad su ga dobro stegli, upitaju ga: — No, kako vam je sada? — Lakše nije, ali je svakako sigurnije...

»Milostiva.« — U našem je višem društvu običaj, da se dami kaže »milostiva,« a ne samo »gospođo,« reče uvrijeđeno neka škrta bogatašica mladom čovjeku, koji je skupljao prinose za siromašnu djecu. »Kad bih vam rekao »milostiva,« odvrati on, mogli bi mi siromasi reći, da lažem. A ja sam kršćanin, gospođo, ne ću da lažem.«

Na telefonu. Ivicu nešto zabolila glava pa mu se nije dalo u školu. Stoga će na telefon, da to javi učitelju. Ivica: Gospodine učitelju, primite na znanje, da je Ivica danas bolestan pa ne može u školu. Učitelj: A jesi li to ti, Ivice, na telefonu? Ivica: Nisam ja, gospodine učitelju, već moj tata... Učitelj: Dobro, dobro.

Ciganin i vino. Gospo, molim te, daj mi čašu vina. — Vidi, vidi, i cigani piju vina. Dat ću ti samo po čaše. — Hvala, i to je dobro. Samo te molim, napuni mi gornju polovicu.

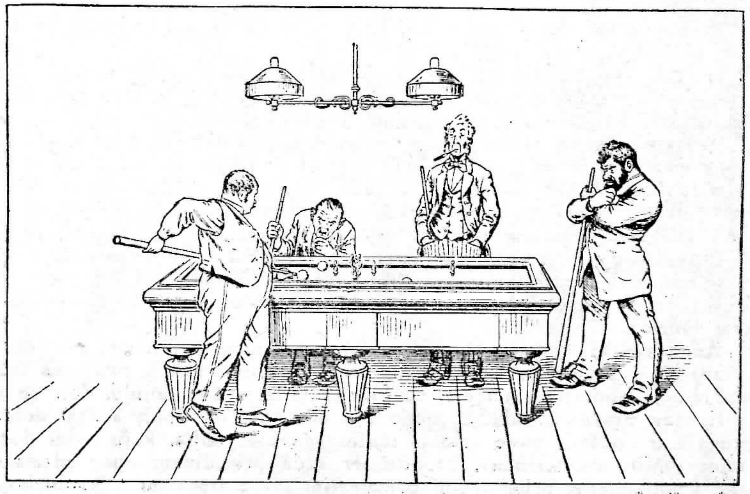
U sudnici. Zločinac s crnom bradom sjedi na optuženičkoj klupi. »Duša ti je,« reče mu sudac, »crna kao ta tvoja brada, kad si mogao toliko zla počiniti.« — Gospodine suče, odvrati optuženik, ako se duša mjeri po bradi, onda ste vi bez duše, jer nemate brade.

Račun. Bio sat za račun. Učitelj upozori djecu: Pazite djeco, sada ćemo računati na pamet. Iza toga pozove jednog đaka k ploči pa ga upita: Kako smo dosele računali? Učenik: Na pamet. A kako ćemo sada? Đak: Sada ćemo na ploči, bez pameti.

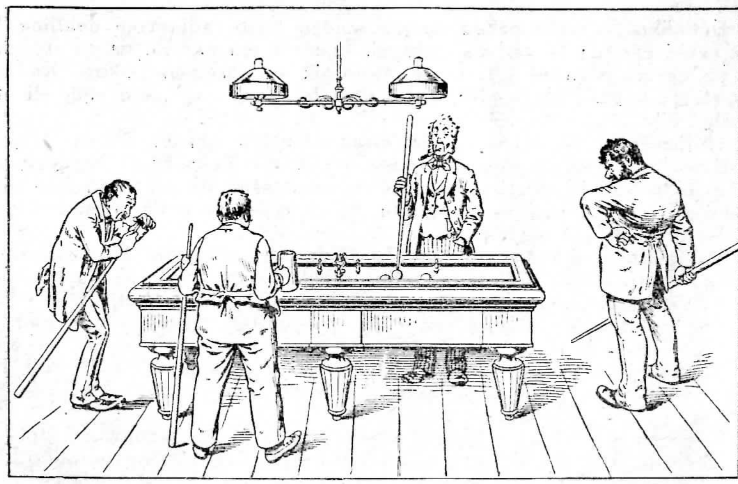
Mali mudrac. Učitelj: Ima bića, kojih ne vidimo, ali ih osjećamo. Reci mi jedno ovakovo biće. Srećko: Buha na mojem hrptu.

ČETIRI TEMPERAMENTA ILI ĆUDI LJUDSKE KOD IGRE BILJARA.

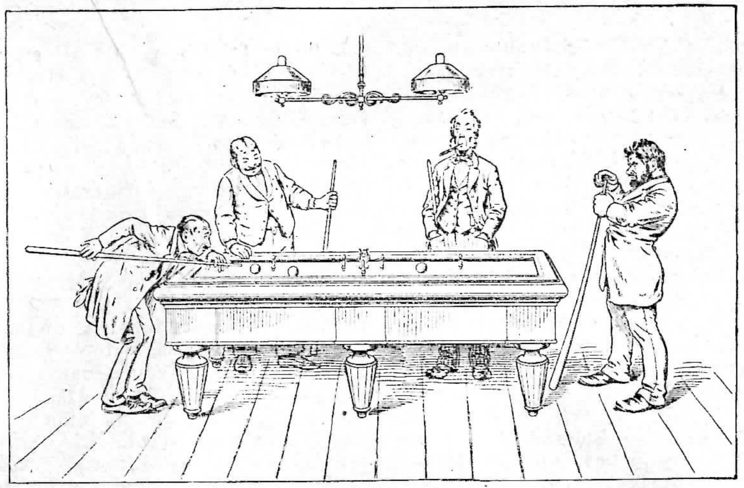
Razmotri ih dobro, kako se vladaju, dok igraju i dok druge kod igre gledaju.

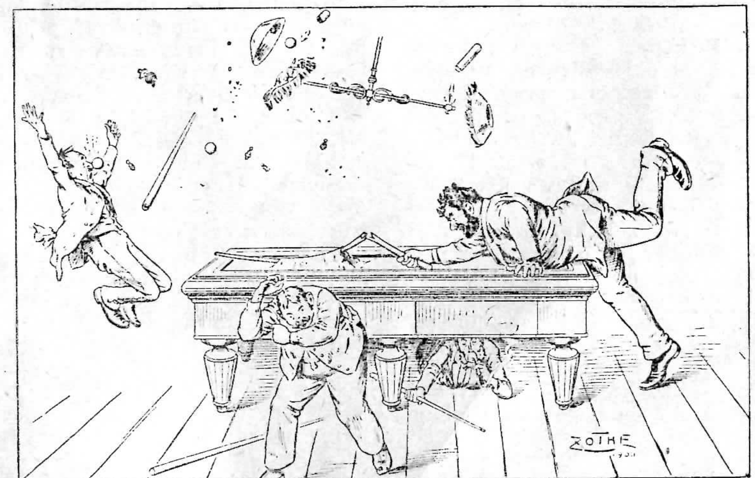
Veseli ili sangvinik.

Hladni ili flegmatik.

Tužni ili melankolik.

Srditi ili kolerik.

Bolesnik. Liječnik (pošto je dugo i točno pregledao bolesnika): »Vi se ne gibate dosta, moj dragoviću. Što ste vi?« Bolesnik: — Ja sam već dvadeset i tri godine — listonoša.

Dobio okladu. Ćoravac se kladio s čovjekom zdravih očiju, da vidi više jednim okom, nego li taj sa dva. Ovaj primi okladu. »Dobio sam!« viknu ćoravac, »jer ja vidim u tebe dva oka, a ti u mene samo jedno.«

U klaonici. U jednom varošu sagradili novu klaonicu. Mesari se potužiše načelniku, da su joj vrata pretijesna. Načelnikov zamjenik otide da je pregleda, raširi ruke i uniđe veleći: »Kako bi vrata bila pretijesna, kad evo najveći vô može sasvim lako unići!«

Zubi. Učitelj: Jesi li zapamtio Zvonko, koliko zubi ima čovjek? Zvonko: Puna usta, gospodine učitelju.

Uzrok. Učitelj: Zašto teku sve rijeke na more? Tko znade? Diže se Jožica i odsiječe: »Da ne budu srđele preslane.«

Važniji sajmovi u Hrvatskoj i Slavoniji.*)

Andrijevci, 5. svib. 28. kolovoza. — **Andrijaševci,** 27., 28. i 29. stud. marveni, a 15. kol. i 30. stud. robeni. — **Babina greda,** 21. trav. i 7. kol. marveni, 23. trav. i 10. kol. robeni, 24. lip., 15. stud. — **Badljevina,** prvu nedjelju iza sv. Iv. Krstitelja, 29. kol. — **Bapska,** prvi i treći dan po Tijelovu, 6., 7. i 8. rujna — **Bakar,** 13. do 15. srp., 1. i 30. stud. — **Banoštar,** svake nedjelje. — **Banovajaruga,** 1. svibnja, 17. kol. — **Barci,** godišnji 26. srp. — **Barna** Vel., 7. svib. — **Bednja,** 2. ožuj. 9. svib., 14. kol. i 28. rujna, tjedni ponedjeljkom. — **Bektež,** 6. svib. i 29. rujna. — **Belec,** 24. trav., na duhov. utorak, 17. lip., 2. srp., 6. kol., 29. ruj. i 25. stud. — **Belgrad,** 5 .kol. — **Beravci,** 5. srpnja marveni. — **Berek,** 29. list. — **Beška,** prva nedjelja po Velikoj Gospi, prva nedjelja po Blagovijesti. — Tjedni petkom. — **Bistra,** u četvrtak pred Đurđevom, 26. srp. i 16. ruj. — **Biškupci,** 10. svib. i 22. ruj. — **Biškupec,** 24. ožuj., 14. kol. 7. ruj. i 3. stud. — **Bizovac,** 19. ožuj., 20. ruj. — **Bjelopolje,** prva nedjelja po pravoslav. Spasovu, na pravosl. duhov. ponedjeljak i 26. listopada. — **Bjelovar,** 17. trav., 19. svib., 17. ruj. 20. list. Mjesečni svakoga prvog ponedjeljka. Tjedni črtvrtkom. — **Bobota,** 7. i 8. trav., 3. lip., 3. srp. i 28. kol. — **Borovac,** 11. stud s robom. — **Bosiljevo,** 19. ožuj., utorak po Uskrsu, utorak po Spasovu, ponedjeljak po Vidovu, 26. srp., 24. kolov., 14. ruj. i 15. list. — **Bošnjaci,** 8. stud. marveni 11. stud. robeni, svakoga četvrtka marveni. — **Brckovljani,** 14. velj., na Vel. Petak, u ponedjeljak po Tijelovu, u ponedjeljak iza 2. srpnja, u ponedjeljak po sv. Jakovu, 28. kolov., 29. ruj., 24. list. i 13. stud. — **Brdovec,** utorak po Uskrsu, utorak po Duhovima, prvi dan po Vidovu, u ponedjeljak po Petrovu, u ponedjeljak za anđ. nedjeljom, na Barbarinje. — **Bregi,** 20. srp. i 13. list. — **Breznički Hum,** 15. velj., 18. ožuj., 8. trav., 15. svib., 8. lip., 30. lip., 13. srp., 18. kol., 9. ruj., 12. stud. — **Brezovica,** na sredoposni ponedjeljak. — **Bribir,** 29. lip. i 29. stud. — **Brinje,** tjedni ponedjeljak. — **Brod Moravice,** 25. ožuj., 10. svib., 16. kol., 15. st. marveni. — **Brod,** 4., 5. i 6. trav. sa marvom, a 7. i 8. trav. sa robom, 3., 4. i 5. lip. sa marvom, a 6. i 7. lipnja sa robom, 30., 31. srpnja i 1. kol. sa marvom, a 2. i 3. kol. sa robom, na 22., 23. i 24. stud. sa marvom, a 25. i 26. stud. sa robom. Tjedni četvrtkom. — **Bučica dolj.,** 24. trav. 13. lip., 29. kol., 18. list. i 8. pros. sa robom i marvom. — **Budinjak,** ponedjeljak po Spasovu, ponedjeljak po Petrovu, ponedjeljak po Rokovu, ponedjeljak prije Male Maše (Gospe). — **Budinščina,** 24. trav., 16. svib., 3. lip., 30. lip., 23. srp., 13. kol., 29. ruj., ponedjeljak iza anđeoke nedjelje, 25. stud. — **Budrovci,** 8. svib. — **Buševac,** 20. ožuj., dan po Ivanju, dan po apostolima. — **Cerna,** 14. siječ., 15. kol. (robom), i od 26. do 29. rujna (sa robom). — **Cernik,** (kot. N. Gradiška), godišnji na dan sv. Linarte, prva nedjelja po rim.-kat. Spasovu, 29. lip. i 6. stud. — **Cernik** (kotar Sušak), mjesečni prvog ponedjeljka u mjesecu, te ponedjeljka, koji pada iza 14 dana u mjesecu. — **Cetin-grad,** 19. ožuj., 30. lip., 16. kol. Tjedni svake subote. — **Crikvenica,** 15. siječ. 15. kol. i prvu nedjelju po Uskrsu. — **Crnac,** 19. lip. — **Crnilug,** godišnji 29. lip. — **Cvetković,** 27. lip. i 4. lisst. — **Čabar,** ponedjeljak pred Duhove, ponedjeljak po skapularskoj nedjelji i ponedjeljak po Maloj Gospi, 3. i 4. lip. — **Čađavica,** marvinski tri dana prije Spasova, tri dana prije Petrova, tri dana prije Martinja, a robeni na Spasovo, Petrovo i Martinje, 3. i 4. lip., 19. srp. marveni. — **Čaglić,** tjedni utorkom. — **Čalma,** 6., 7. i 8. studena. — **Čazma,** 8. ožuj., 20. trav., 23. srp., 8. kolov., prvoga ponedjeljka poslije sv. Triju Kralja, prvog utorka po Duhovima, prvog ponedjeljka po sv. Kati, 23. list. Tjedni utorkom. — **Čepin,** 8. trav., na drugi dan Duhova i 11. stud., a robeni na Duhove i 21. stud., 9. ruj. — **Čerević,** 20. i 21. lip. i 18., 19. i 20. srp. Tjedni subotom. — **Čučerje,** u ponedjeljak po Mariji Škapularskoj, ponedjeljak po Imenu Marije. — **Dalj,** 5. svib., 30. list., 14. veljače. — **Daruvar trg,** u subotu pred pravoslav. Bijelu nedjelju, 1. trav., u subotu po pravosl. Spasovu, 27. lip., 26. srp., 11. kol., u ponedjeljak po rimo-kat. Maloj Gospi, 31. listop. Tjedni subotom. — **Davor,** 21. velj., 12 . srp. i 8. ruj. — **Delnice,** 24. lip., nedjelju poslije 15. listopada, mjesečni svakog prvog čet-

***) Ako je koji dan krivo zabilježen, molimo da nam se pošalje ispravak.**